

I

آماره

۶۷۱

بسر خوانده شاست ناخوانده فر
نخن کفنه سنجست و فاکفنه فر

چو فضل است که زاییده از غذای لطیف
سوکری که مباحات میکند نیست
افتاد

I

آماره

۱۷۷

۱۷۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

منت خدا آید عز وجل که طاعتش موجب قربت است و بشکر اندیش
منت الله که عزیز دخی جلیل در اکامالت است
مزید نعمت هر نفسی که فرو میرود ممد حیات است و چون
بر می آید مفرج ذلت پس در هر نفسی و نعمت موجود است
بوقر و کله ذاتی فرخنده رحید پس مبر نعمت را یکی نعمت وار در

و بر هر نعمتی شکر واجب است از دست و زبانی که بر آید
دخی مبر نعمت اوزر بر شکر واجب
کینک الذن و دیندن کاور
یعنی کم فایز در دور

که عهد شکرش ندم آید **قَالَ اللَّهُ تَعَالَى اَعْلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا**
که آنوک شکر می عهد کنند طهر کلمه الله تعالی دیدی خدا ایست یا آل داود شکر امکنه
قلیل من عبادي الشکور بند همان به که تقصیر خویش
حال بوحالیک آذر بنم قوللر من شکر ای جلیل قوله همان یکه که کند و اگر لکن دن

عذر بدرگاه خدای آورد ورنه سزاوار خداوند است
عنه بیا الله در گامینه کتوره مافق اول الکک افند یکنه لایق
آوردن انکس یوخه اول الکک افند یکنه لایق

کس نتواند که بجای آورد باران رحمت بی حسابش هر راسیده
کس نکوی تنزه کتوره اول الکک حسابش هر راسیده
اول الکک حسابش هر راسیده

و جوان نعمتی بی دریغش همه جاکشید پرد و ناموس بند کان
اول الکک در بغض نعمت خوانی دو یکلین چکمش
قوله در نک عاری پرد سنی

کناه فاحش ندر و وظیفه روزی بخطای منکر نبرد
آشکار کنایه بید بر تمز در قی وظیفه سنی انکار اول نش خطایه کسن
دیکناه سببی لایق بر سنی نامشروع عطا سنی

نظر ای گری که از جزایه غیب کبر تر سا وظیفه خورد آری
ای گری که غیب خزینه لریدن کبر تر سا وظیفه میر لک وار

دوستان را کجا که محروم تو که باد شهنان نظر داری
دوستلر ک قند محروم آید سن سکنه دشمنلر که نظر داری وار

فراتش باد صبار گفته تافرنی زمردین بکستر و دایه ابر بهاری
صبا یل فراتش دیدی تا زمردین دو یکد و شیه دخی بهار بولودیک
و شاکشند

فرموده تابنات نبات در مهاد زمین پرور و درختان راه
دایه سنبور مش تایر دینستلر که قرقر لرن بیر شیکند بسلیه دخی آنا جلر

خلعت نور و زری قبا ی سبز ورق در بر کرفته و اطفال
نور و زلق خلعتیل یشید بوق قفتان اکنه دو متش خلعتی

شاخرا بقدم موسیر بیع کلاه شکوفه بر سر نهاد و عصا ره
دخی بود اطفال بقدرن یاز موسی کلید بیچک کلاه باخی اوزر قوش

تا بی بقدرت او شهد فایق شد و تخم خرما بتریش خلعتی
دخی قاش بقدرت او که قدرتید آوردن یلش نکرا اولش دخی خرما چکر دخی آنوک بریتیل
لایق اولش نکرا اولش

قوله تعالى والنخل باسقات لها طلع نضيد

یوم جمعه نماز آخر که آنوک سبقت میبرد

ابرو بادومه خشد فلک در کارند تا توانی بکفاری و بغفلت
بولوت دخی یلخ فی آل دخی گشت دخی کول این طلع در

همه انبهر تو سرگشته و فریاد **نظر** انصاف نباشد که تو فرمای نری
دو بلی بنو کچون بال کچلیک دخی بوق انصاف اولیه که سن بوق الله

در خبر آمد است از سرور کاینات و مخیر موجودات و رحمت عالمیا
خبرد کلشدر کاینات سرور نرن یردشدر اولولنه بغنن عالمی که

وصفوت آدمیان و تمة دوزمان محمد مصطفی علیه السلام
اد میلر اوزر نه سندن دوزمانک ایلوشندن اولکه محمد مصطفاور الله صلامی اول

شفیع مطاع نبی کریم قسیم حسیم نسیم و سیم
شفاعت ایدیلور پیغمبر در کرم ایدیلور قسمت ایدیلور خوش قوقولیدر کورلور

چشم دیوار است را که دارد چون توشتیا چه باک از موج جز آنرا که بکشد موج کشتیا
نقصه امت دیوارنه سخیلین طیق طوتر ز قورقو اول دکر و کد که موج کوفیس اول

بلغ العلی بکماله کشف الدجی جماله حسن جمیع خصاله صلوا
یوجیه بشه بکمالیه ظلماتی آید جمالیله کوجکلاولدر جمیع خویله ویر

علیه واله هر که کدیکی از بندگان کنه کار پریشان روزگار
آنوک اوزر نه دخی ای اوزر نه کنه کار قولرون برین روز کاری طعنه

نقد و تصحیح

انایت بامید اجابت بدرگاه حق جل و علا بر دارد ایزد تعالی
توبه الینی قبول اولق ایدیلر حق جل و علا درگاهینه قلدر الله تعالی

در وی نظر نکند باز خواند و باز اعراض کند باز شرع زاری
اگا نظر ایلیه کیر و اوقویه کیر و یوزن دونه کیر و تفرعله ز اریلغ

خواند حق سبحان و تعالی کوید یا ملائکتی قد استجیت من
اوقویه حق سبحان و تعالی سیده یا بنم مکلم تحقیق او شدم

عبدی و لیس له غیری فقد غفرت له یعنی عوشت اجابت
قولمده حال بو حاله بندن غیر دفریق تحقیق اینا یارلغادم یعنی دعاسن قبول

کردم و امیدش را برآوردم که از بسیاری دعا و زاری بند
ایلمد امیدینی یوقر و کتوروم که قولومک دعاسی دخی زاری سر چوقلغندن

همی شرم دارم **بیت** کدم بین لطف خداوندگار
دو کمل او تمنی طوترم خداوند کار لطفن کرمین کور

کنه بنده گرد است او شرمسار عاکفان کعبه جلالش
قول کنا ایلشدر اول او شدر اللهک یوجیه لقی کعبه شک معتکف لیر

بتقصیر عبادت معترف که ما عبدناک حق عبادتک
عبادت اکملیکه اقرار ایدیلر که ما عبادت انک کورچکر عبادت نوکله

و اصفان جلیه جمالتی بتحیر منسوب که ما عرفناک حق معرفتک
دخی اللهک جالی بنه کنک و صفایه یلار تحیر نسبت اولشدر که شی بلیدر حق معرفتکله

شعر کرکسی وصف او زمین پرسند
اگر بکسی اول الکند وصف بنده صوره
بی دلایی نشان چه گوید باز
عقلش نشان نرسد نه خبر سیله

عاشقان کشته کان معشوقند
عاشق معشوق که دلفیثید
بر نیاید ز کشتگان او از
دو پلشتن در آواز یوق و کلز

یکی از صاحبان سر حجب مراقبه فرو برده بود
کوه دار لرزیدن بیری
بازین مراقبه یافتند اشغال متشدد
دنی مگاشغ و کیر

شد حالی که از آن حالت باز آمد یکی از اصحاب گفت ازین بوستان
غق اولیش بیر حاله کی اول حالتی گیر و کلز
اصحابه بی بیری دیدن بو بوستان

که بودی ما را چه تحفه کرامت او ری
که ایند که بیز نه کرامت تحفن کتور وکل
گفت بخاطر داشتیم که چون
دیدن خاطر مد طوتم

بدخت کل رسم دامن پر گنم هدیه اصحاب چون بدخت کل
چون کول آغا میر ایرشم آنگوم طولو ایلم اصحاب هدیه ایچون چون کل آغا میر

پرسیدم بوی کلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت
ایرشم بنی کول قوقوس ایلم مست ایلمی که آنگوم الدن کتور

ای مرغ بحر عشق ز پروانه نیاموز
ای سحر قوش عشق پروانه دن او گون
کان سوخته راجان شد آواز نیا
که اول کوی منتر جان اولدی آندن آواز کلز

این مدعیان در طلبش بی خبر اند
بومه عیار آنوک طلبند خبر زلور
انرا که خبه شد خبری باز نیا مد
اکا که خبر اولدی بر خبر گیر و کلز

ای

در این کتاب
در این کتاب
در این کتاب

ای برتر از خیال قیاس گان وهم
ای یوگر که الله خیال دن قیاس گان دن ومده
دنی مرسته دن که دیمشدر در ایشده کوا و قیدق

مجلس تمام گشت بیایان رسید عمر
مجلس تمام اولدی عمر آخره ایر شه
ماهیچنان در اول وصف ما ندیم
بیز گیر و شویجیلان سنوک وصفه اولدی قیدق

در محراب پادشاه اسلام خلد الله ملکه ذکر جمیل سعدی که در افوا
اسلام پادشاه ملک مدتی بیاند
الله ملکه ابدی ایلسون سعید ملک گوزل الکلیس

عوام افتاده است وصیت سخنی که در بسط زمین رفته و قصب
که عوام آغلار دن دشمندر
دنی سوزنک صد ایس کیر بوزن کتور

لجیب حدیثش که همچون شکر میخورند و رقعۀ منشآتش که
دنی کوزل سوزنک قیشنی که شکر کی سیر لر
دنی کند و خاطر ندن بیز دنی کاغذین

چون کاغذ ز رمی برند بر کمال فضل بلاغت او حمل نتوان کرد
آلتون ورق کی التکر آنکل فضل مکالمه بلاغت حد ایلمک اولمز

بلک خداوند جهان و قطب دایره زمان و قایم مقام سلیمان
بلکه جهان افندیسی زمان دایره شک قطبی سلیمان قایم مقامی

و ناصراهل ایمان شامت معظم اتابک اعظم مظفر الدین
امل ایما که بر دجیسی شامک شایه که اولونمشر آتابکه اولور دین ظفر نمت

ابوبکر بن سعد بن زکری ظل الله تعالی فی ارضه رب ارض عنه و ارضه
ابوبکر که سعد او غلیر سعد زکی او غلیر الله کولکه سیدر برنده یارب آنه راضی الله

ای

در این کتاب
در این کتاب
در این کتاب

بِعَيْنِ عَنَانٍ نَظَرَ كَرَّةً **اَسْتَوْحَسِينَ** بَلِيغَ فَرْمُودَةٍ **وَارَادَتِ**
عنایت کوزیده نظر ایلمشده ^{دنی زیاد} کوکلک بک سوره مشر

صَادِقُ مُوَدَّةٍ لَا جَهْمَ كَافٍ **اَنَا** مُخَوَّصٌ عَوَامٌ **مَحَبَّتِ** اَوْ كَرْدَانِندَانْد
وکی کوه سوه کستر مشر ^{اوامر} جمله عالم خلق خواصدن و عوامدن انوک مجتبه دنده مشر

كَه النَّاسُ عَلَيَّ بَيْنَ مُلُوكِهِمْ **سَيِّدٌ** زَانِكُهُ كِه تَرَابَرْمَن مَسْكِينِ نَظَرِ
که ادم او غلنلر ^{بکیرنگ دینی اوزرنه اولورلر} شول وقتدن که نکر بن مسکین اوزرنه نظر وارده

اَثَارُهُ اَزْ اَفْتَابِ شَهْوَرِ اَسْت **كَرْخُودُهُ** عَيْبَاهَا بَدِينِ بَنَدِ دَلِ
اثرلم کونشدن مشهور رقدر ^{کرخود د وکلی عیبلر بو قولده وارور}

هَرَّعَيْبِ كِه سُلْطَانِ بَسَنْدُ دَهْرِ اَسْت **كَلِي خُوشِ بُوِي** دَر حَمَامِ رُوزِي
هر عیب که سلطان بکنور منور ^{بیر کوزل قوقولی بالچی حمامه بیر کون}

رَسِيدُ اَزْ دَسْتِ مَحْبُوبِي بَدَسْتُمْ **بَدُوْلَقْتُمْ** كِه مَشْكِ يَاعْبِيرِي
بیر محبوب که الله الوده ایرشدی ^{الادیدم که مشکین یا عبیر من}

كِه اَزْ بُوِي دِلِ اَوِيَزْ تُوْمَسْتُمْ **بَلَقْتُمْ** مَن كَلِي نَاجِيْزْ بُوْدُمْ
که از بویی دل اویر تو مستم ^{سیلید بن ننه دکل بالچی ایدم}

وَلِيْكِي مَدِّي بَا كَلِ نَشْتُمْ **جَمَالِ هُنْتِي** دَر مَن اَثَرِ كَرْدُمْ
ولیکن مدتی با کل نشستم ^{هنشتمک جمالی بنده اثر ایلدی}

وَكُرْنِي مَن مَمَانِ خَاكِ كِه هَسْتُمْ **اَللّٰهُمَّ** مَتِّعِ الْمُسْلِمِيْنَ بِطَوْلِ حَيَاتِهِ
وکر نی من ممان خاک که هستم ^{ای جلال} مسلمانلر فایز الله ^{دیر کلا اولغلا}

وضاعه

وَصَاعِفٌ ثَوَابٍ جَمِيلَةٍ وَحَسَنَاتِهِ **وَارْفَعْ** دَرَجَةَ اَوْدَانِيهِ **وَوَلَّاتِهِ**
دخی ایک اولقد رایله ^{انک کوزل ثوابین} دخی کوکلک غلنلر ^{دنی یوجلت} دوستلاری درجه

وَدَمَّرْ عَلَيَّ اَعْدَائِيهِ **وَشَنَائِيهِ** اَللّٰهُمَّ اَحْرَسْ نَفْسَهُ **وَذَوِيهِ** وَذَوَاتِهِ
غالباید ^{دشمنلر اوزرنه} دخی یاور صابجلر اوزرنه ^{ایچلام} نفسی سقله ^{ای انا سن آمان}

اَللّٰهُمَّ اَمِنْ بَلَدٍ **وَاحْفَظْ** وَلَدِي **شَعْرٌ** لَقَدْ سَعِدَ الدُّنْيَا بِهٖ دَامَ
ای جلال ^{شهر دینی امین ایله} دخی او غلن سقله ^{تحقیق دنیا سعادتلندی آتوکه}

وَاَيْتَهُ الْمَوْلِي بِالْوِيَةِ النَّصْرِ **كَذَلِكَ** يَنْشَأُ لِيْنَهُ هُوِي قَهَا
مولی ای بکر لندرون بر دم بنقلریلد ^{کرو شوخیلاین} بیر بولاق بستر اول ^{انوک کوکیر}

وَحَسَنُ نَبَاتِ الْاَرْضِ مَن كَرَمِ الْبَذْرِ **اِيْرِزْ** تَعَالَى **وَتَقْدَسْ** خِطْبَةُ بَاكِ
یردن بسترلر کوکلک لکی ^{نخم ایلوکندن در} ^{یوهه الله} ^{پاک الله}

شِيرَاذِ رَا بَهِيْبَتِ حَاكِيَانِ عَادِلٍ **وَهَمَّتْ** عَالِمَانِ عَامِلٍ **تَا زَمَانِ**
شیرازک پاک خطرن ^{عادل حاکمکر میستید} دخی عمل ایدر ^{عالمکر ممشید}

قِيَامَتِ دَر اَمَانِ سَلَامَتِ **نِيَكُهُ** دَارَدَ **نَظَرٌ**
قیامت زمانه وک ^{ایمنلکد} و خلقد ^{غلیوطور}

اَقْلِيمِ پَارِسِ اَغْمَرَا ز اَسِيْبِ دَهْرِ نِيَسْتِ **تَابُورَتِي** بُوْدُ جُوتُوِي سَايَةِ خُذَا
نجم اقلیمک فلک دهمدن غنی بوق ^{تاباشی اوزرنه} اولای سیجیلن ^{الله کولکس}

اَسْرُوْزْ کَسِ نِشَانِ نَدَهْدُ دَر سِيْطَا خَاكِ **مَا نَسْتُ** اَسْتَانِ دَرْتِ مَائِنِ **رَضَا**
بکون که نشان ویرمز ^{بیر بوز نده} ^{سنوک قبوک اشیک کبی} رضا امین ^{اولا حق}

بَارِ اَمْدَمِ کِشُوْرَ اَسُوْدِ دِيْدَمِ **بَلَنَکَانِ** رَا کَرْدُ حُوِي بَلَنَکِي
بار امدم کیشور اسوده دیدم ^{بلنکان را کرد} حوی بلنکی

برتشت پارس خاطر بچارگان شکر • بر ما و بر خدای جهان افرین جزا
سوک افروزم و بر پارس که کز خاطر رعایت ایلمد و در شکر
 یارب باد فتنه نکه دار خاک پارس • چندان که خاک را بود و باد را بقاء
یارب فتنه یلندن سقلیو طوطی عجم طبر اغنی
سَبَبُ تَا لِفِیْهِ بِنِ کِتَابِ یک شب تاء مثل یامر گذشته
بیر که بخت کوند و بی فکر
 میگردم و بر غمیر تلف کرده تاسف میخوردم و وسکیرا جده دل را
ایلمم دخی ضایع ایلمد و کوم نم
 بالما سبب دین می ستم و این آیات مناسب حال خود می گفت
کوز یا شتی کونکید
شعوبی هر دم از عمر می رود نفسی چون نکه می گم تاء بدبسی
مردم عمر دن کیر بیر نفدن
 ای که بچاه رفت در خوابی • مگر این پنج روز دیر یابی
ای که الی کندی او بخود رسد
 خجل آنکس که رفت کار ساخت • کوی خلت زدند بار ساخت
اوتا نور اول که کندی ایش دور نمید
 خواب نوشین بامداد رحیل • باز دارد پیاده را ز سبیل
کوپ صاحبک طلو او یقوی

هر که

هر که آمد عمارت نو ساخت • رفت منزل بدیگری برداخت
هر که کله یکی عمارت دوزی
 و آن دگر بخت همنان هوسی • وین عمارت بسرنبرد کسی
اول بریدنی
 یارنایا یاز دوست مدار • دوستی نشاید این غذا را
ایق طویا بی یاری دوست طوتم
 نیک بد چون همی باید مرد • خنک آنکس که کوی نیکی برد
ایو بریز چون دو کیک
 بگر عیسی بگور خوش فرست • کن نیارد زین تو پیش فرست
دیگر لکیر غنی کند و بفرود ویرسی
 عمر قارور • آنکس که ماند خواجه غره هنوز
عمر قارور
 ی تھی دست رفته در بازار • ترسست بر نیآوری دستار
ای ای بوش بازار کتشی
 هر که مزروع خود بخورد خورد • وقت خرمنش خوشه باید چید
هر که کند و آگیز
 بعد از تاء مثل این معنی صلحت آن دیدم که در شمیم عزالت نشیم
بومعنیست فکرندن صکر

بید سعیدی بگوش جان بشنود
 و چنین است مرد با شایسته
 و این است که در این کتاب
 آمده است

وَدَامِنْ صُحْبَتِ فَرَاخُودِ جِیَمِ وَ دَفْتَرِازِ کُفَتَهایِ پَرِشَانِ شُومِ
 دخی صحبت اتکن کند من آشفه و تورم دخی دفتر وی پریشان نوز دردن
 و دیگر نگوید زبان برید بکسی نیست **چشم** به از کسی نباشد زبانی اندر
 دخی آبرق سلیم دلی گزند بربو بقد او تو درش از دهنش بکشد دخی حکمی
 یکی از دوستان که در کجای این من بود و در مجلس مجلس من
 دوست دردن بیوی که محفود بنم اینم ایدی دخی بخند بنده او تو دردن
 قدیم از در آمد چند آنکه نشاط سلاطنت کرد و بساط ملاحبت
 آنکه عادتید قبولن اچرو کلیدی لایق دخی شغل ایلدی دخی اوین دو تن
 کسرت سراز زانوی تعبد بر نگرفت و جوابش بکفتم رنجید
 دوستی با ثوبی عبادت ایلک زدن بوقر و طوتم دخی اچوای سلیم
 نکه کرد دگفت **گنونت** که ایمان گفتار است بگوای برادر بطف و خوشی
 نظر ایلدی دخی دیوی شمدی سنوکل بسلکه اکلار وارور شید این قدر اش لطفه خوشی
 که فردا چو یکا جلد در رسد بحکم ضرورت زبان در گشی
 که یارن چو اچدیگی ایریش ضرورت حکید دیکلی چکر سن
 یکی از متعلقان منی بر حسب واقعه مطلع گردانید که فلان غم
 بکا متعلق دردن بیر آید واقعه حالی اوزرن مطلع اندر من که فلان غم
 کرد است و نیت جز که بقیت عزم در دنیا معتکف نشید و خا
 ایشدر دخی نیتی نگرور که غیر نگر نیتی دنیا اعتکاف او تو دردن
 کزیند

کزیند توین از تو ای سرخویش کیر و را به جانب پیش کن
 آوز نیدلیک کن دخی اگر کو بول برز کند و باشو یطوت دخی کنا ر یولن او کو کطوت
 گفتا بعزت عظیم و صحبت قدیم که دمر بر نیارم و قدیم
 دیری اولوغ تید دخی او کو ر هدی صحبت که شش بوقر و کتوریم دخی اینم
 برند از مکر آنکه که سخن گفته شود بعبادت مألوف
 بوقر و طوتم مکر اول وقت که سوز سوبلش اول او کو نلش عادتله
 و طریق معروف که از رخ زدن دویستان جهل است و کفارت
 دخی بیلش یولید که دوستی اچتمک جاملق و حلیه حالک
 یمین سهل خلاف راه صواب است و نقض عهد اولوا کباب
 یلین کفاریه آوزور صواب یولنک خلا فید دخی عقل ایتلر نکل عهدن بوزمقد
 ذال فقر علی در نیام و زبان سعدی در کام **شعر**
 علیشک و الفقار قینا اچند دخی سعید شکر دلی دعا غند
 زبان در دهان ای خردمند چیست کلید در کین صاحب هنر
 دل آغوز ای عاقل نهوز صاحب منکر خزین سی کلیدید
 چو در بسته باشد چه داند کسی که جوهر فروش است یا پیلور
 چون قیو بخلو اوله نه بیلد که جوهر صا توجید یا بوجقی و
 آلد چه پیدی خردمند خاسته است بوقت مصلحت آن به که در سخن گوئی
 اگر چه عاقل او کند طمنق ادبدر مصلحت وقت اول بکدر که سوز دور بین

دو چیز طیر و عقلست دم فرو بستن . بوقت گفتی گفتی بوقت خاستن
ایک نشد عقل بولند از آتش ضلوق بخلق
سبک وقتند در سبک طعن و تهنیت

فلیجمله زبان از مکالمه او در کشیدن مروت ندانستم و روی
مقتل کلام و روی آنو کیده سبک شدن چنگ
مروت بخدم آن یاور

از محادثه او کرد آنیدن قوت نداشتیم که یار موافق بود و ارادت
آنو کیده جواب بشمردن دندرد که موافق یار ایدی
که موافق یار ایدی

صادق نمود **بیت** چو جنگ اوری با کی برستین که از وی گزینت بود
در هر چه بخت گسترده چون جنگ ایدین کشید آنو نکون که آمدن یکن اولان

بحکم ضرورت سخن گفتیم و تفریح کنان بیرون رفتیم در فصلی
ضرورت حکید سوز سبک در تفریح ایدرک طشر کندک یا از ک بیرون رفتند

که صولت بردار مید بود و دولت ایام و رخ در زید **طع**
که صووق ایریکل دینکمنش ایدی
در کول ایامک دولت ایرکمنش

پیراهن برک بردختان همچون جامه عید نیکنختان
ببرق کولکد آغلر اوزر
ایونختلو که بایر املق قفتای کبی

اول از دیر شست ماه جلای بلبل گویند بر منابر قضبان
بلبل یاز آیدک اولی که اولو ایدر
بلبل نویلی کول آغلر منبر لرند

بیکل سرخ از نم افتاد لالی همچو عرق بر غدار شاهد غضبان
قیزل کلر اوزر چون ببولقد و شمش
ترکیب قاقیمش محبوبه ک یوزند

شبه

شب را بپوستان با یکی از دوستان اتفاق مینست افتاد در موضعی
بیرنگ بوستان دوستی برید اتفاق گیم کرد و شد

خوش و خرم و درختان دهم گفتی که خرد و مینا بر خاکش
بر خوشی پردی فی شاد دنی آغلر بر برنده دیده کن که سز چرخد پس طبر اغا اوزر

ریخته است یا عقد ثریا از تارکش در اوخته **ش**
دو کشت و ر یا اولکر بوغای طور و نندن اصلندر

روضه ماء نهرها سلسال دوحه سجع طیرها موزون
بیر هلق ایدی ایرمقلر کصوید چغلر دیر باغی ایدی قوشلر اوان پس موزونید

ان پرواز لاله های رنگارنگ وین بر از میوه های کونا کون
اول طبطلو رنگر نکر لاله لرند بو طبطلو در لودر کویشلردن

باد در سایه دختانش کس ترانید فرشی بوق کون
ییل آغلر کولکد سنده دوشمن آله دوشک

بامداد آنکه خاطر باز آمدن برزای نشست غالب آمد دیدمش
اول صباح که کمر و کلک خاطر او تورق فکر اوزر غلب کلدی آله کوردم

دامنی کل و ریحان و سنبل و ضمیران فراهم آورد و رغبت شهر
بیر آنکد کول دینکلن دینسید دینسیر دینکلن دینسیر کورش شهر رغبت

کند گفتیم کل بوستان را چنانکه دای بقای و عهد کلستان را و فای بشد
ایلمش دیم بوستان کولکد ایلمک بیدر سن بقاق دین کلستان عهد کلدی اولر

بومنا

چنانچه درین برود و دراز
باشد چو بگویند از کس

بگرش لطیف خداوندی مطالعه فرماید
افند و بگرش لطیف عنایت
مطالعہ سیور
در زین شمع کوکب

گر اشغالات خداوندی بیاراید
بکار خایه جبین نقش آرزو نیست
که آنکه افندی نظری بند
چنانچه خایه بند نگاری دنی آرزو نقش اوله

امید هست که روی ملال درنگد
ازین سخن که گلستان نه جای لنگد
امیدوار که مکرملق یوزن کرد
بوسوزنه که گلستان کوکل طرا اولاجی یوزن کرد

علی الخصوص که دیباجه های بونش
بنام سعد ای بگرش سعدین زنگد
خسوما که آنکه کوزله دیباجه
ابو بگرش سعد آه نه که سعد او غلید سعد فی زنگد او غلی

دیگر معروض فکر من از بی جالی
سز یار دودید یا دوس از پشت
آرق بنم فکر و مکلینی بنالز لادن
بیش یوزن دنی یوزن لادن کوزن

پای بحالت بر نندارد و در زمین صاحب جمالان متجلی نشود مگر
او تمنی ابایک آرق سندن
یوزن و طومر فی صاحب جمال زر سندن
جلالتمش اوله

آنکه متجلی گردد بر یوزن قبول امیر کبیر عالم عادل مؤید مظفر
مکر اولوق بنالز ایله
اولو بگرش قبول بر یکد
عالمدر دنی عادل زر بکر لشمش

منصور ظهیر بر سلطنت و مشیر بر تدبیر مملکت کشف الفقار
چاره لشمش سلطان محمد آرق لاغنی
مملکت تدبیر مکر اشارت ابی جسی
فقیر که مکر

ملاد الغریب مری الفضل محبت الاتقیاء افتخار ال فارش
غریب که یغنی بیوی
فاصله بیسی
الهم تقدر قدر یوزن
عجم صوید فخر لشمش
عین

یمین الملک ملک الخواص فخر کله و لیه والدین معیات الاسلام
ملک برائی
خادم بکر
دو تکر فزی
دنی دیکر فزی
اسلام مد جسی

والمسلمین عند الملوک والسلاطین ابی بکر بن ابی نصر
دنی سلطان که
بکر ایانا بلایقی
دنی سلطان که
ای بکر که ای نصر او غلیر

اطال الله عمره واجل قدره و شرح صدره موصافه اجره
الدعمرن اوزر لشمش
دنی قدرینی یوزن لشمش
دنی کوکس یاز سون
اقرنی ایگرت ایلسون

که ممدوح اکابر آفاقست و بجمع مکارم اخلاق
که آفاق اکابر مکر مدح اولشمش
دنی ایو خلق لشمش اولاجی یوزن

هز که در سایه عنایت اوست
کنهش طاعت دشمن دوست
مکر آنکه عنایتی کوکد سندن
کنا بی طاعت در دشمنی دوست

و بر هر یکی از سایه بنده کان و جواشی خدمتی متعین است که
هر بری اوزن
جله قولرون
دنی خدمت کار لرون
بیر خدمت تعیین اولشمش

اگر در ادای آن تهاون و شکا سل وادارند اینه در معرض
که اگر آنکه ادا کنند بخیر و دقت
دنی کاملق ایلمر
روا طومر لر البته

خطاب و محل عتاب ایند مگر برین طایفه درویشان که
خطاب عطا اولاجی
دنی اشکجه بر
مکر بود
ویشلر طایفه بی اوزن

شکر نعمت بزرگان واجبست و ذکر جمیل و دعای خیر و ادای
که اولو لکر نعمتی شکر
واصد
دنی کوزل آقش
دنی خیر دعا

چنین خدمت در غیبت اولیتر است که در حضور این بتصدیق
 دخی شود بخلین خدمتگاه ایمنی بفرستد بگرگردد که حضور در بوباشد از خود
 نزدیک است و آن از تکلف دور با حاجت مقرون باد
 یا قدر اول زانکه در اوقات قبول اولیقل بولد اثر اولیقل اولسون
 یشت و تائی فلک راست شد از خرمی تا جو تو فرزند دما در ایامرا
 فلک ایکی قس اولیقل آرد پس طوغلین طوغلین تا بخیلین او غول طوغلین روزگار ای
 حکمت محض است اگر لطیف جهان اوین خاص کند بین مصلحت عامرا
 صرف حکمت اگر جهان را بچند لطیف تعیین ایلید برقلنی عام مصلحت
 دولت جاوید یافت هر که نیکو نام است که عقیقش در خیر زند کند نامرا
 آبدی دولت بولید بر که ایوا آید بولید که آرد بخت خیرله آملق آون دیر ایار
 وصف ترا اگر کنند و رنگند اهل فضل حاجت مشاطه نیست روی دلارا
 سرنگ و صفای در و کرایه ایل فضل املی روز گنج حاجت دکلر شوکلر کلندر
 تقصیر و تقاعدی که در مواظبت خدمت
 خدمت اسکلینک غرض در این اختیار ایلک
 باید گاه خداوندی میروند بنا بر آنست که طایفه حکما هند در
 افتد و مکر بار گاهی خدمتند دایم لوق کیده بنا آنکه آوزد و در که مکر حکما بر یک طایفه
 فضایل بزرگ جبرای گفتند آخر جبرای عیب ندانستند که در سخن
 بزرگ جبرای گفتند آخر جبرای عیب ندانستند که در سخن
 بزرگ جبرای گفتند آخر جبرای عیب ندانستند که در سخن

گفتی بقی است یعنی در نیکبشاری کند و مستحق بیار منتظر
 سلک کند و یمن حق اکلندر ایلمر دی دیکدی حق منتظر
 باید بود تا وی تقیر بر خفی کند بزرگ جبرای گفت
 اولق کرک تا اول بیر روزی تقیر ایلید بزرگ جبرای گفت
 اندیشه کردن که چه میگوید از شما فی خوردن که چرا گفت
 فکر ایلک که نه سویدیم یکدر پشیمانلق یکدن که بیچون بلیم
 سخن دات پرورخ پیر گفت بپندیشد آنکه بگوید سخن
 سوز بلیبی بستمش ایلر قوبه فکر ایلد آنقدر سوز سوزار
 منین بی تا مل بکفتار دمر نگو کوی و زدی کوی چه غم
 آوزم فکر سوز سوز نقش و وزه ایو سولید اگر کچ سولیدر نه غصه
 پندیش و آنکه بر او نفس و زان پیش بس کن که گویند بی
 فکر ایلد آنقدر نفس ایو تو کور شوندن او کدن پتر ایلد که پتر و یار
 بنطق ادبی بر تر است از دواب دواب از تو به کرنگوی صواب
 سیامیکله آدم او غنی بو جکر جیواندن حیوان سن یکله کر سیز کر
 فکیت در نظر اعیان خداوندی عن نصر که مجمع اهل
 نه جهورا افند و مکر بلور نظرند نظری غریز اولسون
 است و مرکز علماء متبحر اگر در سیاق سخن دلیری
 که املد کلیم اولی بیرون و کر اولوی علمکر کطوبه بیرون

زندگی

کہ ہستی را بخیر بقاء ی • مگر صاحب دی روزی در خدمت
کہ وارلف بیر بقا کو رمن اولیاد مگر بیر کو کل اریں بیوگون ابیر کب

مکر بر آدمی زبان
پردخ آید ولی اوله او با خیر

فهرست ابواب باب اول در سیرت پادشاهان
باب اول که علائقی
اولی باب پادشاهان سیرت بیابند

باب دوم در اخلاق درویشان
ایکمی باب درویشان که خلق بیابند

باب سوم در فضیلت قناعت
دو چندی باب قناعت که فضیلت بیابند

باب چهارم در قواید خاموشی
در دینی باب اسلم اولی قناعت بیابند

باب پنجم در عشق جوانی
بشعی باب یکتک عشق بیابند

باب ششم در ضعف پیری
آلتی باب قوت با لقی ضعیف لغی بیابند

باب هفتم در تأثیر تربیت
یدینی باب تربیت اثر ایملک بیابند

باب هشتم در آداب صحبت
سکزی باب صحبت آداب بیابند

تاریخ در آن مدت که مازا وقت خوش بود
اول مدت و که بیزم و قمتوز خوش اید
مخردن الی یوز الی الی بلایه

مراد مانصیحت بود گفتیم
حالت با خدا کردیم رفتیم
بیزم مراد و من نصیحت ایدر دیدک الله حواله ایدر دخی گفتک

باب اول در سیرت پادشاهان
اولی باب پادشاهان سیرت بیابند
بیزم پادشاهان سیرت که بیزم پادشاهان

باب دوم در اخلاق درویشان
ایکمی باب درویشان که خلق بیابند
اشارت ایدر بیچاره نویذلق حالتی دلنه که طوتی پادشاه

باب سوم در فضیلت قناعت
دو چندی باب قناعت که فضیلت بیابند
دشنامر داد و سقط گفت که گفته اند که دست ز جان شود
سوکری دینی من سیدری که دیشمرد

باب پنجم در عشق جوانی
بشعی باب یکتک عشق بیابند
هتجه در خل دارد بگوید بیت
چن آدم او غلنی ایند گت دیل اوزانور

باب ششم در ضعف پیری
آلتی باب قوت با لقی ضعیف لغی بیابند
کسور مغلوب یصول علی الکلب
زبون اولش کریگی که کلبه اولاشور

باب هفتم در تأثیر تربیت
یدینی باب تربیت اثر ایملک بیابند
دست بکیرد سرشیشیر تیژ
الطوتار کگون فلیو قارشو
ملک پرسید چه میگوید یکی
پادشاه صورتی نه سویلر بیری

باب هشتم در آداب صحبت
سکزی باب صحبت آداب بیابند
از و زرای نیک محضر گفت ای خداوند همی گوید آیه والکاظین
ایوهویلو وزیر لردن بیری دیری ایا افندی سوبل

تاریخ در آن مدت که مازا وقت خوش بود
اول مدت و که بیزم و قمتوز خوش اید
مخردن الی یوز الی الی بلایه
الغیظ والعافین عن الناس ملک رحمت آمد و از سرخو
فشم بود و جیلر حق چون دینی سوبل عفوایدی بر حق چون
پادشاه اسرک کلید دینی آنک بلشدن و قانندن

دژ کُشت و زیری دیگر که ضد او بود گفت ابناي جنس ما را نشانی
 بگردید بیرغیر وزیر که آنکه دشمنی آید و بیرغم جنس او غلبه یزد
 که در حضرت پادشاهان جز براسنی سخن گویند این شخص ملکا
 که پادشاه مقرر شد طو غودن غیره سوز سوبله بر بوشقی پادشاه
 ناسزا گفت ملک روی آری سخن در هم کشید و گفت مرا دروغ
 لایق دگول سید پادشاه یعنی بوسوزون گیر و بگردن دین دیدن بکنا
 او پسندید ترا مد از این راست که تو گفتی که آن را روی در مصلحت
 آنکه یلان بکناش رگ کلید اول که بگردن که سن سوبله که آنکه یوزن بیر مصلحت
 بود و این را اینا بر خبث و خرد میدان گفته اند دروغ مصلحت
 آید دین بونوک بنایس مردارلق اوزد دین عاقله دیشلور
 آمیز به از راست فتنه انگیز **شعر** هر که شاهان کند که او گوید
 مصلحت فرشته یلان فتنه تو پارچی که بگردن دیگر هر که شاه آینه ایلد که اول سوبله
 حیف باشد که جز نیکو گوید **لطیف** بر طاق ایوان فریدون
 حیف اولاک ایون غیر سوبله فریدون که یوم اشکنه یار مصلحت
 نبشته بود جهان ای برادر نهاند بکس **سیر** دل اند جهان آفرین بند
 جهانای قرد اشکیه قلم کو کول جهان برادری بخله سیر
 مکن تکیه بر ملک دنیا و پشت **که** بسیار کس چون تو پروردگار
 طینت ایلد دین ارقلمه که بوقلمنی سفیلین بکند و دین

چو اهنک رفتن کند جان پاک **چه** بر تخت مردن چبرد و یخاک
 چون کتمه قصه ایلدیه آو جان تخت اوزر المکره طبراق اوزر المکره
الحکایه یکی از ملوک خراسان محمود بن سبکتگین را در خواب
عجم بکلر نون بیر سلطان محمود بن سبکتگین دوش کورد
 دید بعد از وفات او بعد سال که جمله وجود او ریخته بود
که آنکه اولومدن صکر پوزید که آنکه جمله وجودی دو کولش آید
 و خاک شد مگر چمنان را که همچنان همی کردید و نظری کرد
 در طبراق اولش مگر آنکه کوزلیر که کیشو شویله دو کولد و نوزی دین نظریلر
 سایر حکما از تعبیر تاء و یل ان فرو ما اندند در وستی گفت
 جمله حکما آنکه تعبیرندن و تاء و یلندن آشفه قالیدار سیرد و بشدید
شمس هتوز نکرانست که ملکش باد کراست
 دین با قیلور که ملکی غیر یار در
 بن نامور بریز زمین دفن کرد اند **که** هستیش بروی زمین بگشت
 جوق آداسلر که بر آلت دین ایلدار که آنکه وار لغدن بریزون سیرت قلم
 وین پیرکاشه را که سپردند زیخاک **خاک** چنان خورد کرد و اسخوان
 بویچ نشد کول قوم که سیر آلت اصار لایار طبراق آینه شیلدی که آنکه ملک دین قلم
 زند است نام فرج نوشین روان بخیر **که** چه بسی گذشت که نوشین روان
 نوشین روانک شاه آدین خرد دیر که چه جوق کچور که نوشین روان قلمدی

در ششم خانه
 مکرش
 که نیکو
 بجای اوزار

خیزی کن ای فلان غنیمت شمار **عمر** زان بیشتر که با آنکه ای فلان نما
 بفرستاید ای فلان عمر غنیمت صای شونن ایلر که آواز کله که فلان قلیدر
حکایت ملک زاده را شنید که کوتاه بود و حقیر و دیگر برادرش
 بزرگ و غنی ایستد که قصه ایرون دنی خورده یوزن قد اشدر
 بلند قامت و خوب روی بودند باری ملک او را بگراهیست و استحقاق
 یوم بویلو دن کوزل یوزلوا یدیل بیر کته پادشاه انا یگرنگلیم دنی خورطوق
 نظر کرد پسر فرست بجای و رخ و گفت ای پدر کوتاه خرد منند
 نظر ایلدن اوغلان عقل یرن کتوروی دیدن ایله آت قصه عقلانو
 نه از نادان بلند نه هرج بقامت که هتر بقیمت بهتر چنانکه
 یوم نادانن یکر دکولر که مرند که بویرون اولوا اوله قیمت ده یکر اولوا
 گویند **الشیاء نظیفه والفیل جیفه اقل جبال الارض**
 شیکه سوبل قویوه پاک ور قیل مردودور یی رطا غلر نول کوجور
طعن واته لا اعظم عند الله قدرا و منزلا بیت
 طوطی و ور حال نوک اولور قدر الله قسطن قدیونون دنی منزل یونون
 ان شنیدی که لاغری دانا **گفت روزی بابلی فرب**
 آیه ایشدگی که بیر ارق بیلدی ویدر بیر کون بیه سوز ابله
 اسب تازی اگر ضعیف بود **همچنان از طویله خرب**
 تازیانه اگر ضعیف اولوا کیر و یخیلر بی طوله اشکدن یکر

پدر بخندید و ارکان دولت پشیدند و برادران بجان برنجیدند
 آتا کولدن دنی دولت ارکانه بکنیدار دنی قدراشدر جانله انجیدیلر
تلمیح سخن نگفته باشد **عجب و هنر نهفته باشد**
 تاکه ار سوز سولیمش اولوا عیب دنی منری دنی کیزلو اولور
 هر پشته گمان میر که خالیست **شاید که پلنگ خفته باشد**
 هر پیشه بی گمان الله که پوشدر شاید که قبلان او یومش اولوا
 شنیدم که دران مدت ملک را دشمنی صعب روی نمود چون لشکر
 ایستدم که اول مدد پادشاه بیری اوز دشمن یوز کسترون
 از هر دو طرف در هم آمیختند اول کسی که در میدان اسب چراند
 چون شکر طرفن بیر برن قاریشیلر اول کسی که میوانه آن سحرانه
 این پسر بود گفت **بیت** آن نه من باشم که رو بچک بینی پشت من
 بوا اوغلان ایدین دیدن بن اول اولیم که جنگ کونن بنم آرقم کونن
 آن تم کاندز میان خاک خون بینی سری **اینگه جنگدار بخون خوشن بازی میکند**
 بن اولم که قانله طبراق اراسته بایم کوریز اولکه جنگ ایلله کوز قانله اوینار
 روز میدان و آنکه بکیر بخون لشکری **این بگفت و خود را بر سپاه دشمن**
 میدان کونن اولکه فاجر بیر شکر ک فائده اوینار بویزد دیدن دنی کسوفی دشمن چریند
 زد و تن چند از مردان کار را را بخایند آخت چون پیش پدر آمد روی
 وویون دنی بیر پختن ایشدر لرندن آنکرون آتدی چون آت او که کلید

هنر انکه کز لولو

روی هم ایدین
 یوزی بویون
 شکر لولو

دوره زور
 ای مردان کوشید
 تا جامه زنن بپوش
 عسکارباز

بَرَن مِیَن خِدْمَتِ نَهَادُ کُفْتُ ^{بدرین خدمت طبع اغنه قودین دین دیدی} ای که شخصی منت حقیر نمود ^{ای که بزم شخصم خور کورستری}
 تا در شقی هنر بیند آری ^{تا ابر پیلینی منزه صمیمه سن} اسب کار میان بکار آید ^{اوردن آردق آن ایشه کلور}
 روین میدان نه کار و پرواری ^{بدرین میدان کونند بکوشید کول} آورد اندک سپاه دشمن بی قیاس ^{کوتور مثل در که دشمن چوین قیاس بود}
 بود و اینان اندک جماعتی اهنگ گریز کردند پسر نعره زد و گفت ^{ایده بوندر آزار و ایدین بیه جماعت قیاضه قهر ایلدی}
 ای مردان بگوشید یا جامه زنان بنوشید سواران را بگفتی او ^{ایه ایلر دور و شوک به عورتار طونن کینوک آتکولان آنوک سولیلر}
 تصور زیادت کشت و بیگبار حمله آوردند شنیدم که همدان ^{غیرت زیاده اولین دین بیه او غورون قله کتور و یار ایشتم که هم اول}
 روز برد دشمن ظفر یافتند ملک سرچشمه پسر ابوسید و ^{کوش دشمن او ذره ظفر بولدیار پادشاه او غلغول باشن و کوریه او بیه}
 کنایت گرفت و هر روز نظر عنایت در حق وی زیادت کرد ^{دین قوجده دین مرکون عنایت نظرن آنوک حقن زیاده ایلدی}
 تا ولی عهد خویش کرد برادران حسد بردند و زهر و طعامش ^{تا کند و ولی عهد ایلدی قودا شکر حسد ایلدی}
^{تا کند و طعامش بقتی ایلدی}

کردند خواهرش از غرقه دیدند و در چرخه را بر هردو پسر یافت ^{کردن خواهرش از غرقه دیدن کوردین دین بیه و ووزکون اوغلان اکلدی}
 و دست از طعام باز کشید و گفت ^{دین ان طعامدن کورو چکه دین دیدن} محالست که اگر همدان بگیرند ^{محالست که اگر همدان بگیرند}
 و همدان جای ایشان بگیرند ^{دین مسله آنلار کیرن طوره لر} کسی نیاید بر سر سینه بوم ^{کسی نیاید بر سر سینه بوم}
 و رهای از جهنم شود معدوم ^{اگر مهاجرها ندن یوق دین اولور} پذیرا ازین حالت الهی دادند ^{آتایه بوقالده خبر ویر و یار}
 برادرانش را بخواند و گوشمالی فرمود و هر یکی را از اطراف بلاد ^{قودا شلارن او قودین دین نصیحت بیورین دین مریسره شهر لرا طرافدن}
 حصه مرصیه معین کرد تا فتنه بنشست و نزاع برخواست ^{خشنود او بقی حصه معین ایلدی تا فتنه او تورون دین نزاع اور و طورون}
 که گفته اند درویش در کلبه می خسند و دو پادشاه در اقلیم ^{که دیمش در اون درویش بیه کلیم او بولر دین ایکی پادشاه بیه اقلیم}
 ننگ خند ^{نیم نانی کر خور مرد خدا بدل درویشا کند شیر کرد} بدل درویشا کند شیر کرد ^{بیم اتمک کیریم الله اری درویشلر باغشرا و بریارون}
 ملک اقلیمی بکرد پادشاه ^{بیه ملکی بیه اقلیمی بیه پادشاه طوره کیر و نولر بیه غیری اقلیم قیدنه اولور} همدان در بند اقلیمی کرد ^{نیم}

ز پیرد

الحکایه طایفه دزدان عرب بر سر کوهی نشسته بودند و منفذ
عرب اوغریله زن بیوطایفه بیوطایفه باشند او تورمش ایدین

کاروان بسته و رعیت بلدان از مکاید ایشان مرغوب و لشکر
دنی کاروان بگریزیدند دنی شهر لرزیدند آنرا دل مکر لرزیدن قورقش ایدین

سلطان مغلوب حکید آنکه ملادی سنج از قلعه کوهی بدست
دنی سلطان کنگریه نون او طش ایدین اول فکیده بیروغنی دنی سلطان بیرون

اورخ بودند و ملحه ما و ای خود کرد مدبران ممالکشان
الکتورمش ایدین دنی کند و صفنا حق مقام برن ایدین اول طرفد بکارگر تیر

طرف در دفع مضرت ایشان مشورت کردند که اگر این طایفه
ایچیلیر آنلا دل ضرر و فو اتمکد طاشق ایدین که اگر بیوطایفه

هم برین شق روز کاری مداومت نمایند مقاومت با ایشان
بواستدیر اند بیروز کار مداومت کسربار آنلا دل دور شکر

منتج گردد درختی که اکنون گرفت پای بیروی مردی براید چای
کوبه ایلر بیواج که شیرین آن طومشدر بیارد که قوتیله بیرون بقارو

و اگر چنین روز کاری **بکر ووشی** از بیخ برنگیلی
و اگر گروخوبیلین بیروز کار صا ایدین قلیله دنی کوکندن اوزن مزسن

سرخشیده شاید مگرفتند چوپر شدند شاید کدشتن بیل
بیروشن بلن یار بیرویلید طومق چون طولوا ولید فیلیله کجکه بر مز

عن

خن بدین مقدر شد که یکی **بجشش** ایشان بکارند و وقت
سوز بدو که اوزنه مقور اولدیک برینی آنریجا سولامنه اهما رله لر

فرصت نکاه دارند فی الجمله بوقتی که بر سر قوی رانده بودند
دنی فرصت وقت غلبه طوطه لر محفل کلام بیروکل بیرومکر باش اوزنه سوزش ایدین

بقعه خالی مانند تنی چند از مردان جنگ از مود می فرستادند
دنی او کرب بوشقلمش بیروچ تن بشکر از کوشنا تجربه انمشا لرودن و بر سیدیل

تا در شعب جبل پنهان شدند شبانکه که باز آمدند سفر کرده
تا طایفه بود اغنه کیزلندیلر اول کج که کیر و کدیار سوا ایلشدر

وغارت اوزنه سلاح بکشدند و غنیمت سفادند **بجشش** روز
دنی طویملی کتورش یزاقدن آچدیار طویملی قودیلر او کور دیار

دشمنی که بر سر ایشان تاخت خواب بود چند آنکه ثلثی از
دشمن آنلا دل باش اوزن چا بدی او بقواید شولقد که او صفی حق

شب در گذشت **قش** خورشید در سیاهی رفت یونس اندر دهان ماهی رفت
کچون کچون کوش چون کفر کولف کدیر یونس بالقدرینه کتدی

مردان دلاور از کین بجشند و دست ایشان یکان یکان بر کتف
بهادر لر پوسیدن سوز دیار آنلا کالهن بر بر اوموز

بستند بامدادان بدرگاه ملک حاضر آوردند هکنا از یکشتن فرمود
بغلادیار اول صباح پادشا در کاسنه حاضر تور دیار دوکلی الهمکه بیورده

عن

در آن میان جوانی بود **میسر** **عنفوان** **شباب** **نورسید** **وسیر**
 اول آورده **بیرنگت** **وارید** **یکتلی** **تانه** **فکر** **مشی** **یک** **ارشمش**
 کشتن عذارش **نود** **مید** **یک** **از** **وزرای** **نیک** **محض** **تخت** **ملک**
 دنی یگانی **کشتان** **سر** **بسی** **یک** **بمشه** **ایو** **خویلو** **وزیر** **کردن** **بیر** **پاد** **شامکر** **تختین**
 بوسه داد و روی شفاعت **بزمین** **بهاد** **و** **گفت** **این** **پسر** **مجدد**
 او **دیده** **دنی** **شفاعت** **یوزی** **بیرا** **وزن** **قود** **دنی** **دیدن** **بوز** **وغلان**
 از باغ زندگانی **بر** **خورده** **است** **و** **از** **ریحان** **جوانی** **تمش** **نیافته**
 هر یک باغدن **میش** **میش** **ور** **دنی** **یکتلی** **اکتو** **غدن** **فایر** **بوما** **مدر**
 توقع **بکر** **مخدا** **اون** **دانیست** **که** **بخشدن** **خوان** **اوبرین** **منت** **نهد**
 افند **و** **مکر** **مندان** **امید** **در** **آن** **قانه** **ع** **با** **غشلا** **مفل** **قول** **اوز** **منت** **قوی**
 ملک روی این سخن **در** **هزار** **اور** **و** **موافق** **رای** **بلند** **نیامد** **و**
 پادشاه **یوزی** **بوسوز** **ن** **کیرو** **هکری** **دنی** **یو** **بفکر** **موافق** **کلمه**
 پرتو نیکان **نکیر** **انک** **بنیاد** **تربت** **نا** **اهل** **چون** **کد** **کان**
 ایو **لر** **سپان** **طوتز** **اول** **که** **یا** **پوس** **یار** **مرد** **نا** **امد** **تربت** **کنید** **اوز** **ن** **قوز** **کیو**
 فساد اینان **منقطع** **کردن** **اول** **تراست** **و** **پیچ** **تبار** **ایشان** **بر** **اور**
 بد نلاد **که** **بر** **مزلنی** **کشت** **ایلم** **یک** **کرد** **آن** **لار** **که** **ملا** **کلی** **کو** **کبی** **یوق** **مکر**
 بهتر **که** **اشن** **نشان** **دن** **و** **اخر** **کد** **اشن** **و** **افی** **کشتن** **و** **چند** **نکا**
 یک **که** **ر** **که** **او** **دین** **بوس** **مکر** **دنی** **قور** **آلی** **قوم** **دنی** **یلا** **اول** **مکر** **بوز** **ن** **قوی**

داشتن کار خرد **سندان** **نیست** **ابرا** **اگر** **ای** **نند** **کی** **با** **رد**
 طوتق **عاقلا** **ایشی** **دکولر** **بولون** **اگر** **دیر** **لک** **صون** **یوق**
 هرگز از شاخ **بید** **بر** **خور** **ی** **بافر** **ومایه** **روزگار** **مبزر**
 مرکز **سوکوت** **بود** **اندن** **میش** **لرسن** **القی** **احلا** **ویل** **روزگار** **کچور**
 کاین **بومریا** **شکر** **خور** **ی** **وزیران** **عز** **شید** **طوعا** **و** **کرها**
 که **خار** **قیشدن** **شکر** **مزر** **وزیر** **اول** **سوز** **ایفته** **دیر** **دیگر**
 پسندید **و** **بر** **حسن** **رای** **ملک** **افزین** **کرد** **و** **گفت** **ایچ** **خدا** **اوند**
 بکنید **و** **پاد** **شامکر** **فکر** **کو** **یک** **لکن** **آفرین** **ایله** **دنی** **دیدن** **آنکه** **افند**
 دام **ملکه** **فرمود** **عین** **حقیقت** **است** **که** **هر** **که** **در** **نیک** **صحب** **ان**
 مکر **ایم** **اولسون** **بیر** **بلو** **گر** **هکر** **که** **هر** **که** **اول** **بیر** **مزل** **صحب** **دین**
 بدان **تربیت** **یافته** **باشد** **هر** **اینه** **طبیعت** **ایشان** **گرفته** **باشد**
 تربیت **بولش** **اولایدی** **البته** **آنکه** **طبیعت** **طوتش** **اولا** **این**
 اما **بنده** **امید** **و** **از** **است** **که** **بعشر** **صالحان** **تربیت** **پذیرد** **خوی**
 اما **قول** **امید** **طوتجید** **که** **صالح** **لر** **عشر** **تیل** **تربیت** **قبول** **ایله**
 خرد **مندان** **گیرد** **که** **هنوز** **طفل** **است** **و** **سیرت** **بعی** **و** **کرو** **عناد**
 دنی **عاقلا** **خوی** **طوت** **کدن** **او** **علا** **لجدر** **دنی** **آز** **غول** **سیرت** **دنی** **مزل** **بلو**
 و **نهاد** **او** **ممکن** **نشد** **است** **و** **در** **حیث** **امده** **است** **که** **ماین**
 آنکه **ذات** **بر** **شش** **اول** **مادر** **دنی** **حید** **شده** **کشد** **یوق**

سیرت النبی صلی اللہ علیہ وسلم

بَطْرِيْنُ عَذَل

وَأَزِينْ حَالَتِ الْكَاهِنِ دَادَنْدِ
بُوحَلَاتِقِيْنِ خَبَرِ زَبَرِ دِلْمَرِ

باران که در لطافت طبعش خلافت در باغ لاله روید در شوق بوم خن
یا غمور که طبع لطافتش خلاف یو قدر باغ لاله بتور رای برده مشرقی و بکین

زمین شوقش بر نیارد در و تخم عمل ضایع مگردان
آبی برده سبدر بتمز آنه تخم و عاوی که ضایع ایلد

نکویی با بدان کردن چنانست که بد کردن بجای نیک مردان
ایلوگی بر ملا ایلد آخیلا سذر که بر مزلق ایلد آیلوگریرد

سرمه تنگ زاده را بردر سرای اغوش دیدم که عقل
برهاول او غنی او غولش مگر سرای قیوسند کورم که عقل

فراستی و فهم کیاستی زاید الوصف داشت هر از عهد خودی
و بی ویوسه ای که ای که وصفه زیاد طویر و هم کوچه کرد عهد نه

اثار برزگی در ناصیه او پیدا **بسیار** ای سرش زهوشندی
اولوق اثر لری انوکا آلسه طامور باش اوزنه عاقلقد

بی تافت ستار بکندی **فی الجمله** مقبول نظر سلطان
پیلد زوی یوده لوق یلدزی محمد کلام سلطان نظرند مقبول

آمد که جمال صورت معنی است و حکما گفته اند توانگری بهر است
کلید که جمال و بی صورت و بی معنی طویر و بی حکم و عدل و کور و کور و کور

نه بمال و برزگی به عقلست نه بسال اینای جنبی او بر وی حسد
ناید و کور و بی اولوق عقلید و یلله و کور و آنکه بشیر او غلام آنکه اورد

برند و در کشتنش کوشش بی فایده کردند
الذیار دخی آید الله مکیه فایده سزد و در شکر ایلد بار

دشمن چه زند چو مهریان باشد دوست معشوق هر آنچه میکند جمله نکوست
دشمن و ویر چون دوست سوکلو اولد معشوق مددکم ایلد جمله ایور

مید پرسید که موجب خصمی ایشان در حق توحیست گفت در سایه
پادشاه صور و یکه انلا که دشمنه سب سوز و فکند زور وید

دولت خداوند دامن ملکه همکینا را راضی کرد مگر خسود را که راضی
افند و مگر دولتی کولکند ملک دایم اولو و کلبی خوشود ایلدم مگر خیل که راضی

نی شود الا بزوال نعمت من اقبال دولت ملک زیاده باد
اولمز الا بنم نعمت کتمک پادشاه مگر ملکی دخی دولتی زیاده اولسوه

توانم آنکه نیازم اندرون کیسی خسود را چه کنم کوز خود برنج در است
کوبم بر آگاه انجیم کسک ایل و سن خیله نیلیم که اول کند ز رنج ایچند

بیز تا برهای خسود کین رنجیست که از مشقتان جز بمرک نتوان رست
اول تا قرتلاسن ای سود کین بر رنج که آنکه ز قرتلاسن غیرله قورتلق اولد

شوبختان باز و خواهند مقبلانرا زوال نعمت و جا
آبی بختلور آرزوید دیلر مقبلانرا نعمتی دخی منصبی کتم سنی

گرینید بر و ز شب بر چشدر چشمه افتد بر آچه گناه
که کوندوزن نه نگر کوزی کورم کونش چشدر کناهی وار و

بسم الله الرحمن الرحيم

جائے! مرغابہ جان

...

کند و میگوید با آنکه آیه من قاضی

وَمَلِكٌ يَدْرُسُ
وَمَلِكٌ يَدْرُسُ

غیر از دستان و غیر از دستان
غیر از دستان و غیر از دستان

مَلِكٌ يَدْرُسُ وَفِي رِجَالِهِ نِيَامُ دُرُويَ اَزِي سَخِي دَر
پادشاه در دست او کوبی طبعه موافق کلمه دینی یوزیه یوسوز و
هَم كَشِيْدَ وَبَزِيْدَ اَنَشْ فَرِيْدَ اَدْبَسِي بَرِيْدَ اَمْدَ كَه دَشْمِي بَرِيْدَ
کبر و چکری دینی آیه زندانه ویریدری بوق کمدن کبر اولودشمن
بِرَحَاسَتٍ وَبِمَقَاوِمَتٍ لَشْكُرٍ اَرَا سَتٌ قُوِي كَه اَزْدَسْتِ نَطَاوُلِ
اور و طوروی دینی دور شکرت کبر بندری بر قوم که انوکا ایا اوز نلفدن
اَوْجَانًا اَمْدَ بُوْدَتْدَ وَبَرِيْدَتَانِ شَدَ بَا اِيْشَانِ بَاهَم كَرْدَ
جانه کشت لردی دینی پریش ن اولشدر آنلارله بیدرند درلی
اَمْدَنْدَ وَتَقْوِيْتِ كَرْدَنْدَ تَا مَلِكٌ اَز نَصْرِ فَاوِ بَدَر رَفَتَ
کلمه یار دینی قوتلند رما ایلدیار تا ملکر آنوکا تفرندن طشر کنده

وَبِرَحْصَمَائِ وَيْ مُقَرَّرِ كَشْتِ

دینی آنوکا دشمنی اوزن مقرر اولدی
پادشاهی کور واداردیستم بریزد دست دوست دارش ووز سختی دشمن
بر پادشاه کظمی ر واطوته ایا التده غبار اوزن آنوکا دوست و دینی قشلق کونش زور
بَارِعِيْتِ صَلَاحُ كَن وَرَجَتُ كَخَصَمِ اَمِنْ نَشِيْنِ زَانِكِه شَامَتِ اِعَادِلَ اَرَعِيْتِ لَشْكُرِ
ریشده صلح ایلک جلدن خصمن امین او تونر نوندن او تروکم عادل املر رعیت لکرو

پادشاهی با غلام عجبی در کشتی نشست غلام هرگز
بر پادشاه بر عجب او غلامد کبر و او توریل او غلام هرگز
درینا

دَرِيْدَ يَدْرُسُ بُوْدَ وَبِحَسْبِ كَشِيْتِ نِيَا ز مَوْدَ كَرِيْهَ وَزَارِي دَرِيْهَادَ
دینیز کورمش ایدری دینی کلمه محنتی صناماش آعلامه دینی زار بلق طویدری
وَلَرِيْهَ بَرَانْدَ اَمَشْ اَفْتَا دُجَنْدَ اَنَكِه مَلَا طَفَتِ كَرْدَنْدَ اَرَا مَرِيْ
دینی اندامه دتر مکر و شری شول قدر که یومش اقلق ایلدیار آرام

كَرِفَتِ وَمَلِكٌ رَاعِيْتِ مُنْعَصِي شَدَ چَارَه نَدَا نِسْتِ حَكِيْمِي
طویدری دینی پادشاه کز دیرلک غصه نمش اولدی چاه بلدی بر حکم
دَرَانِ كَشِيْتِ بُوْدَ كَفْتِ اَكْرَ فَرْمَانِ دِيْ مَن اَوْرَا بِطَرِيْقِ خَامُوْشِ
اول کیده ایدری دیدی اگر بیزق ویرسن بن آیه بر یوبلکه ايسم

كَرْدَا اَمْ مَلِكٌ كَفْتِ غَايَتِ لُطْفُ وَكَرَمُ بَا شَدَ حَكِيْمٌ فَرْمُوْدَ كَه غَلَامُ
اندزم پادشاه دیدی غایت لطف و کرم اوله حکیم بویوری که او غلام
بَطَرِيْقِ اَحْجَا جَن

بَدَرِ يَا اَنْدَ اَخْتَنْدَ بَارِي چَنْدَ غَوَطَه خُورَدَ مَوْيَشِ كَرِفَتْدَ وَبِيْشِ
و کین آند یار آند بر گته بر بخ طلق یدری ساچن طویدری

كَشِيْتِ اَوْرَدَنْدَ بَهْرَدُ وَدَسْتِ دَرِ سَكَا نِ كَشِيْتِ اَوِيْحَتِ چَوْبِ بَرَامْدَ
دینی کبر اوکده کورویار ایکی ایلد بیلد کینک ساگز لکنه اصلدی چون یوق و کلمه

بَكُوْشِدَ بِنَشِيْتِ وَقَرَارِ يَافَتِ مَلِكٌ رَا حَبِيْبٌ اَمْدَ پَرِيْدَ كَه دَرِيْ
بر بوجقت او توریل دینی قرار بولدی پادشاه عجب کلمه سودویکه

جِه حَكْمَتِ بُوْدَ كَفْتِ اَزْ اَوَّلِ مُحِبَّتِ عَرَقِ شَدَنِ نَحْشِيْدَ بُوْدَ وَقَدَرِ
نه حکمت ایدری دیدی اولدن عرق اولق محنتی طمناش ایدری

مکرم اولد

سَلَامَتِ كَسِّي نِي دَانِسْت وَهَمِيْنِي قَدَرِ عَافِيَتِ كَسِي اَنَد
و هَمِيْنِي سَلَامَتِ قَدَرِي بَلَدِي سَوِيْلِيْن عَافِيَتِ قَدَرِي كَسِيْلِيْوَر
 كِه بِصِبَقِ كَرِفَتَا رَايَد **بیت** اِي سِرْتَرَا نَانِ جَوِيْنِ خُوشِي نَمَايَد
بِر مِصْبَةِ كَرِفَتَا رَا اِي طَوَقِي رَا اَرِيْءَا نَكِي خُوشِ كُوزِ كَر
 مَعَشُوقِ مَعْنَسْتَا نَكِه بَرْدِي كَرِفَتِ شَسْت **بیت** خُورَانِ بَهْشِي رَا دُورِخِ بُودِ اَعْرَاقِ
بَنِمِ مَعْنُوقِ رَا اُولَكِه سَنَدِيَا نَكِه چَرَكَنَد جَنَتِ حُورِيَا رَا اَعْرَاقِ جَنَتِ اُولُور
 اَز دُورِ خِيَا نِي بَرِي كِه اَعْرَاقِ بَهْشِي شَسْت **بیت** فَرَقَسْتِ مِيَا نِي اَنَكِه يَارِشِ دَرِي
جَنَتِ اَمَلَنِي صُورِ كِمِ اَعْرَاقِ جَنَتِ فُوقِ وَاوَرِ اَنَد اَرَا سَنَدِيَا رِي قُوتِيَا
 بَا اَنَكِه وَجْهِ مِ اِنْتِظَارِشِ بَرْدَر **بیت** هَر مَرَمِ اَكْفَتَنَد اَز وِزِي رَا بِنَد
اَنُو كِنَد كِمِ اِي كِي اِنْتِظَارِ كُوزِ لَرِي قُيُودِ دَر مَرَمِ دِي دِيْلَر اَنَا كِه وِزِي لَرِي نَد
 چِه خَطَا دِيْدِي كِه بَنَد فَرمودِي كَفْتِ خَطَا يِي مَعْلُومِ نَكِرْدَمِ لَكِن
نَه خَطَا كُورْدَمِ كِه بَغْلِي بِيُورْدَمِ دِيْدِي بِيَرِ خَطَا مَعْلُومِ اِيْلَامِ دَمِ
 دِيْدَمِ كِه مَهَابَتِ مَنِ دَر دِلِ اِيْشَانِ يِي كَرَانِسْت وَبِرِ عَهْدِ مَنِ اَعْتِمَادِ
لَكِن كُورْدَمِ بَنِمِ قُورْمِ اِنْدَا رَا كِه كُورْدَمِ نَهَابَتِ زُورِ دِي بَنِمِ عَهْدِ اَوَزْدَمِ
 كَلِي نَدَا رَنَد تَرَسِيْدَمِ اَز يِمِ كَزِيْدِ خُوشِي كِه اَهَنَكِ هَلَاكِ مَنِ كُنْدِيْسِي
تَمَامِ اِنْمَا اَز قُورِ قَدَمِ كِه كَنَد وَقْتِي قُورِ قُولا رَنَد بَنِمِ مَلَا كِه قُصْدِ اِيْدَمِ لَر
 قَوْلِ حَكَمَارَا كَا رِيْسَتَمِ كِه كَفْتَه اَنَد **بیت** اَزَانِ كَزِي تُو تَرَسِيْدِي تَرِي يِي حَكِمِ
پَر حَكِمِ كِه قَوْلِي اِيْشِ بَغْلَمِ كِه دِيْمَشْدَر اَنَدَن كِه سَنَدِ قُورِ قَارِ قُورِ اِي حَكِمِ

وَر

وَ كَرِيَا چُونِ اَوْصَدِ بَرَا يِي بَحْكَنَك **بیت** اَزَانِ مَارِ بَرِيَا يِي رَا يِي زَنَد
و كَرِيَا نُو كَسِي يُو رِي كَسِيْدَه جَنَكِه كُورِ سَكَدِيْءِ قَاوَرِي كِه شُونَد اَوْتُو يِلَانِ چُو بَا كَرِيَا بَاغِنِ و وَر
 كِه تَرَسِيْدِي شَرِيْشِ رَا يِكُو يَدِ بَسَك **بیت** بَنِي يِي كِه چُونِ كَرِيْدَه عَاجِزِ شُو د
كِه قُورِ قَارِ بَاشِي طَاشِيْدَه دُورِ كُورِ مَرَمِنِ كِه چُونِ كَرِيْدَه عَاجِزِ اُولِ
 بَرَا رِي دِي بَحْكَنَا كَالِ چَشْمِ يِلَكَنَك **بیت** يِكِي اَز مَلُوكِ عَجْمِ رِي جُورِ بُودِ
دَر نَاسِيْلَه يِلَكَنَك كُوزِنِ چَقَارِ عَجْمِ بَلَرْدَنِ يِي رِي زَقَاتِ اِيْرِي
 دَر حَالَتِ يِي رِي اَمِيْدَا رَنَد كَا يِي قَطْعِ كَرْدَه نَا كَا هِ سُوَا يِي اَز دَرِخِ رَا يَدِ
قُوتِ اَلَقِ هَالَتِنِ دِيْلَكَنِ اَمِيْدِ كَسْمِنِ اِيْدِي نَا كَا هِ بَرَا تَلُو قُيُودِنِ اِيْرِي و كَلِي
 وَ بَشَارَتِ دَا اَذَكِه فُلَانِ قَلْعَه رَا بَدِ وِلَتِ زِنْدِ كَا يِي خُذَا اَوْنَدِ كَشَادِمِ
و يِي مَشْتَلِقِ وِيْرِيْدَمِ فُلَانِ قَلْعَه اَفَنَد وَ نَكِرْدِي رِي كِي دُو لِيْلَه اَبَدِي
 وَ دُشْمَنَانِ بَحْكَنَكِي اَسِيْرِ شَدِنَد وَ سَا يَرِ رِي عِيْثِ اَنِ طَرَفِ مَطِيْعِ فَرْمَا
و يِي دُشْمَنَانِ دُو كَلِي اَسِيْرِ اُولِيْلَر دِي اَوَّلِ طَرَفِ بِيْعِ رِي عِيْثِي بِيُوْنَه مَطِيْعِ
 كَشَدِ مَلِكِ نَفْسِي سُو دِيْرَا وِرْدِ كَفْتِ اِيْنِ مَرْدَه مَرَانِسْتِ دُشْمَنَانِ مَرَانِسْتِ
اُولِيْلَر پَادِشَا هِي رِصُوعِ نَفْسِي و قُورِ و كُتُورِي و يِي دِيْدِي بَعْدِ مَشْتَلِقِ بَا كَا كُورْدَمِ بَنِمِ دُشْمَنَانِ لَر و دَر
 يَعْنِي وَا رِثَانِ مَلِكْتِ رَا **بیت** دِيْرِيْنِ اَمِيْدِ بَسَرِ شَدِ دَرِيْخِ عُمَرِ عَزِيْمِ
يَعْنِي مَلِكْتِ وَا رِثَانِ بُو اَمِيْدُو دَه بَلَكِه كَلِي حَقِيقَتِ عَزِيْمِ دَر
 كِه اَنَحِ دَر دِلَسْتَا زِدَرِ فَرَا رَا يَدِ **بیت** اَمِيْدِ بَسْتَه بَرَا مَدِ وِلِيْچِه فَا يَدِ رَا نَك
كِه اَوَّلِ سَنَدِ كِه كُورْدَمِ اَلِجَنَدِ رَقِيْبِ مَدِنِ اَشْفَقُور بَقُولُو اَمِيْدِ بَاشِي كَلِي وِلِيْچِه اَنَدَه نَه فَا يَدِ

بیت جوهری
 محدوف
 مشاعر
 خول

انکه مرا گفت اراجح که همت درویشی است و صدق معامله ایشان ^{طری}
اول وقت بخادی اول یرون که همت درویش کرد و این انداز که معامله می کرد که ^{هر}

تو که محنت دیگران بی غمی
نشاید که نامت نهند آدمی

بیت
عجز و مح
فاعلا فاعلا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

حکایت در ویشی مستجاب الدعوه در بغداد آمد حجج
بیر دعای مستجاب در ویش بغداد و ظاهر اولی

بن یوسف را خبر کردند بخواندش و گفت دعای خیر بر من کن
خیر بن یوسف خبر ایستاد ایضا او قوی دینی دیدن بگایر ضیرو دعا اید

گفت خدایا جانش پستان گفت از بهر خدا این چه دعاست گفت
دری ای خدا جان آل دری الله ایچون بونه و عاود

دعای خیر است ترا و جمله مسلمانان را **بسی** زیادت زیست از آن
خیر و عاود سکا دینی جمله مسلمانان ای الی استون تغفیر الی الله بن الحیدر

کرم تا کی بماند این بازار **بچه** کار آیدت جهاننداری
نه وقت دکر کرم قله بوسند بازارک نه ایشو که یار در جهان طو تو جلیق

مردنت به که مردم از آری **بسی** یکی از ملوک بی انصاف
الک یکدر خلیه انجمن کن انصاف بر بکدن بری

پادشاهی را پرسید که از عبادتها کدام فاضلتر است گفت ترا خواب
بیر زانکه صور دی که عبادت کردن قنغی یکدر دیدن سکا

نیم روز تا در این خلق را نیاز آری **بسی** ظالمی را خفته دیدم نیم روز
بیرم کون او یون تا اول وقت خلیه انجمن کن

گفتم این فتنه است خوابش برده به **و** آنکه خوابش بهتر از بیداریست
دیدم که بوفته و را ای او یقواله و یکدر آنکه که او یقوی بگر کر او یا نقل غن

پنجهان

انجنان بد زید کای مرد به **بسی** یکی را از ملوک شنیدم که شی
آنچیلان بر سر دیر بکدن اولوم یکدر بکدن بر سر ایشم که بر یکدی

در عشرت روز کرده بود و در پایان مستقی می گفت **بسی**
عشرتن کوندر ایلمشرا بید دینی سرخو لکن صو گن سبیل

ما را بجهان خوشتر این یکدم نیست **کز** نیک بد اندیشه و اگر کسی غم نیست
بینه جهان ایچند بوندن خوشتر بیرم یوقر که ایورن وین مزن فکر دیکر نغم یوق

در ویشی برهنه سر را خفته بود گفت **بسی** ای آنکه بخواه اقبال تو عالم
بیر جیلاق در ویش صو قدر او یونش اید دین ای اولکه سنو که دولک کدی عالم یوق

کیرم که غمت نیست غم ماهم نیست **ملک** خوش آمد و صر با هزار
طوتم که سنو که ملک یوق بیزم عومز دینی یوق پادشاه خوش کدی و بی بکر التو بکیرم

دینار از روزن بیرون داشت که دامن بد آری در ویش گفت
باجم وون طش طوتم که اتکو که طوتم ای در ویش دری

دامن آنجا از در که جامه اندام ملک را بر حال و رفت و رحمت
آنک فتنه کنورم که فتنه یوق پادشاه آنو که حال او در ویش یوق فتنه کن

زیادت شد خلعتی بر آن مزید کرد و پیشش فرستاد در ویش
زیاد اولیو بیر خلعت آنک او در نه زیاد ایلدی دینا و کنه ویر سیدی

آن نقد و جینی را بآنک زمان بخورد و با نامد گفت **بسی**
دروشا اول نقد جینی از زمانه بیری و بی بکرو کدی دینی دینی

قرار بر کف ازادگان نگیرد مال . نه صبر دِل عاشق نه اَبه غریب
آزادان ملک الله مال قرار طومر نه عاشق گویند صبر نه قلیورده صو

در خالتي که ملک را پروای او نبود حال بگفتند بهم برآمد و روی
بیر حال که پادشاه آنکه پروای اولیه عالم سولیدلر اخنبدی دین بوزی

از و ده گشتند و از بجاکفته اند اصحاب فطنت و خبرت که
آند نگیر و چکدی دین بویردن در عیالور زیر کلک ایشلری دین عقل ایشلری

از حیات صولت پادشاهان بر حذب باید بود که غالب همت ایشان
که پادشاه ملک ایرلیکسده دین کسیر لکن قورقوا و نه اولی کر که آنلار کتمت غالبی

بمعظمات امور مملکت متعلق باشد و تحسین از د حار عوام نکند
مملکت ایشلری اولولنماسه متعلق اولور عوام کچوقلفنه مل ایلر

شعر خراستی بود نعمت پادشاه . که هنگام فرصت ندان دیکان
پادشاه نعمتی اکاوام اولور که فرصت و قتنی صقلیو طوبیه

بجای سخن تانسیبی ز پیش . بسیمود گفتن مبر قدر خویش
سوز که بجایینی تا ایلر و نکور می عبت بویلمیکه کف و قدر و یکا

گفت این گدای شوخ مبدل را بین که چندین نعمت بآنک مدت بر
دید بر او طوم بوقیر فرج ایدر یکدیکور که بقدر نعمتی آزابق زمانه

انداخت بر آیدش که خزینه بیت المال لقمه مسکین است نه طعمه اخوا
آتری نور و ک که بیت المال خزینه میس میکن لر لقمه یس

شیاطین

شیاطین **بیت** ایلمی کور و روشن شمع کافوری نه
شیاطین قور ایشلر کچری کولدر بیر آند که روشن کون کافوری موم قوی

زود بی گشت شب رفتن نباشد در خراج . یکی از وزیرای نا صبح
تیز کور رس که آنکه کید یانی دایچراغند قلماش نصیحت ایدری وزیر لودن بری

گفت ای خداوند مصلحت آن بیم که چنین گسار وجه کفاف
دیدی آید اخنبدی مصلحت اید کورورم که بویلمیکه لک رنه جک و ب

شمار حق مجری دارند تا در نفقه اسراف نکنند اما این فرمودی
ایروجه آبروم کلور طوطه لر تا نفقه اسراف ایلیدر اما آنی که بیوردی

از رنج من مناسب حال از باب همت نیست یکی را بطفه امیز
زبون منع و نه ممت ایشلر ک حاله مناسب کولدر بیرینی لطفه

بیت وار کردن و باز بومیزی خسته دل کردن
امیدوار ایلر دین کیر و نویملقد غسه گوکلوا ایلر

بروی خود در اطاع باز نتوان کرد . چو باز شد بدر شی فرانتوان کرد
کند و یوزنه طوم قبولن کیر و ایلر اولباز چون کیر اولی ایرلیکله اشغ ایلر اولر

شعر کسی نیست که تشنگان حجاز . بلباب شوم کرد آید
که کورن که حجاز ک صومز لری آبی صوکنارنه در یلی کله لر

هر گجا چشمه بود شیرین . مرد در وضع مور کرد آید
مرد دین قورلردی قورلر بریم اولور لر آدملر دین قورلردی قورلر بریم اولور لر

مَن جایی رود که چنه چینه **نه بجای رود که چنه چینه**
 قوتش بر سر کید که دین بگر دین **بر سر کید که دین بگر دین**
 یکی از پادشاهان پیشانی در رعایت مملکت سستی کردی
 ایدرو پادشاه مدون بری مملکت رعایتند سستی ایدرو
 و لشکر بستی داشتی لاجرم دشمن صعب روی نمود همه پست بدادند
 و فی لشکر قتلغیل طوتار دی **میر قتی دشمن یوز کوستر دی** دو کلی ارد ویر دیلر
 چو دارند کج از سپاهی دریغ **دریغ ایدش دست بردن بستیغ**
 چون مالی سپامیدن هیف طوتار **آگاهین کلور ای قلیج التمرک**
 یکی را از آنان که غدر کردند بامن دوستی بود ملامتش کردم گفت
 آنلردن میرنی که آل ایلدی **بنمک دوستی واریو آینه ملامت ایلیم دیم**
 دوست و ناسپاس و سفله و حق ناشناس **کد بانگ حال از بخد و قدیم**
 اچقنق و **دنی شکر روزلق** **ای ایللق اهللق** **حق الکلاملق** **ایک افسانیده**
 برگرد **و حقوق تحت سالیان** **در نورد** **گفت** **ار بگویم بعد و داری**
قندور **و فی یلر حقن** **دور** **دی** **اگر بویلم معزور و دین**
 شاید که اسم بی جو بود **و نمد زنی بکرو و سلطان که بیاهی**
 شاید که آنوم ارپه سوزاید **دنی نمدم دنی ایرم طوتیه** **ای سلطان که بیاید**
 ز **بخیلی کند** **با او جان جو اندی نتوان کرد**
التوتی **تخللق ایدر** **اگا جانید** **جو مردلق ایامک اولماز**

چو معنی کند در صف کارزار که دستش نه باشد از روزگار

زنده مرد سپاهی را **ببهند** **و گرش زنده می سبهند** **در عالم**
التون ویر **سپاهیان** **تابا شوقیرو** **و کورن اگا التون ویرز** **کیش ویرز** **لوعلم**
اذا شمع الکمل یصول بطشا **و خاوی البطی بطت بالفرار**
قن کلب طویسه و لا شور یا شقی لغد **قاریه بو شایه یوزن دشمنک یا پشور**
یکی از وزیران معزول شد بحلقه درویشان درآمد
وزیر لرون برین معزول اولین **درویشد ظلمت کلدی**
و برکت صحبت ایشان در وی سرایت کرد جمیع خاطرش دست
انلار که صحبتی برکتی **انظور ایلدی** **و فی خاطر جمع اولایس**
داد ملک باز بر وی دلخوش کرد و عیال فرمود قبولش نیامد
ایل ویروی پادشاه **کیر و گوکلر اگا خوش ایلدی** **فی عیال ویروی قبوله کلدی**
و گفت معزولی بده که مشغولی **انان که بکنج عافیت بنشد**
و فی دیدن معزوللق **بکدر که مشغوللق** **انلار که عافیت بوجانند او تورویار**
دندان سگ و دهان مردم بستد **کا غدی بدیدند قلم بشکستند**
کو بک **و لش او آدم ازن بغلیدار** **کا غدی برتد بار قلمی صد بار**
وز دست زبان حرفیکران رستد **ملک گفت ماراها ایند خردستد**
حرف طو تو بیلرک الذن میلندن قورتلیدار **پادشاه ویر** **البتد**
کافی باید که تدبیر مملکت را شاید **گفت ای ملک خردمند کافی ان**
بتر عقلو کرک **که مملکت تدبیر یارید** **ویر** **ای پادشاه** **بتر عقلو**

بجای سرخوشی خورد ز انصاف باشد خجی برد

باشد که چنین کارها تن در ندهد **سید** هارمه مرغان از آن شرف دارد
 اول اولاد که بوی لایا اشد تن اید و ویرید **سید** هارمه مرغان از آن شرف دارد
 که استخوان خورج و جانور نیاز دارد **سید** گوشت را گفتند ترا ملازمت
 که سوگند بر جانور لری انجامی **سید** قولاغه دیدلر
 صحبت شیر بچه وجه اختیار افتاد گفت تا فضله صیدش بخورم و از
 ارسلان صحبت ملازمت و بعد اختیار و شیر دیدن **سید** تا صید ار تو جاغی بیم
 شردشنان در بنای صولت او زیندگانی می کنم گفتند اکنون که بطل
 فی دشمنان نرزدن آنکه ایریلیک صغیند **سید** ویرک ایلم دیدلر شمدیکه
 حمایتش در آمدی و بشکر نعمتش اعتراف کردی چرا نزد یکتر نروی
 آنکه غیرتی کولک را بگویم که **سید** فی نعمتی شکر کنی اقرار ایلم که چون یاقنق کتر
 تا بخلقه خاصانت در ارد و از بندگان مخاصت شمارد گفت همچنان
 تاسی حاصلی حلقه بیا و کتون **سید** فی نین خلص قوللر نون صیه دوی شرو و کولک
 از بطنش او این نیست **سید** اگر صد سال کبراشی فرد و زرد
 آنکه بابت ملدن این و کولم **سید** اگر بوزید کبراش یا
 چو در یکدم در و افتد سوزد **سید** افتد که ندیم حضرت سلطان از زرد
 چون بروسه اگاوشه باز **سید** دوشر که سلطان خرد مسی سینه
 بدست آید و باشد که سر برود و حکما گفته اند که از تلون طبع بادشا
 اکنون انیز کور **سید** فی او کور که باش کور **سید** فی حکم و مشور که پادشاه ملک طبعی نکر
 بر حذر

بر خدیر باید بود که کاری بسلا می برنجند و گاهی بدشای خلعت
 مذروه اولق کرک **سید** که لای بر سلامه انجور لر **سید** فی لای سوگند قضا
 دهند او را و اند که ظرافت بسیار کار ندیمانست و عی حکیمان
 ویرلر کتور مشرور که **سید** چوق ظرافت **سید** مسو لارک ایشیر **سید** فی حکم کعبه
 تو بر سر قدر خویشتی باشی وقار **سید** باری و ظرافت جوانان بگذار **سید** و ندیمان
 سن گند و بکر قدری او زرد فی ایلم اولق او زرد **سید** آویو یظرافتی یکتر قو
حکایت یکی از فیقان شکایت روز کار نامسا عبد بنزد من آورد
 یوله اشرون بیری ابو کوله روز کار ندن نایبی **سید** بنم یا نه کتور و
 که کفایت اندک دارم و عیال بسیار و طاقت بارفاق نمی گیرم بارها
 که از این کفایت وار **سید** فی حق او غلام بقلر **سید** فی فقر لای یو کنه طاقت طوتم **سید** فی ک
 در دلم آمد که با قلم دیگر نقل کنم تا در هران صورتی که زندگانی
 کولم کولم **سید** غیر با قلم نقل ایلم **سید** تا ماول صورتی که **سید** ویرلر
 کرده شوم کسی با بسیک بدمن اطلاع نباشد **سید**
 ایلمش اولام **سید** بنم ایوم و بر هر نوم طویق اولام
سید کرسنه خفت کرسنه است که کیست **سید** بس جان بلبا آمد که برو کس نکرست
 چوق آچ او یو وین که بلدی که بکر **سید** چوق جان طود امله کلیر که آنکه او زردنر اعلما و
 باز از شانت اعدای اندیشم که بطعنه در قفای بخندند و سعی مرا در
 کرو دشمنان کولوشه سندن فوردم که طعنه یلم **سید** بنم آرو **سید** کولر لر **سید** فی بنم عیوی

حق عیال بر عدد مرورت حمل کنند و گویند **شعر**
عیال حقند مرورت یوقلند حل ایله لر دی سوئلر

بین آن بی حیمت را که هرگز نخواهد دید روی نیک بختی
گور اول غیر توزیر که مرکز ایوختلوق یوزنی کورمک دیلر

تا اسایی گزیند خوشتن را زن و فرزند بگذارد بختی
کنیز تن قولایلغن اورن یار عورتن اوغلان قور قتیلغل

و در علم محاسب چنانکه معلوم است چیزی دائم اگر بجای شما جهتی
دین ف بطوق علقه شیکه معلومر شند بیلورم اگرینک منصبوگز

معین شود که موجب جمعیت خاطر شود بقیت عمر از عهد شکر
بیرجهت معین اولاک خاطر جمع اولماغ سبیل اولمک بقیت تن

ان نعمت بدست تو اتم آمدن کفتم عمل پادشاه ای برادر د و طرف آرد
اول نعمت شکر بهد رسندن شکر کلمه کوبه نمیده دیم پادشاهی ای قدر اش ایله طرف طور

امید نان و بیم جان و خلاف رای خرد مندان باشد بدین آینه
انکرا میزدن دین جان قور قوی دین عاقل فکر منکر خلاص اولمک بوا میدو

نیم افتادن **شعر** کس نیاید بخانه درویش که خراج زمین باغ بد
بوقور قویه که درویشک اوند کلمه کبر وانی باغ خراجنی ویر

یا بستوی غصه را صی شو یا جگر بندیش را غ سینه گفت این سخن
یا تئویش دین عقیه را این اول یا جگر بند و کورن را و کور قو دین بدوین

موافق

موافق حال من نکفتی و جواب سوال من نیاوردی نشنیدی که هرگز
بیم حال موافق سوئلر دین بیم سوال جواب کتورمک ایستدیم کی

خیانت و رزق دستش وقت حساب بگذرد **شعر**
مکرمه که خایلق طرتر حساب وقتند ایله دتر

راستی موجب رضای خداست کس ندیدم که گرشدا ز سر راست
طوع و نول الکدر رضائنه سبدر کسید کورمدم که طوع و یولده یوقلند

و حکما گویند چهار کس از چهار کس بجان برسد خدای از سلطان
دین حکمردیرلر دین مکرمه دین جانید قورقار دین سلطانده

و زرد از یاسبان وفا سق از غماز و رونی از محتب و اثر که حساب
دین اوغز بکیمدن دین فاق غمازون دین رونی محتبده دین آنوک

باکت از محاسبه چه باکت **شعر** ممکن فراخ روی در عمل اگر خواهی
حسابد پاکر محاسبه دن قور قور بول یور و ییق ایله علقه اگر دیرلر

که وقت رفع تو کردد بحال دشمن تنک تو پاک باشی مدارای برادر از کس پاک
که سونک قلقا کور قیند دشمنو که حال طار ایله سن آری اول طلقه ایله دشمن کس دن قور قو

زنند جامه ناپاک گازران بر سنگ گفت حکایتان رو با مناسب
ناپاک اولان قنایه و ورر لکار لوطاش دیم اوله و لگو حکایتی تلخ

حال تست که دیدندش که زبان وی خویش افتان و خیران گفتند چه
سوزک حالو که مناسب کاید کور دیرلر دین کس دن نیم دور دین طور دیرلر

افتتحت که موجب چندین مخافت است گفت شنیدم که شتر با شتر
 که بومر قور قور سبدر ویدر آشته که دویید اولاد
 می گیرند گفتند ای سفید شتر با توجه سناست است و ترا بدو
 طوتادر اویدیلر ای سفید دو بکر سونکه نه نسبتی وارور دنی سونکه
 چه مشابیهست گفت خاموشی که اگر حسود آن بغرض گویند که اشتراست
 نه بکنند وار ویدر سونکه که اگر حسود غرضه ویدر دور
 و گرفتار ایم کرا بحال تخلص من باشد تا تفتیشی حال من بکنند و تا
 دنی طوتلو کلم کیموک ایچون بی خلاص ایلمک بحال اولور تا بنم فالوی تفتیش ایدر
 تریاق از عیاق آرند مارگزید مرده بود ترا همجنان فضل است
 و فی تا تریاقی عراقدن کتور لر یلان اصرش آیش اولور سونکه دنی شوبیلان فضل وارور
 و دیانت و تقوی و ایمانت اما متخیزان در کین اند و مدعیان
 دنی دین طوتو جیلونک فی تفوکه وار ای امانت وار اما غریبیلر پوسید طور لر دنی مدعیان
 گوشه نشین و اگر ایچ حسن سیرت تست بخلاف تقدیر کنند و در
 کوشش او نور لر و اگر اولکه سونکه کوچک سیرت کور فلانچه تقریر ایدر
 معرض خطاب بادشاه افقی در آن حالت کرا بحال مقال باشد
 دنی بادشاه مک خطابی و اولاد جند و در آن اول حالو کنه کرا ایچون سوزو بکر بحال اولور
 پس مصلحت آن سیم که قناعت راجح است کنی و ترک ریاست کنی
 بر مصلحت آنی کورورم که قناعتی سقیم طوتو سن
 وینر کرا ایچون سوزو بکر بحال اولور

که بحال آن گفته اند که عاقله دیشدر
 بدو یاد از منافعی شما راست دگر دور ایچو فایده لری صف شورور
 و گر خواهی سلامت بر کثرت است رفیق این سخن بشند و بهر ایدر
 و کور دیکر ساعلق کنار دور یونداش بوسوزن آیشدنی دنی ایچون
 و روی آن حدیث من در هر اورد و سخنان ریختن امین گفتن گرفت
 دنی یوزنی بنم سوزنده بورتاروی دنی رنج ورنه دنی سوزر سوزمکه طوتو
 که این چه عقل کفایتست و فهمه دیانت قول حکما دست آمد
 که بونه سیر عقلدر دنی آلق دنی روایتدر حکم لر سوزی درست کلدن
 که گفته اند که دوست در زندان بکار آید که بر سر همه دشمنان
 که دیشدر دوست زندان ایش کلور که سفره دو کای شما اکر
 دوست نماسند دوست شمارانکه دنیوت نرند کافاری و برادر خاند
 دوست کوزو کوزو دوست صایمه آینه که نمک دور یارن لافنی بی قدر اس او قوتشاق
 دوست آن دانم که گیر دست دوست در پریشان حالی و در ماندگی
 دوستانی بیلورم که دوستوکن آن طوتو حال پریشان نمکند دنی آشفه فاشده
 دیدم که متغیری شود و نصیحت بغرض می شنود بنزد یک صاحب
 کور دیکه بوزولور دنی نصیحتی غرضه ایشدر صاحب دیوانگانه
 دیوان رفتم سابقه معرفتی که میان ما بود وصف حالش بیان
 او کور ویک آشفه فلم که بونم ارامد ایدر حالوکل وصفه بیان

کردم و اهلیت استحقاقش بگفتم تا بکاری مختصر نص کرد
ایلم دخی اهلیت دخی لا یقلعنی سولدم تا آتی بر مختصر ایش نصب ایلم

چندی برین براند لطف طبعش را دیدند و حسن تدبیرش پسندیدند
برنج بو نوک اوزر نه طبعی طبعی لطفی گور و یار دخی فکر کو کج لکنی بکنه یار

کارش از آن در گذشت و بر تبه از آن و لا تر متکن شد بجهان بخ
ایش از آن دخی آنون یو جرک مته یه ییرونش اولدر کور و کج یی

سعادتش در ترقی بود تا با وج مهتری ارادت رسید و مقرب حضرت
سعادت یلدری ترقی دایه تا دیله و کی اولو لوغیر او جنه ایر شدی

سلطان شد و مشا به و معتد علیه گشت بر سلامت
دخی سلطان صفر نکر یقینی اولدر دخی ایشا ییلا جی اولدر حال نوک سلامت

تا دمای کرم گفتم زکا رسته مسندش لشکستمدار
تا دمایلق ایلم دخی ویدم بغلو ایشو کن قور قی کوکلی سق طونه

که اب چشمه حیوان درون تاریک است
که اب صای چشمه سی قو کولق آچینه در

الا لا تجزب اخوان السلیة فللرحمة الطاف الخفیة
اکا اول غفنه بلار قوردا شدری رحمان چون وارور کیر لوبه لطفار

منشین ترخان کردی ایام که صبر کینخت ولیکن بر تیرین دارد
اکثر او تورم روزگار نه شدن که صبر آقیدر و یکر طقویشلر وارور

در آن قرین مرا با یاران اتفاق سفر جاز افتاد سال دیگر چون
اول نهانده بنم یوتله اشلر اتفاق جاز سفری دویله غیر یار

از زیارت مکه باز آمدم و منزل را استقبال کرد ظاهر حالش
چون مکه زیارتدن ییرو کلدی بی اریک منزل قار شولادی نظام حالی

دیدم پریشان و در هیئت درویشان گفتم چه حالتست
شوروم برین دخی درویشد میثاقند دیدم نه حالت

گفت آن چنانکه تو گفتی طایفه حسد بردند و حیانت
دیدم آنچیلایر که سن بویله بر طایفه صد ایلم یار دخی بی رضایه

منسوب کردند و ملک دایم ملکه در کشف حقیقت آن استقصا
بکره مش ایلم یار دخی بکرملک دایم اولوه آنوه حقیقتی آقید

نفرمود و یاران قدم و دوستان عیم از کلمه حق خاموش شدند
بیورمادی دخی اریک یارنار دخی یله و شدر حق سوزده ایسم اولدر

بصنع خدا چون کسی افتاد همه عالمش پای بر سر نهند
الله صنع چون بر کسه دو قهری دو یکر عالم انوک باشنه آریق قورلار

چو یستند که اقبال استی گرفت ستایش کنان دست بر نهند
چون کوره لکر که دولت الن طوئدی اکا شکر ایدر که الله بر نه قورلار

و لعل به انواع عقوبت گرفتار بودم تا در هفته که مرده است
مسلکلام در لوعدا بلر که گرفتار او شدم تا بو هفته دکر که کم حاجت بر غنی

مردم

حجاج برسد از بند کرامت خلاص کردند و ملک موافقت را خاص گفتیم
 ان نوبت اشارت من قبول نکردی که عمل یا شاهان چون سفر
 اول نوشت بنم اشارت من قبول ایلمد که پادشاه ملوک مثالی دیگر
 در یاست خطرناک و سودمند یا کج بر گیرند یا در طلمسی میروند
 یا در بهر دست کند خواجه در کنار یا موج روزی افکندش مرد
 یا آلوده ای که ایلمد ایلمد فواید گناه یا فرود طراز برگون ایلمد غور المشکات
 مصلحت ندید فریشت ازین ریش را بعلامت خراشیدن و نمک
 بدین کلمه اختصار کردم ندانستی که بینی بند بر پای
 چو در گوشت نیامد بند هر در در گره کردند آری طاقت نیست
 منه انگشت در سوراخ کردم تی چند در صحبت
 من بودند ظاهر ایشان بصلاح آراسته یکی از بزرگان در حق
 ایلمد آثار کار ظاهر

آن طایفه حسن ظن بلیغ بود و اداری معین کرد تا یکی
 از ایشان حرکتی نامناسب حال در ایشان کرد ظن آن شخص
 فاش شد و باز از ایشان کاسه خواستم تا بطریق کفاف یاران
 مستخلص کنم اهنگ خدمت کردم در بام بهانگی و جفا کرد
 معذورتی داشتم که گفته اند **بیت** در میروزی بر سلطان
 بی وسالت مکر پی را من سک در بیان چو یافتند غریب
 این کربان گرفت آن دامن چند آنکه مقربان حضرت آن
 بزرگ بر حال من وقوف یافتند و با کرامت در آوردند و برتر
 مقامی معین کردند اما متواضع فرو تر نشستم و گفتم
 مقام معین ایلمد اما بطلقتد آشغرق او توردم

بگذارد که بندگی کند **تاد رصف بنده کان نشستم** گفت الله
تا تو را رصف او تو را دیدم

الله چه جای این سختی **کر بر سر جستم نشینی**
الله بنویس که نه بریدم

نار ز بکشم که نار ز بینی **و الجمله بنشستم و از هر در سخن**
نار و کی حکم که نار ز بینی سخن محفل او تو را در هر قیود

بنشستم تا حدیث قلت یاران در میان آمد و گفتم **سوز اولادم**
سوز اولادم تا یار را نگذرد و سوزی او را به کلام دیدم

چه جرم دید خداوند سابق الانعام **که بند در نظر خویش خوانی دارد**
نه کنا کوردی او کورد و فی انعام لرستی که قولی کند و نظر در خود طواری

خدا را است مسلم بزرگواری و حکم **که جرم بسد و نان برقرار می دارد**
الله تسلیم او شد اولوق دنی حکم که کنا می کورد و انکی قرار او در طواری

حاکم این سخن را عظیم پسندید **و اسباب معاش یاران فرمود تا**
حاکم بپسوزی اولو بکندی دنی یار اگر در لری بپسوزی بپسوزی تا

قاعد ما ضی مهتا دارند و مونت ایام تعطیل و فاکند شک **بکش قاعه اوزر**
بکش قاعه اوزر دوزش طواری دنی بوز و لش کونلر زمتنی و قایده لر

نعت بگفتم و زمینی خدمت بپسیدم **و عذر خسارت بخوانم**
نعت بگفتم بپسیدم خدمت بپسیدم و عذر خسارت بخوانم و بپسیدم

و در احوالت بیرون آمدن گفتم **چو کعبه قبله حاجت شد از دیار بعید**
و در احوالت بیرون آمدن گفتم چو کعبه قبله حاجت شد از دیار بعید دیدم

روند خلق بدیدارش از بسی فرینک **ترا خلیل امثال ما باید کرد**
خلق کید لر آنوک دیدار ز جوق فرینک کرده کلام بپسیدم کید لر صبر ایلمر کر

که هیچ کس نرند بر درختی بر سنگ **ملک نازد و کج فراوان از**
که هیچ کس نرند بر درختی بر سنگ که بپسوزی و در ز پیش از آقا ج طایس بپسوزی و کج فراوان از

بدر میراث یافت دست کرم بر کشاد و داد سخاوت بداد و نعمت **آتایر موندن میراث بولدی**
بدر میراث یافت دست کرم بر کشاد و داد سخاوت بداد و نعمت آتایر موندن میراث بولدی کرم الی آتایر

بی دریغ بر سپا رعیت بر سخت **نیاید مشام از طبله عود**
بی دریغ بر سپا رعیت بر سخت نیاید مشام از طبله عود دماغ دنگلر بپسوزی عود

بناتش بزرگه چون غنیمت بپسوزد **بزرگی باید بخت خند کی کن**
بناتش بزرگه چون غنیمت بپسوزد بزرگی باید بخت خند کی کن اولوق کلا کره باغیا بپسوزی ایله

که دانه تانفتانی نروید **یکی از جلسای بی تدبیر نضجت**
که دانه تانفتانی نروید یکی از جلسای بی تدبیر نضجت تدبیر سزا و تورانلردن بپسوزی

اغاز کرد که ملوک پیشین این نعمت را بسی اندوخته اند **باشلادی که او کورد و کی بکشد**
اغاز کرد که ملوک پیشین این نعمت را بسی اندوخته اند باشلادی که او کورد و کی بکشد بپسوزی

و برای مصلحتی نهاد اند دست ازین حرکت کوتاه کن که وقایع **دنی بپسوزی چون قوشلردن**
و برای مصلحتی نهاد اند دست ازین حرکت کوتاه کن که وقایع دنی بپسوزی چون قوشلردن کلام ایله که واقعه لر

در پیش است و دشمنان ازین نباید که بوقت حاجت فریاد کنند
ایلمودود و فریادشان در درون حاکمیت و قضاوت

اگر کسی کفی بر عایان بخش رسد که گدایی را برنجی
اگر بر فریاد بی عوامه او شود و درین مکتب ایام بر برنج دانه بی ابریش

چرا شتایی از هر یک جوی سیم که کرد اید ترا هر روز گنجی
نیمون آلمرن مبرندن بر آرد پاره کوبه که درین کله گام کون بر خیزد

ملک روی ازین سخن دهر کشید مرا و را زجر کرد و گفت خدای
پادشاه یوزنی بوزوزده کروچکدن آگاه بر ایلمدن و درین وید

عزوجل مرا مالک این مملکت گردانید است بگذارد تا بخورم
الله عزوجل بنی بوملک مالک اندر مشور

و بخورام و بخورند با سام که نگه دارم
درین وید و درین با غلام پاسبان دگولم که بقلیوطم

قارون هلاک شد که چهل خانه داشت نوشین روان نزد که نام نیکو
قارون ملاک اولدی که فرق او مال داروی نوشین روان اولدی که آیو آدول

اورده اند که نوشین روان عادل را در شکار کا هی صیدی
کتور شد در که نوشین روان عادل بر شکار کا هی بر آوین

کیاب کرد بود بخدای را فرستاد تا ملک او را گفت ملک را بقیمت
کیاب ایلمش ایلمش بر او غلام کوبه کوندری و درین وید و درین قیمت

انفاق ملک نبود

بستان تار سبی نشود و دینه خراب نکرد گفتند ازین قدر
آل تا بر عادت اولیه دین کوبه خراب ایلمیه دیدید بوقدردن

چه خللی را ید گفت بنیاد ظلم در جهان اندک بود است و هر که
نیایشن طوغه کمدیدین ظلم بنیادین جهان ایلمدن از این ایلمدن هر که

آمد مزید کرد تا بدین غایت رسید نمائند ستمکار بدروکار
کلدن زباده اولمش ایلمدن تا بوقایه ایرشدین بر مزوز کار تو عالم قلمار

نمائند بر ولعت پادار اگرین باغ رعیت ملک خود سیبی
آنوک او زرنه لغت ایلمدن قالور اگر رعیت با غندن پادشاه بر آلمیه

بر آورند غلامان او درخت آریخ پیچ بیضه که سلطان ستم روا دارد
آنوک او غلامان آغاج کوندن طش کتوردر بش بومرد ایلم که سلطان کوندر و اطلوت

زنند لشکریانش هزار مرغ سیخ غافل را شنیدم که خانه
لشکر و ورور بیک تویش نشسته بر غافل ایستدم

رعیت خراب کردی تا خزینه سلطان آبادان کند بی خبر از
رعیت اولرن خراب ایوردی تا سلطان خزینه من مهور ایلم خبری بوقه

قول حکما که گفت اند هر که خلق خدا را عجز و جد یارارد تبادل
هکمل قولدن که دشمن در مد که خدا کمر خلقی که عزیز در دینی بود و خجده

خلق بدست ارد خداوند تعالی همان خلق را بروی گمارد تا دمار
تا بر خلق کومر آلم کتور همان خلقی آنوک او زرنه صالار تا دمار

نماید
مختص

از روی بوارند **آتش سوزان نکند بایسند** **ایچ کند دود دل مستند**
آتش یوقا و کتور لر گویند بی آتش ایله یوقا غله آتیه که درد و مندرگ کوکلی تونی ایله

سیر بجه حیوانات گویند شیراست **و کترین جانوران خرباقا**
فله حیوانلرک باشی در ترک آرسلا ندر دینی جانور لرک لکر کی انکدر اتفاقا

خربا زبیر بوار شیر مردم در **سکین خراگرچی تیزاست**
یوگ کتور بوی انگر آدم برچی آرسلا ندر سکینا اشک اگرچی تیز در

چون بارهی کشد عزیزاست **کاوان خران بار بردار**
چون یوگ کتور عزیز در صغور اشک یوگ کتور و بیار

به زاد میاب مردم از ار **باز آمدیم بحکایت ملک لاطی**
آدم الجیدی آدم دن یکدر کیه و گلدک حکایت پادشاه طرف

انما یم اخلاق او معلوم شد بقران **در شکسته اش کشید**
آنول خور خلقا رنده معلوم اولدی قرینه لرله آتیه اشکینی چکدی

و بانواع عقوبت بگشت **خواهی که خدای بر تو بخشد**
دینی در لو عذابله اولدی دیکر مین که الله سنی اسرکیه

با خلق خدای کن نکوی **حاصل شود رضای سلطان**
فد انکر خلقه ایلوک ایله سلطان رضای حاصل اولار

تا خاطر بند کان جوی **یکی زستم دیده کان بر سر او گذشت**
تا قولدر خاطر ن استمینی ظلم کور مشردن بیوی انوک باشی او در لک

بوی

ن

مفسر
مفسر قاعده عقل فاعل

و در حالت مستقیم وی نظر کرد و گفت
دینی انوک چوینکدر طلبیه بحکایت نظر ایله ی

نه هر که قوت بازوی نصیب دارد **سلطنت بخور مال و مان بگذارد**
شیلد دکلر هر که که قوت در نصیب قوتن طونار سلطنتیه ار لکر مالی یوقا

توان عاق فروردن استخوان درشت **ولی شکم بدر چون بگرداند**
نکند یوغازدن آشفه التکر اولور ایسری کوکلی و لیکن قوتی یرتار چون کوکلی این طره

بهره مردم از ار بر احکایت کند **که سگی بر سر صلیبی**
بیرار الجیدی بی حکایت ایور لر که بیوطاشی بیر صالحو کتور و و روی

در ویشی مجال انتقام نبود **سنگ را نگاه داشت تا زمانی که ملک**
در ویشک کین آلفه بجای یوغیده ی طاشی حقیقو طوتیر بیر زمانه دگی پادش

بر آن ستم کار خشم کرد **و در چاهش انداخت در ویش آمد**
اول ظالم ستم ایله ی دینی آتی زنده بوددی در ویش کلدی

و آن سنگ بر سرش کوفت گفتا تو کیستی **و مرا این سنگ چرا**
اول طاشی یکنه اوروی دیدی سن کین دینی بجا بو طاشی بخون

زدی گفت من فلام و این همان سنگیست که در فلان تاریخ
دور وک دیر بن فلام دینی بو هم اول طاشدر که فلان تاریخ

بر سر من زدی گفت خدین دور کار **بجا بودی گفت از جاهت**
بنم بشود دور وک دینی بودور کونلر فله ایله ی دیدی منسبکه

محتاجد
محتاجد

انديشه مي كردم اکنون که در جاهت دیدم فرصت غنیمت ندم
اندرش ایلمدم شمدیکه این قوی بود کوردم فرصتی غنیمت صایدم

بیت ناسزای چو سنی بختیار عاقلان تسلیم کردند اختیار
بیر لایق و کوی چون تخت کورن عاقلان اختیار بی تسلیم ایلمد یلر

چون نداری نالخن در بند تیز بابدان آن به که کم گیری ستیز
چون کسکن بر بی در نالخن یو قدر بر مزار اول یکر که اگر او نکو گویا

هر که با پولاد باز و بجه کرد ساعد مشکین خود را رنجه کرد
مر که بلیک قوللویله پنجه ایلمد کند و مشکین بد کن رنجلو ایلمد

باش تا دستش بسند روزگار پس بکام دوستات مغریش بران
اول تا آنک الی روزگار بفلا پس دوستلار دیلکیده بینن یوتار و کتور

حکایت یکی را از عاقل مرخصی هایل بود چنانکه عادت ذکر
بکشدن بر نوک بر قور قوللوسفه لای واروی شکله که این تکرار اکتی

آن متوجه نیست طایفه حکمای یونان گفتند که مزاین دریا
متوجه دکلدر یونان حکیملرنگ طایفه سی دیلمر که بودرد

دوای نیست مگر زهره ادمی که بچندین صفت موصوف است
بیر در مان یوق مکر بر آدم او قی که بود در صفتله وصف لاش در

بفرمود طلب کردند و دهقان سیری یافتند بران صورت که
بیر دی طلب ایلمد بر جفتی او غلنی بوله یلر اول صورت که

حکایت

۲۶

حکایت گفته بودند پدر مادرش را خواندند و بفرست بی کران
حکیملر دیش ایلمد اتمن دنی آمان او قور یلر دنی نهایش نعتله

خشنود کردند و قاضی فتواداد که خون یکی را از رعیت
خشنود ایلمد دنی قاضی فتواداد روی که رعیت ن بر کز قانی

رخش سلامت نفس پادشاه را روا باشد و جلاد قصد کرد
دو کک پادشاه مک نفسی با غلیفچو تو او اولر جلاد دنی قصد ایلمد

پسر سز سوی آسمان کرد و تبسم کرد ملک پرسید که درین حال
او غلام با کتن گو کند یا ایلمد دنی کولدر پادشاه قوروی که یو حاله

چه جای خندیدن است گفت ناز فرزند آن بر پدر مادر
نه کولک یو پدر دین او غلام بختلارک نازد اتمه انام

باشد و دعوی پیش قاضی برند و داد از پادشاه خواهند اکنون
اولور دنی دعوی قاضی او کند ایلمد لر دنی دادی پادشاه یلردن دیلمر شکلی

پدر مادرم بعلت خطام دنیا مرا خون در سیرند و قاضی
بنم آتم آخ دنیا طبعی غلنیده بنی قاده اسیر دیلمر دنی قاضی

بگشتم فتوی داد و سلطان مصلح خویش اندر هلاک من می
بنی الهرمک فتوی و روی دنی سلطان کند و مصلحت کرن بنم هلاکم ایلمد

سید بجز خدای عز و جل پناهی نمی بینم
دو کک کورر الله عز و جل دن غیر بر صفتی کورم

پیش که بر او سرم ز دست فریاد. ^{هم پیش تو از دست تو خواهم داد}
^{سنگ او کند یکم او کند از دست فریاد} ^{هم سنگ او کند سنگ او کند}
 و سلطان ازین سخن بهم برآمد و آن در دیده بگردید و گفت هلاک من
^{سلطان بوسوزدن انجمن} ^{دقی گوشت تاش دودنی} ^{دقی دیدن بهن ملاک}
 اولیت از خون بی کنای ریختن سر و جانش بوسید و در کنارش گرفت
^{یکم کرد} ^{بیرکناسو در قاتن دو مکدن} ^{باشن وین کوزی او بدی} ^{دقی قوجدی}
 و نیت بی گران بخشید و از ادش کرد گویند همان روز شفا یافت
^{دقی نهایت سر نیت با غفلت} ^{دقی آید آزاد ایلید} ^{دیر لکه هم اول گویند شفا بولید}
 همچنان در فکران سیم که گفت. ^{پیلانی بر لب دریای نیل}
^{سیر و شوخیلایین اول سیر فکر ندیم دیدن} ^{یذیل گو دوقی نیند کتیری کنار نیند}
 زیر پایت گردانی حال مور. ^{همچو حال نت زیر پای پیل}
^{آتابا عک آلتد اگر قاربه حال سیر بام نک} ^{سنگ کالوک انجیلاندر فیلک آتانی آلتد}
 یکی از بندگان عمر و لیت سر بر زمین نهاد که بخت
^{عمر بن لیت قول نرنه بیری}
 بود کسان در عقبش رفتند باز آوردند و زیر پای او غرض بود
^{زیر پای کتور} ^{آرد بی کتیار} ^{یکم و کتور دیار} ^{بروز بزرگ آتوئید غنچه وارول}
 شادت بگشتن کرد تا دیگر بندگان چنین حرکت نکنند
^{الدر مک شادت ایلید} ^{تا غنچه قولد} ^{شوخیلایین حرکت ایلید قول}

پیش عمر بن لیت سر بر زمین نهاد و گفت
^{عمر بن لیت او کند} ^{باشن وین قودین} ^{دقی دیدن}
 هر چه رود بر سرم چون نویسی رواست
^{مره کله رس باشم آوردن چون بن بکشد رس} ^{رواد}

بنده دعوی کند حکم خداوند راست
^{قول نه دعوی ایلید} ^{افند و مک کایی راستد}
 آتای حکم آنکه پروخ و نیت این خاندانم خواهم که در قیامت
^{اما اول حکم که} ^{بوفاند اگر نیت بلسنیم} ^{دیلیم که} ^{قیامت}
 خون من گرفتار آیی اگر بی گناه بنده را بخواهی کشت باری
^{بنم قانوم طونلش کدن} ^{اگر نماند سر قولو کی} ^{الدر مک استرنگ باری}
 تا او یل شرع بکشد تا در قیامت ما خود نباشی گفت تا او یل
^{شرع تا او یلید} ^{آلدر تا قیامتد} ^{طونلش اولم بکشد دیدن} ^{نما و یل}
 چگونه کنم گفت اجازت فرمای تا من وزیر را بکشد آنکه بقص
^{نه در لولاییم} ^{دیدی} ^{اجازت بیور} ^{تابان وزیر ایلدرم} ^{آند فکر انوک}
 خون او مرا کشتن فرمای تا بحق کشت باشی ملک بخندید و وزیر
^{قانی قصاید} ^{نی الدر مک بیور} ^{تا قصید الدر مک اولان} ^{پادشاه} ^{وزیر}
 گفت چگونه مصلحت می بینی گفت ای خداوند جهان بصدق
^{دیدن} ^{بجه مصلحت} ^{گور دین} ^{کشد و دیدن} ^{ای جهان افندرس}

وَرَقُ نُبُشْتِ وَرَوَانَه كَرِيكَ اَز مُتَعَلِقَانِ مَلِكِ وَاقِفِ شَدَّ مَلِكِ
 کاغذ کا روئے یازدن و فیروان ایلدی بادشاه متعلق کردن بپری طویدر بادشاه
 اَعْلَامِ كَرِيكَ فُلَانِ اَحْبِسْ فَرمود: يَا مَلُوكِ نَوَاحِي مَرَاكَلَتِ دَا سَرَنْد
 بذر ویر که فلانی حبس بوردن تا حیرت ببرد اهلای طوتار لر
 مَلِكِ بَرَامْدِ وَكُشْفِ اَيْنِ خَبَرِ فَرمود قَاصِدِ اَكْرِفْتَدُ وِ سَالَتِ
 بادشاه انجیر بوضی که اهلای بیوردن اهلای طوتار بذر ویر ویر
 نَكُونَنْدِ نُبُشْتِ بُوْدَ كِه حَسَنِ طَلَبِ بَرِيكَانِ پِيشِ اَز فَضِيلَتِ
 او قویدر یا زلش اید که اولولار که کوزل فکر دینده
 بِنْدَ اَسْتِ وَتَشْرِيفِ قُبُولِي كِه فَرمود بِنْدَ بَرَامْكَانِ اِجَابَتِ
 قول اولفیلند از تقدیر و فی قبول اولولای که بیور شد و قول انکه اهلای
 نِبُشْتِ بَحْكَمِ اَنكَ بَرَوَجِ نِعْمَتِ اَيْنِ خَانْدَانِ وَبَانْدِکِ مَایَه تَغْیِرِ حَالِ
 یوقدر اولمکه که بوجاهه انکه نعمتی بکنیم ویر از سر بایم
 خَاطِرِ بَاوَلِ نِعْمَتِ خُودِ بِي وَفَايِ نَتَوَانِ اَكْرِفْتَانِ كِه اَنكَ اَفْتَه اَنْد
 خاطر بوز و طاعت و وری نعمت و فائز اولمکه اولمکه دیشلدر
 اَنْزَاكِه بَحَايِ شَسْتِ هَرْدَمِ كَرْمِي عَذَرِشِ بِنَه اَر كِنْدِ بَعْرِي سَتِي
 آنو که بکای شست هر دم گرمی عذرش بنه آر کند بعمری سستی
 آنو که هر دم بکای و ارور عذر تو اگر عمر که کوی ایلریم
 مَلِكِ لَ سِرَتِ حَقِ شَنَاسِي اَوِ پَسَنْد اَمْدِ وَخَلَعَتِ نِعْمَتِ بَحْشِ و عَذَرِ
 بادشاه آنو که حق شناسی او پسند آمد و خلعت نعمت بخشید و عذر
 بکنش کرد و فی خلعت و فی نیت بخشید ویر
 خواست

خَوَاسْتِ كِه حَطَا كَرْدَمُ تَرَايِ كُنَا بِيَا زَرْدَمُ كَفْتِ اِي خُذَا وِ نَد
 دیندی که خطا ایلدم سنی کن مسر انجندم دیدن ای افند
 بِنْدِ دَرِيْنِ حَالَتِ خُذَا وِ نَد اَخْطَايِ بِنَمُ بَلَكِه تَقْدِيرِ بَارِي عَزَّ
 بوقول بومالو که افندوم بپری که کوریم بلکه اللهو که تقدیر
 اِسْمِه پُجِنِيْنِ بُوْدَ كِه مَرَا مَكْرُوْهِي بَرَسْدِ پِيشِ بَدَسْتِ تَوَاوَلِشِ
 اسمی عزیز اولسون شیده ایدیک بلای ببرد بید و کوم ایشی پس سنو که الو که نیک که
 كِه سَوَابِقِ نِعْمَتِ وَايَا دِي مَنَّتِ بَرِيْنِ بِنْدَ دَارِي
 که او کور و وکی نعمت و فی منت املای بوقول او دین طوتار سن
 كَر كَزِنْدَتِ رَسْدِ رِخْلَقِ مَرِيْجِ كِه نَد رَاحَتِ رَسْدِ رِخْلَقِ نَد رَجِجِ
 که رگ خلعدن قینق ایشی انجند که ندراحت ایشی شور خلعدن ندرجت
 اَز خُذَا دَانِ خَلَفِ دُشْمَنِ دَوِشْتِ كِه دِلِ هَرْدِ وَدَر تَصَرُفِ اَوِشْتِ
 خدا و ن بید و لشکر خلافتی که ایکسول و فی کویلی آنو که تصرف در
 كَرِجِه تِيْرَازِ كَمَانِ هِي كِنْدَه اَز كَمَانْدَا رِسْنَد اَهْلِ خِرْدِ
 که چه اوق یا بید و وکیل که یا ب طوتار ندر تور و رعا قلله
 يَكِي اَز مَلُوكِ عَرَبِ مُتَعَلِقَانِ اَفْرَمُودَ كِه مَرْسُومِ فُلَانِ
 عرب بکار ندر بپری که متعلق بپوردن که فدا تو که مرسوم
 چُنْد اَنكَ هَسْتِ مُضَا عَف كُنْدَ كِه مُلَا زِمَر دَر كَاهَسْتِ وَ مَتَرَصِدِ
 شوقند و ارور ایک اول قدر ایا که درگاه ملا زمر و فی کوز طوتار بید

فَرَمَانِ وَ سَايَر خُد متکاران بَلَقُولَعِب مشغول و در آدای خد
 بیرونه و بی سار خد متکاران فرا رفته و بی او بود مشغول بود در بی خدمت او اند
 سَهاون صاحب لی بشند فریاد خروشان از نهادش بیرون
 کهلوق آید بیدار بیر صاحب دل آشته فریاد و بی خروش او که نهادن طش
 اَمَد و کُفت عَلَو در جات بشد کان بدرگاه حق جل و علاهین
 کلید در بی دیدن قولدر در جلد یو بدلی حق جل و علاه در کامند
 مثال دارد مثال طوتار دُوبامداد گراید کسی خدمت شاه
 ایکی صاحب اگر کلاه که شاه خدمت
 سوم هراینه در وی کند بلطف نگاه آید همت که پرستند کان مخلص
 او جو بی گون البسته اما لطیفه نظر آید آید و ارد که آری بغلیه طبعی قولدر
 که نا امید نگردد از ایشان اله مهرتری در قبول فرمانت
 که نمیدانند دلیله لرا الله اشکند اولوق بودرق قبول انکند در
 ترک فرمان دلیل حرمانت هر که سیمای راستان دآرد
 بیرق ترک ایلمد و ملوغ دبلدر هر کد که کرد بیکر بیاس و ارد
 سر خدمت بر ایشان دآرد ظالمی را حکایت کنند که
 خدمت باشن ایلمد طوتار بیر ظالمی حکایت ایدر که
 هیر مرد ویشان خریدی بحیف و توانگر از آدای بطح صاحب
 در ویشلر کاود و بی صون آلود و طلیل در توانگر لهر و برزد کمد بر صاحب

بحث

دلی

دلی برو کدر کردی گفت آنکه اوزر بدن کچدی و بی و دی
 ماری تو که هر گرا سنی برنی سین بریدلانی که هر کد کوررنگ و در
 به بوی که هر گرا نشی بگنی بیر بیقوشن که هر کد اوتولر کوررنگ
 زورنت از سنی میرود با ما تو کد بودی کچدی بیز
 با خداوند غیب دان نرود حاکم این سخن بر جید و روی
 غیب بیلیم الله کمتر حاکم بنور و نا انجدر و بی نور
 از نصیحت دهر کشید و بر او التفات نکرد اخذت العینه بالام
 نصیحت کرو چکدی و بی اکانظر ایلدی عذقی آلتدی کنا مه
 ناشی که امتی مطیع در انبار هیرم افتاد و سار املد کشتی بوخت
 تا بیکر آشخانه بند آتش اودون انبار دوشدی سار ملکر بی و بی
 و از سیرت زمت بر خاکستر کرم نشاند اتفاق ان صاحب
 دخی میشود و شکند ایحق کوی اوزر دکلید اتفاق اول کوکد اید
 برو بگذشت دیدش که با باران خود همی گفت ندانم این آتش
 آنکه اوزر بدن کچدی ای کوروی که کد و یولدر اثره بولر بلمر پو آتش
 از گجا سرای من افتاد گفت از دود دل درویشان
 قند بم سرایه دوشدن دی درویشلر کوکل دوتند
 خد کن زدود درویشای ریش چرم که ریش فروت عاقبت سرکت
 خدایله بیر لرا بیز کی دوتند که اچرود کی اها عاقبت باش ایدر

حقیقت

نور

بهر بر وزن تا توانی دلی که اهی جهایی می بر کند

بهر بر وزن و در نه کی کو بگو که بر آید بهر بر وزن
بیا تاج کیخسرو شاه بنیشت بود
چهار پای فراوان عجمی دراز
که جوق بلگردی اوزون عمر کرد

که خلق بر سر ما بر زمین خواهد رفت
که خلق بیزم باشد اوزون بر یوزند که است
چنانک دست بدست آمدت ملک
شوی بلای که الهه الهه ملک بر ملک

دستهای دیگر هفتی خواهد رفت
غیر از الله دخی شوی بلای که است
یکی در صنعت کشتی
پیری کور شوی بلای که است

گرفت بر سر آمد بود سیصد و شصت بند فخر بد استی و هر
طوری باشد که است آید
اوچ یوز آتش اولو بند که سیصد و شصت

روزی بنوعی کشتی گرفتی مگر گوشه خاطرش با جمال یکی از شاگردان
دخی مکره بر در کو کور شد تاروی مکره طرنگ گوشه سی شاگردی برنگر جان

میلی داشت سیصد و پنجاه نه حرفش اموخت مگر یک بند که در
پیر میل طوتی اوچ یوز الی طوقوز صنعتی او کشتی مکره بر بند که

تعلیم آن دفع کردی و نهان نمودی فی الحکم سر در صنعت
ای بیلد مکره دفع ایلدوی و کلک کور تر روی و کلک اوغلان صنعت

موت بر سر آمد کسیر در زمان اوامکان مقام و مت نبود
دخی قوتی باشد کلدی کید آنوک زمان در شکه امکان بود غیری

تا بخدی که پیش ملک گفته بود که استاد را فضیلتی که بر منست
پیر صند و کمر یادش او کند پیش آید که استاد که بر آید تفلیر که هم اوزر مد

از روی بزرگست و حق تربیت و اگر نه بقوت از و کتر نیست
اولوکی یوزند کدر و حق تربیت حقند در و کربوق قوتله آندن اکمل دگولما

و بصنعت با او بر آید ملک را این سخن دشوار آمد فرمود تا ماضی
دخی صنعت آنوکله وارم یادش به یوز قتی کلدی بوردی کور ملک

کنند مقامی متسع ترتیب کردند و ارکان دولت و اعیان حضرت
ایدر بر بیکلر مقام ترتیب ایلد یار دخی دولت ارکان دخی حضرت بیکلر

وزو را و ران اقالیم حاضر شدند پس چون پیل مست اندر
دخی اقلملار که زور بازیری حاضر اولدیلر اوغلان مست پیل کبی

آمد بصدمتی که اگر کو اهنین بودی از جای بر کند
ایچر و کلدی بر میست که اگر دمو طاع اولای یی برندن قد بر روی

استاد دانست که چون از و بقوت برتر است بدان بند غرب
استاد بیلد که چون آندن قوتله اسکدر اول بند غرب

با او در اوخت پس ردفع آن ندانست از زمینش بدو
اذا اصله اوغلان آنوک دفع بیلد یی برندن

دست بر گرفت و با لای سر برد و بر زمین زد غریبوار خلق
ایکی ایلد بیلد یوقا و طوتی دخی بیلد نایوق و الله دخی بر ووردی قلند غیری

از وی نهاده داشته بود

برخواست ملک فرمود تا استاذ را بخت خلعت بی قیاس دادند
اور و طور دی پاوشا بیدید تا استاذ نعمت دینی خلعت قیاس و بخت

و پسر را زجر ملامت فرمود **که** بپرو و رند خویش دعوی
دینی او غلامی انجمن دین از ازلت بیدید که کند و بلیو بود

مقامت کردی و پسر نبردی گفت ای پادشاه مرا در غلیم
در شکرت عیون ایلدک دینی بخت التمدک دوی ای پادشاه بخت

گشتی دقیقه مانند بود و همه عمر از من دریغ داشت
که پشیمک علمت بر برهن قالمشید دینی هوکل عمرن بنده در این طوتار دوی

امروز بد آن دقیقه بر من غالب آمد استاذ گفت از بهر
بوگون اول دقیقه بد بنم او دره غالب کلید استاذ دوی

چنین روز کاری نگاه می داشتیم که بزرگان گفتند که دوست
بوفیلاین روز کار را چون صلیو طوتاروم که اولور دیشل در که دوست

چندان قوت میده که اگر دشمنی کنده توانی بروی غالب شدن
تو قدر قوت و کرد که اگر دشمنی ایلید که بگویند که او زنده غالب

نشید که چه گفت **که** از پرورده خویش جفا دید **بیت**
ایشته کی که نه دوی او که او کند و بیدید بخت کور دوی

یا و فلخود نبود در عالم • یا مکر کردین زمانه نکرد
یا وفا که و اولدین عالم با که مکر بود ما شد ایلد

کشی نیا موخت علم تیر از من که مرا عاقبت نشان نکرده
که اوقا علمت بنده او گر علمت که بی عاقبت نشان ایلد

حکایت در ویشتی مجرده بگوشتی صحرا نشسته بود پادشاهی برو
بر چلاق درویش بر صوا کوفه سدره او تور میشتی بر پادشاه آنکل او زنده

بگذشت درویش از آنجا که فراغ قناعتت سر بر نیاورد و التفات نگرد
چند درویش شول بر دنگ قناعت فارغ علمت در باشا یوقار و کتورید دینی نظر اندیش

سلطان از آنجا که سطوت سلطنت است بر سجید و گفت این طایفه
سلطان شول بر دنگ سلطان اولولنما سی در آنجند دینی دوی

خرقه پوشان مثال حیوانند اهلیت و مردمی ندارند وزیر
بوخرقه پوش طایفه سی حیوان لک کبیر اهلیت لری دینی آدمق لری بوقدر

نزدیکش آمد و گفت ای درویش سلطان روی زمین بر تو گذر سمج
وزیر یا نه کلید دینی ای درویش بر یوز لکر سلطان سنوکل او زنده

که چرا خدمت نکردی و شرط ادب بجای نیاوردی گفت سلطان
ایلدیر بخون خدمت ایلدک دینی ادب شرطن بر نه کتور مدک دینی سلطان

بگو توقع خدمت از کسی دار که توقع نعمت از تو دارد دیگر
یلد خدمت شول که ن کوز طوتسون که سندن نعمت کوز طوتار دینی

ملوک از بهر پارس رعیتند نه رعیت از بهر طاعت ملوک
بکلر رعیت بکلر ایچو ندر رعیت بکلر طاعت ایلدک ایچو ندر کول

بیت پادشاه پاسبان درویش است . و رجه نعت بفرو دولت است
پادشاه درویش پاسبان نیر اگر چه نعت اگر میزد دین دولت است

گوشتند از برای چوپان نیست . بلکه چوپان برای خدمت است
قدیون چوپانان او ترو دگوگر بلکه چوپانان آنکه خدمت می آید

یکی میروند کامران بسی . دیگری را دل از محاهد ریش
برین بگون دگر و چون گوشت برین غیری گوشت در شکم پر گو

روزی چند باشت تا خورد . خاک مغزی سرخیال اندیش
برین گوشت اول برین طباق بیند باشت خیالز فکر

فرق شاهي و بندگی برخاست . چون قضای نبشت آمد پیش
شاهلوق فرق دین قوللق فرق و روطول چون یزشت قضا ایلد و کلدی

گر کسی خاک مرع باز کند . ننماید توانگر از در ویش
کرک اولوطراغز کیر و ایلد سهر کوفلو فقیر دین ریت

سلطانرا گفتار درویش استوار آمد گفت از من تمنای کن
سلطان درویش سوزیر بک کلدی دوی بندن پیرتمن ایلد

گفت آن میخواهد که بویگر ز حتم ندی گفت مرا پندی بد
دین آید دیرم که آیرک بکا زحمت ویرمیر دین بکا بکا و کلدی

گفت بیت در باب کنون که نعت هست بدست مکن دولت ملک
دین بیل بولن شمدیک نعت وارور الله که بو دولت دین ملک کلدی

دین بیل بولن شمدیک نعت وارور الله که بو دولت دین ملک کلدی

دین بیل بولن شمدیک نعت وارور الله که بو دولت دین ملک کلدی

یکی از وزیران پیش ذالنون مصری رفت و همت خواست
وزیران در دین دین ذالنون مصری که او کلدی دین همت دیدن

که در وقت شب خدمت سلطان مشغول و بخیرش امیدوار
که یکم کلدی سلطان خدمت مشغول دین همت امیدوار

و از عقوبت ترسان ذالنون بگریست و گفت اگر من از خدای
دین عقوبت ترسان ذالنون بگریست و گفت اگر من از خدای

عذر و جمل چینی تریدی که توان سلطان از جمله صدیقان
عذر و جمل چینی تریدی که توان سلطان از جمله صدیقان

بودی . گریه بودی امید راحت رنج . پای درویش در فلک بودی
اولوروم اگر راحت دین رنج امیدوار اولوروم

وزیران از خدای پتریدی . همچنان بر فلک ملک بودی
دین اگر وزیر الله دین قور قایدی کلدی و شویلا دین ملک اولوروم

پادشاهی بکشتن بی گناهی فرمان داد گفت ای ملک
پادشاهی بکشتن بی گناهی فرمان داد گفت ای ملک

موجب خشی که بر من پیدا کردی . از ارحم جوی که آن عقوبت
موجب خشی که بر من پیدا کردی . از ارحم جوی که آن عقوبت

بر من بیک نفس برآید و بزه آن بر تو جاوید ماند
بر من بیک نفس برآید و بزه آن بر تو جاوید ماند

بنم اوزرمه بیک نفس برآید و بزه آن بر تو جاوید ماند
بنم اوزرمه بیک نفس برآید و بزه آن بر تو جاوید ماند

بنم اوزرمه بیک نفس برآید و بزه آن بر تو جاوید ماند

او اعلوی چکونه بود و شعرش در دیوان آنوری یافتند ملک
 اول در توغلو اولاد ^{دین شعری} آنوری کردی و یافتند بولدیلر
 فرمود تا بنزدندش و نفی کنند تا چندین دروغ چرا گفت گفتا
 ببرد تا ایلا اوله ^{دین سور} را تا بقدر یلانی بخون سیدین
 ای خداوند روی زمین سخن دیگر هست در خدمت بگویم
 ای بر پوزنگر افندی بر سوز دین وادور خدمت سویدم
 اگر راست نباشد بهر عقوبت که فرمای سازاوارم گفت بگو
 اگر کر بکر اولیاء مر عفتی که بیور ^{لایقم} ددی سید
 غریبی گیت ماست ستراف ^{دویمان} است یک خجده
 بر غریب اگر ساک او کو کو بوغون کتور ^{ایکی اوچک} شور قیچر
 کرا از بند لغوی بندی مرغ جهان دید بسیار گوید دروغ
 که قولدن بیوغواشته که خجده جهان کور من که جوق بلان سوبار
 ملک بخندید و گفت آری راست تر سخن نگفتی فرمود این
 پاوشا ^{گلدر} ددی بوغون غرورق سوز بولدیک بیورد
 ماء مول اویت مهیا گردند ^{یکی از سران هرون}
 آنکه فکر طوتمش ^{عامر ایلدی}
 الرشید پیشی بذر آمد خشمکال که فلان سر هنک زاده مرا
 بوی ^{بابای او که کلین} خشمک ^{که فلان چاوش اوغل}

کذا نذاغ کرا این بهشت کسی خداوند رسیده است یا بهر که کفر
 کذا نذاغ کرا این بهشت کسی خداوند رسیده است یا بهر که کفر

دشنام داد هرون الرشید ارکان دولت را گفت چرا چنین
 سوگیر ^{هرون الرشید} دولت ارکان ^{دین خوشبخت}
 کسی چه باشد یکی شارب یکشتن کرد و دیگری زبان برید
 کسه ^{مکه} فرای ^{بوی الدرکه} اشرار ایلدی ^{بیری دین} و بیلر ^{مکه}
 و دیگر مصادره و نفی هارون گفت ای سرگرمی است
 بیری ^{دین} دیکه ^{دین سور} مکه ^{مرو} ددی ^{ای اوغل} کرم اولدر که
 که عفو کنی و اگر نتوانی تو نیز دشنام ده چند آنکه انتقام
 که عفو آید ^{و اگر کو جوک} ببرد ^{سندی} سوک ^{موقوف} که ^{کینه} آلت
 از حد نگذرد که آنکه ظلم از طرف تو باشد و دعوی از
 هرون ^{کجیه} که اول وقت ^{ظلم} سوک ^{طرز} کند ^{اولور} دین ^{دعوی}
 یکی سازش خوی داد دشنام ^{فصل خصم}
 بورد ^{بیر چک} قویلد ^{سوگیر}
 ختم کرد گفت ای خوب فرجام ^{بتر نام} که خواهی گفتی ای
 صبر ایلر ^{دین} ددی ^{ای خوب} صوکلو ^{اندن} بترم ^{که دیکه} اشرار ^{سن اول}
 که دام عیب من چون من ندانی ^{نه مرد است} آن ^{بیر} دیکه ^{خجده}
 که عیبم بیلورم ^{سن بیلر} بیلر ^{از د کولدر} اول ^{عاقار} یا ^{بیلر}
 که با سبیل دمان یکا زجر بد ^{بلی} مرد ^{انکس} است ^{از روی} خجده
 که نفس وور و بی فیلله ^{چک} ایلر ^{کینه}

که چون خست را ندی باطل نگوید
که چو با خسته کند باطل بویلمی

یکی از وزیران بر درستان
وزیران در دین بپوشید

رخمت آوردی و اصلاح همه کنان جستی یک روز پادشاه
اسم که کتور وزیر دین و دولتمداران بپوشید

بروی خست گرفت و خواست تا او را عقوبت نماید خلق
آنکه از دین خست آید دین دین تا اگاهان بپوشید

چون این حال بدیدند همه در بند خلاصی و سعی نمودند
چون با حای گوردیار دیکلی آنکه کتور تولا بر کردند دور شد کتور

و موکلان در معاقبتش بکلف کردند و برزگان دیگر
دین موکلان اگاهان بپوشید بوشققله آید دین غیری او کتور

سیرت نیک و پادشاه بگفتند تا ملک از سر خطای او
آنکه از یوسیرت پادشاه دیدار تا پادشاه آنکه خطای پادشاه

در گذشت صاحب دلی بدین حال اطلاع یافت و احوال
چندی بر صاحب دل بوحال او و طویق بولید آنکه حاله

او این نظر انشا کرد
مواظق بوظیفی انکا آید

بوستان پند فروخته به
آنکه بوشای خست اولی یک

خست دیک نیک خواهان را
چنانکه بشک ایو صا نو جیلر

هرم

هر چه رخت بر است سوخته به
باید اندیش هم گوئی کن

دهن سگ بکفتمه دوخته به
کوپه کلا آهن لقمه ایلم دنگد یک

در گشتی شسته بودم زورقی در ری ما غرق شد و برادر
کینه او کتور مشدم بپوشید

بگردابی در افتادند یکی از بزرگان ملاح را گفت بکیر
صودند و یک بپوشید

هر دو را که صد دینار زر تراست ملاح تا یکی را خلاص
ایکس بد که یوزالتون فلوری سنگد

کرد آن دیگر هلاک شد گفت بقیه عمرش مانند بود
ایلم اول بپوشید ملال اولدین دیدم عمر بقیه سی قلمش ایدین

ازین سبب در گرفتین او تا و خیر کردی ملاح بخندید
بوسیدن آنکه طوطی تا و خیر آید که یکم کلدر

و گفت ای تو کفنی بقیه است دیگر خاطر میل من برها کن
دین دیدی آنکه سن سید که یکم کلدر بپوشید

این پیشتر بود که وقتی مانند شد بودم دریا باغ این
بوی قور تار مقدر ارق آید که بپوشید

بوی قور تار مقدر ارق آید که بپوشید
بوی قور تار مقدر ارق آید که بپوشید

مَرَبَرَشْتَرِي نِشَانْدَن وَاَز دَسْتِ اَن دِيكِر تَا زِيَانَه خُورْدَه بُوَم
بني دوييه آتريه اول برنگد الله بن بيرقاجي پشرايدم

صَدَقَ اللهُ تَعَالَى كَيْفَ وَمَا يَدْرِي **بِشَرِيعَةِ اِيْمَانِ** **وَبِشَرِيعَةِ اِيْمَانِ**
الله تعالى كبريكر تيردي كه بويرز

تَا تَوَانِي دَرُونِ كَسِ مَخْرَاشِ كَنْدِيَن رَاهِ خَا رَهَا بَا شَدِيَت
نه كه گو بک بترم بکراچرولم اچمه كه بو بولد دکنلر اولور

كَارِ دَرُویشِ مَتَمَدِّ بَرَارِ كِه تَرَا نِيَزْ كَا رَهَا بَا شَدِيَت
در دمندر و بکرايشه يوقا روتور كه سكا دني ايشلر اولور

دَوْبَرَا دَرِ بُوَدَنْدَن كِي خِدْمَتِ سُلْطَانِ كِرْدِي وَ دِيكِر
دیکي قدداش واريدن بيري سلطانه خدمت کيردي دیکر

بَرْوِي بَا زُوِي خُودِ نَانِ خُورْدِي بَارِي بَرَا دَرِ تَوَانِ كِرْدِي وَ شَرَا
کند و قولی قوتيد انگ يردی بيرکته كه بولو قورداش فقير و زنده

كَفْتُ جَا خِدْمَتِ نَكْنِي تَا اَز مَشَقَّتِ كَا رِبَرِهِي كَفْتُ نَوْرَا
ددي چون خدمت ايلرسن تا ايش زحمتدن قورتلان دوي نونچي

كَارِ نَكْنِي تَا اَز مَذَلَّتِ خِدْمَتِ نَهَا يَابِي كِه خِرْدِ مَنْدَانِ
ايش ايلرسن تا خدمت خور لغدن قور تولى بولرسن كه عاقلر ديشلر در

كَفْتَه اَنْدَن اَن اَن خُورْدَن وَ نِشَسْتَن بَه كِه مَكْرُوشْتِ بَرِ خِدْمَتِ
گنه و انگريك دني او نورم يکد كه مکر و نيش خدمت

نَانِ خُودِ خُورْدَن چُون يَا دِشِي شِسْتِي نَزْدِ مَن دِه زِشْخُورْدَن بُوَدَن چُون
کنه و انگريک بادشاهگي او تورم بنجيا انگريک يکد يکد که قولکي اولور

بَدَسْتِ اَهْلِي تَقْتَه كِرْدَن خَيْرِ بَه اَز دَسْتِ بَرَسِيَنه بِي شِي اَمِيرِ
ايلم بکريچي بوکور فيرايملر يکدر ال کوسد اولمقدن بکد او کنده

عَمَرِ كِرَا نَمَا يَه دَرِيَن صَرَفِ شَد تَا چِه خُورْدِ مَصِيفِ چِه بُو شَمِ شَا
آخربها لومر بوئن صرف اولره تا نيم يازن نه گيم تيش

اَي شَكِرِ خَيْرِ بَنَانِي بَسَا ز تَا نَكْنِي يَشْتِ رِخِذْمَتِ دُوتَا
اي اونگو قرن بندا نکلده بو روزن تا ارقه کي خدمت ايليکي قت ايلمير

کِي مِثْرَدَه اَوْرَدِ بِي شِي نُو شِيَن رَوَانِ كِه فُلَانِ دُشْمَنِ
بیرکته مشتوق کوردن نوشين روان اوکند كه ننگ فلان دشمني

تَرَا خُذَا يِي بَر دَاشْتِ كَفْتُ هِيچِ شَنِيدِي كِه مَرَا فِرُو كُذَا شْت
فدا گتوروي دوي هيج اشد گي گم بني آشد قودي

اَكْرَ مَرْدِ عَدُو جَا ي شَا دَمَانِي نِيسْت كِه زِنْدِ كَلِي مَانِي جَا وَ ذَانِي
اگر دشمن اليرسه تا ديلق يري دگولدر كه يزم دير تو کور دني ابدري دگولدر

کُرُو هِي حُکْمَا دَرِ مَجْلِسِ کِسْرِي اَز بَهْرِ مَصْلَحَتِ حَقِ حَقِ
بو بونگ حکملر شا گيرب مجلسه بيمصلحت بچونه سوز

هِي كَفْتَنْدَ بَرِ جَمْعِ مَرْدِ مَهْتَرَا ي شَان بُوَدِ خَا مَوْشِ نِشَسْتَه كَفْتَنْدَ
سويلديار بزرهر كه انا رگ اولوس ايدر ايسم او تورم ايدر ديدار

چرا باما درین سخت سخن ناگویی گفت و ز سر بر مثال اطلبانند
چون بزمه بودی روز سیزدهم دین وزیر لرعیب لرگیبی در
طیب داور و نه دزد جز سقیم را چوبییم که رای شما بر صواب است
طیب داور و نه دزد جز سقیم را چوبییم که رای شما بر صواب است
میرا بران سخن گفتن حکمت نباشد
بنا آنرا و ز روز سیزدهم حکمت اولیای

چو کاری بی فضولی من برآید مراد روی سخن گفتن نشاید
چو بپیش بنم فصول روز یوق و تلور بنا آنرا روز سیزدهم
و گر بستم که نایب او چاه است اگر خاموش بنشینم گناه است
و گر گورم که نیرگوز روز بپرتوار اگر ایسم او تو دم گمن مدم

هرون الرشید چون دیار مصر مسلم شد گفت
هرون الرشید چون دیار مصر مسلم شد گفت
مخلاف آن طایفه که بغرور ملک مصر دعوی خدای کرد بخشم
اول از غونکر خلافتی که مصر ملک غوریان هذا لای دعوی ایلدی باغلام

این مملکت را مگر خسیس ترین بنده کان آورده اند که سیاهی بود
یوملکی مگر قوللا رو مگر مگر کتور مشهورم بر قریب وارید

سخت بی خرد و نام وی خصیب مملکت به بوی آونای داشت و عقل
قوی عقلی آنکه آدر خصیب مصر مملکتی اکا با عقلی انوکا
کفایت

کفایت وی تا بجای بود که طایفه حرثات مصر شکایت آوردند
یتزکی آنکه بپیرایه دگر ایلی که معراکبیلر کد طایفه سی
که پنبه کاشته بودیم بر کنار رنیل باران بی وقت آمد تلف شد
که پنبه کاشته بودیم بر کنار رنیل باران بی وقت آمد تلف شد
گفت بشما بیستی کاشتن دانشمندی درویش بخندید گفت
دین یوک اگل گر کید و کوز بر فقیر دانشمند کولدی دین دیدی

اگر روزی بدانش در فرودی ز نادان تنگدو زی تر نبود
اگر روزی بدانش در فرودی ز نادان تنگدو زی تر نبود
بناد آنان چنان روزی رساند که دانایان درو عاجز نمائند
بلزله نوبیلین رز قلم ایرشدر که بیلجیار آنه عاجز قالور

تخت دولت بکار دانی نیست جز تا بیدار سما فی نیست
تخت دین دولت ایش بیلجی لغله دگولور کوک یار دمندن غیر یار دگولور
اوفتاده است دجهان بسیار بی تمیز از جمد عاقل خوار
جهان ایچنه چوق دوششدر بی تمیز دولتو عاقل خور

کیما اگر بغضه مرد و رنج ابله اند خرابه یافته کج
کیما اگر بغضه مرد و رنج ابله اند خرابه یافته کج
یکبار از ملوک کینزگی خستی آورده بودند خواست
بکلردن برنه بیرفتن اقلیند جاریه کتور مشاییدار و یلک

که در غایت مستی با وی جمع آید دخترش را زعت کرد ملک در
 غایت سرفروختن آنکه جمع کند قیز کو چشمک آید پادشاه
 خشم شد و کنیز را بسیار هی خشمید که لب باکایش از
 فتنه ایمنه اولدین دین قراوانیاید خشمید که یوقار و طوطاخی
 پدید بیسی در گذشته بود و لب زینش بکریبان فرو
 بورید پدید کشدن یکمشت ایدین دین آتاش طوطاخی یغشیدن آتاش
 هشت هیکای که صخره لجن از طلعتش بر میدی و عین
 صلحش بر میگردد که عین اولانی طلعتش او گردید
 القطر از بغلش بکندیدی تو گوی تا قیامت زشت روی
 دین زفت بوگاری قولتوغندن پیردین سن دین قیامت دگر چهر کن یوزن
 برو ختمست بر یوسف نگوی شخصی نه حنان گریه منظر
 آنوک او زرنه ختم اولمش بولنده گوزلک گبی پیر شخص ایدین شویلا بن شویلا جو بلو
 گز زشتی او خبر توان داد و آنکه بغلی نعوذ بالله که نه نمک ایدین قولتوغنی نعوذ بالله
 که آنوک چهر گنلغندن خبر ویرمک اولاد
 مردار بافتاب مردار او را ند که سیاه را در آن اول
 مردار کوشش ایدین مردار کوشش ایدین که قهر نوک اول
 لحظه شهوت غالب و نفس طالب بود مهرش جنبید
 طغنه شهوت غایب دین نفس طالب ایدین محبتی و پیر ندین

و مهرش برداشت بامداد ملک کنیز را طلب کرد و نیافت
 مهرش کو توردین قانقه پادشاه قراوانی طبع پادشاه دین بولادی
 حال بگفتند خشم گرفت و فرمود تا سید را با کنیز دست
 حلال دیدیل خشم طوتدیر پیردین تا قشیر قراوانی
 تا استولر پندند و از بالای کشک خندین در اندازند یکی
 آتاش برک باغلا دیل دین کشک یوم پندین خندین آتاش و گفت
 آنوز برای نیک محضر روی شفاعت بر زمین نهاد که سید
 ایوفیاد و زیر لردن پیر شفاعت یوزنی پیر او زرنه قودین که قهر نگر
 دین خطایی نیست که سائر پند کاف و خدمتکاران بنوارت
 بونق بر خطای یوقدر که غیر قوللردین خدمتکار لر او قن
 ایام خداوندی مسعودند و مستعودند گفت اگر در صفا و
 دین انعامه افند و مکر سعادت نامش در دین صغینی مردور دین اگر انوک عوض
 او شیی تا خیر کردی چه شدی که من او را بسمت آفرینم
 پیر که تا دغیر ایدین نه اولادین که بن آکا شمنه آرتن
 از قیمت کنیز تقصد کردی گفت ای خداوند نشید که
 قراوانی قیمتدن عهد ایدین دیدیل ابرافیل ارشدن که
 نشه سوخته در خشمه روکش چورید تو پندار که از سید مان اندیشد
 پیر کویش صورتش روشن چشمه هوا پیر من صند که نفس وور وین دین قورقه

کرفت که ملوک پیشین را خزان عمر ملک لشکر پیشین

پارسیا بین نیکم و انکار و زندانی که در نهادش چیست

این نامه به حضرت خونی بگذا
بود کل مجد بخون و بحر
بحریت و دشت و ارض پرورد
نام نیکار و نشان فضا به ملک
تا بماند نام نیکوست بایدار
نام نیکو که ما نذر او
ایود که خانه بود او
به که ماند صد در این دشت
یک در که قالمقدن بود در این دشت

محتسب درون خانه چه کار **ک** درویشی را دیدم سر تراستان
 محتسب را و اینچنینه نایش وار **ک** پیر درویشی گوردم **ک**
 گفته نهاد: **هی** نالید **هی** گفت: **یا غفور** یا رحیم بودانی که
 گفته اند که خوشتر است از این **ک** یا یا ربنا یا الله یا الله سبحان الله
 از ظلم و جهول جداید **ع** عذر تقصیر خدمت آوردم **ع**
 که ظلم و جهول درین جهولند **ع** خدمت اگر یکی عذر کنوردم
 که ندانم بطاعت استظهار **ع** عاصیان از گناه توبه کنند
 که طاعت از گناه توبه کند **ع** عاصیان از گناه توبه کنند
 عارفان از عبادت استغفار **ع** عابدان جزای طاعت خواهند
 عارفان از عبادت استغفار **ع** عابدان جزای طاعت خواهند
 و باز در گمان بهای بضاعت من بند امید آوردم **ع** طاعت
 و بند وین امگام نه تجارت **ع** اصنع بی مانت اهل
 دینی دین که کلیش **ع** تجارت دگر **ع** اصنع بی مانت اهل
 نزد کعبه سالی دیدم **ع** که **هی** گفت می گرسوخ خوش
 کعبه قاپوسند بیرون گوردم **ع** که دو کاه سولد دینی خوش خوش آغلار
 من نه گویم که طاعت بدین **ع** قلم غفور بر کنا هم کبر
 بن دینم که طاعت قبول آید **ع** غفور قلمی بن کنا هم کبر

که گشتی و در جهنم گشتی و در جهنم گشتی
 که گشتی و در جهنم گشتی و در جهنم گشتی

بنده را فرمان نباشد هر چه فرمای برانم **ع** عبد القادر کیلانی را
 قول که بیزدنی اولار من نه بیورز که آنرا اوزدیم **ع** عبد القادر کیلانی
 رحمت الله علیه دیدند **ع** در حرم کعبه روی بر حصا حرم نهاد
 اللهو که رفتی آنرا اوزدیم او نشوید **ع** کعبه فرمود یوزید **ع** عمو طایفه فرلار اوزدیم
هی گفت ای خداوند بخشنای **ع** و اگر مستوجب عقوبتم در قیامت
 و کمال سولد **ع** ای افضل **ع** و اگر عقوبت لایق ابرم **ع** و کمال سولد
 ناسنا برانگیز تا در روی بیکان شرمنا رنثوم **ع** **ع**
 گوروز قویار **ع** تا ایوز یوزند **ع** او توبه بیلواولیم
 روی بر خاک عجز می گویم **ع** هر سخن که که یاد می آید
 یوزم عابدان طاعت **ع** نوبتم **ع** هر سخن که که یاد می آید
 ای که هرگز فراموش نکم **ع** هیچت از بند یاد می آید
 ای که هرگز فراموش نکم **ع** هیچت از بند یاد می آید
 دزدی بخانه پادشاه در آمد **ع** چند آنکه چیزی جست
 بر او و او بر زانو او نه کلمش **ع** شوقه که نشد دیدی
 نیافت دلش کشت **ع** پادشاه در یافت **ع** کلیمی که بران خفت
 بولادی **ع** گوئی طار اولدی **ع** زامر بیدی **ع** کلیمی که بران خفت
 برداشت و در ره گذر در انداخت تا محروم نرود **ع**
 یوزا و طوین **ع** دینی او غریک یوزی **ع** بر اند **ع** تا محروم نرود

که گشتی و در جهنم گشتی و در جهنم گشتی
 که گشتی و در جهنم گشتی و در جهنم گشتی

شند که مرد آن را خدای **دل دشمنان را نکرده نیتش**
دشمنان که اولی طار ایلمد

تراکی میسر شود این مقام **که باد و ستانت خلافت جلد**
سابقین میسر اولان استقامت که دوستدار و کینه خلافت جلد

مودت اهل صفا چه در روی چه در قفا نه جانکاز
اهل صفا نوک دوستی بوند نه آرد نه ناکوگی خویله

بست عیب گیرند و پیش بپزند **بیت** **درا بر جو گو سفید سلیم**
آرد گدن عیب طوطی را اوکل اولد برادر که یواش قویون گبی

در قفا هجو کرک مرد خوار **هر که عیب دگران پیش تو آورد**
آرد گنه آدم بیجی قور کس مرکه که غیر لر عیب سنول او گوته کتوردی و صید

بی گمان عیب پیشی دگران خواهد برد **ک** **تنی چند از روندگان**
بشهر سر سنول عیب که دانی غیر یار او کنه التمدیدار پیرچین تن یولجیلردن

متفق بیاحت بودند و شریک رنج راحت **خواستم موافقت**
بیاحت اتفاق نشاید یار در حق را صول و زحمت شریکی اولدیار دیندم او یمن ایلم

کم برافقت قبول نکردند گفتن این از کرم اخلاق بزرگان
یولدا شلف قبول ایلمدیار دیدم بو اولو کرک ایو خلقتدن

بعید و بدیع است از مصاحبت مسکینان روی بر تافتن و فایان
ایوانه دفعه هفت مسکینان صفت یوز بوکرک

در این داشتی **که من در نفس خویش این قدر قوت و سرعت**
در این طوق که بن کت و نشسته بو قدر قوت و سرعت

می شناسم که در خدمت مردان یار شاطر باشم نه یار خاطر
اکلام که ار که خدمتند شاطر یولداش اولام خاطر یوکی اولام

ان کرم کن لکرا کبالمواشی **اسعی بکر حامیل العواشی**
اگر اولار سر و کچون حیوان استی سیزدم ایدرن اسباب کتوردی اولو کین

یکی از میان گفت این سخن که شنیدی دل تنگ مدار که درین
اول او رتاده ییری دین بو سوزونا که ایشته ککلو یک صنف طوطی که بو

روزها در دی بصورت صالحان برآمد بود و خود را در سبک
کونلردن ییر او غری صالخر صورتند کتشد ایدن دین کندی یوزم صحتور دیزیند

صحب ما منتظر کرد **بیت** **چه دانند مردم که در جامه کیست**
دیزلش ایلمد نه بیلدر ار که طوطی ایچن

نویسنده داند که در نامه چیست **از آنجا که سلامت حال درک**
نویسنده بیلدر که زینده شول یزدنکه او ویشکر عالی ساغلیق

است گمان فطرتی بر دند و بیاری قبولی کردند
فطرتی گمان ایلمدیار یولدا شلف قبول ایلمدیار

صورت حال عارفان دلگشت **این قدر بر چو روی در خلقت**
عارفان صورت حال خرقه بو قدر بر چو روی یوزد

در عمل گوشت خورای پویش . تابج بر سر نه و علم بر دوش
غله دورش مره دیگر کنی با شوکر تاج تو آموز و علم تو
 ترک دنیا شهوت هوس . پاریسی نه ترک جامه و ی
دنیا ترک شهوت و بی مهره ترک انگار پیر زانده که قضا ترک ایلمر و کله
 در قرا کند مرد باید بود . بر مخت سلاح جنگ چه سود
هنگامی که از کر که هفت او در جنگ برای نه ایست
 فی الجمله روزی تا شب رفت بودم . و شانکه بیای خضاری
مقتل بر کوه تا کی بود که کشاید که افشام و قشند بر قضا را با غنچه
 در دبی توفیق . ابرق رفیق برداشت . که بظهارت ی روم بغارت
توفیق او غز تو را اگر ابرق طوبی که طهارت کیدرم او غز
 ی رفت . پاریسی که خرقه در کرد . جامه کعبه را جل کرد
که وزن زانده گوی که خرقه آگنه ایلمر کعبه طوبی آگنه بول
 خدا نکه از نظر و نشان غایب شد . برجی بر رفت و در جی بدید
شوق که در ویشتر نشان غایب اولد بر برج کعبه بی بر کعبه او غز
 تار و زبوش شد . آن تاریک دل بلیغی راه باریک رفته و یاران
تا کون آید بن اولد اولد که کو کلو بر ایچه بول کعبه کعبه
 بچار خفته . بامداد آن همه را بقلعه در آوردند و برزدان کردند
او بومش اول صبح دو کلبی صواب کتور و یار دین ازله

در عمل گوشت خورای پویش
 ترک دنیا شهوت هوس
 در قرا کند مرد باید بود
 فی الجمله روزی تا شب رفت بودم
 در دبی توفیق
 ی رفت
 خدا نکه از نظر و نشان غایب شد
 تار و زبوش شد
 بچار خفته

از آن تاریخ . ترک صحبت کردم . و طریق عزت گرفتم که التلا
اول تاریخدن صحبت ترکن ایلمر دین عزت یون طوبی که با غن
 فی الوحده . جواز قومی یکی بی دانش کرد . نه کمر امنزلت عانده
یلو کلفند چو بر قومدن بری بلوا ایلمر نه کعبه بر قالور نه او کوبه
 ندیدستی که کاوی در علفزار . بیالایده همه کاوان دهر
گور مدگی که بر صغر علفقده بولاشد دور دو کلب کوب صغر لارن
 گفت منیت خدایر که از برکت درویشان محروم ماند اگر چه
دیدم منیت الله که در ویشتر کتدن محروم قلمادم که
 بصورت از صحبت ایشان و جیش شد بدین حکایت که گفتم
صورتی آنار صحبتدن بالو کون اولدم بولکایتله که سوبدک
 شتفید گشتم و مرا همه عمر این نصیحت بکار آید
فاید لغت اولدم دین با کاد و کلب عمر بن نصیحت ایست کلبور
 اگر بزرگه بر کنند از کلاب . سکی روی افتد کند مخلص
اگر بر بزرگه کلاب طوبی اولد ور لرب کلبه آنوک ایچه دو شرم داراید
 بیک نایز آید در مجلس . بر جدد دل هوشندان بی
بیر یونلی دقت بر مجلس چوق عاقله کوبل انجینور
 زاهدی نهسان پادشاهی شد چون بطعام بنشیند
بیر زاهد بر پادشاه قونق اولون چون طعام او تورد بیلر

کثر از آن کرد که ارادت او بود و چون بنماز برخاست
آنکه اگر اید که آنکه دیده کردی زبیدی این چون نماز او و طور و

بنش از آن کرد که عادت او بود تا طاعت صلاحیت در وی زیاد
آنکه از آن اید که آنکه عادت اید تا صاف خلق فکر آنکه قند زیاد

کنند تر سوزنی بکعبه ای اعرابی که این ره که تویی وی ترکش
اید که قورقارم ایرشمن کعبه ای اعرابی که بویول که سن گید سن ترکشانه

چون مقام خویش آمد سفر خواست تا تا اولی کند پسری صار
چون کند و مقامه کلدی سفر دیدی تا از قلنق ایلدیه بر او غلی

فراست داشت گفت ای بدین مجلس پادشاه طعام خورجی گفت
عقل است و اردی دیدی آینه پادشاه بختند یکم عدلی

در نظر ایشان خیری خورد که بکار آید پس گفت نماز هم قضا
آنگاه که نظرند نشسته دم که آینه کله او غلاند دیدن غلاند و خفتند

ای هنرها نهاد بر کف دست عیبها بر گرفته زیر بغل
ایر هنر زن قوش آل آینه سینه عیبها بر گرفته قوش آل سینه

تا چه خواهی خریدن ای مغرور روز در میان کی بسید و غل
تا نه صنون آلق آینه سن ای غلدر قلق کونده قلب کونده

یاد دارم که در عهد طفولیت متعبد بودی و شخیر
عقله طومارم که او غلای حق عیدند عبادت اید عیدم و شخیر

و مولع نهاد برهنه شی در خدمت پدر رحمة الله علیه
و در آمد لغز و برهنه اید برهنه که آتما خدمت الله و رحمتی آنکه او نه اولسون

نشسته بود و همه شب دید برهنه نیست و مصحف
او توریت ایدم و در دو کلمه کوزوی برهنه بعلامه ایدم و در تریز

عزیز بر کنار گرفته و طایفه کرد با حفته بند را کفتم از اینا
قوجا غل طومار ایدم و در برقی ایدم چور مرد او بوش ایدم و بولارد

یکی سر بر نمی ارد که دو کانه گزارد چنان بغفلت خفته اند کوی
بیر بری باشی و قور و کوز که یکی رکعت نماز او دید شو غلین غلند او بوش و در شکی

مردمانند گفت ای جان پدر اگر تو هر خفقت نه بودی که این
المشرد دیدی این آن نول جای اگر سن و او بویا ایدش بویا اید که بوی

گفتی نیند مدعی جز خوشی را که دارد پرده بندارد پیش
سویله و کوز مدعی که نده عیری که صنوبر دین او کند طومار

گرفت چشم خدایی بخشند بیخیه کس عاجز تر از خوش
اگر شکا آلق کوز و کوز با غلبه کوزیه کس بی کس که نده عاجز و

یکی از بزرگان را در محفل می نمودند و در اوصاف
او کوز و کوز بی بی در رنگه او کید و کوز

جملتی مبالغه می کردند بعد از تا مثل بسیار بر او گفت
و صغرند و کوز و کوز ایدید جوق فکر دنا صغر و کوز و کوز و کوز

مَنِ اَمَرَ كَمَنْ دَانِدَ ^{بنا اولم که بمن بایورم} **گفت اذی یا من بعد منی** ^{پترا بید که با خود که بگویم که چه}
 هَذَا عَلَانِيَةً وَلَمْ يَدْرَ مَا بَاطِنِي ^{از بطنم که در} **شخص چتر عالمیان خوب نظر است** ^{شخص عالم که گذر خوب یوز بود}
 وَ زَجَبَتْ بِلَطَمٍ شَرَّ خَلْقٍ فَتَادَ بَيْنَهُمَا ^{ایم مردار لغدن او شوق پاشی او کوه دوشش} **طاووس و کوز نقشی که وارد فلق**
 تَحْسِنُ كُنْزًا وَ خِلَازِ زُشْتِ بَايِ خُوشِ ^{تسین ایدر لر اول او تانور گنده و هم گنده آید} **یکی از صلحای لبنان که**
 مَقَامَاتِ او دَرِ دِیَارِ عَرَبِ سَمْدَ کُورِ بُوَد ^{که آنوقت مقامی عرب دیارین آفتاب} **و کراماتش مشهور بحاج**
 دِمَشْقِ دَرآمد و بَر کُنارِ حَوْضِ کَلَّاسَ طَهَارَتِ یِ سَاخْتِ پَاشِ ^{دمشق جامع و کلدی شادروانا حوض که کنارند طهارت دوزدین آتانی}
 بَلْعَزِيدٍ وَ حَوْضِ افْتَادَ وَ بَمَشَقَتِ بَیَارِ از آن خَا خَلَصِ بَافَتِ ^{بلعزید حوض دوشدن دین حق زنده اولی مرد خلاص بود}
 چُونِ از نماز پُردِ اخْتَدَ ^{چون نماز تمام اولی بلر} **یکی از اصحاب گفت مرا شکلی هست**
 اگر اجازت پُرسیدن بَلَدَ ^{اگر صورت اجازت اولاد دیدن بید دیدن عظمه طهارت که در شمع بر کوه} **گفت بگو گفت یاد دارم که شیخ باری**
 اگر صورت اجازت اولاد دیدن بید دیدن عظمه طهارت که در شمع بر کوه

بَرِ رُویِ دَرِ یایِ مَغْرِبِ بَرُفَتِ وَ قَدِ مَشِ تَرِ نَشَدِ ^{مغرب و گزین یوزدن کتیر} **امروز چه حالت** ^{آبانی اصلانید بو کوه نه طالت}
 بُوَدَ که درین یک قامتِ ابنا ز هلالِ محبِی نماندِ ^{ایران که بو بیر بوی صود ملاکدن شده قالمش ایدین بوننه حکمت در}
 شیخِ دَرِ فَرِکَتِ ز مایِ فَرُورِ فَرِکَتِ ^{شیخ بو فکر بر زمان الله کتیر دین حق فکر دن صغر} **و بعد از ته مَلِیَازِ سَرِ رَاوَرِ دَکَبَتِ**
 نَشِنْدِ که خواجه عا ^{ایستدگی که عالم اندیش محمد مصطفی و م دیدن بنما چون الید} **و لا نَبیَّ مَرسلٌ وَ نَدَکَبَتِ عَلَی الدَّوَا**
 وَ قَتِ جَمِینِ فَرَمُودَ ^{و قتی جبرائیل میکائیل بر داختی و دیگر وقت حقه} **و قتی جبرائیل میکائیل بر داختی و دیگر وقت حقه**
 وَ زینبِ دَرِ سَاخِی مَشَاهِدِ ^{و زینب دوز و توردی ایول که مشاهدی حال اچن آرا اند دین اور عمل آرا اند} **الْاَبْرَارِ بَیْنِ التَّجَلِی وَ الْاِسْتِزَاعِی**
 یِ نَمَایِ رِیَابِیْدِ ^{دیداری نمای پرهنی کنی باز ادخوساتش مانی کنی} **دیداری نمای پرهنی کنی**
 اَشَاهِدُ مِنْ اَهْوِیِ بَغِیْرِ وِیْلَ ^{اَشَاهِدُ مِنْ اَهْوِیِ بَغِیْرِ وِیْلَ} **فَلِحَقَّتِ شَانُ اخْلُطَرِیَا**
 کُورِ وِیْنِ سُولِ که آرزو ایدر و سوله سز ^{بین اولاشد بر صفت از غورق یو لک}

فُتِحَتْ مِثْدَانُ ارَادَتِ بِيَارِ تَابُزَنْدَمَرْدِ سَخَنِ كُويِ كُويِ
مجت میده انوک لیکن بخت تار سوزی طوط طوط و و و

شبی در بیابان مکه از بی خوابی پای رفتن نماند
بیر که مکه بیابانند او یقوسوز نقدن کنگم ایاغی

بود سر نهاده و شتر یار کفتم دست از من بدار
ایس با کس قوم دیو و دیو دیدم الوکی بدن طوطی شود

بای مسکین بیاد جند و د کز تحمل جو موی شد خستی
مسکین یا با نگ آیاغی شوقدر کیدر که یوله طوطی نقدن دو قیل کس اولدی

تا شود جسم فریبهی لاغر لاغری مرد باشد از سختی
تا بر سینه کودیس آرقلا یخ آرقا آتش اولور قسلیقدن

گفت ای برادر جرم در شست و حرا می از پس اگر رفتی بر دی
دیدن ای و داشت هم اگر و در دی و آبی کیده ده اگر کته کالتوگ

و اگر خفتی بر دی **بیست** خوشست زیر مغیالان بر آید خفت
اگر او بود کالتوگ خوشتر مغیالان آتشه مکه یولند او بود

شیر خیل ولی ترک جان نباید گفت **بیست** پارسای بر آیدم
نویس که سنده ولیکن جان تر کن سولیک کرک بیر زامدی کوردم

بر کنار دی که زخم پلنگ داشت و بهیج دار و به نمی شد مدتها رنجور بود
دگر آنرا نند که قیلان بر کس و ایردی منیر علا جیل که اولمازدی زمانه لم زفتلوایدی

و بدیدم

و بدیدم شکر خدای همی کرد کسی بر سیدش که شکر چه می گوی
دی و بدیدم الله شکرن ایدر دی کس اکا صوردی که نونگ شکر سولدرن

گفت شکر آنکه بمصیبتی گرفتارم نه بمصیبتی
دری آنوک شکرن که مصیبت طوطی کشته کس پکا رلفه و کول

گرم را زار بگشتی دهنان یار عزیز تا نکوی که در آن دم غم جانم باشد
کرمی زار لعد الدرب اول عزیز یار تا و نیمه شکر که اول دم غم جانم عقیدس اول

گویم از بند مسکین چه که صادر شد که دل از زد شد از من غم آنم بکشد
دیم مسکین قولون نه کتا صادر اولدی که کونگی انجمنش اولدی بدن غتم اول اول

در ویشتی راضو زتی پیش آمد کایمی از خانه یاری بدیدند
بیر در ویشتوک او کسه ضرورت کلیدی بیر یارک او نون بیر کلیم او غور لادی

حاکم فرمود تا دستش بر نرخصا حب کلیم شفاعت کرد که من اورا حل
حاکم بوردی تا الن کسه لرا کلیم صاحبی شفاعت ایلدی که بن اتم حلال

کردم گفت بشفاعت تو حد شرع را فرو نگذارم گفت راست می فرمای
ایلم دیدن سنوک شفاعتوک شریعت هدنی الله کچورمزم دیدن راست بیورن

ولیکن هر که از مال وقف چیزی بدزد قطعش لازم نیاید و الفقیر
ولیکن هر که وقف مالندن نشه او غفلدی کسمل لازم کلر فقیر

لا یمکن ثینا و هر چه در ویشا راست وقف محتاجا جانت حاکم دست
سینه مالک اولماز دنی مدنه که در ویشا کرم عا جده و فقیر حاکم النی

حاکم النی

از و داشت و ملامت کرد که جهان بر تو تنگ آمد بود که دزدی
آن در هر طوقی ^{دینی ملامت ایلد} ^{آنکه اوزر و که طار کش اید} که او غور لوق

نکردی الا از خانه چنین یاری گفت ای خداوند نشید که
ایلدک ^{الا شوغلیز بارک اوند} دیدی ^{ایله افندی} ایستدگی که

گفته اند خانه دوستان بروی در دشمنان مکتوب
دیشدر ^{دولتار اوده سپور} دشمنان قیوسن و و که

چون فرومایه سختی تن بجز اندر مد ^{دشمنانرا یوست برکن دوشانرا} ^{دشمنانک کورکن بیقا دولتارک کورک}
چون آشا غلام قتلغله تو کی بجز ویرد

یکی از پادشاهان پارسایی را دید که هیئت از ما
پادشاهان را ^{پیر زامدی کوردی} دیدی ^{پنج} بیزه

یاد می آید گفت بلی هرگز که خدا را فراموش می کنم
عقل که کلوری ^{بلی هرگز که الله ائودم}

من و و دانکوز در خوش براند ^{و اثر که خواند بدی کن ندواند}
در نگایز او که که و قیوسن سور ^{آید او قوی که نوک قیوسن یلر}

یکی از جمله صالحان خواب دید پادشاهی را در بهشت
ایله صاطره ^{پیر کوردی} پیر پادشاهی چت

و پارسایان را در دوزخ پدید که موجب رجای این چه و کسب در کات آن
پیر زامدی جهنم ^{صور دیکه} ^{بو نوک درجه لرنه سبب نور} ^{دینی انوک قتلغله}

چه که مردمان بخلاف آن تصویری کردند گفتند این پادشاه
تصور که ارلر ^{آنکه خلافتی} ^{تصور ایدر کر} دیدی ^{بو پادش}

بیا رادت در ویشان در بهشت و این پارسا بتقریب پادشاهان
دور ویندیری سو می کند ^{او قتلغ} ^{دینی بو زامد} ^{پادشاهان یقین اولما غله}

در دوزخ ^{دقت} ^{کار اید و تسبیح مر قح} ^{خود را از علایک بکشد}
خود را از علایک بکشد ^{خود را از علایک بکشد} ^{خود را از علایک بکشد}

حاجت بکلاه بر کسی داشت نیست ^{در ویش صفت بکش کلاه تری}
بر کسی کلاه دو تونق حاجت بکوله ^{در ویش صفت لو اول تری کلاه طوق}

پیدا شد و پارسا برهنه با قافله حجاز از کوفه بدر آمد
پیر باشی آتایی چلاق ییا ^{بهار کروانله} ^{کوفه دن طشره کلیدی}

همراه ملشد و معلومی نداشت و خرامان همی رفت و می گفت ^{دینی ییزه بولداش اولدی} ^{دینی معلومی یو غیدی} ^{دینی صلی صلی کشته} ^{دینی دیدی}

نه با شتری سوارم نه چو شتر زیارم ^{نقیبی زخم اسون عمری برارم}
نه دو اوزر آتلیوم نه دو کبی یوک آلتیم ^{بیونفر و و درم دکله که عمری پشته ایدرم}

غیر موجود پریشانی معدوم ندارم ^{نه خداوند رعیت نه علام شهریارم}
وارق غم من دینی یوقلق پریشان لغز طوقم ^{نه رعیت اندریم نه شهریارم قدیم}

اشتر سواری گفتی ای درویش کجای روی باز کرد که سختی
پیر دویم ییزه دیدی ^{ایدر ویش} ^{قند کیده سن} ^{کیر و دون} ^{که قتلغله}

آهوی را که موریانه بخورد • نتوان برد از و بسقتل زند
بیرد موری که پس بدی ^{التکاولان آذنه سیتقله}

باسند دلچه سودگشتن و عطر • نرود میخ آهنین در سنگ
قره کوکله ایضی ^{و عطر سبک} ^{دمور میخ طاش ایچنه کیرم}

برون کا رسلاحت شکسگان در باب • که خبر خاطر مسکین بلا بگرداند
ساغلمک کوننده صیشلری ^{قول} ^{که نمیکند خالده فیرا بکد بلایه دند}

چو سایل از تو بزاری طلب کن چیزی • بدو وگرنه سنگ بر زور بست
چو دیلخی سندن زار یلفله بیرسنه استیبه ^{ویر وکریوق ظالم کویلم}

چندانکه مرا شیخ اجل شمس الدین ابوالفرج الحزینی رحمه
شولقد کرمی اولو شیخ شمس الدین ابوالفرج حزینی

الله علیه ترک سماع فرمودی و بخلوت عزلت اشارت کردی عفو
سماع ترک کن بیوردی ^{دینی خلوت عزله اشارت ایلردی}

شایم غالب بیری و هوا و هوس طالب • ناچار بخلاف مری
یکتلمه که تازگی ^{غالب کلعدی} ^{دینی هوا و هوس طالب بیری} ^{چایر توبت ایلر}

قدی رفتی و از سماع بحالت حظی بر گرفتی و چون نصیحت
بر آفاق کیدوم ^{دینی سماع و او تو مقدمه حظ طومارم} ^{دینی خونه}

شیخ یاد آمدی گفتی • قاضی از بامانشد بر قشاند
کایه کربزله ^{کایه کربزله} ^{او توبه الی سکرده}

مکتوب

معتب گری خورد معدود دارد مست • تاشی جمع قوی
معتب ^{کر توبه راجم} ^{مستلر معدود طوطه} ^{تایر جمه} ^{بیر قویک درنگه}

رسدم در آن میان مطربی دیدم که ادایی داشت چنانکه خواهی
ایرشم ^{اول آورماده} ^{بیر قایم کوروم} ^{که ادایی وادیری} ^{شیلکه که دیلموس}

مزع و لغای صبیح • که سماعش زک جانی کسلانند
مزار ^{دینی چو کز صورتلو} ^{که کینه دکلر} ^{بانه طرن} ^{اونردی}

و پزد و ساز ناخوشش برد • دلی درانید کاهی انگشت چفت
دینی ناخوش سازنگ برده ^{کوشلیر تار دیر} ^{کا، حریفکر بارماغی} ^{نقشه اورد}

از و در گوش کا، بر لب کخاموش • یولج الی صوت الاغانی الطیبه
آذنه قولی ایچنه ^{که طوطا قد که ظننه} ^{نظر اول نور ایلر ایچنکر آوازنه کولمکنند} ^{بوترو}

وانت معین آن سکت تطیب • بنید کسی در سماع خوشی
سن بریر لاجی سن که اگر طمسک خوشتر ^{که کوندر سن ایشتمکه خوشلو}

مگر وقت رفتن که دم در کشی • چون با و از آمدن بریطسای
مگر کتمک وقتند که تفکیک سن ^{چون آوان کلوردی اولو شتمه ایرلاخی}

که خذار الگم از بهر خدای • زینم در کوش کن تا شنوم
که خذایه دیر بدم ^{اللهم اولسون} ^{زینم قوی قولانه تا ایشتمیم}

یادرم بکشی تا بیرون روم • فی الحله یلوی خاطر بار از امو وقت
یاغوز قیوی آچ ناخوش کیم ^{مقدر} ^{یاغوز خاطر رعا حیره}

کردم و شوی بخند بجهت بروی او رحم
 ایلمم دخی بر کوزه چو دور شکست کوزه روزگرتوردم
 مؤذن بانگی هکام برداشت نمی آید که چند آتش گذشت است
 مؤذن اذاین وقت سزیه و طوبی بلر که که دانه قدر کجاست
 درازی شب از میان من برش که یکدم خواب در چشم نکشت است
 که نگر آوز نغمه بنم که بکار آمدن تصور که پیر نفس او یقوت کوزید و دونه مشد
 بامداد آن حکم ترک دستاری از سر و یاری از کون بگشادم
 اول صبح دعا ایلمم حکمید و بگشادی باشم دخی آگونی قوشا دزد
 و بیست مغنی نهادم و در کنارش کریم و بی شکر گفتم یاران
 دخی از لایحه او که نمودم دخی قوجدم
 ارادت من در حق او بخلاف عادت دیدند و برخفت عقل
 بهم محبتی آنکه گفتند عادت خلاف کوزید و بگشادی دخی بنم عقلمی بگشادی
 من خجل گزیدم یکی از آن میان زبان طعن و تعرض دراز کرد
 فلز ایلمم یل اول او ز تادنا بیر طعن دینلی او ز تون دینلی که او ز تون
 و ملامت آغان که این حرکت مناسب حال خردمندان نبود خرقه
 دخی از لایحه باشادین که بوحه کشت عاقله خانه مناسب اولین
 مستأج بچینی مطربی دادی که همه عمرش در می در کف نبود است
 مشایخ فرمودند بویلمین چاقی و بر دگی و کالی غرنه آند بر آتی او را

و قراظه درخ ف مطرب و رازین جسته برای کسی بدش و بارش بپای
 دخی برالتون پراکن اند بر آراق جالبه در بوقلمون رایون که آتی کورید ایلمم
 راست چون بانگش از دهن برخاست خلق را موی بریدن برخاست
 راست چون آوازی از غنن او و طوبی خلق با پی کوزد او زنده او و طوبی
 سرع ایوان رهول او بر مید مغز ما برید حلق خود بدید
 یوم چهارم غلک قوشا را او ز کردی بیزم بینوم ز کسیدی کوزد بوغان دینوتی
 گفتم زبان تعرض آن به که کوتا کنی که مرا کرامات او ظاهر شد
 دیدم طعن دینلی اولی که ک قصه این تن که با انوک کرامت دخی طاهر اولی
 گفتا مرا نیز بکیفیت حال واقف گردان تا منشی هم تقریب کنم
 دیدم دخی حالتی اونی اوزده طوبی ایلمم تا بند دخی ایلمم یقوت ایلمم
 و در مطایبق که رفت استغفار کنم گفتم بلی حکم آنکه شیخ اجلم
 دخی بیو لطیفه که کوزی استغفار ایلمم دیدم که هر که اول حکم دخی بیو اولی
 بارها بگو بترک سماع فرمود بود و مو عظهای بدیع گفته و در
 بزم کوه سماع ترکیز بوز مشد دخی جوق او کسلسیش
 سمع قبول من میامد امشب طالع میمون و بخت همایون
 دخی بیو قبولم قلانه کلمه شد بویلمم مبارک طالع دخی کوز لا ختم
 بدین بقعه رهبری کرد تا بدست این توبه کردم که دیگر
 بواود یول کسیر بیلد ایلمم تا بونگ اند توبه ایلمم که ایرق

کرم نکرده و مخالفت نکند **است** آواز خوش از کام و دمان لبش
 سماء طولا شقی ایلم و فی و لهن ایلم
 کرم کند و نکند دل بفرید **است** و ریح عشاق صفایان عراقست
 کرم ایلم و کرا ایلم کوکل آلد ار و کرم عشاق بر دین صفایان پر دین
 از حفر مطرب مکروه نوبد **است** لقمان را پرسیدند که حکمت از که
 مطرب مکروه یک بوغازندن کوزل اولار لقمانه صور دیار که حکمتی مکن
 آموختی و ادب گفت از بی ادبان هر چه از ایشان در نظم ناپسند
 او کردند دین ادب دین آبدار کردن مدرسه که آلودن نظم بکنند
 از فعل آن احترام کردم **است** نگویند از سر باز چه حرفی که از ایندی نگیرند
 آتی ایشمکن صفتی ایلم یولم لر بر اوین بکشدن زرقی که آندن بر او کوبند
 و کرم صبا بکست پیش نادان **است** بخوانند آیدش باز چه در گوش
 و کرم یوز حکمت باب نادان او کند او قیله قولا غنه او یونجی کلور
است عابدی را حکایت کنند که شبی من طعام خوردی و تا صبح
 بر عابدی حکایت آید لر که بر کبد او نهتم طعام پردی
 نماز ختمی کردی صاحب دلی بشنید و گفت اگر نیم نانی بخوردی و خفتی
 نمازی تمام آید روی بر کوکل آتی آندی و فی دیدی اگر یارم انکی سیدک دین او
 بسیار فاضلتر بودی **است** اندرون از طعام خالی دار تا در نور معرفت
 جوق بکرک اولور دی ایچوکه طعامدن بوش طوت نا انوکا ایچدن نغدی

تمها از حکمت بعثت انک **است** که پری از طعام تابینی
 حکمتدن بوش اول غلند که طبطلو سطلعدن بورنو که دگ
 غشایت الهی کوشد درینا ایچراغ توفیق فرار داشت **است**
 اللو که غشایتی بریو و قلش کنایه دد توفیق پر اخس یولندن اشغطوبدن
 اهل تحقیق در آمد و بپیم قدم درویشان و صدق نفس ایشان نمایم
 تا اهل تحقیق صله سه کلید دین در و شرک قدیمی مبارک بغیله دین انوکا نفسی کرم بکشد
 اخلاق او بحسب اید مبدل گشت **است** دست از هوا و هوای کوتاه کرد
 آنوکا ضرر خلقلار او کوشتم به بر اولمش اولور الی موادن و موسون قهه حق ایلم
 و زبان طاعنان در حق او همچنان در آن بر قاعد اول و رخصلا **است**
 دین طعن آید بکر دلیری آنوکا صفت کرم و بخیل این اوزون او کیک قاعد اوزون دین زامه لینی
 یا مقبول **است** بعد از توبه توان رستن از عذاب خدای و یکی نتوان از زبان مردم
 قبول اولمش توبه عذریله قورلمی اولور الله تعالی غنا بندن و نیکر قورلمی اولار ایلمک غلند
 طاقت جود زبانها نیاورد **است** و شکایت پیش پیر طریقت برد شیخ بکرست
 دل جودنه طاقت کتور مدی دین شکایتی طریقت پر شکر او کشایلمدن شیخ اغلا دی
 و گفت شکر این نعمت چگونه گذاری که بهتر ازانی که می پندارند
 دین دیه بونعمتو شکر نه او دین که آندن بکر کن که سن صنور لر
 چند کوی که بتدا نیش حشود **است** عیب جوانان می کنند
 بچ بولم لر که بر مرصانوی بخیر بن می کنند عین دین لر در

که از دست نفس در بلا مانع ما شیخ دعا کرد که
 مخفی بود در صورت درویشان و در سر ایشان
 بجز از ایندی نه پیروان و لغت مراد غار

کر بخوان بر خستم بر خیزند . و رسید خواستم بنشینند
موقوفه دو ملک او و طور و کر بکا پیرمزدی ملک او شود

نیک باشی و بدت گوید خلق . نه که بد باشی و نیکت بینند
ایو اولان دین خلق پیرمزدی . یکدیگر یزید و توب ایو دیکدیگر

لیکن مرا که حسن ظن همگان در حق من بکمالست و من در عین نقصان
لیکن بشاکه دو کلنگ کو چاک فکر بنم همد . تمام غله در دین بن عیند اسوکل

کرا آنها که میگفتی کردی . نکو سیرت پارسا بودی
که آلتاری که سویلرم ایتریدم . ایو سیرت زامه اولوروم

ای ماستر من عین جبرانی . و الله یعلم اسراری و اعلا فی
تحقیق بن او تو نشستم تو شیارم کوزدن . حال بود که اول الله بیلور بنم سر زوی دین آلتاری

در بسته بروی خود ز مردم . تا عیب نکستند ما را
قبو بغلو کند و یوزوم ارلردن . تا عیب و شمه کتر بیزن

در بسته چه سود عالم العیب . دانای نهان و آشکار
قبو بغلو اولدوغی نه آخر غیب بلیبی . بیلی و ریکر لوی و آشکار

حکایت پین یکی انشاخ . شکایت کردم . که فلان کسی بیا دم کواهی
شیخ از دین برنگراو کند . شکایت الهم . که فلان کمره بنم بر زلف

کنت تو صلاحی خجل کون . تو نیکور و شایسته تا بد مکالم . بنقص تو گفتی
پیران شایسته ایلوکله او تا نوراید . سن ایو یوزیشل اول تا پیرمزدی سنوکل بوزن

چو آهنگ بر ببط بود مستقیم . کی از دست مطرب خورد کوشمال
چون پشته نوکل آهنگی طور غوریش اول . چمن مطرب الهندن قولاق او مان پیر

حکایت یکی با از مشایخ شام پرسیدند که حقیقت تصوف چیست
شام شیخ از دین پیری . صور دیر که صوفی غلغل حقیقه نه در

گفت پیش ازین طایفه بودند در جهان پراکنده بصورت و بمعنی جمع
دین بونون اوکل . پیر طایفه ای دیر . همانند طاعلش صورت و دین معنی جمع

امروز طایفه ای بظاهر جمع و بمعنی پراکنده
بوگون پیر طایفه در که ظاهر و جمع معنی طاعلش

چو هر ساعت از تو بجای رود دل . مخلوت اندر صفای نیبی
چو هر ساعت نهدن پیرمزدی کوکل . خلوت ایچرود . صفا کور و مرسن

و درت مال جاهست زرع تجارت . چو دل با خداست خلوت نشینی
و کر سنوکل مالک دین منصفی دین آلتاری تجارت کردار . چو نوکل الهم در خلوت نشین

حکایت یار دارم که شبی در کار وانی چه شب رفته بودم و بحر کنار
یاد ملطوتارم که بر یکم بر کار وانی . کمتش ایدم دین صفا

پیش خفته شورید . دران سفر همرا . ما بود . نعره بر آورد . و لا . بیابان
پیرمزدی کنار . پیر دیوانه اول سفر دینم بولد اشکریاید . بر نعره یوقا رو کتور دین بیابان

گرفت . و یکنف آرام نیافت . چون روز شد . گفتش این چه حالت
طوتین دین پیر نفس آرام طوتادی . چون کوندر اولد . اگا ایدم بونو حالت

بود گفت ببلبلانرا دیدم که بنالین در آمدن بودند از درخت و کبکشانرا از کوه
 دیدن بلبلان کوردم که ای کله و کله آغاجان درون دینی کله کله بر طغانه
 و غوکان در آب و بهایم از پیشه اندیشه کردم که مروت نباشد که همه تسبیح
 دینی مروت بفرموده دینی حیوانان همیشه دین فکر ایلم که مروت اولیه که دو کله تسبیح
 و من بغفلت خفته دوش مرغی بصبح می نالید عقل جسم ببرد و طاقت کوشش
 دینی بن غفلت او یوش دون یکم بر قوش صوم که اکلید عقلی صبری ایلمه طاقتی آفتاب
 یکی از دوستان مخلص مکرا و از من رسید بکوش گفت باور نداشتم که ترا
 آری دو تبار دین بری مکریم آوازم قولا غنار من دیدی انا غن طو تانم
 بانکه مرغی چنین کند مدحش وقتی در سفر جاز طایفه جوانان صاحب
 بر قوش آواز رشید میگواید بر وقت حجاز سفرند کفکلاتی یکسر طایفه
 همدم من بودند و هم قدم و قهار زمزم بگردندی و بیستی چند محققان
 بنم نم نفسم ایدین دینی بیکه کردی وقتلار که ایدردن دینی چه محققان
 بگفتندی عابدی در سبیل منکر حال درویشان و بی خبر از دین
 بویلردن بر زامد بولند درویشک حاله که دینی آنرا که روز دین غنار
 بود تا برسیدم بخیله بی هلال کوزی از حی عرب بد آمد آوازی بر آورد
 تا ایریشد که بی هلال بیست بر او غنایه بر بنایه بر او غنایه بر او غنایه
 که مرغ از هوا در آورد شتر عابد بر قص اندامد و عابد را پسنداخته
 که قوش مواده کورردن عابدی دو پس رقم کلید دینی عابدی بر قوش

بیابان گرفت گفتم ای شیخ در حیوانی اثر کرد و ترا تفاوت نکرد
 بیابان بولان طوطی در دیرم آید شیخ بر حیوانه اثر ایلمه طایفه تفاوت ایلمه
 دانی که چه گفت مرا آن بلبل بحری تو خود چه آدی که عشق بی خبری
 بیلور من که دینی بکا اولی بحر بلبل ساقه فوزه آدمن که غنار فوک بوق
 اشتربش عرب در حالت طرب کرد ذوق نیست ترا کج طبع جانوری
 دو مغرب شویلم حاله در شا ذیلقه کرسنه ذوق بوغ کله طبع جانور
 و غنار حبیب النشأت علی الحی تمیل غصون البان لا الحجز الصلاد
 بلطغل غنار چن او زر دیر نور ایلمه بود اقلر بر کله طاش کله
 بذکرش هر که بینی در خوشی دل دارد درین معنی که گوشه
 الله ذکرید بر کله که کور در کور خوشی بر کولی وار و بر معینه که قولا قدر
 نه بلبل بر کله تسبیح خوانست که هر خاری بتسبیح زیباست
 بلبل و کله در کلا و زر تسبیح او قویون که در دیکج آنوک تسبیح بر دبلر
 یکا یکی از ملوک مدت عرش بری شد و قیام مقام نداشت
 بکر دین برینک عری مدیه بشه کلید دینی قیام مقامی بوغید
 وصیت کرد که با مبادان اول کسی در شهادت تاج شاه بر سر وی نهید
 وصیت ایلمی که اول صیاح اول کسی که شرف بولند که شایق تاجش آنوک بشنه قول
 و نفوس مملکت برو گرد آیند اتفاقا اول کسی در آمد که دای بود همه
 دین مملکت سورمکی اکا اندر ک اتفاق اول کسی که کلید برینک اول کسی

طایفه جانور

یا وری کرد و اقبال رهبری تا بدین یار رسیدی که قوله تعالی ان مع

نه چون پای ملک باشد ز موری سخت ابو هدیس رضی الله عنه هر روز
بکر که آغاکم اولم که قرقر خون سخت ابو هدیس رضی الله عنه هر روز

[illegible]

خذنت مصطفی صلوات الله علیه آمدی گفت یا ابا هریس ز زنی غیا
 مصطفی خدمت الهی در قتل انور اوزرنگه کلیدی دین یا ابا هریس بنی کاه گاه زیاده
 نزد دجی یعنی هر روز میا تا محبت زیادت شود صاحب دلی را
 محبت زیاده ایله یعنی هر کون کلمه تا محبت زیاده اولای بر کوهلار نه دیله
 گفتند بدین خوبی که افتابست نشنیدم که کسی او را بدوستی گرفت
 بود که ز لکله که بگویند ایشتم که کما دوستی طویر
 گفت از برای آنکه هر روز می توان دید مکر در زمستان که بچوست
 دیدن آنرا و تر که هر کون کورمک اولور مکریش کوننده که بزدلور
 و محبوب **بیدار** مردم شدن عیب نیست ولیکن نه چندان که کویند
 دین سوکلور ارلر دین اولور عیب دکلر و لیکن ثولقد دکلر که یثرب
 اگر خوشتر را ملامت کنی ملامت شاید شنیدن زکی **ملا**
 اگر کند و ملامت ایله ریک ملامتی که دن اشکر اولماز
 یکی از بزرگان بادی مخالف در شکم پیچیدن گرفت طاقت ضبط
 اولوله دن بیریک بیر مخالف بیل قرند صاریق طویر ایضا ضبط
 آن نداشت بی اختیار از و صادر شد گفت ای دوستانه
 طلوعی اختیار از آن صادر اولور دیدن ای دوستلار
 در اینج کوردم اختیاری نیست و بنه برین نویسد و داحتی بن رسید
 اولانده که ایلم اختیاری بود و کنایه بن اوزرنگه مال دین بی برافت
 شمام

شامی بکر مر معذور دارید **بیت** شکم زنه آن باد است ای خرمند
 سیر زنی کرمید معذور طویر مکره نکل زنده اندر ای عاقیل
 نداده هیچ عاقل یاد دیند **چو** یاد اندر شکم بنی فروهل
 طویر زنی عاقل یی با غله چویند قرنه ایچنه زنده اندر ای عاقل
 که یاد اندر شکم باریست بر دل **حریف** در روی ناسازگار
 بریل قرنه ایچنه بیوکر کوهل اوزن بر قرین اکیش یوزلو لایق دکل
 چو خواهند شدن دست بشوید **کجا** از صحبت یاران دشمن
 چون اولوق استی اوکله ال طویر بگا دشمن یاران کد سمندین
 ملاکتی بدید امله بود **سرد** بیابان قدس نهاد مرمدی حیوان
 بر ملاکت ظاهر اولمشیر باشونی قدس بیابان قوم برکت قبولمل
 انس گرفتم تا وقتی که اسیر قید فرنگ شدم **دخند** و طرا
 انطویرم بیروقه دکلر که فرنگی نه اسیر اولم طرا بکلر خند قند
 با جهود ام بکار کل داشتند یکی از دوسای حلب که سابق
 بیجهود لر باطلق ایشینه طویر یار حلب ریش زنده بیری که اوکورد و
 معرفتی میان ما بود گذر کرد **مر** ایشان خاک گفت ای فلان
 بی شکلیم بیزم اراده ایری چکل بنه آکلادین دخی دیدن ای فلان
 این چه حالست گفت **چه** کوم **ت** قبی که یختم از مردمان بکوه بد
 بنه حالته دیدم زنده ام از کوهن طرا دخی باز
 قادم

که نبود مرا از خدای بد بگری برداخت ^{که او عالم الله بن بر غیر بلیه تمام قیاس ایلکه عالم اولاد برسان} قیاس کن که چه عالم بود در آن
 که در طویل نام مردم بیا بد ساخت ^{که بن نام مردم که طویل سند در ملک گزیم} بای در زنجیر است و ستان
 بد که با بیگلکان در بوستان ^{بگلکه یاد لار له بوستان اولاد قدن} بر حالت من بختاورد
 و بد دینار خلاص کرد ^{دینی بنی اون آلتون خلاص ایلدی} و با خود بخل ببرد دختری
 داشت بیکاج من در آورد ^{وادی} بگابین صد دینار مدتی
 برآمد دختری بدخوی ^{بوکلار و زیلید بریر مرطوی لوبیز} سینه روی نافرمان زبان داری
 کردن گرفت و عیش مارا منقص داشت ^{ایلمک طلوتور دینی بنم دیر لویکی غصه لوطوتانم}
 زن بد دهرای مرد نیکو ^{یر مرعوت ای نو ارک سوانده} همدین عالمت دوزخ او
 زینهار از قرین بد زینهار ^{سین زینهار اولاد بریر} وقارنا عذاب استار
 سیر ^{سیر مر یوله شده}

باری

باری زبان لعنت دراز کرد ^{لعت دین} و گفت توان نیستی که پدر
 من ترا بد دینار ^{بیم آتم سین اون آلتون} از فرنگ خرید ^{فرنگدن صتون ایلدی} گفتم بلی من اتم که بد
 دینار از قید فرنگم خرید ^{دین یوز آلتون سنوکل الکلک} و بصد دینار بدست تو گرفتار
 کرد ^{ایلمدی} شدم کوسفندی بری ^{ایستدم بر قویوی بر اولو} رهانید از دهان دست گری
 شبانگاه کاره بر حلقش مالید ^{افتم وقتند پچامی بوغازنه اووی} روان کوسفند از وی بنالید
 که از جنگ کاکر کرد در بودی ^{که بنی قور و چکا لند} چو دیدم عاقبت کرم تو بودی
 یکی از پادشاهان عابدی پارسید که اوقات ^{پادشاهلر دایر}
 عزیزت چه گونه می گذرد ^{ایلمک} گفت همه شب مناجات و سخن
 در عای حاجات و همه روز در بند اخراجات ملک را مضنون ^{دعا و دعا جانت دینی و کلی کوا خیر قیدنه پادشاه}

اِشَارَتِ عَابِدِ مَعْلُومِ كُشْتِ ^{عابد که اشارت می آید} ^{معلوم اولی} ^{فرمود} تا وَجْهَ کَفِّهِ اَوْ مَعِیَنِ ^{تو که او را وجه کف}
 دَارِنْدِ ^{دارند} که بَارِ عِیَالِ ^{از دل او برخیزد} ^{و بفراغ خاطر بیاید}
 مَشْغُولِ شَوَدِ ^{مشغول شود} ^{ای گرفتاری بید عیال} ^{دیگر از آد که می باشد}
 غَمِ زَنَدَنانِ حَامِهٔ وَ قَوْتِ ^{غیر زندانان حومه و قوت} ^{بازت آرد ز سیر در ملکوت}
 هَمَّ رُوزِ اِتِّفَاقِ مِ سَازَمِ ^{هم روز اتفاق می سازم} ^{که بشب بخدای پیر از م}
 شَبِ جُوعِ نَمَازِ مِ بِنَدَمِ ^{شب جوع نماز می بندم} ^{چ خورد با خدا و فرزندم}
 یَکِ اَز مَتَعِبِدَانِ شَامِ ^{یکی از متعبدان شام} ^{در پیشه با ارباب عیال}
 عِبَادَتِ کَرْدِی ^{عبادت کردی} ^{و برگرد خندان خوردی} ^{پادشاه حکم را}
 بَنَدِ اَو رَفَتِ ^{بند او رفت} ^{گفت اگر مصلحت بینی بشهر درای} ^{تا از برای تو}

مَقَامِ مَازَمِ ^{مقام مازم} ^{که فراغ عبادت ازین به میسر شود} ^{و دیگران}
 هَمَّ بَر کَایِ شَمَامِ مَسْتَفِیدِ شَوَدِ ^{هم بر کای شام مستفید شود} ^{و بصالح اعمال شما}
 اِقْتِدَا کُنَدِ ^{اقتدا کند} ^{زاهد قبول نکر} ^{وزیرای دولت گفتند}
 بِاِی خَاطِرِ مَلِکِ ^{با این خاطر ملک} ^{مصلحت است که چند روز بشهر}
 دَر اِی ^{در ای} ^{و کیفیت مکان معلوم کنی} ^{پس اگر صفای قوت}
 عَزِیزانِ اَرَضِیَّتِ اَغْبَارِ ^{عزیزان ارضیّت اغبار} ^{گدواری باشد اختیار قیست}
 عَابِدِ شَهْرانِ دَر اَمَدِ ^{عابد شهران در آمد} ^{بستان سرای خاص ملک را از}
 بَهْرِوِیِ پَر دَا خَتَنَدِ ^{بهرویی پر داختند} ^{مقامی دلکشای روان اسای}
 کُلِ سُرُخِ جُوعِ عَارِضِ خُوبانِ ^{کل سرخ جوع عارض خوبان} ^{سبلی همچو زلف محبوبان}

همچنان از نهیب در عجز ^{گروشیلای قاریصو و قیاسند} شیر بخورد ^{شیر بخورد طفل دایه هنوز}

و افا نین علیها حلینار ^{بود اقلر انار کلا و سنده کرا سله} علقت بالشجر الاخضر نار ^{آمیله و ریال غلله و نار}

ملك در حال کینه کی خوب روی پیشی فرستاد ^{بادش اول ساعت بیرگوزل یوزلو قراواتش اوکته کوندره}

ازین مه پاره عابد فری ^{بوعابد آله ایج آی بار سنده} ملک صور قی طاووس زبی ^{ملک صور تلو طاووس زبنتلو}

که بعد از دیدنش صورت بسند ^{که آن کور و که صکر صورت بنگر} وجود یارسانا شکبی ^{زاده ترک وجود نه صبر کن}

همچنان در عقبی غلامی بدیع لجمال لطیف الاعتدال ^{سرو و انجیلان آروغی بر او غلان جمال الله بر اوله اعتدال لطیف}

هلك الناس حوله عطشا ^{ناسر ملاک اولدیله چور سنده حوله عطشا} وهو یاف یری ولا یسفی ^{اول بیر ساقیده که کور سندر صودار}

دیده از دیدنش نگشتی پیر ^{گوز آی کور مکن طوق اولیزوی} همچنان کز فرات مستفی ^{انجیلان که طوق صوبه با قلمده صوبه}

عابد لقمه لذیذ خوردن گرفت ^{عابد لذتو لقمه بیکه طاقیر} و کسوت نظیف پوشید ^{و کسوت نظیف پوشید}

و از نوا که مشموم ^{دنی قوتو کولومیشلورد} و قوا ید خلوت تمتع یافت ^{و قوتو کولومیشلورد}

جنال غلام و کینک نظر کردن گرفت ^{دنی قوا و انکار جان نظر انکه طوقیر} و خردمند آن ^{دنی قوا و انکار جان نظر انکه طوقیر}

کفته اند ز کیف خوبان ^{خوبان ز کیف} ز خبی پای عقلست ^{عقل آنا غلر ز خبی} و دام مرغ ^{و دام مرغ}

زیر کیت ^{سنگ ایسوک بلنه ایلم دوکل کوکول دینی بکول} در سر کار تو کردم دل دین با همه دانستی ^{زیر کیت حقیقت}

گر شاهدان نه دنیا و دین بی برند ^{کریمو بلر نه دنیا نه دین اکر زکر} پس اهدان برای چه خلوت گزیند ^{پس زاهد لر نیچونه خلوت اختیار ایلدیر}

ز نهار اگر بدانه خالی نظر کنی ^{نظر کنی بر بوش دانه نظر اید سن} دانی که دام زلف بران گسترده اند ^{بید سز که زلف دانی انوک او زنده دوش}

با چاکان دلیرشو خان نازین ^{با چاکر دلیر لر نازین اولم لر} بسیار در افتاده و اندر رهید اند ^{چوقلد و در شکر و در آرد قور تو ملر}

فی الجملة دولت وقت مجموع ویران و الامد ^{مختلر انوک خاطر جمعی دولت زوال کلیدی}

هر که هست از فقه شیخ مرید ^{هر که وارور دانشمند شیخ و مرید} و ز زبان اوران پاک نفسی ^{و ز زبان پاک نفسی}

چون بدشای دون فرود آید ^{چون ابله قوی به آتش کله} بعل در عیان پای مگس ^{بال ابله قوی به آتش کله}

باری ملک بدیدن اور غبت کرد ^{بیرگه پادشاه اید کورمک} عابد را دید از هیئت ^{دغبت ایلدی}

خستین بگردید ^{او کور و وفی و زنگنه} و سرخ سپید برآمد ^{دغبت ایلدی} و فرقه شد ^{دغبت ایلدی}

و بر بالین زیبا تکیه زد ^{دغبت ایلدی} و غلام بری پیکر مهر و حد ^{دغبت ایلدی}

طاووسی بالای سراسر آید ^{طاووسی بکیر بید} بر سلامت حالتی شادمانی ^{باشی اوزر بطور غیش}

کرخ و از هر دری سخن گفتند ^{ایلیس دغبت هر قیوده} تا با انجام ملک گفت من دون ^{سوز بویله}

طایفه را در جهان دوستی دارم ^{طایفه} یکی علما و دیگر زهاد ^{جهان دوست}

وزیری فیلسوف جهان دید ^{وزیر عاقل وزیر} حاضر بود ^{جهان کوروش} گفت ای ملک شرط ^{صافرا بید}

دوستی است که با هر دو طایفه نیکویی کنی ^{دوستی شرط} علما را از ر ^{اولرگ}

نادیک

تا دیگر خوانند ^{تا دغبت ایلدی} و زاهدان را چیزی مده تا زاهد مانند ^{تا دغبت ایلدی}

نه زاهد درم باید نه دسار ^{نه زاهد آتی} چو بست زاهد دیگر ^{نه زاهد آتی}

انرا که سیرت خوش سیرت بلخدی ^{انرا که سیرت خوش سیرت بلخدی} بی نان وقف لقمه و در ^{انرا که سیرت خوش سیرت بلخدی}

نکست خوب روی بنا گوشت دلفریب ^{نکست خوب روی بنا گوشت دلفریب} بی گوشه و خام پیورده شاهد ^{نکست خوب روی بنا گوشت دلفریب}

خاتون خوب سیرت با کبر رویا ^{خاتون خوب سیرت با کبر رویا} نقش و نگار خام پیورده ^{خاتون خوب سیرت با کبر رویا}

در پیش نیک سیرت فرخند رای ^{در پیش نیک سیرت فرخند رای} نان و ریاط لقمه و در ^{در پیش نیک سیرت فرخند رای}

مطابق این سخن پادشاهی را مهستی پیش آمد ^{مطابق این سخن پادشاهی را مهستی پیش آمد} گفت ^{مطابق این سخن پادشاهی را مهستی پیش آمد}

اگر انجام این کار بمراد من بر آید ^{اگر انجام این کار بمراد من بر آید} چندین درم زاهدان دارم ^{اگر انجام این کار بمراد من بر آید}

چون حاجتش بر آمد ^{چون حاجتش بر آمد} و تشویق خاطر بر رفت ^{چون حاجتش بر آمد} وفای نذرش ^{چون حاجتش بر آمد}

چون حاجتی یوقا دخطیل ^{چون حاجتی یوقا دخطیل} خاطر غصه سیر ^{چون حاجتی یوقا دخطیل}

بوجود شرط لازم آمد. یکی را از بندگان خاص کیسه در بر
 شرط بولونما غیل لازم کلدی خاص قول لرندن برینه بیکه آتی
 داد که بر زاهدان تفرقه کن غلام عاقل هشیار بود
 ویدید که زاهدان بولک بولک آید او غلام عاقل و آتی آید
 همه روز بگردید شبانکه باز آمد در میان بوسه داد
 دو کله کوه دوندی اضم و قشدر کرو کلدی آتی او پری
 و پیش ملک نهاد گفت زاهدان را نیافتم گفت چه حکایت
 دین بگردا و کند قود دین زاهدان بولادام پادشاه دیدی زاهدان
 اینج من بی دایم در بین ملک چهار صد عابد اند و زاهدان
 او که بن بلورم بولمکله درش یوز عابد وارور دین زاهدان
 گفت ای خداوند جهان انک زاهدانست نمی ختا ند و انک
 دیدی ای جهان افندیسی او که زاهدانست آواز
 می تا ند زاهدانست ملک خندید و ندیمان انک گفت
 دین او که آواز زاهدانست پادشاه کولور دین منظر دیدی
 مرا در حق خدا پرستان ارادتست و اقرار این شوخ
 تمام الله قلمی بر صفت محبت وارور دین اقرار بود اولم کوز
 راعدا و تست و انکار و حق بحاکم است
 عدا و حق وارور دین انکار عاقل بود حق و حق آشنان بخادر

زاهد که در بر گرفت دینار زاهد تراز و کسی بدست از
 زاهد کلدی آتی کلدی دینار آتی زاهد تراز و کسی بدست از
 زاهد کلدی آتی کلدی دینار آتی زاهد تراز و کسی بدست از
 نان وقت گفت اگر بهر جمعیت خاطر و فراغ عبادت می
 وقت انکند دیدی اگر خاطر جمع اولن آید دین عبادت فارغ غیبی
 تا شد خلاست و اگر مجموع از بهر نان می ستانند حرام
 آواز طاهر و اگر دینار آتی انکند او تر آواز برای نان
 نان از برای کس عبادت گرفته اند صاحب لان نه کس عبادت
 انکی عبادت بوجا غندن او تر و طوطی شود صاحب لرعادت بوجا غندن انکی بوجا غندن
 در ویشی بمقامی خدا مد که صاحبان بقدر کرم النفس
 بورد ویشی ببرد کلدی که اول او که صاحبان کرم و نفس
 بود طایفه اهل فضل بلاغت در صحبت او هر یک بذله و طایفه
 اهل فضل طایفه دین بلاغت اهل انک نمیشد بر بیری بر مشر و بر بیری
 چنانکه در سطر عیان باشدی گفتند در ویشی راه بیان
 شد که طریقه عبادی اولور سیلور بر ویشی بیابان بود
 برفقه و مانند و زادتش مانند یکی از میان بطریق است
 برفقه و زادتش مانند یکی از میان بطریق است برفقه و زادتش

گفتی ترا هم سخنی بیايد گفت گفت مرا چون دیگران
 اگاه دیدی سزاوارتی بر خود بسنگ زدن ^{دیده بزم غیر یکره}
 اهل مجلس فضل ادب نیست و چیزی نخواهند آمد اگر
 مجلس اهلند ^{فصل دینی اوست بود} ^{دینی سزاوارتمیشم اگر}
 بیک بیت از من قناعت کنند همگیان بر عبت گفتند
 بپایستد ^{بیت قناعت ایدر گوز} ^{دو گیلر} ^{دخبتله دیدیلر}
 بگو گفت ^{من گریه در برابرم سفره نان} همچون عزم بر در
^{بن آج} ^{بزم برآمده اندک سوس} ^{بیارکن کیم}
 حمام زنان یاران بخندیدند و طرافتنی پسندیدند
 عوتلر قایم بپوشند ^{یاران کولیدیلر} ^{دینی طرافتنی بکنیدیلر}
 و نهایت عجز او بدانستند و سفره پیش آوردند ^{دینی آنوقت بی عجز} ^{بلدیلر} ^{دینی بر سر سفره او کتور دیدیلر}
 دعوت گفت ای یار زمانی توقف کن که پرستار ام کوفه
 دعوت ایت دیدیلر ^{ای یار پیر زمانه} ^{قتلن اوله} ^{که فذ متکار لرم} ^{کوفه}
 بریان ی کنند درویش گفت ^{کوفه در سفره من کومبانی}
^{بریان ایدر لر} ^{درویش دیدیلر} ^{کوفه بزم او گند یولیم اوله}
 کوفه را نان تهی کوفه است ^{پیری مرید را گفت چه}
 دو کله ^{قوردا اندک کوفه ور}

گفتم که از خلق برج اندر فرازی که بزیارتم می آیند
^{دیده بزم} ^{دخت اچندیم} ^{پرو کلقدن که بزم زیارتمه} ^{کلوریلر}
 و اوقات مرا از تود دایشان تشویش حاصل می شود گفت
 دینی بزم وقت لرم ^{آتلار} ^{کویمگدن} ^{تشویش حاصل اولم}
 هر چه درویشانند ایشانرا قرض بده و آنکه توانگر آیدند
^{بهر که فقیر لرد} ^{آتلار} ^{اودنج ویر} ^{دینی اولکه کویمگدن}
 از ایشان چیزی نخواه تا دیگر کرد تو نگردد
^{آتلار دین} ^{تسه دیدل} ^{تتا ارق} ^{سوزا طولای کولولا شیمه}
 گلدایش و لشکر اسلام بود ^{کافرا زید توقع برود تا حق}
^{کریمسول اسلام} ^{شکرینک او کیم گیر اولا} ^{کافربنده نشند دلمردیو چین ملکته کیمه}
مسکایت فقیهی پند را گفت هیچ ازین سخن ده کوین مشکلی
^{پیردا نشند} ^{آته سه دیدیلر} ^{هیچ بو کولم آصیبی} ^{سویکی بیلر سوزن}
 در من اثر نمی کند حکم آنکه ایشانرا کرد از موافق گفتار
^{بند} ^{اثر ایلر} ^{اوله حکیدکه} ^{اندازک} ^{تخلنی} ^{سوز کونه موافق}
 نمی بینم ^{مردان الناس} ^{پیر و تشویش} ^{اسلم ترک و دنیا مردم آموزند}
^{کورمزم} ^{دینا ترکنی} ^{از کله او کوره در}
 خویشتم سیم غله اندوزند ^{عالی را که گفت باشد بس}
^{کنده لریلر} ^{کومیشی} ^{دینی تم کوی قز نور لر} ^{بیر عالموگ که سوزن یسر اولا}

هر چه گوید از و نکیر دکن • عالم آنکس بود که بد نکند
 مرده سوتیه آنکه طومار ^{عالم اول اولاک} ^{یرمز ایلمه}
 نه بگوید بخلق خود نکند • عالم که کامرانی و تن پروری کند
 دکن سوتیه خلقه و کند ایلمه ^{عالم که دکن سوتیه خلقه و کند ایلمه}
 او خوشتر است که راهبری کند • پدر گفت ای پسر بجز در خیال
 اول که درین شهر مشرک قولا و زلق ایلمه ^{آه دیدن او غول بالو کند}
 باطل نشا بد روی از ترست نا صحت گرد آمدن • و علمای بضلالت
 باطل ضلالت یرمز یونو که نصیحت ایملکه تریشدن دکن مرک ^{دین علمای از غول}
 منسوب کردن • و در طلب عالم معصوم از قوا ید علم معصوم ماندن
 بکنه مش ایلمه ^{دین معصوم خلق عالم طلبدن علم فایده نرندن معصوم قالمی}
 همچو نایبانی که شی در وحل افتاد بود • وی گفت
 یرمز کور سوزنکی که ^{بیر که باطنه دوشیدن ایلمه} ^{دین دیدن}
 ای مسلمانان که آخر چراغی قرار آه من دارید زنی بشید
 ای مسلمانان که آخر چراغی قرار آه من دارید زنی بشید ^{ایلمه}
 گفت تو که چراغ نبی چراغ بی • همچون و اعطای چون
 دیدن سوزن که چراغی کور برتن چراغی نه کور برتن ^{بویکلان و عطا ایلمه}
 کلمه بزار است • انجا تا نفعی ندهی بضاعتی نشانی و انجا
 بزار کلمه بکسید ^{آه تا نفع و یرمیز بزار کلمه بکسید} ^{دین دیدن}

تا ارادت نیاری سعادت نیاری • گفت عالم بگوشت جان بشو
 تا ارادت بگوشت منی ^{سعادته التمره} ^{عالم اول روزن جان قولا غید ایلمه}
 و زمانه بگفتنی کردار • باطلست آنکه مدعی گوید
 اگر چه بگویم سوزن ^{باطله اول که مدعی سوتیه}
 خفته را خفته کی کند بدار • مرد باید که کرد اندر گوشت
 او یوری ^{او یوری او یوری او یانی ایلمه} ^{ار که کرد که قولا غید طوطه}
 و زینت نیست بند برد یوار ^{صاحب دلی بدمر به اهدار} ^{عجاف}
 یوغنه یا رنشته را کون دینوار اوز ^{بیر صاحب دل مدرسیه کله}
 بشکست عهد صحبت اهل طریقا • گفت میان عالم عابد چه فرق بود
 صید ^{اهل طریقه صحبت عهد} ^{دین عالمه عابد اراده فرق نه در}
 تا اختیار کردی از ان این طریقا • گفت ان کلمه خویش بدری بر دوزخ
 تا اختیار ایلمه ^{آه نه بویو کوی} ^{دیدن اول که و کلیم طریقه ایلمه طلازون}
 وین سعی کند که بکند غنی را ^{یکی بر سر راهی مست} ^{بویو کوی که یر بویو کوی طوطه}
 بود کور سوزن که یر بویو کوی طوطه ^{بیر بی بی یوکل باشند سرک}
 خفته بود و مقام اختیارش از دست رفته • عابدی بروی
 او یوش ایلمه ^{دین اختیارش بولارین} ^{الذن کمتد} ^{بیر عابد} ^{اوکل اوزر دن}
 گذر کرد و در حالت مستقیم وی نظر کرد جوان سر بر آورد گفت
 بگذر ایلمه ^{دین اوکل بکسید استی حالته و نظر ایلمه} ^{یکت باش بوقا و کویو دین دیدن}

فَإِذَا مَرَّ بِاللَّغُومِ وَكَرِهًا **مَاشِيًا** إِذَا رَأَيْتَ أَتْمَاكَ سَأَى وَحَلَمًا

یَا مَنْ يُقْبَحُ لَعْنُی لَمْ لَا تَمُرْ کَرَمًا **بیت** مَتَابِی یَا رَسَا رَوِیَا ز کُنْهَا کَار
یا شول که گمانی بر من گوئی سر زبونه ایلوله بکن
چون میری مکار گورنگ اور توئی اول توئی ایری

بَحْسًا یَنْدِی دُرُی نَظَرُ کُنْ **اگر من ناجو مردم بکردار**
اسیر کیم غله اما نظر ایله
اگر من جوانمرد د کولسم غله

تَوْبَرُ مِنْ جَوَانِمُ دَانِ کُنْ **حکایت** طایفه رندان بخلاف کار
سن به او زدم جوانمرد لری بکردار ایله
قاسم طایفه سی بر در و بیکار ایله

دُرُی شِی بَرَامَدَنْدُ وَ سَخْنَانِ نَاسِزْ کُفْتَنْدُ وَ رِجَا یَنْدِی نِکَا یَنْدِی
یوقا و کلید ۹ بی لایق د کول سوز و یلیله ۱۰ بی انکدر

بِشِی بِرِ طَرِیْقُ کَبَرْدُ **که بر من چنین حال رفت گفتای فرزندان**
طریق بیرنگ اوکته ایلتدی که بنم او زدم شوخیلای حال کندی دیدی این او نول

خِرَقَه دُرُی شَبَانِ جَامَه رِضَا سَتِ **و هر که درین کسوت**
در و شد خر قه سی رضا طونیدر و مکه بو کیسوت

حَتَّمَلِ نَا مَرَادِی نَکَبْدُ **مَدْعِی سَتِ وَ خِرَقَه بَرُی حَرَامِ**
مراد سوز لغه صبر ایلمیه دیو بیدر ۱۱ بی خرقه انوک او زدم حرام

دُرُی یَا فِرَاوَانِ شَتُودِ تَرِ بَسَکِ **عارف که بر خد شکر است**
اولودیر بولتی اولماز بی طاشله عارف که انجمن طاراجی تصودیر

کَر کَزَنْدَت رَسَدَ حَتَّمَلِ کُنْ **که بعفو از گناه یاک شوی**
که سکا زمت ایریش صبر ایله که عفو که گناه من یاک اولودیر

ای بَرَادَرِ جَو عَاقِبَتِ خَاکِ **خاک شویش از آنکه خاک شوی**
ای فردا شه جو عاقبت طبراقسن طبراق اول شونده او که نه طبراق اولاسن

حکایت نظم این حکایت شو که در بغداد **رایت ویرد را خلاق افتاد**
بو حکایتی ایست که بغداد ده سنج غله پردیده خلاف دوشدیر

رَایَتِ اَز کَرْدِ رَا هُ وَ بَیْجِ رُکَابِ **گفت باپرد از طریق عتاب**
سجاق یول دوله سندن دنی او ز کوزمتن دیون پردیده عتاب طریقیله

مَنْ وَ تَوَهَّرْدُ وَ خَوَاجَه تَاشَانِمْ **بند بارگاه سلطانی**
بنده من دنی ایکی صوسوز حویه لوز سلطان بارگاه منکر قوللا ریوز

مَنْ رِخْدَمَتِ دِی نِیَا سُوْدَمْ **کای بیکاه در سفر بودم**
با خد شدن بیردم د کلنهم وقیل وقت سوز سوزد ایردم

تَوَرِیجِ اَز مودِه نَه حِصَارِ **ندیا بایان راه کرد عیار**
سن نه زمت صامش سن نه حصار ندیا بایان یوله لوز دوله سیر زمتن

قَدَمِ مِنْ بَسْعِی بَیْشَرَا سَتِ **پس چرا راحت تویشتر است**
بنم قدم دور شکله آر تو قدر پس نیچون سنوکه راحتوکل آر تو قدر

تَوَبْرِیْلِ کَانَ مِه رَوِی **با کینزان یا سمن بوی**
سن آیه یوزلو قوللا زده یا سمن قو قولو قرا و اشلده

مَن قُتِلَ بِدَسْتِ شَاكِرْدَانِ . بَسَفَرِ یَا یِ بَدِ شَرِ کَرْدَانِ
 بنا شاکر دلوانه دو شمشیر / سفره ایام باغلو باشم دو نوحی
 کُفْتُ مَن سَرِ بَرِ اسْتَاخِ دَارَمِ . نَه چَوْتُ سَرِ بَرِ اسْمَانِ دَارَمِ
 دیدم بنا باغی اشکیده طوتارم / سبیلین باغی کوکله طوتارم
 مَر که بِهَوْدَه کَرْدَنِ اَفْرَاذِ . خَوِشْتَنِ رَا بَکَرْدَنِ اَنْدَاذِ
 مَر که بخت بویونی بوی جلد / کندوزین بویشون آتار
 یَکِی اِنصَاحِبِ دِلَانِ زَوَازِمَا یِ رَا دِیدِ مَهْمِ
 کوکل ایدر بوندن سیر / بیز و صناعی بی کور ویر
 بَرَامَدَه وَ دَر خَشْتَر شد . وَ کَفِ بَر دِمَاغِ اُورِدِ . کُفْتُ اِنِ رَا
 کلش دخی خشم ایچن اولش / دخی اله دماغه کتورمش دیدم بونا
 چِه حَالَتَت . کُفْتُ فُلَانِ دُشَنَامِی دَا دَه اَش کُفْتُ
 نه حالت / دیدم فلان سوکله و ریشور دیدم
 اِنِ فَر و مَایَه هَزار مَن سَکِ بَرِی دَا رِدِ . وَ طَاقَتِ سَخَنِ
 بولاق اصلو / بیکر تپان طاش قالدور / بیز و کتورمک
 نَمِی اَرِدِ کَافِ سَرِ بَیجَکِی وَ دَعَوِی مَر دِی بَکَازِ . عَاجِزِ نَفِزِ فَر و مَایَه
 طاقه کتورم / بونا باشی لافنی دخی از لیک دعویسن قو / آچق سربا بونفسک عاقل
 چِه مَر دِی چِه دَی . کَرَتِ اَز دَسْتِ بَرَا یِدِ دَه یِ شَرِی کَن
 نه ارش نه وور / کمالو کله کتورم بوزاغز طتلوا پایه

مَر دِی اَن نِیَسْتِ کِه مَشْتِی بَرِ یِ بَر دَه یِ
 ارگو اول دگولدر که بیز و یوق و وورین بیزاغز
 اَکِ خُودِ بَر دَرِخِ بَیشتَانی پِل . نَه مَر دَا سَتِ اَن کِه دَرِ یِ مَر دِی نِیَسْتِ
 اگر خود بیز نه فیلوگ آلتینی / ار دگولدر او کله آند ادمق یوق
 بَنِی دَمِ نِیَسْتِ اَز خَاکِ دَا رِدِ . اَکِ رَخَاکِی نَبَا شَد اَدَمِی نِیَسْتِ
 آدم او غلنی بوزغور لایطیر اقدنر / اگر طبراق اولار سه آدمی دگولدر
 جُر زِکِی رَا پَر سِیدَنَد . اَز سِرِ اَخْوَانِ صَفَا کُفْتُ کِیَسْتِ
 بیز اولو یه صور دیلر / صفا قد آشلی خولرنه دیدم اسکری
 اَن کِه مُرَادِ خَا طِلِ یَا رَا نَرَا . بَر مَصَاحِجِ خُودِ مُقَدِّمِ دَا رِدِ . وَ حَکَمَا کُفْتُ اَنَدِ
 اولدر که یار انوک خاطر مرادی کند و مصلحت نیر اوزر / او کور و وطفه دخی حکیمه دیملدر
 بَرَا دَرِکِ دَر بَیذِ خَوِشْتَنِ اَسْتِ . نَه بَرَا دَرِ نَدِ خَوِشْتَنِ اَسْتِ
 قد داشک کند و قیدند / نه قد داشد نه حقیق در
 هَرَا اَکِ شَتَابِ کَنَدِ هَرِ مَوْنِیَسْتِ . دِلِ دَر کِی مِی سِیذِ کِه دَلِیَسْتِ تَوْنِیَسْتِ
 بوندن اکر آونک ایله سنوک یوله اشوک کولر / کوکلوی بیز کی بیلد که شاکر بیلد
 چُونِ نَبُو دَخَوِشْتَنِ رَا دِیَا نَتَقَوِی . قِطْعِ رَحْمَتِ مَر دِی مَوْدِنِ قَرَنِی
 چون بیز فصول اولما دیز ارنقی دخی تقوی / خیمدن کشک بیز کمر اول غمده و شلقن
 یَا دَد اَرَمِ کِه یَکِ مَدِی دَرِی نِیَسْتِ مَن اِغْتِرَاضِ کَر دِ کُفْتُ جَکِ
 یاد د طوتارم که بیز مدی بوییم / دل اوزدین دیدم

بیز صناع

بیز

وَعَلَا دَرِ كِتَابِ مَجِيدِ اَز قِطْعِ رَحْمَتِ نَهِي كَرْدِه اَسْت وَبِمُودَتِ
كِتَابِ مَجِيدِ دِيغِه قَرَانِ قَسْمِدِ كَسَكِدِ سَمْعِ اِيْمَنِ دِي دَوْنِ اَشَمِ

ذَوِي الْقُرْبَىٰ فَرَمُودَ . وَابْنُ تَوَكُّفِي مَنَاقِصِ اَسْت . كَفْتُمْ غِلَاطُ
قَسْمِدَارِ بِيَوَرِشِدِ وَاوَلِ كِه سَرِ تَوَلِيكِ آيَه بَوَزِ وَبِيَرِ دِيَمِ يَكَلِشِ

كَرْدِي مُوَافِقِ قَرَأْنَسْت قَوْلُهُ تَعَالَى **وَإِنْ حَا هَذَاكَ**
اِيْلَكِ قَرَأْنِ مُوَافَقِدِ اَللهُ تَعَالَى نَوَكِ قَوْلِي اَكْرَمَكِ وَاَمَّا كِ سَوَكَلَه دَوْرِشِدِ

عَلَىٰ أَنْ تَشْرِكَ لِي مَا لَكَ لِي بِعِلْمٍ فَلَا تُطَهِّرْهُ
شَوَنُوكِ اَوَزْدَكِ سَنَبِلِ شَرِكِ كَوْرِشِدِ يَهَنِي سَوَكِ اِيْچُونِ اِيْلَكِ اَنلَارِ مَطْبِعِ اَوَدِ

هَذَا رُخُونِش كِه بِيكَانَه اَز خُذَا بَاشَدِ . فِدَايِ يَكْتَنِي بِيكَانَه كَاشَنَا بَاشَدِ .
بِيكِرِ خَفْتَمِ كِه اَللهُ دِيَادِ اَوَلَا بِيَرْتَه فِدَا اَوَلَسُونِ كِه اَللهُ اَشَنَا اَوَلَا

حَكَايَه پِيَرَمَرْدِي لَطِيفِ دَر بَعْدَادِ . دَخْتَرِش رَا بَكَشْتِ دَوَزِي دَادِ .
بِيَر قَوْمِ لَطِيفِ اَر بَعْدَادِ . قِيَزِي بِيَر بَاشْتِي دِيكَمِي بِيَر دِيَرِ

مَرْدِكِ سَنَكِ دِي چَنَانِ بَكْرِيْدِ . لَبِ دَخْتَرِ كِه خُونِ اَرُو بَكْشِيْدِ
بِيَر طَاشِ كُو مَلَلُو اَر جَوَكِزِ شَوِيْمَلَايِنِ اِيْمَرْدِي قِيَزَكِ دَو دَاغِزِ كِه قَالِ اَنَدِ طَامِيْدِ

بَا مَدَادِ اَنِ پَنَرِ چَنَانِ دِيْدَشِ . پِيَشِ دَا مَادِ رَفْتِ پَر كِيْدَشِ .
اَوَلِ صَبَاحِ اَتِيْسِ بُوِيْدِ كُوْرِيْدِ كُوِيكُو اَوَكْنَه كَدِيْرِ وَاَلَا صَوْرِدِ

كَايِ فَرُو مَآيَه اِيْنِ چِه دَنَدَاسْت . چَنَد خَايِ لَبِشِ نَه اَبَا نَسْت
اِيْر اَلِيْقِ اَصْلُو بُوْنَه دِيَشِدِ بِيَر مَنَسِنِ دَو دَاغِزِ كَوْنِ دَكُوْلِدِ

بِمَرَا حَتِ

بَر بَجَشِي

بِمَرَا حَتِ نَكْفَتُمْ اِيْنِ كَفْتَارِ . هَزَلِ بَكْزَارِ رُو جَدَارِو بَر دَارِ
هُوْرَا اِيْلَه بِيْلِمِ بَوَزِي عَاثَرِ لَبِي قُو جَوَشُو اَنَدِ يُو قَا رُو طُو

خَوِي بَدِ دَر طَبِيعَتِي كِه نَسْت . نَرُوْدِ جَزِ بَوَقْتِ مَرَكِ اَز دَسْتِ
بِيَر بَر خُو بِيَر كِيَمَسْتِ كِه اَوَرْدِي اَوَلَمِ وَفَقْتِنِ اِيْغَرِيْلَه اَلَدِ كَتَرِ

حَكَايَه فَقِيْهِي دُخْتَرِي دَاشْتِ . بَغَايَتِ زَنَشْتِ رُوِي وَ
بِيَر دَاشْتُمُو كِه بِيَر قِيَزِي دَايِيْدِي غَايَتَه جِيَر كُنِ يُو زَلُو

بَجَايِ زَنَانِ رَسِيْدِ . بَا نَعِيْتِ مَالِ وَجْهَانِ كِيْسِي دَر مَنَلَكْتِ اَوِ
دِيغِي عَوْرَتِ مَقَامَه اِيْر شَمِشِ نَعِيْتِ لَه مَالِه بَهَا زَلِ كِه اَنُو مَلَكَا حَلَا نَعُو

رَغِيْتِ نَحِي نَمُودِ . زَنَشْتِ بَاشَدِ بَقِي وَ دِيَا . كِه بُوْدِ بَر عَوْنِ نَا زِيَا .
رَغِيْتِ كَسْتَرْدِي بِيَر كِيَه اَوَلُوْر اَطْلَسِي دَقِي اِيْر شَمِشِ كِه چِر كِيْنِ كَلِيْنِ اَوْنَدِ اَوَلَه

فِي الْجَنَّةِ بِحَكْمِ ضَرُورَتِ . بَا ضَرِي عَقْدِ رَا كَاحِشِ بَسْتَدِ . حَكِيْمِي دَر اَنِ
نَقْلِ كَلَامِ ضَرُورَتِ حَكِيْمِ بِيَر كُوْر سُوْرِيْلَه نَكَا جِي عَقْدِي بَاغْلَا بِيْلُو بِيَر حَكِيْمِ اَوَلِ

تَارِيْخِ اَز سَرِنَدِيْبِ اَمْدِ . بُوْدِ . كِه دِيْدِ نَا بِيْسَا رُو شَنِ هِي كُوْدِ .
تَارِيْخِي سَرِنَدِيْبِ نِ كَلْمَا اِيْدِي كِه كُوْر سُوْرِيْلَه كُوْر بِيْرِيْنِ رُو شَنِ اِيْدِي

فَقِيْرَا كَفْتَنَدِ . جَرَادِ اَمَادِ رَا . عِلَاجِ نَكْنِي كَفْتِ . تَرَسَمِ كِه بِيْسَا
دَاشْتُمُو دِيْلِرِ بِيْچُوْنَا كُوِيكُو كِه عِلَاجِ اِيْلَرِشِ دِيْمِ قَوْرَمِ كِه كُوْر

شُوْدِ . وَ دُخْتَرِي مَرَا طَلَاقِ دَهْدِ . شُوِي زَنِ زَنَشْتِ رُوِي نَا بِيَا .
اَوَلِ دَقِي بِيَر مَنَسِنِ دَو دَاغِزِ كَوْنِ دَكُوْلِدِ چِر كِيْمَزِيْدِ لَو عَوْرَتُو كِ اِيْر كُوْر سُوْرِيْلَه

بِمَرَا حَتِ

حکایت پادشاهی بدید استحقاق و باطاعت درویشان
پیر پادشاه خود را که زید درویش را میفرستد

نظر کرد یکی از میان بفرستد دریافت گفت ای ملک ما درین
نظر اندازد آوری و درین عقلت بولد و درین پادشاه بفرستد

دنیا بجیش از تو کمتر و بعیش از تو بهتر و خوشتر و بهر عاقل
بودنیا عسکر و سوار و کمان و زور و درین یکدسته و درین خوشتر و درین عاقل

برابر و بقامت خوشتر **بیت** اگر کشور خدای کامراست
و بار و درین قیامت خوشتر اگر قدیم آید و درین پادشاه

و کرد درویش حاجت مند است در آن حالت که خواهند آن را
و کفر فقیر آنکه حاجت لیس است اول حالت که بود درین اولاد آنکه است

خواهند از جهان پیش از کفن برد چو بخت آن ملک برست خواهی
جهان کفنه آرد و آنکه ببرد چو بسایه ملک بخلق است

گذای بهر است از پادشاهی ظاهر درویشان جامه زین
خسولتی یکد پادشاه ملقون درویش که ظاهر بیالو طوند

است و موی سر و و حقیقت آن دل زین و نفس سر **بیت**
درین ساجی یونگ آنکه حقیقت کویک و درین نفس اولست

نه آنکه بر در دعوی بشد از خلق و کخلاف کنندش بجهت بر خیزد
شید و کمد که اول که دعوی قیوسند او را کفدن و کخلاف آید و کمد که اول و طوند

که کز زکوة فرو غلطد آسانکی ند عارفست که از راه سنگ بر خیزد
که کز طاغوت آید یوانه و کمرین طاعت عارف دکولر که طاغوت بولند و او را طوند

طریق درویشان ذکر است و شکر و خدمت و طاعت و ایثار و قناعت
درویش یونگ ذکر درویش شکر درین خدمت و درین طاعت و درین ایثار و درین قناعت

و توحید و توکل و تسلیم و تحمل هر که درین صفات موصوف است
درین الله پیر ملک و درین قناعت و درین صبر هر که بود صفات و صفات

حقیقت درویش است اگر چه در قیامت اما هر ز کوی نماز
حقیقت درویش است اگر چه قناعت و ایثار اما هر ز کوی نماز و درین قناعت

هوا پرست روزها بشبارد در مدت شهوت و شهها
هوا پرست طوبی کوندر لیر یکم کوندر شهوت مدت لیر و درین یکم لیر

بر وزن کند در خواب غفلت و بخورد هر چه در میان آید
کوندر ایلیه غفلت و بخورد و درین هر چه او را میان آید و کلمه

و بگوید هر چه بزبان آید رند است اگر چه در عیاست **بیت**
درین سبیل هر که رند کلمه کفایت اگر چه عیاست و

ای درویش پرهیز از تقوی و زیرونی جامه ریاداری
ای ایچوک بوش الله قدر قیوسند و درین ریاضت و طوند

برده هفت رنگ در یکد از تو که در خانه بور ریاداری
قبول کند و درین یکد از تو که در خانه بور ریاداری و کلمه

کفتر چه بود کیا ناچیز • تا در صف کل نشیند او نشین
 بگريست کیا گفت خاموش • صحبت نکند کرم فراموش
 گريست جمال رنگ بویید • آخر نه کیا باغ او ییز
 من بند حضرت کریم • پیوسته و نیت قدیم
 گری هنرم و گره هنرمند • لطفست امیدم از خداوند
 با آنک بصاعتی ندارم • سرمایه طاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند • چون هیچ و سبکی نما بند
 رسمیت که مالک انحریر • از اد کنند بند و سر
 عا دتر که آذاد ای مالک • آذاد ای دلیر

کفتر چه بود کیا ناچیز
 بگريست کیا گفت خاموش
 گريست جمال رنگ بویید
 من بند حضرت کریم
 گری هنرم و گره هنرمند
 با آنک بصاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

تا در صف کل نشیند او نشین
 صحبت نکند کرم فراموش
 آخر نه کیا باغ او ییز
 پیوسته و نیت قدیم
 لطفست امیدم از خداوند
 سرمایه طاعتی ندارم
 چون هیچ و سبکی نما بند
 از اد کنند بند و سر

بگريست کیا گفت خاموش
 صحبت نکند کرم فراموش
 گريست جمال رنگ بویید
 من بند حضرت کریم
 گری هنرم و گره هنرمند
 با آنک بصاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر

گريست جمال رنگ بویید
 من بند حضرت کریم
 گری هنرم و گره هنرمند
 با آنک بصاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

من بند حضرت کریم
 گری هنرم و گره هنرمند
 با آنک بصاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

گری هنرم و گره هنرمند
 با آنک بصاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

با آنک بصاعتی ندارم
 او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

او چاره کار بندد اند
 رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

رسمیت که مالک انحریر
 عا دتر که آذاد ای مالک

عا دتر که آذاد ای مالک

ای بار خدای کیتی آری • بر بند و پیر خود بختی
 سعدی ز کعبه رضا گیر • ای مرد خدا ره خدا گیر
 بد بخت کسی که سر بسا بد • زین در که درد یکر نیاید
 کد ام فاضل تراست گفت • آنکس را که سخاوتش شجاعت
 محتاج نیست • نیست بر گور بهرام گور
 که دست گرم به زبازوی دوز • نما اند خاتم طای و لیک تابا بد
 بماند نام بلندش بنکوبی شهر • زکوة مال بدر کن که فضل
 جو باغبان بر دشت زده انگر • بار سوزد فضل قناعت

ای بار خدای کیتی آری
 سعدی ز کعبه رضا گیر
 بد بخت کسی که سر بسا بد
 کد ام فاضل تراست گفت
 محتاج نیست
 که دست گرم به زبازوی دوز
 بماند نام بلندش بنکوبی شهر
 جو باغبان بر دشت زده انگر

ای مرد خدا ره خدا گیر
 زین در که درد یکر نیاید
 آنکس را که سخاوتش شجاعت
 نیست بر گور بهرام گور
 نما اند خاتم طای و لیک تابا بد
 زکوة مال بدر کن که فضل
 بار سوزد فضل قناعت

زین در که درد یکر نیاید
 آنکس را که سخاوتش شجاعت
 نیست بر گور بهرام گور
 نما اند خاتم طای و لیک تابا بد
 زکوة مال بدر کن که فضل
 بار سوزد فضل قناعت

آنکس را که سخاوتش شجاعت
 نیست بر گور بهرام گور
 نما اند خاتم طای و لیک تابا بد
 زکوة مال بدر کن که فضل
 بار سوزد فضل قناعت

نیست بر گور بهرام گور
 نما اند خاتم طای و لیک تابا بد
 زکوة مال بدر کن که فضل
 بار سوزد فضل قناعت

نما اند خاتم طای و لیک تابا بد
 زکوة مال بدر کن که فضل
 بار سوزد فضل قناعت

زکوة مال بدر کن که فضل
 بار سوزد فضل قناعت

بار سوزد فضل قناعت

بار سوزد فضل قناعت

بار سوزد فضل قناعت

لا ترجمه من لعمریه
 فی الوده طرود لایم
 من و خشت الکوف
 فانه للنوقد
 کنه العرب
 لایساوی حلا
 درویش

حکایت خواهند مغربی در وصف نرزان حلب رفتی گفت
مغربی دیگر حلب نرزان صفت

ای خداوندان نعمت اگر شمارا ایضا ف بوعی ومارا قناعت
ای نعمت افندی که اگر سیزده انصاف اولادین دین یزد قناعت

و سمر سوال از جهان برخواستی **حکایت** ای قناعت توانگر گردان
وینگر عادی جهان و اور و طور و دین ای قناعت بنی بای اید

که ورا کی تو هیچ نعمت نیست کج صبر اختیار لقمانست
که سنده اوز که هیچ نعمت یوقد صبر و جانی لقمان اختیارید

حکایت صبر نیست حکمت نیست و امیرزاده بودند
مکد که صبر یوقد حکمت یوقد ایکی بک او غولادی و اید

یکی علم را موخت و آن دیگر مال اندوخت این علامه عصر
بیر علم او کردند اول بر دین مال قرا نور و بوزمانی بکلی سیر اید

گشت و آن عزیز مصر شد پس آن توانگر بخش حقارت
اول بریا مصر و کز غیری اول پس اول کو چلو و داشت حقارت کوزیا

در فقیه نظر کرد و گفت من سلطنت رسیدم و تو همچنان
دانشمند نظر اید دین دین بن سلطانند ایر شدم و سن کز و غلبان

در مسکن ماند گفت ای برادر شکر نعمت باری تعالی
مکنقد قاضی دین ای قناعت الله تعالی تو که نعمتی شکر

بمن افزودن تراست که میراث پیغمبران یافتی یعنی علم
بنم اوز و مدد آرت و قدر که پیغمبر میراث بولم یعنی علم

و تو میراث فرعون و هامان یعنی ملک مصر
و سن فرعون میراثی دین امامان میراثی یعنی مصر ملکین

من آن مور که در بایم بمالند نه زبده که از دستم بمالند
بن اول فرخیم که بنی ایاغ آتش او دارو آتش آرویس و کولم که المده آتش ل

لحا خود شکر این نعمت گذارم که زور مردم را زاری ندارم
نقد خود بونفوتل شکر اودیم که ارا بجید می لق قوتن طویا ز

حکایت درویشی را شنیدم که در آتش فاقه می سوخت
بیر درویشی ایستم که فقره آتش بگویند

و خرقه بر خرقه می دوخت و تسکین خاطر خود را بدین
دین خرقه و خرقه اوزر دیکر دین کند و تسکین خاطر تسکین

بیت تر نمی کرد گفت **حکایت** بنان خشک قناعت کنیم جامه دین
بویستد تر نمی اید دین دین اید قناعت اید دین خرقه طویل

که بار محنت خود به که بار نیست خلق کسی گفتی چمنشی کفلا
که کند و نمشی یو که یکدر خلق که متنی لا کند که اما دیدن نه او نور سن که فلاح

کز درین شهر طبعی کریم دارد و اگر عمید میان بخدایت
که بوشهر که مملو طبعی وارور دین بکر مملو وار بکلنی

ازادگان بسته و بر در دلهانشست. اگر بصورت حالت
آزادان که خدمت بفرماش ^{دینی گویند که بپوشند او توش اگر حال او صورت}

و قوف یا بد. ^{طوبی بولا} پارس خاطر عزیزان منت دآرد و غنیمت
^{عزیزان که قافای رفا بپوشان منت طوبی دینی غنیمت}

شمارد. گفت خاموش که در درویشی مردن به که حاجت
^{دینی دیدن طوبی که فقیر لغت ملک یکدیگر حاجت}

بکسی بردن ^{کسیه التکدن} هم خرقة دوختن به الزام کج
^{دو کمال خرقة دیکدیگر یک دینی صبر لازم دیگر}

کز به خرقة رقع بر خوجان نشست. ^{که خرقة دن او ترو خواجده رقع بر مقدن} حقا که با عقوبت دوزخ برابر
^{صد که جهنم عقوبت بر برابر}

رفتن نیای مردم هسایه در بهشت ^{کنک قوشن ارک ایاغله او پناغ} **حکایت** یکی از ملوک
^{بم بکلان بیری}

عجز طیبی جادق را بخدمت مصطفی صلوات الله علی
^{بم میر استاذ طیبی مصطفی خدمت انبوه صلوات انوک اوزر}

فرستاد سالی در دیار عرب بود. کسی بجز بیتی پیش او
^{دینی بیدید بیدید عرب دیار نه ایوب کسی بجز بیتی پیش آنوک وکنه}

نیآورد. و معالجه از وی خواست پیش مصطفی صلوات
^{کنور میر دینی بر علامه آنکه دینار مصطفی اوکنه صلوات علیه السلام}

و کله کرد. و گفت که مرا از برای معالجت اصحاب فرستادند
^{غایت ابله دینی دیدن که بین اصحاب علامه ایملک لایحون دینی بیدید}

و کسی از زمین بجز بیتی درین مدت طلب نکرد. تا خدمتی
^{دینی که بیدید بیدید بیدید بیدید طلب ابله دینی بیدید}

که بپایند. معنی است بجای انعام بر علیه السلام فرمود
^{قول اوزر یعنی اولمشه بیدید کنورم بیدید و}

گفت این طایفه را طریق هست که تا اشتها غالب نشود
^{دینی دیدن بو طایفه نوزک بیدید یولی وارور که تا اشتها غالب و طایفه}

چیزی نخورند. و هنوز اشتها باقی باشد که دست از
^{نشد بیدید دینی اشتها باقی اولور که الدن}

طعام بردارند. حکیم گفت موجب تند رستی همین است
^{طعام بردارند کرد و طو تر لر حکیم دیدن تند رستنه سبب دینی بود}

زمین خدمت پیوسید رفت. سخن آنکه کند حکم آغاز
^{خدمت بیدید او بیدید دینی کندی سوز اول وقت حکم با شلار}

بآسرا نکش سوی لقمه دراز. که زنا گفتن خلک را
^{یا خود بر مانی بکش لقمه دراز اول وقت او بیدید که سوز بیدید یا گفتن طوبی}

باز ناخوردن بجای آید. لاجرم حکمتش بود گفتار
^{باید بکر لکن جان کله لاجرم حکمت او اور سوز}

خوردن تنگ تنگ استی ارد باز **حکایت** یکی توبه بسیار کردی
یکم بسیار توبه کردی بسیار توبه کردی

و بشکستی تا یکی از مشایخ گفت چینی می دانم که بسیار
دین یزد و خردی تا یکی از مشایخ گفت چینی می دانم که بسیار

خوردن عادت داری و قید نفس از موی بار یکتر است
یکم عادت طوطا رکن دین نفس باقی قیلدن انچه کردی

یعنی توبه و این بجه که تویی پروری زنجیر بکسلاند
یعنی توبه دین بویا و زو که سن بسلدن زنجیر اوز

یکی بجه که گری پرورید چو پرورج شد خواج
بیر قوت انوکن بیددی چون بسلدن اولدی فواجه دوکند

حکایت در سیراد شیر با بکان آمده است که حکیم
از شیر با بکان سیرانده که بیرون

عرب را پرسیدند که روزی چه مایه طعام باید خورد
صورتیل که بیرون نه مقدار طعام یکد کرد

گفت صد در هر سنگ کفایت کند گفتند ان قدر چقدر
دید یوز در هم طاش آغری بته ایل دیدیل اول قدر نه نون

دهد گفت هَذَا الْمَقْدَارُ بِحَمْلِكَ وَمَا زَادَ عَلَيَّ لَكَ فَانْجَحْ
ویر دیدیل اشبو مقدار سبز کورتور دین شوی که زیاده ایرین بونوک ایرین

یعنی ان قدر ترا بریای می دارد و هر چه بدین زیاد
یعنی اول قدر سین آینا اوزد طوتاز و هر چه بدین زیاد

کئی تو حمالانی **حکایت** خوردن برای زیستن و ذکر کردن
ایرین کون انوک قالین یکد درین اولوقا چون دین ذکر ایلک اچود

تو معتقد که زیستن از بهر خود است **حکایت** دو درویش خراسانی
سن اعتقاد دایر سن که درین اولوقا یک اچوند ایک اچم درویشدن

ملا زهر صحبت یکدیگر سفر کردند یکی ضعیف بود که
بربر بگر صحبت ملازم سفر ایلدیل بیرین ضعیف ایدیل

بهرد و شب باری افطار کردی و دیگر قوی که روزی
هر ایک یکم بیر گنه یکم ایرین بیرین قوتلو که کوند

ساز خوردی قضا را برد شهر قوی به قضا جاسوی
اوچ که بیرین قضا بیر شهر قیوسته جاسوی نق نقستید

گرفتار آمدند هترو و راجخانه در کردند و بکل در
گرفتار کلید ایکین بیل بیر اود اچو ایلدیل دین با طیفیل

اورج ند بعد از هفته معلوم شد که بی کناه اند قوی را
اچو دکورتیل بیر هفته نه هفت معلوم اولدیک کنا سنزدور قوتلو

دین دمرود وضعیف بیان بسلامت رودان نزد مان عجیب
ر کوردیلر المنش دین ضعیف بیان بسلامت رودان نزد مان عجیب

مانندند
قالیدیل

حکیمی گفت این عجب نیست که آن یکی بسیار خوار بوده است
بزرگوار بود بوجب دگور که اول بپزد چوق بیج

و طاقت بی نوایی نداشت بسختی مرده و این دیگر خوشتر
و بی نوایی طاقت طو ندی قتلند آله بویری کند وین

دار بود بعبادت صبر کرد و سلامت ماند
طو توفی این عادت بی ایلدی دنی ساغ قالدی

چو که خوردن طبیعت شد کسی را چو سختی پیش آید سهل کرد
چو الکل یک طبیعت اولدی کسی چون قتلن او کند کله سهل طو تار

و گرتن پروراست اندر فراخی چو تنگی بند از سختی میبرد
و گرتن بیدم ایه بگل لک اچنده چو طارلق گور قتلند اولور

تنور شکم دمیدم تا فتن مصیبت بود روز نایافتن
قره تنورینی کا کا بوکک مصیبت اولور بولمق کوتند

حکایت یکی از حکما سر را نهی کرد از بسیار خوردن
او غلنی منع ایلدی چوق بیکده

که سیری مردم را نکشد که ظریفان گفته اند که سیری
که طوق آدی اندر که ظریف دیشدور که طوق

مردن بد که بگرینگی بردن گفت انداز نه که دار و قوم بجا
الک بکدره اچلند فان التله دیو انداز قلیو طوط

نه خورده نیمه را نه بپزد
بزرگوار بود بوجب دگور که اول بپزد چوق بیج
طو توفی این عادت بی ایلدی دنی ساغ قالدی
چو الکل یک طبیعت اولدی کسی چون قتلن او کند کله سهل طو تار
و گرتن بیدم ایه بگل لک اچنده چو طارلق گور قتلند اولور
قره تنورینی کا کا بوکک مصیبت اولور بولمق کوتند
او غلنی منع ایلدی چوق بیکده
که طوق آدی اندر که ظریف دیشدور که طوق
الک بکدره اچلند فان التله دیو انداز قلیو طوط
نه خورده نیمه را نه بپزد

کأوا واشربوا ولا تشربوا انه لا یحب المسرفین
بکن دنی اچوکه اراف ایلک بدین الله السواف اید بیلد سومر

نه چندان بخورد که دهانت را آید نه چندان که ضعف جانت آید
شول قدر نه که آغز کن یوقار و کله دنی شول قدر نه که ضعیف لذن با کله

تا آنکه در وجود طعامت عینت نفس رخ آورد طعام خویش از قدر خوری
شونول که طعام بولونمقد در دیر لک دنی نفس نعلت کتور طعام چون قدر درون آرتق بیه سن

گر کشتگر خوری به تکلف زبان کند و زبان خشک دیر خوری کشتگر
گر کشتگر بیست تکلفه زبان ایلر و کتورین انکر بو بیان کشتگر یرسن

حکایت رنج خوری گفتند دلست چه می خواهد گفت اندک
بیر ز قلمی دیدیلر گوئلور نه دیدل دیوین اوکده

دلم نخواهد **حکایت** معده چو ترکشت شکم در خواست
کوئلور دلمک معده چون طولیه قره در پت دیلیدی

بودند آرد همه اسباب است **حکایت** بقای را در می چند
ایم ایلر دو کای اسباب طعزولقی بیر بقا لک بیر پچ آق سیر

بر صوفیان کرد آمدن بود در واسطه هر روز مطاکب کردی
صوفیلر اوزر در لک طش ایدی بر کونک اوزر سن هر کون مطاکب ایلدی

و سخنان باخشونت گفتی و اصحاب از طعمه او خست خاطر
دنی ابر بلیغ سوزلر سولردی دنی بولدا شرا تو کله سن خست خاطر

کلو

همی بود ند و از تحمل چاره نبود صاحب دلی در آن میا
ایده پلیر جنت دین بهر دین غیری چاره اولاد بهر صاحب دل اول اور

گفت نفس را و عهد دادی بطعام را یا نتر که بقال را بود
دیدن نفس عهد و پیمان یکم گذر قدر که بقال آغچه

بیت تر که احسان حواجه اولیست که احتمال جفای بوابان
حواجه نوکا صانی ترک ایله بگر که کما بودید که جفای احتمالی

بتمنای گوشت مردن به که تقاضای زشت قصابان
ان آرزو سید الملک یکم که چون قصابی تقاضا شدند

حکایت بر حوازمردی را در جنگ تاتار را جراحتی رسید
بیر جوانمرد تاتار جنگند بیر بزه آیر شد

کی گفتی که فلان بازرگان نوش دارو دارد اگر بخوای
الاکمه دید که فلان بازرگان نوش دارو طوطی اگر دیار به

باشد که در رخ نمی دارد گویند که آن بازرگان بخیل معروف
اولا که در بیخ طوطیه دیر که اول بازرگان بخیلند بلنش

بود **بیت** که بجای ناست اندر سفر بودی قیاب
ایده که آتقی ب نه سفر سده کوش اولایده قیامت دکن روش کوی

کن ندیدی جز خواب جوامد گفت نوش دارو اگر از خواهم
که کور مردی دوشیدن غیرید جوانمرد دیدی نوش دارو اگر آید بلیم

بدهد

بدهد یا ندهد و اگر دهد منفعت کند یا نه باری ازو
ویر یا ویریه و اگر ویر فایده ایله یا ایله بیکر آند

خواستن زهر قاتلست **بیت** هر چه از دستان من خواستی
دیلک زهر قاتلست مریخی ایقلده تشنه دیندوگر

در تن افزودی و از جان کاستی و حکما گفته اند که اگر
توکل از تور دگ دین جانده اکتک دین حکیم دیشلدر که اگر

اب حیات فروشد بآب روی دانا خورده که مردن بخت
آب حیات منار یوز صوینه بیلی بیمه که الملک بخت

به که زنده کی بمذلت **بیت** اگر خنظل خوری از دست خوئی
یکم که دیر لکن خور غلله اگر ابو جلدی بوزن بر سر خوش خور لولک الله

به از شیرینی از دست ترش روی **حکایت** یکی از علما خوردند
یکم طتلو لقتن اکثر یوز لولک الله علامه دینیر فورند

بسیار و کفاف اندک داشت با یکی از بزرگان که در حق او
بقوق کفای آذاین ایله اولو لردن بیرله که انور فقتد

معتقد بود گفت آن بزرگ روی از توقع او دهر کشید
اعتقاد ایده ایله اول اولو یوزی الاکوز طوطی تقدن بیکر و چکید

و تعرض سوال آن اهل دین در نظرش قبیح آمد **بیت**
دین دینک عرض ایله ادب اعلندن نظران بیکر کلید

چند نفر از بزرگان

اینجا همان قمار بر کسی است
آتش خون به کسی در ملک الهی
اول برنش از لولک خورید
بواسی او از لولک کشید
الوی چون انی آمد
دست بر خنظل کشید

زحمت روی ترش کرد پیستی یار عزیز ^{مرو که عیش بروی نیتلم کرد}
^{نخندن یوزنی اکثر ایلش که یار او گنه} کنگه دیر یکی آنکه او ندهد دین آبی ایلش
 بحاجتی که روی تازه روی خندان رو ^{فرو بنشد کار گشتا پیشا}
^{بیر حاجت که گنه} تازه یوز لودی گل یوز لودی گشت ^{آشف با غلام ایشن آبق آلتو}
 اورد اند که وظیفه اوزیادت کرد ^{و بسیار ازار اادت}
^{کتور شد در که} اندکی بر آزار آبق وظیفه زیادت ایلده ^{دین حق مجتبی}
 کرد انشمن دیس از چند روز ازار اادت معهود برقرار رند ^{اکل ایلده داشت مندی بر پنه کونده صکر}
^{عهد او کونش مجتبی قرار اوزن کور}
 گفت **شعر** یُسُ الْمَطَاعِمُ حِينَ الذَّلِّ يَكْثُرُهَا ^{الْقَدْرُ مُنْقَصٌ وَالْقُدْرَةُ مُخْفِيَةٌ}
^{دیده} ^{بیر هر لر قتی اولده شول وقتکه خورلی آذ قره نور} ^{چو ملک قور و لشکر قدر آبق}
 ناتم افزود اب رویم کانت ^{بی نوایی به از مذلت خواست}
^{انکم آردی یوزم صوبه اکسلید} ^{آز قسرتی بکر خورلق دیلمکده}
حکایت درویشی را ضرورتی پیش آمد کسی گفت که ^{بیر درویش ضرورت}
 فلان کسی نعمتی بی فیلد دارد ^{اگر بر حاجت تو واقف کردای}
^{فلان که قیاس نعمتی وارد در} ^{اگر سنو که حاجت تو اورد نه واقف ایلد}
 همانا که در قضای آن توقف رواندارد ^{گفت من اوردی}
^{بلازم که} ^{آنکه ادا اسند} ^{قتلوق روا طومان} ^{دیدن بنایه بلزم} گفتا

گفتا منت رهبری گنم دستش گرفت و بمنزل آن کس برد ^{دیدن بناسک یول گستره یولک ایلیم}
^{اول گنه نکر اوند ایلش دروش}
 یکی را دید لب فرو هشت و تند نشست ^{و ابرو در هرا گشت}
^{برین کوردن} ^{دو دایغ اشغها لاش} ^{یا و زلفه او تورش} ^{قاشلاردن بر بر نه چکشت}
 بر گشت و سخن نگفت کسی گفتن چه کردی گفت عطا ی اورد ^{دو ندر}
^{دین سوز سید} ^{کسه کادیدن نه ایلده} ^{دیدن} ^{آنکه بخشید}
 بلقای او بخشیدم ^{میر حاجت بنزدیک ترش روی}
^{صورتش با عتقاد} ^{حاجت ایلته اکثر یوز بونکر قاتنه}
 که از خوی بدش فرسوده کردی ^{اگر کوی غمزدل با کسی کوی}
^{که آنکه بریز خویندن غمزه لوا ایلد} ^{دیک کوکک غن بیر کشیه دین}
 که از رویش بنفد اسود کردی ^{حکایت}
^{که کور یوز نه طویلا} ^{سینی} ^{بیر قور اقلتی بد اسکندر}
 خط افتاد عنان طاقت خلق از دست رفته بود ^{و درهای آسمان}
^{قتلوق دند} ^{فلقوک طاقتی یولارد} ^{المن کتیر ایلد} ^{دین کوک قیولارد}
 بسته و فریاد اهل زمین بر آسمان پیوسته ^{بغلانش}
^{دین بر یوز ایلش فریاد کوک} ^{اولا شمشه}
 مانند جانور از وحش طبعی بود ^{که بر فلک نشاندازی نوایی}
^{جانور قللارد} ^{و شیر برده قورنده دین بلغمه} ^{که کوک استند اولدین از قسرت لده} گفتا

عجب که دود دل خلق جمع می نشود که ابر کرد و سیلاب ید باران
 بیدر که خلق کوی کوی و تویی هم اولاد که بولیت ایلد کوز باشلادی یقور اولاد
 در چنین سالی مخرجی دوز از دستان که سخن در وصف اوترا
 بوخیلایه یلده بیرار بیلد دوستلارده ایراق که روز آنکه وصفند
 ادبست خاصه در صحبت بزرگان و بطریق افعال در گذشتن
 ادب ترک ایلد خصوصها اولولر صحبت دخی گملاق یولیلد بچک لک
 هم متوجه نیست که طایفه بر عجز کوبند حمل کنند بدین
 هم و به دوتوی دکلر که بیر طایفه سویلجی نکر عجز حمل ایدر لر
 دویست اختصار کنیم که اندکی دلیل بسیاری و مثنی
 بر ایکی سدا مختصر طومق ایدلم که بیر ازاجت جوغ قولاوز دخی بیر آویم
 نمونه خرواری بکشد **بیت** چند بکشد جو جریغداش
 بیراشگر بوکنک چشدریس اولور بچه اولور بغداد کوی ویرکی
 ابد در زرا دی بر پشت گزرتتر بکشد ان مخرج را
 صوالته ادم آرق شده کرتتر اندر اول سیکلور
 تتری را دیگر نشاید گشت چنین شخصی که طرفی از
 تتری کرو اندر مکدیر بر شوخیلادی بیر شخصه که بیر طرف
 وصف و شنیدی در آن سال نعت بی گران داشت تنگستان
 آنکه وصفند ایشدر اول بیلده نهایت نعتی واریدن ایطاردن
 سیم

سم زردادی و مسافر از اسفند نهادی گرومی در وستان
 درویش و التون ویر روی دخی مسافول سفر قودی بیر بولک درویشد
 از جور فاقه بجان آمد بودند اهنک دعوت او کردند
 فقیر لوق جورنده جان کلسدیر آنکه دعوته قصه ایلدیلر
 مشورت بمن آوردند سر از موافقت ایشان باز زدیم گفتیم
 دخی مشورتی بکاکتور دیلر باشن آتلاه اویمقدن بکرو و ورویم
 خورد و شیرینم خورده سک و بر سختی میرد اندر غار
 ارسلان یمر کویه کک آد توغوی اگر قسلفد او کز مفاهه
 تن بیچاره کی و کسکی به و دست یستی سفلد مدار
 تنوکی بیچاره لغه دخی آعلیفه تو الوکی آچق اوکنده طومق
 کز فریدون شود بیعت مال بی هنر را بهیم کنی مشا ز
 کز فریدون اوله نعتد دخی ماله منر سزی بیچ کید صایم
 پریشان شهرنا اهل لا جور طلیست بر دیوار
 یوکلور دخی او سکوفارنا امل اوزر صوانش لا جور دور دیوار اوزر
بیت خاتم طی را گفتند از تو بزرگ همت تر در جهان
 خاتم طایه دیدیلر سندن مثلورق جهانا بچند
 کسی بدیما شنید گفت بلی روزی چهل شهر قربان کرد بودم
 کسه کور و کیمی یا ایشدگی دیو بیل بیگوه فرق دو قربان ایشد ایدم

اورادشکاهی داد چون از مناجات باز آمد بدش گرفتار

وَعَلَمٌ

ان نشدی کہ حکیمی چه گفت
موزهان بد کہ نباشد پویش

ما

تدار

بَیِّنَ رَاعِلَ سَازَانَتِ وَلِي سِرْ كَرْمِ دَارَانَتِ **بسیار**
آنانکه بایا چقدر اوین اوینکه آوارتی وارور

انگن که توانگرت نی کرد اند در مصلحت توان تو بهتر داند
اول که سینه بای اترماز سنوکه مستحق سندن یکر بیلور

حکایت اعراپی را دیدم در حلقه جوهریان بصر
بیراعراپی کوروم بصر بشهرتکل جوهری کور آراکند

حکایتی کرد که وقتی در بیابان راه کمر کرد بودم
حکایت ایلم که بیروقت بیابان یول یوو قلش ایلم

و از زاد بامن چیزی نماند و دل بر هلاک نهاد ناگاه
دخی از قدن بنم شد قلمش ایلم دخی کولکوی ملاکف قوش ایلم ناگاه

کینه ی یافته بر مر و آریده هرگز آن دوق شادی فراموش
بیر کیم بولدم طبلو ایجو مرکز اوله دوقی دخی شنگل اویتو

نگنم که بنداشتم گندم بریانست و باز آن تلخی و ناامیدی
ایلمزم که صاندم بشمش بوغده ایلم دخی کیر اوله آصیلغی دخی امینه سیرغی

که معلوم کردم که مر و آریده است **بسیار**
که بیلدم که ایجوور

در بیابان خشک و ریک روان تشنه را در دهان چه درجه صد
بیابانده قورون قوش یورویجی صولوز آغده دخی جو نه صدق

مردی و شکر افکار زبانی بویک او چه زرد حریف
آزق سزار جونا یا تونه ورت آنوک کزنده التونه ورت

یکی ب در بیابان رعایت تشکی می گفت
بیر عرب بیابانده صولوز قنده سیدیه

یالیت قبل منی یوما افوز منی نهر تلاطه رکبتی و اطل ایلا
نولادین المیزان اکدن برکون رفعت بولادیم آرزوم بر ارماق طبعی اورا بیدیم کولک بولیم
ار بالیت افوز برادی قبل انوت

حکایت همچنان در قاع بسیط مسافری کمر شد بود و قوت
کرو آخیلان بیدوزیرد بیر مسافر یول یوو قلش ایلم دخی آزیغی

قوتش با خرا آمد در می چندی در میان داشت بسیار بگوید
دخی قوتی صولوز کلش بیر کچه آچی بلن طوتار وید هوق دوندن

و ره بجای نبرد و بسختی هلاک شد طایفه ی برسدند
بولینی بریر التور قیتلغه ملاک اولدر بیر طایفه ایریشید

و آن در مهاجرت رویش نهاد دیدند و برخاک نشست **بسیار**
اول آچی بریر چا یوزله اوکند قوش کور وید دخی طبرق اوزر یارم

گرفتند ز جعفری دارد سرخی توشه بونگبرد کام
کرو کل جعفری التون طوت آذقنه ار مرادی طوتماز

در بیابان فقیر سوخته را شلغیخت به زلفه خام
بیابانده فقیر سوخته بشمش شلم یکر خام کوشده

حکایت عزیز می گفت هرگز از دور زمان نماند بودم
بیر عزیز دیدی مرکز دوز زمانده آنکشت ایلم

وَرَوِي اَز كَزْدِي اَنَام دَر هَم رَنگشدا مَكرو قَتِي كِه بَا يَم
 دَنِي يوزوي روزگار دَنه سندن كرو چكش ايدم مَكرو قَتِي كِه اَرِيانم
 بَرَهْد بُوْد وَا سَطَاعَت يَا بُو شِي نَدَا شَتَم بَجَا مِج كُوفَد
 ياكُ ايدِي دَنِي اِيانم اَو رَمَكه قَدَرَم يوغدِي كُوفد جَا مِج
 دَر اَمْد رَد لَتَكِي يَكِي رَا دِيدَم كِه بَا يِي نَدَا شَت سِيكِي
 كَلَم كُوفد طَارغِي بِي رِي كُوروم كِه اَرِيانم طَو تَمَاز
 نِعْمَت حَق بَجَا ي اَو رَدَم و بَرِي كَفَش جَبَر كَرْدَم يَس
 اَللّهُ كَر نَفْت شَكَن بَر تَه كُوروم دَنِي بَا شَم سَر كَفَد صَبَر اِيلَدَم
 مَرِغ بَرِيان بَحْش مَرْدَم سِيَر كَلَمَر اَز رَك تَه بَر خَوَاشَت
 بَشش قُوش طُوق اَلَك كُوزَن مَحُورَد تَر يَا پَر اَمْدَن مَكَمَر
 وَا نَكِرَا دَشَكَا قُوت نِيسَت شَلَف دَحْطَه مَرِغ بَرِيان
 اَنُوك كِه قَدَرِي دَنِي قُوتِي بُو قَدَر بَشش شَلَف كِبَا بَا وِلَش قُوشَد
 اِيَكِي اَز مَلُوك بَا تَنِي چَنَد اَز خَوَاص دَر شَكَا كَا
 بَلَك دَن بَرِي بِي رَنجَه تَنِيلَه فَاصِلَدَن اَوْد
 دَن رَمِيسَتَان اَز عِيَارَت دُور اَفْتَا دَنَد شَكَا هَم خَا نِه
 قِيش كُونَد عَار دَن ايراق دُوشَمَدِي اَفْشَم قَشَد
 دِهْقَانِي دِيدَن دَمَلَك كَفَت شَا اِنْجَا رُو م نَا دَحْمَت سَرَا
 بَر جَنِي نَك اَوِيَن كُوروم پادشاه دِيدَن كِه اَنَد كِلَم تَا صَوُوق زَنِيَن
 بَنَدَد

نَبَا شَد يَكِي اَز وَرَا كَفَت لَاقِي قَدَر يَا دِشَا هَان بَنَشَد
 اَوِيلَه دُور يَر لَر دَن بَر دِيدَن پادشاه مَلِك قَدَر نَه لَاقِي اَوِيلَه
 بَخَانَه دِهْقَانِي رَكِيك اَلْجَا كَرْدَن هَم اِيِنْجَا خِمَه زَنَد
 بِي اَلَك بَنِي كَر اَوْنَه صَغَنق اِيلَك بُونَد دَنِي قَادِر وُورَدَن
 وَا لَتَن كُنَد دِهْقَانِي رَا خَبَر شَد وَا حَضَر تَر تَب كَرْدَن
 دَنِي اَتَش اِيدَر لَر جَفِيَه خَر اَوِيلَدَن دَنِي تُولَكه حَافَر دَن تَر تَب اِيلَدَن
 مَلِك اَوْرَد و زَمِين بُو سَه دَا د و كَفَت قَدَر بَلَنَد سُلْطَان
 دَنِي بَكرا و كَنه كُورَدَن يَرِي اَوِيلَدَن دَنِي دِيدَن سُلْطَان كِه بُو جَه قَدَرِي
 بَدِين قَدَر نَا زَل نَشْدِي و لِيَكِن خَوَاشَتَنَد قَدَر دِهْقَان بَلَنَد
 بُو قَدَر اَلْجَا اِي اَوِيلَا زَوِيَن و لِيَكِن دِيلَمِيلَر بَنَفْتِي نَك قَدَرِي بُو جَه
 شُود مَلِك نَا سَحْن اَو مَطْبُوع اَمْد شَا نَكِه مَمْنُوز اَو نَقْل
 اَوْلَه پادشاه بُو سَور طَبِيعَتَنَه كَلِيَه اَفْشَم دَقَشَد اَنُوك اَوْنَه كُوهِيَن
 كَرْد بَا مَدَا دَخَلَت نِعْمَت دَا دَش تَنِيدَم كِه قَدَرِي چَنَد دَر يَكَا
 صَبَاح نَعْمَت دَن نِيسَت دِيدَن اِي شَتَم كِه بَر نَجَه اِيَن پادشاه مَلِك اَو رَكُوسِيَن
 سُلْطَان يِي رَفْت يِي كَفَت يَس زَقَدَر شُوكِت سُلْطَان نَكَشَت جَنِيَن
 كَنَد دَنِي دِيدَن سُلْطَان اَو كَدَر دَن دَشُوكَشَتَنَه نَشَد اَلَك اَوِيلَدَن
 اَز اَلْتِفَات مَهْمَان سَرَا ي دِهْقَانِي كَلَا كُوشَد دِهْقَان بَا فَيَا ت سِيدَن
 نَظَر اِيلَكَدَن جَفِيَه سَرَا ي قُوت قَلَفَد جَفِيَه نَك كَلَا ي كُوشِيَن كُونَد اِير شِيدَن

که سایه بر سرش افکند چون تو سلطان **حکایت** گدای هوز را
 که باشی اوز را که لکه بر قدی سیلین سلطان
 حکایت کنند که نعمتی وافر اندوخت بود یکی از ملوک گفت
 حکایت ایدر که وافر نعمت قزمش ایدر بگردن ایدر
 می نماید که مالی گران داری و ما را مهستی هست اگر بر خیز
 گوشت در که نهایش مالوک و اوقار دین بزم مهموز و اوقار اگر بر ازم
 دست گیری کنی حکم عاری چون ارتفاع برسد وفا کرده شود
 یولاشق ایدر غایب فکید چون حاضر ایدر وفا ایش اولام
 گفت ای خداوند جهان لایق پدر بزرگان گما باشد دست
 دیدن ای افندیس اولار که قدر نه لایق قدر اولام
 همت بمال چون من گدای الوده کردن که جو جو فراموش
 همت ای بنم که محسول مانده بولاشق ایدر که آید آید دو کای ریه
 افردم ام گفت غم نیست که بتا ناری دهم **بیش**
 کتورم دیدم غم یوقدر که تاناره و پروم
 کتابچه نصرانی ندیا کست جهود مرد می شوخ چه با کست
 که نصرانی قوی صیو پاکر دگول اسم جهود اولون سورم نه قور قور
 قالوا عجب الکلیس طاهر قلنا نشد به شقوق المجر
 دیدن قوم نو که قور قور پاکر دگول دیدن آنو که باغلار نه قور قور
 شنیدم

شنیدم که سر از فرمان ملک باز زد و حجت آوردن گرفت
 ایستادم باشن پادشاه بر مندا کرد و دوری دین حجت کتور که طوقه
 و شوخ چشمی کرد و بفرمود تا مضمون خطاب بر جر
 دین اولم کوز لک ایدر دین بویردن تا خطاب کز اداس کویله
 تو بیخ مخلص کردند **بیش** بلطافت چو بر نیاید کار
 کون دو کرایله طاف اولمش ایدر بلطافت چون پیرایش بو قار و کلیل
 سرببی حرمی کشت ناچار هر که بر حوشتش بنحشاید
 باشن حرمی سز لک چاک چاک سز هر که کشت و قوتلن اسرکن
 گرفتند برو کسی نباید **حکایت** با زنی را دیدم که
 کریم اسریمه ایدر یار میر با زنی کانی را دیدم که
 صد و پنجاه شتر بار داشت و چهل بند خدمتکار زنی
 بود ایل دو یونکی طوتاروی دین قرق خدمتکار قویا و ایدر برگی
 در جزیر کیش مرا بجزر خویش خواند همه شب نار
 کیش بر تر سنده یون کتور و جریسه لوقیدر بتوان کیم دگنیه
 از سخنان پریشان گفتی که فلان انبارم بترکستان است
 پریشان سوزر سولمکن که فلان اور تا غوم ترکستان دور
 و فلان بضاعتی بصد و ستان و این قالو فلان زمین است
 دین فلان قوماشم مند و ستان دین بو فلان قاضی و فلان رک و حشر
 شنیدم

وفلان چیزی را فلان ضامن است. ^{فلان} ^{کفیل} ^{کاف} ^{سید دی که اسکندریه مصر} ^{دین فلان نشسته}
 دارم که هوای خوش دارد. ^{که خوش هوا} ^{و از روز} ^{یکم و سوبلردی یوق} ^{مغرب} ^{باز گفتی} ^{نه در پای مغرب}
 بشویش است سعد یا سفر دیگر در شست اگران کرده ^{قدر قتلور} ^{ای سعید} ^{بیر سفر دین} ^{ایله رود} ^{وارور} ^{اگرانی ایلش}
 شود بقیه عشق خوش بگوشت بنشیند. ^{اولام} ^{کنده و عمرم بقیه} ^{بیر گوشت} ^{او تورم} ^{دیم} ^{اول گفتی} ^{ان کد ام}
 سفاست گفت کوگرد یا ربی بچین خواهم بردن که شنیدم ^{سفر} ^{دین} ^{بم کوگردی} ^{چینه التکاستر} ^{که شنیده}
 قیمتی عظیم دارد و از آنجا که چینی بروم بروم ^{اولو قیمتی} ^{وارور} ^{دین آن} ^{چینی چنقلاری} ^{رود ایلد}
 روی بهند اورم و پولاد هندی بعلب و ابکینه بعلی ^{دین رومکد بر شینی} ^{منه تسانه کورم} ^{دین مندی ملیکی} ^{حلبه} ^{دین حلبه کورم}
 بسم و بودیمنی بیارم و از آن بی ترک تجارت کمز و بدکار ^{بسم اقلنه} ^{دین بنگر آنجه بزرگی} ^{بسم مملکت} ^{آنزفکر} ^{بازرگان بزرگ} ^{دین بزرگ}
 بنشینم از این خیالات فاسد چندی فرو گفت که بیست از آن ^{دین تورم} ^{بوفاسد خیالات} ^{بیرنج} ^{آشغ سوبلردی} ^{که آنرا آرتق}
 طاقت

طاقت گفتنتی نماند گفت ای سعدی تو نیز هر سخن بگو ^{سیله طاقتی} ^{فلان} ^{دین} ^{ای سعید} ^{سند} ^{میر سوز ستور}
 از آنها که دیده و شنیده گفته ^{آنرا و نه که کور مشین} ^{دین ایشترن دیم} ^{آید ایشترن} ^{که غور صواستند}
 بار سلاهی بیفتاد از ستور. ^{بیردوب} ^{چنگ یوک} ^{دو شمر} ^{دو بسدن} ^{دین} ^{که دنیا سوبییک طار کور لری}
 یا قناعت پر کند یا خاک کور ^{یا قناعت} ^{طولو ایلر یا مقبره} ^{طبر} ^{دین} ^{که مالدار} ^{ایر} ^{ایستد}
 که بخت معروف بود چنانکه خاتم طی بگرم ظاهر حالتی نیست ^{که بخت} ^{بخت ایدی} ^{شویلکه} ^{خاتم طی} ^{کرده} ^{ظاهر طای}
 دنیا را راسته و خست نفس جلی در نهادش همچنان متمکن ^{دنیا} ^{نفس} ^{جلی} ^{در نهادش} ^{همچنان} ^{متمکن}
 که نانی بجای از دست ندادی و کریم ابوهریره را بلف ^{که نانی} ^{بجای} ^{از دست} ^{ندادی} ^{و کریم} ^{ابوهریره} ^{را بلف}
 نواختی و سکا اصحاب کفر استخوان پنداختی ^{نواختی} ^{و سکا} ^{اصحاب} ^{کفر} ^{استخوان} ^{پنداختی}
 الجمله خانه او را کسی در گشاده و سفره او را سرکشانه بود ^{الجمله} ^{خانه} ^{او را} ^{کسی} ^{در گشاده} ^{و سفره} ^{او را} ^{سرکشانه} ^{بود}
 محشر که آنرا اوینی قویس آبق دین آنرا سفره بایه آبق کور مشین

در آتش بجز بوی طعام نشندی **مرغ آری نان خوردن او را بخشد**
 در ویش طعمی قوت نموده غیر بی اشتها در ^{قوتش را آنکه بدو کند هکله فرد در}
 شنیدم که بدر بای مغرب یا **مصریت** گرفته بود و خیال فرغی
 آشته که مغرب دگرین ^{مصریت بود که طوتش آید و در غولق خیا}
 در **سر قود تعالی اخذته العزة بالام** باد مخالف بکشتی درآمد
 باشد ^{اذا اذکر الغرق قال آمنه بر مخالف بید کیه کلبه}
 چنانکه گفته اند **بی** **باطبع ملوک چه کند دل که ساز**
^{ملوک طبع کند ایله کوکل که دوزخ}
 شرط همه وقتی نبود لایق کشتی **دست دعا بر آورد و فریاد**
^{دو کله وقت کیه لایق اولی شرط دکلر دعا الن یوقا رو کتورید}
بی فایده کرد قال الله تعالی حتی اذا ادرك الغرق قال است
 فایده نر ایله ^{فاذا رکبوا فی الفکر و طو الله فخلصه الذین}
دست تضرع چه سود بند عتاجرا **وقت دعا بر خدا وقت که در**
 تضرع الی نه قایم ^{تضرع الی الله دعا وقتند الله کرم وقتند}
از زروسیم راحتی برسان **خوشتی همتی بر کرد**
^{آلوده که میشد بر راحت آید کینه که در بر فایده طوت}
وانکه این خانه از تو خواهد ماند **خشی از سیم خشی از زر کرد**
^{اول وقتند بر او سنده قاتق است بر کریم کوشد بر کریم آلوده که}

گویند که در مرض قارب درویش داشت بقیث مال او توانگر
^{در که فقر فقر کسیر انور قلایه مایلد کو چلو}
 شدند جامهای کهن را نمک او بدیدند و خرد دنیا طی
^{اولیدر ایله طوتلاری انور المند بر تیلر در حیر و اطلر}
 بریدند هر دو آن هفت یکی از ایشان دیدم بیاد یابی
^{التهیل هم اول منفه آملار دنیای کوروم بریدر ایاتلر او ش}
روان و غلامی در بی او دوان گفتم
^{کیر و بی او غلام آنکه از رویه کور و دیم}
وه که کرمزد باز کردیدی **بیان قیله و پیوند**
^{وه که کرا الو کرم دو نیدر قیله ار است و پی خصملار ار است}
در میراث سخت تر بودی **و ارثا نرا زمر که خواستاروند**
^{میراث بکرو نامر بک قیرق اولویدر و ارثا نرا زمر که خواستاروند}
خویر ای نیک سیرت شیره مرد **کان نکون بخت کرد کرد خورد**
^{یه ای ایو سیرتو ارسلان ار که اول آچو بختو به ایله و پی}
صیاد ضعیف را ماهی قوی بدام افتاد طاقت
^{صیاد ضعیف آویدر بر قوتو باق و زاعنه و پی}
حفظ آن نداشت ماهی بر و غالب آمد ام از سستی در بود
^{آیه ضبط آنکه طاقت طوتد باق انوک او زنده عالی کلبه و زوای الله ندر قیر}

بدر بای مغرب یا مصریت

رَفْتُ شَعْرًا شَدَّ غُلَامِي أَبْجَوِي رَدَّ **ابجوي** مد و غلام ببرد
دین گدایی اولیده بود بر او غلام که از حق صومین گنود
 دَامَ هَرَّارَ مَاهَا وَرَدِي **ماه** این باز رفت دَامَ بَرَد
دور از مکره باقی گتور روی بالا بخت کتیر و دوزانی الله
 دِیْکَرِ صَنَادَانِ دِرِیَغِ خُورْدَنْدُ وَمَلَا مَتَشِ کَرْدَنْدُ **که چنین**
غیر از او صید آجیف یکله باشد بید دنی آینه آزار لادیل که تویید با
 صَدِی دَر دَامَتِ افْتَادِ نَتَوَانَسْتِ **یکاه** داشت گفت
او دوزان که دوشید کوبوگر بتمدی صقلیو طومند دیر
 اِی بُرَا دَرَانِ چِه تَوَانِ کَرْدَنِ مَرَا رُوزِی نَبُودَ وَمَاهِی
ای فردا اثر نه ایملک او با بیلور بنم روزم یوغید دنی بافتند
 رُوزِی مَانْدَ بُودَ **صکت** صَبَا دِی رُوزِی دَر خِلَه مَاهِی
روز قالمش روز قسز آوجی ایرمقد بالی طومار
 وَمَاهِی لِی اَجَلِ دَر خُشْکِی غَمِی رَدَّ **دست** پای برید
دنی اجل سر بالی قورود آلمز بر ایله آبا مکر
 هَلْ زَبَانِی رَا بَکُشْتِ صَاحِبِ دِی بَدُو کُذَرِ کُودِ کُفْتِ اِی
یک آبا قلوبی الله دیر صاحب دل آنکه اوزر دین بکیر دنی دید
 سُبْحَانَ اللَّهِ بَا هَر دَبَا **ی** که دَامَتِ چُونِ اَجَلِش فَرَا رَسَدَ
سبحان الله یک آبا غید طومار چو اجل اشغاب شد

اَز دَسْتِ پَا **ی** بُرَدَنْدَ نَتَوَانَسْتِ **کریختی**
ایله آباغی نکشیدن کوبی پتیر بخت
 چُونِ اِیْدَرِ سِیغِ شَمِی جَانِ سَتَانِ **سَدَد** اَجَلِ پَا **ی** بُرَدَنْدَ وَ اَنْ
چون کیر و ده که جان آکلی دشمن اجل بغلار سکر دبی ارک آباغی
 دَر اَنْ دَمَرِ کِه دُشْمَنِ پَا **ی** رَسِیدَ **کمانی** کِیانی نَشَا **ید** کَشِیدَ
اول دمه دشمن آباغ که اید شد کمانه کیانی چاکر او نماز
حکایت اَللّهُمَّ اَدِیدَ مَرَسَمِی وَ خَلَعْتِی دَر بَرِ شَمِی
ایر الله کوردم کوز دنی بر خاعت اوزر نه بهانو
 مَر کِبِ تَارِی نَوَانِ **وَقَصَبِ** مِصْرِی **بَر** سِرِی کُفْتِ سَعْدِی
تاری ان اوزر کیر دنی مصر قاش باشد بر دیر ایا سعدی
 چَکُونَه هَمِی **سِی** اِیْنِ دِی بَا **ی** مَعْلَمِ **بَدِی** حَبِیوَانِ **لَا** یَعْلَمُ
نه کور رس بونقشلو ابریشمی بوبله حیوان اوزر
 کَفْتِ خَطِی زَشْتِ **که** بَابِ زَرِ بِنِشْتِ **شعر**
دیم پیر چرکین خطا دز که اکنون صوید یا زلمش
 قَدْ مَثَانَه بِالْوَرِی حَمَارُ **عَجَلًا** جَسَدًا **لَه** خَوَارُ
قد مَثَانَه پیر بوز اغود در آنکه زارلق ایملک اوزر وار
 یَکْ خَلَعْتِ زَبَا **بِه** اَز هَرَا **خَلَعْتِ** دِی بَا **شعر**
یک کوزل برادش یک اطلس کسونه بیکه

بسیار است زهت خاطر و جز منافع و جذب فواید
چون قدر فایده شایسته دین فایده را در هر کجاست
 و دیدن عجایب و شنیدن غرایب و تفریح بلدان و مجامع
دین عجب را در هر کجاست دین غرایب را در هر کجاست دین تفریح را در هر کجاست
 خلان و تحصیل جاه آداب و مزید مال مکتسب و معرفت
دین دوستی را در هر کجاست دین منصب را در هر کجاست دین قتلش را در هر کجاست
 یاران و تجربه روزگار آن چنانکه سالکان طریق
دین یاران را در هر کجاست دین تجربه را در هر کجاست دین سالکان را در هر کجاست
 گفته اند که **شعر** تا بدگان خانه در گروی هرگز ای خام آدی نشوی
دیده در که تا که دکانه او را طوید مرکز این چیک آدم او را طوید
 برو اندر جهان تفریح کن پیش آزان روز گز جهان بروی
یوریا جهان را تفریح لؤل که برون او که تا که جهان را تفریح
 پند گفت ای پسر منافع سفر بدین نمط که گفتی بی شمار
آه دیدن ایا او غول سفر فایده را در هر کجاست تویوزد که سولیش را
 ولیکن بیخ طایفه مسلم است نخستین باز کا فیکه
ولیکن بیش در تو طایفه تیم اولش اولی بیر باز کا فیکه
 با وجود نعمت و مکنات غلامان و کنیزکان دلا وین
نعمت تو کنتی دین قدرت را اولان را دین قرا و شکر کو کلا نصیب

و شاگردان

و شاگردان چایک هر روز شهری و هر شب مقامی
دین چایک را در هر کجاست هر روز شهری دین هر شب مقامی
 و هر دم در مقام چکاهی از تعبیر دنیا متمتع **شعر**
دین هر دم بیر تفریح کام دین تعبیر دنیا فایده او تو ج
 منعبر نگوشت بیابان غریب نیست هر جا که رفت خیمه زد و خوابگاه
منعبر نمک کثیر طایفه او را بیابان غریب را دین خیمه زد و خوابگاه
 و آنرا که بر مراد خویش نیست دوستی در زار بود خویش غریب نیست
آنرا که جهان را دین دوستی دین زار بود خویش غریب نیست
 دو مرغ عالمی که بمنطق شیرین و قوت فصاحت و مایه بلاغت
ایکمی بیر عالم که طیو و بلیله دین فصاحت قوتیله دین بلاغت بریایله
 هر جا که رود بخد متنی اقدام نمایند و اگر آمد کنند **شعر**
هر جا که میر که کیده خدمت اقدام کوستر دین اگر آمد کنند
 وجود مردم دانا مثال زطلست که هر جا بروی قدر قیمتش دانند
وجود مردم دانا مثال زطلست که هر جا بروی قدر قیمتش دانند
 بزرگ زاده نادان شهر و مانند که در دیار غریب بیخ نیستانند
بزرگ زاده نادان شهر و مانند که در دیار غریب بیخ نیستانند
 بوم خوب و بی که در وین جلیب دکان محالطت او میل کنند
بوم خوب و بی که در وین جلیب دکان محالطت او میل کنند

که بزرگان گفته اند اندک جمال به از بسیار مال و روی
که اولی در پیش در از بقی جمال بیکه حق مالده
 زیبا تر همه دلهای خسته و کلید درهای بسته است لاجرم
دنی کوند یوز قسته گوکلر میبرد دنی بغلو قیولا رک کلیدید او نام
 صحبت او را همه جا غنیمت شناسند و خدمتشان را
انوک صحبتی دوکلی یرد غنیمت آنگار لر دنی خدمتشی رانست
 دانند **شعر** شامد اینجا که رود حرم غمت بند و بر آید بفرش بند و مادر
بیلور لر محبوب اول یرد یکد حرم دنی دونه کوبور و کوبور لر قمر لکند و آتایس و
 پیرطا ووش در اوراق مصاحف دیدم گفته این منزلت از قدر تو می شناسم
طا ووش یوکلر مصحف بر اقلر رانند کوروم دیدم یومیز لک سنو که رکن آرتق کوروم
 گفت خاموش که مگر که جمالی دارد مگر جایایی نه در دست ندانندش پیش
دیدن طنه که مگر که دی که جمال وار در مگر جایایی نه در دست ندانندش پیش
 چون در سر موافقت دلبری بود غم نیست که بذر از وی بری بود
چون بر او غلانه دلیز لک موافقتی اول غم نیست که بذر از وی بری بود
 او جوهر است کوه صدف اندر جهان مکنش در چشم رانده کس شتری بود
اول جوهر در که اول صدف جهان اولماز در چشم رانده کس شتری بود
 چهارم خوش اوازی که بخیمه داودی آب از جریان نوح از طران
در دنی خوش اوازی که داود دنی بوغاز لک صید آققند دنی خوش اوازی

باز دارد پس بویست ان فضیلت دل مشتاقان صید
کرو طوط پس بویست و سید پس مشتاقه کوکلر صید
 کند و از باب معنی بناد صفت او رغبت نما بند و با انواع
ایله دنی معنی استیلر آنوکه مشغولغه رغبت کدستر دنی درلر
 خدمت کنند **شعر** معنی الحسین الاعانی من ذی الذی جسی المثانی
خدمت ایلمر لر بهم قلاغم ار با بیلر وک کوکلر لکند نکر استید شوکه شاید یا پشور
 چه خوش باشد او از نر و حرن بکوش حریفان مست صبوح
نه خوش اولور یوش غلو آواز صبح شرایید مست اولمش حریفان کفلاغه
 به از روی زیباست او از خوش که آن حیا نفس است این قوت
یکد کوزل یوزون خوش آواز که اول نفس فطیر بوجان آزیغید
 بخیر پیشوری که نسبی باز و کفای حاصل کند تا آب
بشنی صفت ایلمر لر که قول دور شهید بیه کفای حاصل ایله تا یوز صبور
 روی از بهرینان ریخته نگرده چنانکه گفته اند **شعر**
انگده او تو دو کولش ایلمه غیلر که دیمشدر
 گر بغیر بی رود از شهر خوش سختی و محنت نکشد بند و
گر بزیلغه کید کند و شهر ندن قیلان دنی محنت چکر بیه دیکچر
 و بخیرانی فتد از مملکت گریه خستد ملک نیم روز
بخیرانی دوشه مملکته آت او یوز یرم گوکلر ماکلی
 و کر آید و گفته

چنين صفتها كه بيان كردم اي فرزندان در مفر موجب جمعيت
 بر بيلان صفت كه بيان ايلدم
 خاطر و دانه طيب عيشست و آنكه از اين جمله بي بهر است
 فاطمه اوله سبزه دني كوزل دير كودا عيشه سبز
 تخيال باطل در جهان برود كسي نام نشان نشود
 باطل خياله جهان با چن كيد كه آنوك نام نشان ايشتر
 هرا نكه كردن كيتي بكي او برخاست بغير مصلحت رهبري كند
 هر اول كه كه جهان نو كدونه سب انوك كينه اور و طوري
 بوتری كه دگر ايشان خواهد دید قضا همي بر ديش قابسوي انه و دام
 بيه كو كرمز كه آرق بوا كور مكر ديكر قضا آينه ايله ورتا دانه دن و طوري
 بركفت اي بذر قول حكما را چكونه مخالفت كنم كه گفته اند
 اوغلان ديده آيد آنا حكيم قولنه مخالفت ايلم كه ديشتر
 رزق اگر چه مقسوم است بآسيا حصول ان تعلق شرطست
 رزق اگر چه قسم اولونشدر آنوك قاصدا و لا حق سبيل اولوق شرطدر
 و بلا اگر چه مقدر است از ابواب دخول ان احتراز اولي
 دني بلا اگر چه تقدير اولونشدر آنوك كله بي قولارندن صقتمق اولي در
 رزق اگر چه مقدر است بآسيا حصول ان تعلق شرطست
 رزق اگر چه مقدر است بآسيا حصول ان تعلق شرطست
 رزق اگر چه مقدر است بآسيا حصول ان تعلق شرطست

آنكه كه در مفر نه چنم كه اهل زندگاني در مفر جهان و ديدن او را از غايب جهل و غلبه نماند

و رجه كسي بي اجل خواهد مرد تو برو در دهان از درها
 كرم كه اجلز المديله
 و درين صورت كه منم با بيل دمان بزم و باشير زبان
 دني بصورت كه منم
 پنجه در افكتم پس مصلحت است كه سفر كنم كزين بيت
 پنجه بر اعورم مصلحت اولدر كه سفر ايلم كه بودند آرتقا
 طاقت بي نوايي ني دارم چون مرد برفت از جا و مقام خوش
 آتقرا لطف طاقت طومارم چون از كيد كند و يزدن و مقامندن
 ديگر چه غم خورد همه افاق جاي و ست شب هر تو انكري سرايي رود
 ايرق نه نم يري نوكل كن لر آنوك يريدر كيد هريد بيوكلو انكري سرايي كيد
 درويش هر جا كه رود سراي اوست اورا مقام مسكن ما و چي چي
 درويش هر جا كه رود سراي اوست اورا مقام مسكن ما و چي چي
 هر جا كه يي رود همه ملك خداي اوست اين بگفت و بذر راوداع
 بريد كه كيدر نوكل آنوك و خدا آنوك ملكيدر بوييد ديد دني آتانه و دواع
 كرد و همت خواست و روان شد و با خود مي گفت
 ايلدي دني همت ديدني دني كيد كند و كند ديدني
 كسي را كه بخت نباشد بكام بجاي رود كسي ندانند نام
 بركه نكر بختي مرادني اولما بريد كيد كه آنوك آردن دني بلزله

تا برسند بکنایه رای که سنک از صلابت آن برسند
تا ابرو شود بر صفت کمانه که طالع انکه ابرو بلند طالع او در

همی آمد و غریب دشتی بفرسنگی رفت
موردی در غریب دشتی بفرسنگی می کردید

سهمکن ای که مرغ ای در این بود کمتر موج آسایش
او که گشت بر سر او و در کوه و راست و طالع او که در کوه و طالع او که در کوه

گروهی مردمان دید هر یک بقرا خسته در معبر نشسته
بر بولک ارل گورده بر بولک در التون بر آینه کجه دوا و تور مشد

ورخت سفر بسته جوانان دست عطا بسته بود زبان
در سفر آسایش بطلا مثل بیکه و در میرای بغل و ای

شنا بر کشود چند آنکه ناری کرد یاری نکردند ملاح
دعا از آید شولیک که زاریلق ایلدی یارلق ایلدی

بی مروت از و خشن بگردید و گفت **شعر**
مروت سزیکب آندن گولک دودیز دخی دوی

بی ز ر نتواند که کند بر کس زور و ز زرداری بیرو محتاج
آلتون ز کوی بتر که کند که او در زور ایلدی و کرا التون که داره زور و محتاج و کوسا

ز زرداری توان رفت برور از دنیا زورده مرد چه بگذر یکسر
التون که بوق دیادنه که کوی بتر اون ارون کوی ز اولو ایلون که التون که

جوانرا

جوانرا دل ازین طعنه ملاح بهم برآمد خواست که
یکه که کوی بتر بهم طعنه بکنی انجمن دیلیدی که

از و انتقام کشد کشتی رفته بود آواز داد که اگر بدین
آندن انتقام بک کیم کشتی ایدر آواز ویردی که اگر بد

جامه که می پوشد قناعت کنید در بیخ ندر ملاح
قناعت که گیتیم قناعت ایدر بگوز در بیخ طوقانم کیم

طمع کرد و کشتی باز گردانید
طمع ایلدی دخی گیتی کیم و دودری

بدوزد شوره دید هوشمند دلازد طمع مرغ ماهی سزد
دیگر طمع عاقلد کوزید طمع کتور قویس دخی بالی طوز اند

چند آنکه ریش و کربان ملاح بدست جوان افتاد
شولیک که بچند کربانی و تقایس بیکه که آندن دوشید

خود در کشید و بی محابا فرو کوفت یارش از کشتی
کند بکدی دخی و متسر آشفه دو کیر یولداش کیده

بدرا آمد که یاری کند همچنین درشتی دید پشت بدادند
طهر کلین که یاردم ایلدی بو بخیلای ابریکد گورین آرد ویردی

جز این چاره ندیدند که با او مصالحت گردانند و بجز
بوندن آبرق چاره کور ویدر که انوکله بارشما ایدر دخی کیم جوت

مَتَحَرِّمَانْدَ رُوزِ دُوبِلَادِندَ وَ مَحَبَّتِ كَشِيدَ وَ سَخْتِ حَشِيدَ
شامش قالدی ایلمکون بلا اوردی دخی محبت چکدی دخی شیتلوق ططری
 رُوزِ سِوَمُ خَوَاشِ کَرِمَانِ کُوفَتِ وَ بَابِ اَنْدَاختِ بَعْدازِ
اوپونجی گون یقاسه اوچک طوتدی دخی صوبه آلدی
 شَا نَروزی دِکَرِ مَرِکَنَ رَا فِتَا دَارِ حِوَتِشِ رَمَقِ مَانْدَ
اول گونو کیم گندن مکر یو کوبدی گناه دوشیده دیر گنده بر صوبه کون قالدی
 بُوْدَ بَرِکِ دِخْتَانِ خُورْدَنِ وَ بَیجِ کِیَا مَن گُندن کُوفَتِ تَا اَنْدَکِ
ایون اعاقله بر اغمی دخی اولار کون قازمغه طوتدی تبار ازان
 قُوْتِ یَا فِتِ سَرْدِ بَیَا مَن نِهَادِ وَ مِی رَفَتِ تَشَنَه وَ مِی طَاقَتِ
قوت بولدی باشی بیابان قودید دخی کندی صوموز دخی طاق
 کُشَتَه تَا بَرِ سِرِ جَاهِی رَسیدَ قُوْمِی کَرْدَا مَن دِیدَ کِه هَرِکِ شَرِی
اولش تبار قیو باشه ایرشید بیر قوم دیر یلکمش کوردی که میریری
 مِشِی زِی هِی شَامِیدَ نَدِ جَوَانِ زَا شِی نَبُوْدَ طَلَبِ کَرْدَ وَ
بیر پوک دو کیم اچ کاروی یکیک پوی یوغیدین صواستید
 بَحَانِ کِی مَوْدِ رَحْمَتِ نِیَا وَ رَدَدَ دَسْتِ نَعْدِی دِیَا رَ
دخی بیانه لو کسترید رحمت کتور مدید نعدی الی اوزده
 کَرْدَ مِشَرِشْدَ وَ مِی چَندَ رَا فَرُو کُوفَتِ مَرْدَانِ غَلِبَه کَرْدَ
ایلدن میتر اولدی دخی بر کیم تن لری آشفه دو کدی اولر غلبه زیلدیلر

وَ مِی مَحَابَا بَرْدَندَ وَ مَجْرُوحِ شَدَ شَمِشِ چو بَرِشْدَ بَرِ نِیْلِ رَا
دخی و مَشَر و وریدلر دخی بر الو اولدی سیکر چو طبطلو اولدی پیری و ور
 بَاهَمَه تَنْدِی فَصَلَاتِ کِیَا وَ شَدَ مَوْدِ جَا نَزِ اُجُوْدِ اِتْفَاقِ
دو کیم یا و زلفله دخی ایریلغله اولر قرینه لری کچواتفاق اول
 شِیرِ نِیَا نَرَا بَدَ مَانْدَ بُوْسَتِ جَوَانِ بَحْکَمِ ضَرُورَتِ خِیَ
قرنیزجی ارسلانوک درین یرارلار یکت ضرورت حکید
 وَ مَجْرُوحِ دَرِی کَا رَوَافِی اُفْتَا دَ وَ بَرَفَتِ شَبَانِکِه مَقَایِ بَرِشْدَ
دخی بر الو بیر کاربان آروچ دوشید دخی کندی کیم وقتد بر مقام ایرشید
 کِه اَز دَرْدِ اَن بَرِ خَطَرِ بُوْدَ کَا رَوَانِیَا نَرَا لَرَزَه بَرَا نْدَاخِ اُفْتَا دَ
که او غریلار دق نور قوده ایون کار با بخیر اندام لونه دتره مک دوشید
 وَ دَلِ عَمَرِکِ نِهَادَندَ کُفَتِ اَن دِشَمَه مَدَارِیدَ کِه یَکِ مَنَمِ دَرِی نِیَا
دخی کوکلن ملاک لغه قودیلر دیر غفطه طوتک کیم بیر کیم بوا ورتاد
 بَنِجَا مَرْدِ رَا جَوَابِ هَمَ وَ دِیگرِ جَوَانَانِ هَمِ یَا رِی دَهَنْدَ
ایل ار جوبرو بر دخی غیر یکلرم یارلق و بر لر
 مَرْدَمِ کَا رَوَانِیَا بِلَا فِ اَوْدَلِ قُوِی کُشَتِ وَ بَصُصَبَتِشِ شَاد مَانِی
کاروانه ار لونه آنوک لافله کوکل قوی اولدی دخی صبیته شادمانی
 کَرْدَندَ وَ بَرَا دَا بَشِ دَشْکِرِی کَرْدَندَ جَوَانِ زَا اَتَشِ مَعْدِ بَالَا
ایلدیلر دخی آزیغنه و صوینه آل طوتو صلی ایلدیلر یکیک معده سیر اشی یوقو

گرفت بود و عنان طاقت از دست رفته لقمه چند از سر
 طومش اید ^{دین طاقت یولاری الدن کتمش برین لقمه}
 اشتها تناول کرد و دی چند آب میاشامید ^{تا دی بود و نوش}
 اشتها بلندی از قلمن اید ^{وین برین دم صو آچدی}
 بیار امید خواستی در بود و خفت ^{پری مردی سخت جها}
 دکنی ^{ایه او یقوت قید او بودی}
 دید در کاروان بود گفت ای یاران من ازین بدرقه شما
 گوریش ^{کوبانده اید دین این پارلر بن بویز که چلو نماند}
 اندیشه ناگزیده چند آنکه از دست در دآن چنانکه حکایت
 قور قویم ^{شول قدر و کول او غول الله}
 کنند عری را در می چند کرد آمد بود و شب نشوین ^{ایه}
 ایدر لر ^{بیر عربوگ برین آچی لر بی اولشید}
 نمی برد یکی را از دوستان بدی خود برد ^{تا و خشت تنهایی}
 التزدی ^{دولتداردن برین کتد و او کنه ایلدی}
 بدیدار او منصرف کند شی چند در صحبت او بود چند آنکه
 آنو که دین اید ^{کتمش ایلدی}
 بر در میهایش اطلاع یافت ^{ببرد بخورد}
 آنو که آچی لر ^{او زر طومش بولدی}
 دین

کریان و عریان گفتند حال چیست مکران ^{در میهای ترا در برد}
 آنلار ^{دین چلاق دیدل مان زور}
 گفت لا والله بدرقه برد ^{هرگز این زمان نشستم}
 دیدل ^{دالکی یولداش الدن}
 که بدانشتم آنچه خصلت اوست ^{زخیر دندان دشنی تیر است}
 که بیلد ^{که اوله آنو که فعلت در}
 که نماید بخت مرد دوست ^{چه دانی اگر این هم از جمله دندان}
 که کونو که از کوزنه دوست ^{که بیلورن اگر بودی}
 باشد که بعیاری در میان مانع بشد است تا بوقت فرصت
 اوله ^{که عیار لغد}
 یارانرا خبر کند مصلحت آن بستر که او را خفت بماند
 یادند ^{خبر ایلدی}
 و برانیم جوانانرا تدبیر بنواستوار آمد و میهای بی ازشت
 دین ^{سوره لم یکن}
 زن در دل داشتند جوانرا خفت بگذاشتند ^{آنکه خبر یافت}
 بررق و و روضه ^{طومش بولدی}
 که افتایش بر گفت یافت ^{سرا و رخ کاروانرا دند رفیه بیجا}
 کونش ^{او موزلارن بولدی}

بِرِخَالِكُمْ نَهَاذُ وَذَلْ تَرْهَلَاكَ سِيرُ دُنْيَا كُفْتُ
طَرَاغُ قُوْدِي دُنْيَا كُوْكُنِي عِلَاكَ اَصَارُ لَا دِي دُنْيَا دِي

مَنْ ذَا جَدَّتْنِي وَرَمَّ الْعَيْسَ . مَا لِلْغَرْبِ سِوَى الْمَغْرِبِ أُنْثَى .
منوکل التیتر بکایتشہ ودر حیلہ زحمتنی غریبون یوقدر غریبیدن غریب علم اچھی

درستی کند بر غیبان کی
که نابود باشد بغایت بسی
ایرینک ایله غیبه اوز زنده برکسته
که اولاش اول غم شد چوق

ممكن درين سخن بود كه پادشاه زاده در بي صيدي از لشكر
ممكن بوسوزد ايدين كه پادشاه از غلج بيرصيد آرد بجه لشكر

دور ماند بود و بالای سراسر آمد این سخن بشنید و در هیئت
ایراق فاشید دخی باشی او در بطور مشایخ بود و یا ایشان دخی میماند

ننگه کرده صورت ظاهرش پاکیزه دید و باطن حالش را کند پرستیده
نظر آید و ظاهر صورتش آرد و کور و دخیل و روحانی ظاهرش

از کجایی و چه نام داری و بدین جایگاه چون افتادی برخیز و

بوشرونی گذشته بود اعدا دت کرد ملک زاده دجالت شاه او

خوش باز آمد پذیر بدیدن او شاد مانی کرد و بر سلامتی
تا کند و شهره یگر و کلید آید گورنگله شایق ایندی

حالتش شک گفت شما نکه از آنچه بر سر آوردت بود از حالت
 دنی هالو که سلامتی یکه وقت از آن که انوک باش اوزر کتمش اید

کشتی و جور ملاح و زوئیایان بر سر چاه و غدر کار و انبیا
یک صالنه و یکیم جورده و دین کویلو لردن قوی باشند و دین کار و انبیا لردن

بَا پِذَرِیْ كَفْتِ پِذَرِ كَفْتِ اِیْ بِسَرِ نَكْفُتْمَتِ بِهَكَا مِ رَفْتِ
آتا سَنَ سَوِیْدِیْ آتَه دِیْدِیْ اِیْ اَوْغُول - كَا دِیْدِمِیْ كَتْمَكِ وَقْتَه

که تهنیت ستانرا دیدت دلیری بسته است و نجات شری
که آتی طار را روک بهادر لقا آید بفلوور ذوق ارسا نکت میسر

شکست شمس جمل خوش گفت ان تهی دست سلیم شور
اول آلی پوش راق او ش دمی

بگوی در بهشت از نجات من زور. پس گرفت ای پدر هر آینه

تاریخ نبوی کتب بر نذاری و تاحان در خطر نفی بر دشمن

ظفر نیای و تا دانه بریشان نکنی خرمین برند آری ند بینی
 نظر بولازنی دنی تا دانه بریشان آید نیم خرمین بود و طوطی کور و زنی
 که برنجی که بر دم چرخ تحصیل کرد و بنیشتی که خورج چه قایم عسل
 که بر زفت که آید نه فصل ایدم دنی بر آغوشم بدم نه باله سر باری
 آوردیم **بیت** که چه بیرون ز رزق نتوان خورج در طلب کاهلی شاید کرد
 کتور دم که چه رزق نه طلب یک اولماز طلب ذکا طلبی بیک اولماز
مغواص که اندیشه کند کام نهنگ هرگز نکند جز کرمانا بد بچنگ
 طالبی که فکر آید صوابی ده کن مدکن آید به آغوشها لو ابجی الله
 ایسانک زین مضرک نیست لاجرم تحصیل یار کران میکند
 دگر منوک اشفا طایب دیر نوبی دکلر لاجرم آغوش یوک کتور و صیلک ایلر
 چه خورج شیرین درین غار باز افتاد راجد قوت بود
 نه به به به بخت ارکان بومفاد کرد و دوشمش نه آرزو اولور
 که شود در خانه صید خواهی کرد دشت پایت چو عنکبوت بود
 که سن آوکه آوایمک استرسک الگ آباغوک اورمجه کی اولور
 بذر گفت ای پسر ترا درین ثوبت فلک یاور دی کرد و اقبال
 آت دیدن آید او غول لگا بو نوبت فلک بولد اشق ایلر دنی دولت
 رهبری تصاحب دولتی بشود رسد و کلمات از خاز و خاز آری
 قولا و زلی تا بر صاحب دولت کلا ابرشیر کلا یکند دنی دیکلر آید

بد رفت و بر تو بخشود و کسر حالت را بتفتد
 طهر کتور دنی بر آسرد دنی کالوک صمد یا و وقتش بیکد
 حب کرد و چنین اتفاق نادر افتد و بر نادیر حکم نتوان
 خرا ایلر دنی بختین اتفاق آرز دوشر دنی آرز و شد حکم ایلر اولور
 کرد زینها زنی بد طبعی دیگر یار کرد این ولع نکردی
 زنهار شکر کتور بر طبع بر غیر کتور بوطعه طولاشم طولاشم
 صیاد نه هر یار شغالی برود باشد که یکی روز بکنش بد
 آوی مرکت دکلر که تلکو کتور اولور که بر گون آید قبلان بر تار
 چنانکه یکی را از ملوک حرمها الله تعالی نیکینی کرمانا بد
 شنگ بکلر دنی الله تعالی بکسون به آغوشها لو بوزک قاشی
 انگشتری بود باری حکم تفرج با تینی چند از خاصان بصلای
 بوزک ایلر بوزک تفرج کلید بر بخت شیلر حاصلدن
 شیراز بیرون رفت فرمود تا انگشتر بر آبر کند عصب نصب
 بر از مصلحت طهر کتور بیوردن تا بوزک بیوردن قه سمند
 کرد نذر تاهریک که تیر خود از خلقه انگشتری بگذراند
 دیکلر تا به کله کتور و آتینی بوزک خلقه سمند بکون
 خاتم او را باشد اتفاق چهار صد شیر انداز در خدمت او بودند
 بوزک آنوک اولو اتفاق درت بوز آتینی آنوک خدمت ایدیلر

جمله خطا کردند مگر گوذکی بر بام رباطی بیازمده از هر
جمله خطا ایدید مگر بر او غلبه بر هر دو سرای طاعت از او یا صلح

طی تیر انداختی اتفاق باد صبا تیر او را حلقه انگشتری
مرطوبه اوق آردن اتفاق صبا تیر آنکه اوقنی بود که خلوتی

بگذراند خلعت نعمت یافت و خاتم بروی آرائی داشت
چو روی خلعت و نعمت بودی و بی بودی اما از او طو تیل

سر تیرگان را بسوخت گفتند چرا چنین کردی گفت تادو
او غلطان او بیای باقی اگا دیل چون بویله ایلدک دیدی

نخستین برجای بماند **شعر** گو بود کز حکیم روشن را
تا اولی رونی بر نداد که اولور که روشن فکر کو حکیم

بر نیاید درست تدبیری گاه باشد که گوذکی نادان
یو تو رو کمر بر فکر درست گاه اولور که بر فکر او غلبه

بغلط بر هدف زند تیری **حکایت** در ویشی راشنیم
یقله لغد شاه و در او ویشی

که بخاری نیست بود و در بروی از مردمان جهان بماند
که بر مغارده او تور مشایید و بی قیود ارلونه جهانگر

و ملوک سلاطین همه بهمت او مستظهر و هیئات شوکت
و بی بکر و بی سلطان و یکی آنکه متمیل ظاهر او شد

ایشان

ایشان در چشم همت او ماند **شعر** هر که بر خود در سوا کشاد
آنکه همتی کورند قالمش هر که کند و اوزر و دیلمی قبولی آید

تا میرود میارند بود از بگذار یا دشاھی کن
تا او بجهت مجازق اولور طبعی قودنی پادشاهی آید

کردن بی طمع بلند بود یکی از ملوک ان طرف اشارت
طبع سزیون یو به اولور اول طرف فکر بکر نره بری اشارت

کرد که توقع بکفر اخلاق مردان چنین دارم که بنان نمک
ایلدن که ایمن از لک خلقی کرمندن شویله طوتا به که طوز انکه

باما موافقت کند صالح رضا داد حکم آنکه اجابت دعوت
بر و میله و زنگ ایلد صالح رفت و بریدی اول فکیده دعوت اجابت

ست است دیگر روز ملک بدیدن رفت عابد از جای برخاست
ستور بر غیر کون پادشاه آید کورمکه کتیر عابد بر نرن اور و طور و

و در کنارش گرفت و تلطف کرد و ثنا گفت چون ملک غایب
دنی قوجدی دنی بمشقق ایلدی دنی دعا سیلین چون پادشاه غایب

شد اصحاب پرسیدند شیخ را که چندین ملاطفت که کردی
اولیر اصحاب صور دیل شیخ که بود یو مشقق که ایلدک

امروز با پادشاه خلاف عادتت بود و دیگر ندید بودم گفت
بوکون پادشاه عاد توکل خلاص ایدنی دنی آیری کور مشایید

هنگام بر ساط بشی . واجب یاد خدمتش بر خاست
هر گویا که ساطند او توریست واجب کلور خدمت او و بطوریت

لطیف گوش تواند که هم عمر وی . نشود او از دفع جنگ فی
قولاً غور کوی یتر توکل عمرت ایشیه و کلر جنگ نیک او از

دیده شکید ز تماشای باغ . بی کل نرسین بساید دماغ
گوف صبر نور باغ تماشا سنده کلر نرسین دماغ باشا کلور

ور نبود بالمشا کند بر . خواب توان کرد حجر زیر سر
و کر اولیه یو که طلویست اویتو اویتو اولور باشا آتد طاشیل

ور نبود دلبهر خواب پیش . دست توان کرد در اغوش خویش
و کر بید او یور دلبهر اولیه ایلرود الکنه و کنده تو به بیلور

وین شکم ی هنری بیج . صبر ندارد که سازد بهج
بو نلر تو قرین صبر یلر می یلر صبری یوقدر که دور و ل میج نلر

چهارم در فواید سخاوت
باید

یکی را از دوستان گفت امتناع سخن گفتنم بعلت آن اختیار
دو شدن بید دیدم سوز سیکدن کوجنه و کم اول غلک اختیار

آمد است که در سخن نیک بد اتفاق افتد و دید دشمنان
گمشدر که سوزد ابو دلیله در اتفاق اوثر دوشمنان کوزین

جن بریدی نمی آید و گفته اند که دشمن آن نه که نیکی نهند
بر دشمنان غریبه کلر دیشدر دشمن اول یکر که اینک کوزین

عمر و اخو العداوة لا عمر بصلح . الا و یکرهه بکذاب اش
عداوت فردا کلر بر صلح یا نلر الا اکا لازم استورر کذاب کینه و زین کوزین

هنر بخش عداوت ز کز عیبت . کلست سعدی و د حتم دشمنان
منز دشمنان کوزین اولورق عیبت سعدی کلر دشمنان کوزین دیکنه

نور کیتی فرو ز چشم خور . زشت باش چشم مویش کور
بها نلر نور خورده چشمه در آتد چیرک اولور کورته کلر کوزین

حکایت باز رکابی راه زدن رخسارت افتاد بر آفت
بیر باز رکاب کلر یک آتد زبانه اولور

نباید که این سخن با کسی در میان نهی گفت ای بدر فرمان را
کوزین بوسوزن بیزگیل اورتایه قویان دیدن آتد بیزق سوز

نگویم و لکن مرا بر فایده این مطلع گردان در نهان داشتن
دیم و لکنر بی بو نوک فایده ای اوزر مطلع اوزر که تو طوطی

آنچه فایده گفت تا مصیبت دوست شود یکی نقصان مایه
آنچه فایده دیدم تا مصیبت یکی اولیه بر سر مایه اگر کلر

و دیگر شایسته همسایه بیت . مگو آنده خویش باد دشمنان
بیر و خوشتر کوشش کوشش کوشش کوشش کوشش

که لا حول و لا قوة الا بالله العلی العزیز

حکایت - جوی خردمند از فنون فصاحت و خط و افر داشت
بیر قلدیکت فلدن و فیللدن و آذنی و ایدین

و طبع نافر چندانکه در محفل دانشندان نشستی زبان از
دنی قاطع و طبیعت و ایدین دانشمند و عقلی اوتور و دینی

سخن گفتی بیستی باری پذیر گفت ای پسر تونین از اناج دانه
سوزیلمدن بغلار و برکت آیدین انا اذول سندی آندن که بیلور

تکوی گفت ترسم که پیوستم از اناج نه دایم و شره ساز شوم
بندیدین خودم که بیا صور در آندن که بلزم دنی اوتور و اول

شعر ان شنیدی که صوفی می گوشت زیر نعلین خوش می چندی
آینه آشته گی که بر صوفی دو گره کند نعلینی آشته بر قاپه می

استیسی گرفت برهنگی که بیان نعل رستم بست
یکینی طویر بر چاوش که کلا اتم نعل بغلا

نگفتی ندارد کسی یا تو کار ولیکن چو گشتی دلیلی بسیار
سویلمدن که سنوکل ایش طومار ولیکن چون سیدگی دلیلی کتور

حکایت - عالمی معتبر را مناظر افتاد با یکی از ملاجده
بیر معتبر عالمو بحث و مشوره مله لوده بیر

لغنه در آنکه حجت با و بر نیامد سپر سید اخ و بر گشت کسی
التمو که لغتی آناه جمله انوکا اوزد یوقار و کلور قلایه بیر قید

گفتی

گفتی ترا با چندین فصل ادب که داری بای دینی حجت
انکادین سنوکل یوقار فلوکل دنی ایدین کطونارین بیردینش اوزد

بر نیامدی گفت علم من قرآن حدیث است و قول مشایخ
یوقار و کلور دین بی علم تم آندر صیدر دنی مشایخ یوقار

و او اینهارا معتقد نیست و نمی شنود پس مرا شنیدن کفر
اول بونلار اعتقاد ایدین کلور دنی ایشتر پس بیا آنو که گزین ایشتر

بیت او بچه کار آید آنکس که بقرآن خبر و نرهی
نایش برادر اول که قرآن خبر آندن فور تلمیسن

حکایت - آنست جوابش که جوابش ندی جالوس حکیم ابلهی را
اولدر جوابد که جوابی و بر میرسن جالوس حکیم بیر ابلهی

دید دست در گریبان دانشندی زده و بی حرمتی کرد گفت اگر
کوروی الی بیر دانشمند که بقاس و ورش و ستر لوق اید دین اگر

این دانا بودی کاروی با نادان بدینجا نرسیدی **موعظه**
بیر بیلی اولادیر انوکا ایش نادانل بوی ایشتر

دو عاقل را نباشد کین یکبار نه دانا می شنود با یکبار
یک عاقل که انا سندی دنی فکر اولار بیودن او نکولنر بیلی باشلور

اگر نادان بوحش سخت گوید خردمندش بر می دل بگوید
اگر بلر اور کلیمه قبی سوبله عاقله مشغله کلور استر

وگرا از هر دو جانب جاهلانند. اگر زنجیر باشد بکسلانند
وگر ایکی جانب نه بیدار اولورسه اگر زنجیر دوقی اولورسه او زرد لر

یکی را زشت خوئی داد دشنام. تحمل کرد گفت ای خوب فرجام
بیر بر پر در کز خوینکو سو کدر میرا بیدار دوقی اولورسه او زرد لر

بتر زانم که خواهی گفت ای. که دایم عیب من چون من ندانی
آند نه بستم که دیگر دیدن که اولورسه او زرد لر

حکایت سخنان واپیل در فضاحت بی نظیر نهاد. اند
سخنان واپیلی فصاحت بی نظیر قوشده

حکمرانکه بر سر جمعی سالی سخن گفتی لفظی مکرر نکردی و اگرها
اول حکمه که بر هیئت باشند ببرد سوز سید در بیر لفظی تکرار ایلر دی واکرم

اتفاق افتادی بعباری دیگر گفتی و از جمله آداب
اتفاق دو شیرد بیر غیر عبارتله سید در دوقی ندرید که جمله ادب لرن

حضرت پادشاهان یکی است سخن گر چه دلبد شیرین بود
سوز کر چه کوکل بغیاجی دوقی طلال اولور

سزاوار تصدیق تحسین بود. چو یکبار گفتی مگو باز است
تصدیق و تحسین لایق اولور چو بر کمره سوزید که سید کبر و صفا

که خلوا چو یکبار گفتند **حکایت** یکی از حکما را شنیدم که
که خلوا چو بر کمره سوزید که سید کبر و صفا

می گفت هر کسی که بجهد خویش اقرار نکرد. است مگر آنکه
سید در هر کس که کند و جهلن اقرار ایلر

که چون دیگری در سخن باشد او تمام نکفت سخن آغاز کند
که چون بیر غیر که سوزد اول اول تمام سید در اول سوز بیلر

سخن را سرست ای خردمندین. میاور سخن در میان سخن
سوز که باشی وار و رابعا دوقی دوقی وار سوز کتور سوز آراست

خداوند فرهنگ تدبیر هوش. نگوید سخن تا نبیند خموش
عقل این تدبیر است ایقل این سوز سید تا ایتیم اولانی کور مینو

حکایت تنی چند از بندگان سلطان محمود خواجه
بیر پنج تن سلطان محمود قوللارندن

حسن میمندیر گفتند که سلطان امروز ترا چه گفت در فلان
حسن میمندیر دیدل که سلطان محمود بکون سلطان دیدی فلان مصلحت

مصلحت گفت بر شاه هر نوشتی مانند گفتند اینج با تو گوید
دیدن سوز که او زرد و کون دوقی اولور قلمداد دیدل اینج که کاسوید

که ضمیر سر بر سلطنتی و مشیر تدبیر مملکتی با مثال
که سلطنت تختک ضمیر دوقی مملکت تدبیر یکا اشارت ایتیم

ما گفتن روا نداده گفت با اعتماد آنکه داند که بکس نکویم
بازم بکس سلطه روا طوقاز دیدن اول اعتماد دیکر و سوز که کس سید

پس چرا می پرسیدید **بیست** نه هر سخن که بدانند بگویند اهل
بست پنجه صور و گوز یون مروز که بیور سیتیه عاقله

بسر شاه سخوشن نشاید بخت **حکایت** در عقد بیع سرای
شاه سرید کند و باشند اوینو یرمز یر سرایو که بیعی عقدی

متردد بودم جهودی گفت اخر من از کتختایان این محکم
قتلور ایدم یر جهود دیو آخر بن بو عتد کتخته ارنه یر یر یر

وصف این خانه چنانکه هست از من پرسید بخر که هیچ عیبی
بو او که وصفی شک و ادور بنه صور صون الک میو میو

ندارد کفتر بجز آنکه همتا بگوئی **شعر**
طوتاز دیدم آندن غیره که سن قوتش یر

خانه را که چون تو همسایه است ده دهم سیم گم عیار از رخ
یر او که بخیلی قوتش یر و ادور اونا قیون اسک بهار طار تار

یک امیدوار باید بود که پس از مرگ تو هنر از رخ
یک امید طوتوی اولی کر که سنوکه الومکده حکم بیک طر تار

حکایت یکی از شعر پیش امیر دزدان رفت و مدحی گفت
شاه دزد یر او غریلا ریکی او کنه کنه دخی یر قصیده

بفرمود تا جامه از وی بپوشند و از دینه بدر گردند مشکین
بو یر و تا قفانز آندن آندیل دخی کوید و طشر ایلیدل مسکین

برهنه

برهنه بست ماهی رفت سگان بر قفای وی افتادند خوا
چبلاق سووقلا کتیر کلید انوک اوردن دوشیدر دیلیدر

تا شکی برگیرد زمین بخ بسته بود عاجز گشت و گفت این
تا یر طاش قالدون یرن بود بغلامن ایدر عاقر اولیر دخی دیو

چه خرامزاده مردمانند سگ را کشاده اند و سگ راسته
خوامزاده از لرد کو پکیر اچشد دخی طاشلر بغلامن

امیر از غرقه بدید و بشید بخندید و گفت ای حکیم از من
بیکر پنجه دن کوردن دخی ایشور کولیدر دیدر ای حکیم

چیزی بخوان گفت جامه خودی خواهم اگر انعام فرمای
شده دیدم دیدم کنه و قفانم دیدم اگر انعام بیوررنگ

که از دست شما سلامت رستی غنیمت محض است رضا
که یرک الوکوزدن ساغلقد قورتلق صرق غنیمتد خوش و اولوق

من نوالک بالرحیل **بیست** امیدوار بودادی بخیر گشت
سنوکه عتشدن نیان قورتلق امید طوتوی اولور آدی کسد و کضیر

مرا بخیر تو امید نیست شمر سلا دزدان را برو حجت
بکاسنوکه خیر و که امید یو قدر شرایر شردن او غریلا روک بکد انوک اوردن

آمد جامه اش بفرمود و قبا و پوشتین و در می جذیر آن نید کرد
کلید قفان بیور دی دخی یر کورد ک قفان دخی بری آچی انوک اوردن زیاد ایلیدر

حکایت منجیمی بخانه خود درآمد و یگانه دید باز خوش
پیر منجم کند و آوند کلدی پیر یاد آدم گوردی کند و عورتی

نشسته دشنام داد و سقط گفت و آشوب رخاست صاحب
او ترمش سوگیر دخی پیر بر سیلید دخی فتنه آورد و طورید

دی بدین معنی واقف شد و گفت **شعر** تو بر آوج فلک چه دانی
پیر صاحب دل بومعینه واقف اولی پیر سن کوک طر و غنّه پیلورین

چون ندانی که در سرائت کیست **حکایت** خطیبی گریه القوت
چون پیلورین که سرائیکه کم وارور پیر خطیبی که

خود را خوش آواز پنداشتی و گفتی که نعیم و غراب لبین در لسان
کنیزه خوش آواز و صوریه دیرین که آلاجه قرنا نکر آوازی انوکا

اوست یا ایته ان انکرا لاصوات در شان اوست **عرب**
یا خود ان انکرا لاصوات آیتی آنوکا شانده در

اذا نهق الخطیب ابوالفوارس که شعب بهدم اصطر فارس
چما آغز خطیب ابوالفوارس آنوکا پیر بودانی و از ور اصطر فارس

مردم قریه بعیت جاهی که داشت بلیتت می کشیدند
کوی ارلور پیر منصب علیشه طوتار دی بلا سنی چکر دی

و اذیتت مصلحت ندیدند تا یکی از خطباء ان اقلیم و نوا
دخی انجمن مصلحت کوزر کردی تا پیر اول اقلیمو خطیبان

که با او عداوت نهانی داشت باری پیر رسیدنش آمد بود
که آنوکا کز لوب عداوت و آروی پیر گنه آید صورغه کلمش اید

گفت ترا خوابی دیدم خیر یاد گفت چه دیدی گفت دیدم
دیدم گلابر دوست کوروم جز اول اید کور و کور دیدم

که ترا آواز خوشی بودی و مردمان از نفست در آسایش
که سنگ آواز که خوش اید دخی اولر سنوگ نشکند و کلنگ

خطیب اندین لحتی پندیشد گفت این چه مبارک
خطیب بونه پیر آواز فکر اید دخی بونه مبارک دوش

خوابست که دیدی مرا بر عیب خود واقف گردانیدی معلوم
دوش که گوروک بنی کند و عیب طویوی ایلک بلو

شد که آواز ناخوش دارم و خلق از نفسم در رنجند تو
اولدیکه پیر آواز و وارور دخی خلق بنم نشسدن انجمن اولور

کردم گزین پس خطبه خوانم مگر با هستی **شعر**
ایلم که بوندن سکر خطبه اوقایم مگر آرقنقله

از صحبت دوستان بر خیزد کاخلاق بدم حسن نمایند
دوستان صحبتدن انجمنم که بنم پیر مرقطلام کوک کورستر

عبد هنر و کمال بینند خاتم کل یاسمین نمایند
عیسوی هنر و کمال گوردر دیکوی کلد یاسمین کستر

لَو دَشَمَن شُوخ جَسَمِ نَابَاک . تا عیب مرا بمن نماند
دی ناپاک اوچم کوزلو دشمنه تا بنم عیبوی بجا کسترار

هَر آنکس که عیبش نکویند پیش . هَر داند از جاهلی عیب خوش
مراول کنه که عیبش اوکنه دیمایلر منربیلور جاهل لغنه کنه و عیب

حکایت یکی در مسجد سنجار بطوع بانک نماز گفتی یا دانی
بیریس سنجار مسجد اختیار او ازید نماز سیردی اذان

که مستمعان را از وفقت بودی و صاحب مسجد امیر عادل
بکی ایشیدلر آنده اورمک اولور دی دخی مسجد آستی عادل بکر

و نیک سیرت بودی نمی خواستی که دل از رخه گردد گفت
بن ایو فلولو ایوی دیلزدی که کولکن انجمنه ایله دی

ای جوان این مسجد را مؤذنای قدیم هستند هر یکی را
ایکک بومسجد وک اسکی مؤذنلر وارور بربر

ده دینار مرتب داشته ام ترا ده دیناری ده مرتب جای
اون آلتون ترتیبلمش طلوتشم سکاونه آلتون ویرورم

دیگر روی بدی قول اتفاق کردی گفت بعد از مدتی دیگر
تاغیری برگیره من بوسوزیلد دوزنک ایلی وکتیر بیمنانه صکر کرد

بار پیش امیر آمد و گفت ای خداوند بر من حیف کردی
گفت بگرا وکنه کلین دخی ددی ایا افندی بگاجیلدک

که مرا ازین بقعه بده دینار بدر کردی که انجا که رفتم
که بی بو اودنا اون آلتون طشر ایلی که اول بره که کتم

بیست دینار می دهند تا جای دیگر رو قبول نمی کنم
یکری آلتون بجا ویردر تاغیری بریم قبول ایلام

امیر خندید گفت زنهار رستایی که بجای ده دینار راضی
بکر کلید دخی ددی زنهار آلمیاسن که ایلی آلتون راضی

شوند **بیت** کسی بخراشد ز روی خارا کل
اولدر کمره که قشیر طاش بوزنه بلیمغ

چنانکه بانک درشت تو میخراشد دل **مثل** ناخوشاوازی
شیلد که سنوک ایری آواک کوشلی طرلر بیر چرکنا آوازلو

بانک بلند قرآن خواندی صاحب دلی بشنید گفت ترا
بوم چینه مغل قرآن او قور دی برکولک آست ایشتر و دی سنوک

شاهد چند است گفت هیچ گفت پس این همه زحمت
ایلی نه قدر ور دی بیپوق دی پس بود وکیل زحمت

بر خود چرایی نهی گفت از بهر خدای خواهم گفت از
کنو که بیچون ویرر دی الله چون او قورم دی

مهر خدا بخوان **بیت** که تو قرآن بدی نمط خوانی
مهر خدا اولسون الا قور کرسن قانی بوتایو ایله او قورک کرسن

بیت
بهر خدای
بهر خدای
بهر خدای

باب پنجم در عشق و جواب

حسن میمند بر گفتند که سلطان محمود چندین بند
 صاحب حال اند که هر یکی بدیع جهانی اند جلوه فتاد
 است که با هیچ یکی از ایشان میل محبت ندارد چنانکه
 با ایشان که حسنی زیادت ندارد گفت هر چه در دل
 فرو داید در دین نیکو نماید

که هر که سلطان مرید او باشد که همه بد کند نکو باشد
 و آنکه پادشاه بینداند که شایر خیل خانه نتوان
 کسی بدید انکار اگر نکند نشان صورت یوسف
 که انکار بگوید اگر نظر ایل

باب ششم در عشق و جواب

و گز چشم ارادت نکه کنی در یو فرشته است نماید چشم گروی
 حکایت گویند خواجه را بنده نادر الحسن بود باوی
 بسیل مودت و دیانت نظری داشت تا یکی از صاحبان
 گفت درین آفرین بنده با حسن شباهت که دارد زبان
 او در زبونی گفت ای برادر چو اقرار بنده کی کردی توقع خد

مدار که چون عاشق و معشوق در میان آید مالکی و مملوکی
 برخاست شر خواجه با بند بری حصار چون در آید باری و خند
 و آنکه اگر خواجه حکم کند وین کشد بار ناز چون بند
 حکایت پارسایی را دیدم محبت شخصی گرفتار و مبتلا شد
 بر زانوی کورم بر شمع محبت طوتمش دین مستدا اولی

و رازش از پرده بزم ملاقات داد: نه طاقت صبر نه یارای گشتار
 دخی رازی پرده بزم طولا کلمش صبر طاقت یوق نه سبیلک تابی
 چندانکه ملامت دیدی و غرامت کشیدی ترک نقصان نکردی
 شوقه که ملامت کور روی دخی غرامت چکریدی ترک ایملد دخی اکلک فوفا
 و گفتی گویند نیکم ز دامن دست و رخود بر رخ تیغ تیرم
 دخی دیدی قصه ایلمم انکو کون الوی کور خود و در آن کسیر قلیچ
 بعد از تو منجا ام نیست همدردی کوریم از کوریم
 سزده صکر ملاذ بی دم یوق ساقچم کرقا چورسم بنی
 باری ملامتش کردم و گفتم عقل نفیست راجه شد تا نفس
 بی گمر آینه ملات ایلمم دخی دیدم نفس عقلو که اولدی
 خست برو غالب آمد زمانی فکر کرد و گفت
 تا خستیش انکو او ذره غالب کلیدی بی زمان فکر ایلمم و ددی
 هر کجا سلطان عشق آمد نماید قوت بازوی تقوی افعال
 مرقند عشق سلطان کلیدی قلاوی بازو و قوت دخی تقوی بر قلاوی
 پال دامن چون زید بیچاره اوقات تا کربان در و حل
 پاک دامن محبوب چون بیچاره دیرل دشمن اولور بقاسه دگر با جیف
 یکی را دل از دست رفته بود و ترک جان گفته و طبع
 بیرنگ کوی الون کمتش ایلمم دخی جان ترک سیش ایلمم

نظرت جای خطرناک و ورطه هلاک نه لقمه ای که تصور
 نظرینک قدر قولی بر ادی ملک اولاجی سرباش ایلمم بر لقمه دگولکه صورت بغلق
 شدی که بگام آید یا مرغی که بدام افتد
 اولادین که دماغه کله یا بر قوش دگول که دوزاخه دوش
 چو در چشم شاه دنیا بندرت زر و خال یکسان نماید برت
 چو محبوب کوزنه آلتونک کلمیه آلتون دخی طبرانی بر کستر رشک اولونک
 باران نصیحتش گفتند ازین خیال محال محبت کن که خلق
 یارنر انکا نصیحت ددیلمر بو اولماز خیالونه یا ناکتمک ایلم که بر خلق
 بدین خیال هوس که توداری اسیرین و یای در زنجیر نیالیدی
 بو خیالنه دخی هوسید که سند وارور کتسا قلدر دخی آبداریه زنجیر ده در اکلور
 دوستان کو نصیحت میکنند که مرادین بر ارادت اوست
 دوستان دخی بنا نصیحت اتسوندر که بیم گوزم آنکو ارادتمند در
 جنگ جویان بزور رنج و کف دشمنانرا کشند خوبان دوست
 جنگ استیجایر بنی قوتیده و آل قوتیده دشمناندر چکرلر دوست خوبان
 شرط مودت نباشد باندیشد جان دل از مهر جانان بر گرفت
 دوستل شری اولیله جان عور قوسید کویل جانان مجتنبین کور و ملوث
 ترک در بند خویشش باشی عشق باری دروغ زن باشی
 سنا که کنه و قید کنه اولاسن عشق اوینارین یلان و ورونی اولورین

گزشتاید بد و سنت ره بردن شرط یار نیست در طلب مردن
 گریز ز سه دوست یول التک یار لقی شرطیه طلبی التک
 گردست رسد که استین کیم ورنه بروم بر استانتی میروم
 کرال ایریشه که یکن طوتم و کریق کیم اشکن اوکن
 متعلقا که نظر در کار او بود و شفقت برورد کار او بندش می آید
 اما متعلق که نظر آنوک ایشان دخ شفقت آنوک روزگار نه اما او کوز ویر
 و بندش می نهادند سود نگر در آ که طیب صبری فرما ید
 دخی ایچ بندر قودیل ایتی اتم در د که طیب صبر بیور
 وینا نفس حریفه اشکری باید ان شنیدی که شاهی بیهیت
 بو حریفه نفس شکر کر که آید از شدگی که بر محبوب کز لوم
 بادل از دست رفتی می گفت تا اثر اقدر خوشتر باشد
 بیکر کوئی اله نکتی دیده تا که سنوک قه روک اول
 پیش چشم چه قدر من باشد گویند ان پادشاه زاده که مطیع
 سنوک کوزوک اوکنه بنج نه قدرم اول دیر بر اول پادشاه اوکل که
 نظرا و بود خبر کردند که جوانی برین میدان مداومت نماید که آنوک نظریه حق بر این میدان بود میداند مداومت کستد
 خوش طبع و شیرین زبان سخنان لطیف می گویند و نکته های غیب طبیعی فوش دخی طبلود دلو لطیف سوز لر سوز لر دخی غیب نکته
 وید

و بدیع از وی بشنوند چنین معلوم می گردد که دل اشفته است دخی ایچ اشر آندة ایشدر لر شویله معلوم ایلمر که داورش کوکلود
 و شوری در سزد آرد پسرد آنست که دل او یخته است دخی باشن سودا وادور او غلله بلدی که کوکلن اگا اصلشدر
 و این کرد بلا بر آنکیخته او مرکب جانب او را ند چون دند که دخی بر بلا بطولاشن آنوک فتنه قوی رسیدر آیت آکده یثا سوزین چون گوری
 بشزد یکا و عزم آمدن دارد بگریست و گفت آنوک یا نه کلمه قصید وادور اغلوی دخی ددی
 آنکس که مرا بکشت باز آمدن ما یا که دلش سوخت رگش خوش
 اول کب که بن دیر لوی و زیله و کلید بکزر که کوکلن گویندی که و دینش اوند
 چندانکه ملاطفت کرد پرسیدش که از کجای و چه نام داری شوقد که یسقلق ایله اما سوزدی که قند تن دخی ادکل نه در
 وجه صنعت دانی در قعر بحر مودت چنان غریق بود که دخی صنعتوک نه در دوستلوق دکنه نکر دیکلفه شیل غرق اولمش ابر که
 بحال نفس زدن نداشت اگر خود هفت سبع از بیخوای
 نفس و در رفیع می یوغیدی اگر خود یدین سبعی از بر او قورگل
 چواشفتی الف با تا ند آبی گفتا چرا با من سخن نگوی که از
 چون داور دک الف با تا بلر دخی چون بنله سوز سوزین

خَلْقَهُ دَرِوِشَانَمَ بَلْکَ خَلْقَهُ بَکُوشِ ایشَانَمَ آنکه بقوت ایشان
در و شرف خلق شدند ام بَلْکَ آنکه خلق بگویشیم اول وقت اشطوتی قوتیله
محبوب از میان تلامذ امرواج محبت سر راورد گفت
محبوب محبت طلاله که چهار زبانه آراسته باشی یوقر و کتور دین دین
عجب است تا وجودت که وجود من نماید تو بگفتی اندر این مرا سخن نماند
مخبر سوز وجود و گیلد بمن وجودم قلدن سن سوزی که ای کتورین با سوز قلدن
این بگفت و نغمه برزد و جان تسلیم کرد **حکایت** یکی از مشغولین
بوی دین بر نغمه و در دین جان تسلیم آید

کمال بهجتی بود و طیب کعبی و معلم را از آنجا که کمال حسن بشرت است
نام شاد بلیق دین کوزل صورت دین معلم اول یرد که آدمک کویک لکی کماله

با حسن بشره او میل داشت زجر تو بینی که با دیگران کردی
آنکه ظاهر کوزل بلکد بر میل طوتیو ایتمک دین قاتق که غیر یله ایدر

روح او رواند آشتی و غالب اوقاتش درین سخن بود **حکایت**
آنکه حقنه دوا طوتزدی دانی آرتق و قتری بو سوزده ایدی

نه اینچنان بمو مشغولم ای بهشتی روی که یاد خوشتم در ضمیری آید
شویلیان شگ مشغول کولم ای اچق یوزلو که کندوی المی شیر و ده کله

ز دیدنت نتوانم که دیده برد و زمر و کرم مقابله بینم که تیرم آید
سنی کورم کن کوهوم یتمز کورم دیکم و کور شومده کورم که اوق دین کور

باری

باری بستر گفت اینچنان که در آداب درسم اجتهاد کی
بر کتور اوغلان دین اینچیلان که درسم آیدند اجتهاد ایدرین

در آداب فسم نیز جمل فرمای تا اگر در اخلاق
نفس آیدرله دین بزم کتور تا اگر خلقار مد

نایسند آید سیران مطلع کرد آن تا بتبدیلان مشغول
بکلمش کله بی اگا طویش اتر تا آنکه بتدیلنه مشغول

شوم گفت ای سیران سخن از دیگری بپرس که آن نظر
اولام دین ای اوغول اول سوز غیرین صور که اول نظر

که مرا با است جز هنر نمی بینم **حکایت** چشیدند اندیش که بزرگند
بنم سجاد سز دین غیره کورم

عیب نماید هنرش در نظر و ز هنری داری و هفتاد
عیب کوز و کور هنری نظرد و کبر برهنی و ارم دین یمش عیب

دوست نیست بجزان یک هنر **حکایت** شبی یاد دارم که
دوست کورم اول یر هنردن غیرین

یار عزیز از در دژ آمد چنان از بی خودی از جای برخاستم
یو عزیز یار قیودن ایچرو کلین شیل کندوی بلمکن بزمه اوردوردم

که چرا غم یاستین گشته شد سرای طیف من بطلع
که چرا غم ییکله و سوبمش اولدی بزمه طولانی شول که آچار آنک طویلی

الدُّجَى شَكُفْتُ أَمْدًا زَجَحْتُمْ كَهْ إِنَّ دَوْلَتِ أَزْجَا أَمْدَ
فرگوتی غیب کلید مختصه که بود دولت قنده کلید

بَنَشْتِ وَعَتَابُ أَغَا زَكْرُدْ كِه مَرَادُ رَحَالِی كِه دِیدِی جَرَاغ
او توری دین انجمنه باشد که شول حاله کی بنی کورد که جراحی

فُرُوشْتِی بَحْ مَعْنِی كُفْتُمْ مَعْنِی أَنْ كَمَا نِ بَرْدَمْ كِه افْتَا
اشف صوبه رو که معنی یل دیدم اول معنی یل کما الله که گوش

بَرَامْدُ وَنِیْزُ طَرِیْقَانِ كُفْتُمْ **اَنْدُشَر** جُونِ كِرَانِی بِنِ شَمْعِ اَیْدِ
کلید دق طریق در بشد در چون آندیش چرای او که

خِیْشِ اَنْدَرِ مِیَانِ جَمْعِ بَكْشِ وَشَكْرُ خَنْدَه اَیْسْتِ شِیْرِ لَبِ
او و طور دق جمع آرا که و کر شکر کلوی شیر لب است

اِسْتِشْنِ بَکِیْرِ شَمْعِ بَكْشِ **حکایت** یَکِی دُوسْتِی رَا کِه زَمَانَا
یگنی طوت شمع بویید یو دوستی که زمانه

نَدِیدَ بُوْدَمْ كُفْتُمْ كَجَایِ كِه مُشْتَاقِ بُوْدَمْ كُفْتُمْ مُشْتَاقِی
کور مشه ایدم دیدم قنده که مشتاق ایدم دیدی مشتاقی

بِه كِه سَلَوِی **شعر** دِیْرَامْدِی اِی رَا رَمِیْتِ زُوْدَتِ نَدِیْمِ دَاسِ
یکه که ملولگی که کلید که این با شست کار تزویرم از کلید الله

مَعْتُوقَ كِه دِیْرُ دِیْرِ بَیْسَنْدِ **شعر** اَخِرْ كِرَا زَا نَكِه سِیْرِ بَیْسَنْدِ
معتوق که که گور آخر که از آنکه سیر بایسند

بارین

بَارِ فِیْقَانِ اِیْدِ بَحْ كِرْدَن اَیْدِ اَزْ عِیْرَتِ مُصَادِرِ خَالِی
پوده ایدم چفا ایدم کلید تو رشک غیر شدن فایا

نِیَاشْدِ اِذَا جِئْتَنِی فِی رَفَقَةٍ لِّتُزَوِّیْ وَانْ جِئْتَنِی فِی صِلَاةٍ
اوماز چون که با هم که مشغله بنی زیارت بگویند اگر بیکه صلیک سازند ایدم

یَکِی نَفْسِ كِه بَرَامِیْجِ یَا رَاغِیَارِ **شعر** بَسِی نَمَانْدِ كِه عِیْرَتِ خُودِ مَن
یو نفس که قار شده یار اغیار حق قلم که عیتر بن وجودم ایدم

بَحْشِ كُفْتُمْ كِه مَن شَمْعِ جَمْعِ اِی عُدِی مَرَا اَزْ اَنْ جِهْ كِه رَوَانِه خُودِ
کلید دیدی که بن جمع شمع ایدم بکا آند که پروانه کند و بن

حکایت یَا دَا رَمْ كِه اَیَا مِیْشِی مَن وَدُوسْتِی جُونِ مَن
یادمه طو نام که اول گویند بن دق یو دوست بمکر

بَا دَمْ دَرِ بُوْسْتِی صَحْبِی دَاشْتَمْ نَا كَا اِتْفَاقِ مَغِیْبِ اُفْتَا
یو یادم یو در بیدگی صحت طو تاروق ناکا اتفاق غایب اوق دشمن

بَرَا زَمْدَتِی بَا نَا اَمْدِ عِتَابِ وَكَلَهْ اَغَا زَكْرُدْ دَرِیْنِ مَدَّتِ
بر مودت نفس که کور کلید عتاب دق شکایه باشد که تو زمانه

قَا صَدِی نَفِیْسَتَا دِی كُفْتُمْ دِیْرَا **شعر** بَعْ اَمْدَمْ كِه دِیدِ اَوْجَا
یو آبی ویریم که دیدم بنا حیف کلید که آنو گویند سوز که با او

تُو نَكْرُدْ وَ مَن مَحْرُومِ **شعر** یَا رِ دِیْرِیْنِ مَرَا كُو بَرِ بَا نِ تُو بَدَدِ
تو دق بن محروم بن چو قد نیک یارم دی دلیل تو ویرم

بارین

رشک آید که کسی سیرنگه در تو کند ^{باز گویم که کسی سیر نخواهد بود}
^{بکا غیرت کلود که کس طویله نما نظر ایلید}
حکایت دانشمند را دیدم بحسب شخصی گرفتار و راضی بگفتا ^{بیر دانشمندی گوردم}
 جور فراوان بردی و تحمیل بی گران کردی ^{بباری بطریق نصیحت}
 و لطافتی گفتند اندر که ترا در صحبت این منظور علتی نیست ^{دقی لطفه دیدم بیلورم که سفا بو نظر اوینا که صحبت}
 و بنای مودت بر ذلتی نه اما وجود چنین معنی لایق قدر ^{دنی دوستی بانی ضرورت اوزره و کدر اما بوجیلان معنی بولونق}
 علما نباشد خود را متهم گردانیدن ^{و جور بی ادبانه کردن}
 گفت ای بار دست عیاب از دامن روزگارم بدار ^{باز بانهادی}
 مصلحت که تو دیدی اندیشیدم ^{کردم و صبت بر حقایق اوسهلت}
 می نماید که صبرم از تو و حکما گفته اند که دل بر می جاهد نهادن ^{کوز کور که آندن صبرم}
 آسان

آسانتر که چشم از مشاهده بر گرفت ^{کمزرق که کوزی بقتل کرم و طونق}
 هر که دل پیش دلبری دارد ^{دیش در دست دیگری دارد}
 هر که بی اوست نباید برد ^{کرجقایی کند نباید برد}
 روزی از دوست گفتش زنهار ^{چند از آن روز کردم استغفار}
 نکند دوست زنهار از دوست ^{دل نهادم تراخ خاطر اوست}
 گر بلفظ بنزد خود خواند ^{و رفقه بر آند اودا اند}
حکایت در عفتوان جوانی چنانکه افتاد و دانی ^{یکلکه اولند}
 خوش سری سری و سری داشت حکم آنکه خلق داشت ^{بر خوش برلم}
 طیب الاذنه و خلقه کالبد را زاید ^{آنکه نبات عارضی بخیانت}
 آسان

در شکری که کند نبات عارضی
 آنکه شکری که کند نبات عارضی

ناکاه از وی حرکت کردید که نپسندیدم دامن از وی در کشیدم
 ناکاه آمدن بهر حرکت گوردم که بکنم
 و مهر در چیدم و گفت **بر و هر چه می بایست پیش گیر**
 دینی بجای آنکه دوروم دیدم
 سرمانداری سرخویش گیر **شندش که همی رفت می گفت**
 بزم بلو من طوطی ازین کند و بلو کطوت
 شبی که وصل افتاب خواهد **رونق بازار افتاب نگاهد**
 بر سر کمر کونش وصلن دیدم
 این گفت و سفر کرد و پریشانی او در من اثر کرد **ع**
 بوی دیدن دینی سزایلدن دین پریشانی بند اثری لای
 فقدت زمان الوصل و المرحام **بقدر لذیذ الحیث قبل الصل**
 به مردم وصل زمانی حال بود که از بلز
 بازای مرا بکش که پیشتر مردن **خوشت که پس از نوزندگانی کرد**
 برونک بیتی اندر که سنوگ او کله ملک **خوشت قدر که سندن عکده دیر بکرا بملک**
 اما بشکر صنت باری تعالی پس از مدتی باز آمد خلوق داد
 اما الله تعالی نکرش کرد دینی منید **بیرمهر بملک**
 مستغیر شد و جمال یوسفی بزبان آمده و بر سبب خدا نشد
 غیر در لواولش **دینی بولفانی جای زمانه کلمش** دینی آنگی آکاسند

کردی نشست و رونق بازار حسنش شکسته متوقع که در کنار
 نور آغای او تویشت دینی صنی بازار رنگ رونق **صفتش** امید نور که قوی باشد
 بیزم کنار گرفت و گفت **شعر** آن روز که خط شاهدت بود
 طوتام کنار طوتام دینی دیدم
 صاحب نظر که نظر بر آندی **امروز بیامدی بصلحت**
 صاحب نظر که نظردن سور درگ **بوکون کله که انوکله صلو**
 کشف فتنه و ضمه بر فشانیدی **تا ز بهار او رقت زرد شد**
 که انوک فتنه من فتنه سن سلک
 دینک فتنه کاش ماسرود شد **چند خرا می و تکرر کنی**
 چو ملک قومه که بزم آتشوز صووق اولین **بچه صانسان دینی تکرر کنی**
 دولت پارینه تصور کنی **پیش کسی که طلبکار است**
 بدین دولتی تصور آید **کسه نوک او کند وار که سنوگ طلبکار کرد**
 ناز بر آن کن که خریدار است **سبز در باغ گفته اند خوش است**
 نازی الا ایله که سنوگ خریدار کرد **بمن در لمر که باغ ده خوشتر**
 داند آنکس که این سخن گوید **یعنی از روی نیکو خط**
 بیلور اول کسه کم بونوز سویل **یعنی ایویوزده اول شد خط**
 دل عشاق پیشتر جوید **باغ روی تو کند بهار است**
 عاشق کوهن آرتق **سنوگ یوز که باغی و نه بازار است**

این شعر
 در کتاب
 دیوان
 است

گزیندنی و رنگی موی بنا گوش **این دولت تا نام نیکوی بساید**
 که مبر ایست و گریه کنی قولاق دید قیل
 بویایک کونلر کند و بویایک بشه کلور
 کردست جان داشتی همچو نورش **نگذاشتی تا بقیامت که یاید**
 که الوی جانده طوتم من تقالو کده کده
 قوما یا بیه تا قیامت دکر که یوقار و کده
 سوال کردم کفتم جمال روی ترا **چه شد که موی چیده کرد ماه چو**
 سوال ایلام دین دیدم سنوکی بوزگ جانده
 نه اولون که قرخی آیر چور کهنه قیامت
 بخند گفت که **چو دیدم را** مگر بمانم حسنه بیا پوشیدست
 کوملیک دیدم که بکرم نه اولون یونده
 مکرسم مانتنه قرخی کیمش
حکایت یکی را پرسیدند از غریبای بغداد که مانتقول فی الدار
 بیرنه صور دیر بغداد غریبلرنه که نه در سن آیر رقتند
 گفت لاخیر فیهم ما دام احد هم لطیف استخاش واذ
 دین آیلارد و حیر یوق مادامکه برسی لطیف ایریک ایلر دین قی
 خشن فیلاطف یعنی چون لطیف و نازک اندامند درشتی
 ایریا و لا یشتلق ایلر یعنی چون لطیف دین نازک انداملرد ایریک
 کنند و چون سخت درشت شوند و بکاری نیایند تلطف کنند
 ایرلر و چون قتلند دین ایریا اولار دین ارشه کلیمه لور یشتلق ایرلر
 و دوستی نمایند **شعر** آمد آنکه که خوبترین است تلخ گفتار رنگ
 دین دوستلر کسر لر یان یوز لوا اولد که خوبتر دین شیریند آیر سوز لودن طای

چون بریش آمد و بلعت شد **مرد مرا میر مهر خوی بود**
 چون سقار کلید دین لغت اولد آد مه قاریش دین بیت استی اولور
حکایت یکی از علما پرسیدند که یکی با ماه روی در خلوت
 عالمده دین بیرنه صور دیر که بیر آیر یوز لولید خلوتد
 نشست و درها بست و رفیقان خفت و نفس طالب شهوت
 او تورش دین قلمز بقلو بولد اشیر او یومش دین نفس طالب دین شهوت
 غالب چنانکه عرب گوید **عرب الثمر باع والناطور غیر مانع**
 غایب شیلکه عرب سویله خرما کوینش باقی مانع دکول
 هیچ باشد بقوت پر هیز کاری بسلامت ماند گفت اگر ازها رویت
 بیچ اولوری پر میزگارلق قوتیلد ساغلفله قلا دین اگر آیر یوز لولردن
 سلامت ماند از بدگویان ماند **عرب** وان یسلم الانسان هو و نفسه
 ساغلفله قلا بیرنه مز سوبلی لردن قلاز کرم قور تولور دین آدم کده نفسی بر لفته
 فمن سوطن المذی کیر یسلم **شایدین** کار خوشی نیست
 مدعینکیر مر صونسن قوتولور دکلر یار ادا کده وایشدن مکر او تورمق
 لکن نتوان زیات مرد و نیست **حکایت** طوطی را باز آغی دقفسی
 لکن ار لکر آون با غلامق اولار آیر طوطی بیر قرعه ایلد ایر قفسد
 کردند طوطی از قفس مشاهد زاع بمجاهدی برد و می گفت این چه
 ایلدیلر طوطی قرعه نکر چکر بقتیرنده دور شکر کرده دین دیر دی بوز

جَمعی چو کل و لا که بهر نیوست **تو هیز خوشکده میان شان رفته**
 بربیع کل کبی لای کبی بر برید بغلامش **سزایر قور و او و نه بگزرسن آنلار کراشیر**
چون باد مخالف چو سرما ناخوش **چون برف فسرده چون برف بسته**
 مخالف یل کبی تا خوش صوق کبی **طوگش قار کبی بغلامش بوز کبی**
حکایت **رفیق داشتم که سالها بهر سفر کرده بودیم و یک خور**
 بیر بولدر ایدر که بیلریم بیل سفر ایلش ایدر **دیگور انکیز**
وی گران حقوق نعت و صحبت ثابت شد آخر بسبب آنکه
 دین نهایت نعت هقلی **دین صحبت حقیر ثابت اولمش** آخر بر آزا حق **سید**
نفع از اریخاطر من رواداشت و دوستی شرسد با این همه
 به غلام اجتمکر و ا طوبی **دین دوستی شراولید** بود و کل
از هر دو طرف دل بستگی بود که شنیدم روزی دویست از سخنان
 ایک طرفدن بیل **کول بغلوئی و ایدر** **ایشتم بر کون ایک بیت** **بنم سوزارمن**
من در جمعی همی گفتند **شکر نگاه چون چود** **ایده خند نمکین**
 بر درنگه سیدید **بنم نگاه چون طوز لوبه کلک**
نگ زیاد کند با جراحت رشتن **چه بودی آرسیر لفتی شنیدم**
 طوز زیاده ایلر یار **لر بار بشت** **نه اولاید اگر زلفی باشی آله دوش**
چو استین کریمان بدست در پشته **طایفه دوستان افرین کردند**
 کریمیک کبی **درویشلاند** **دوستان طایفه سی افرین ایلدیر**

نه بر لطف این سخن بلیک حسن سیرت خویش افرین کرده بوده اند
 بوسوزک لطفه دکول **بلک کند و کوزل سیرت لید** **آفرین ایلشود**
واوهمه در آن جملت مبالغه کرده بود و بر صحبت قدیم تاوست
 اول داچی **اوله بلده** **مبالغه ایلش ایدر** **دین ایلش صبحه** **غقه**
خورد و بخطای خویش اعتراف نمود و معلوم کردم که از طرف
یش **دیگور خطا** **اقرار کترمش** **معلوم ایلدم که**
اوهمه رغبتی هست این ایات فریاددم و صلح کردم
 آنوک طرفدن **رغبت وارور بویتلر** **ویر سیدم** **دین بارشوق ایلدم**
نه ما را در میان عهد و وفا بود جفا کردی و بد مهری نمودی
یزم ار ازده نه عهد و ایدر **و وفا و ایدر** **جفا ایلد کیر** **مزحمت لک کتر دگ**
یکبار از جهان دل در تو یستم **نه دانستم که برگردی بزودی**
یر کته دن **جهانده کولکلی کا بغلام** **بلدم که بکیر تزلکله دونه سن**
هتوزت گرسر صلحست یارای **گران محبوبتر باشی که بودی**
شعیر **اگر صلح باشی وار سیر کیر و کل** **که اندن سوکلورک اولاسن که ایدر دگ**
حکایت **یکی از فی صاحب جمال بود زن در گذشت و مادر زن**
برینوک **بیر کوزل عورتی و ایدر** **عورت کچی** **دین عورتی آتاش**
بعیت کابین در خانه متمکن ماند مرد از مجاورت او بجان خودی
کابیز علیله **اود** **متمکن قالید** **ار آنوک قوشو کغدن جانیده ایلدیر**

وَأَزْمَا وَرَبِّ أَوْجَارَهُ نَدِيدِي تَاكُرُوهُي أَشْيَا يَانْ بِيرِيدَنْ
دیه آغور جوابدنه چاره کورمزدی تابر بولگه آشال

أَوَامِدَنْدِي كِي كَفْتْ چَكُونَه دَرْمَا رَفْتْ يَارِ عَزِيْزْ كَفْتْ نَا
آینه صور منو کلبیل بیره دیو نه کن عزیز یار که آبرو است

دِيدَنْ زَنْ بَرْمِنْ جُنَانْ دُشْوَارْ نِيْسْتْ كِه دِيدَنْ مَا دَرَنْ
کورم کورمک بیه اوزرده بشيله قتي دكولدرم که عورت نمک آنا سن کورمک

شَوَكْلَتِ رَاجْ رَفْتْ خَارِ بَمَانْدْ كَنَجْ بَرْدَاشْتَدْ مَا رِ بَمَانْدْ
کلینچه کتیر و دیکن قالدین مایا کتور دید پلانا قالدین

دِيدْ بَرْتَارِ سِنَانْ دِيدَنْ بَشْتَرِ زَرْوِي دُشْمَنَانْ دِيدَنْ
گوز به سگوطور و غنده کورمک بیکدر دشمنان یوزن کورمک

وَاجِبِستْ از هزار دوست بریدْ تَا يَكِي دُشْمَنْتْ نَبَا يَدْ دِيدْ
واجبه بریزد و سندن کسکد تابر دشمنی کورمک کرک اولایه

حکما يَادْ دَارْمْ دَرِ تَا يَامْ جَوَانِي كُذَرْدَاشْتَمْ بَكُوِي وَ نَظَرْ
یادم طوتارم بکتلگ کوندن بکلم طوتارم بیره دانه

بَا مَا وَ مَوِي دَرِ غُوزِي كِه حُرُوشْ دَمَانْ جَوَشَانِيدِي وَ سَمُوشْ
بیر آں یوزلویه بیره نوزدیم که استیگی آغیز قایما درید

مَنْزِ اسْتَحْوَانْ اَزْ ضَعْفِ بَشَرِيَّتْ طَاقَتْ تَابِ افْتَابِ نِيَادْ
مندی استخوان از ضعف بشریت طاقت تاب افتاب نیاد

گدیزی نی آدم که ضعیف لغذا

والی

وَأَلْتَجَانَسَا يَهْ دِيوَارِي كُزْمْ مَتَوَقَّعْ كِه كِسِي حَتَرِ تَمُوزِ اَزْمَنْ
دیه متغنه بیره دیوار گولک سز ایلهم ایند طوتوی که که تموز استین بندن

بَسِيرْدَارِي فِرُونِشَانْدْ نَاكَا اَزْ ظَلَمْتِ دَهْلِيْزْ خَانَهْ رُوشِي
سیردار لغله آشفه سوزن ناکا بیره قوتی قاده قره گولقندن بیره بونق

يَتَا فْتْ كِه رِيَانْ فَصَاحْتْ اَزْ بِيَانْ صَبَاحْتْ اَوْعَا جَرِ اَمْدِجَانْ
یتا فتن که ریان فصاحت از بیان صباحت او عا جر آمد جان

دَرِ شَبِ تَارِي جَمْعْ بَرَامْدِ يَا آبْ حَيَاتْ اَزْ ظَلَمْتِ بَدْرَامْدْ
در شب تاری جمع برآمد یا آب حیات از ظلمت بدرآمد

قَدَحِي بِرْفَابْ دَرِ دَسْتْ وَ شَكْرْ دَرِ اَنْ رِيختْ وَ بَعِطْرِ عَرَفْ
قدحی برف آب در دست و شکر در آن ریخت و بعطر عرف

بَرَامِشْتْ نَدَامْ بَكَلَابَشْ مُطِيبْ كَرْدَه بُوْدِيَا قَطْرِ مُجِدَّازْ
برامش ندام بکلابش مطیب کرده بودی یا قطر مجداز

كُلْ رُوشِي دَرِ اَنْ چَكِيدِي فِي الْجَمَلْ شَرَابْ اَزْ دَسْتِ نَكَارِيشْ
کل روشی در آن چکیدي في الجمال شراب از دست نکاریش

بِرْ كَرِفْتَمْ وَ حُورْدَمْ وَ عَمْرَ اَزْ سَرِ كَرِفْتَمْ
بر گرفتم و حوردم و عمر از سر گرفتم

ضَمَامْ بِقَالِي لَا يَكَا دِيْسِيغَه رَشْفِ الْمَرْلَا وَ لَوْ شَرِبْتُمْ سَكُورَا
ضمام بقالی لا یکا دیسیغه رشف المرلا ولو شربتم سگورا

کولکد انور در در مکر ایلمز انوک طوتورم زلال صنفله کرم دگر ترن ایچدم

خَرَزَانِ فَرْخَنده طالعرا که چشم بر چنین روی فتنه هربا مَداد
ث: اول کولر طالعرا که چشم بر چنین روی فتنه هربا مَداد

مَسْتَوِي بیدار گردد نیم شب
سوی نکر سر خودش آیلور دوز بر و سوزد

سُلْطَانِ مُحَمَّدِ خُرْمِشاه رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ بِاخْطای
سلطان محمد خرمشا، اللهو که رحمتی انوکا اوزرته اولسون خطای

بِرَایِ مَخْلُوعَتِی سَلَم کرد بجامع کاشف دلا مَدَم پَسَرِی دیدم
بیر مصمم چون صلح ایلید کاشف دلا مَدَم پَسَرِی دیدم

بِخَوَابِی دَر غَايَتِ اِعْتِدَالِ وَبِهَايَتِ جَمَالِ
خوابی در غایت اعتدال و بهایت جمال

مَعْلَمَتِ هَمْدِ شُوعِی و دَلِیْرِی اَمُوحَتِ جَفَا و نَازِ عِیَابِ سَمَكْرِی اَمُوحَتِ
معلمت همد شوعی و دلیری اموحت جفا و ناز عیاب سمکری اموحت

مَنْ اَدِی بِحَیْنِ شُکْلِ قَدِ قَالَتْ حَسَنٌ نَدیده اَمَرِ مَکْرَانِ شِیوهِ اَزِیْرِی
بن آدی بو حیلای شکل قد و نیم حسنه کور میشم مکر بوشیوهی پیرانی

مَکْرَدِهَانِ بَیْ اَمُوحَتِ تَنَکِی اَزِ دِلِیْنِ و جُودِ مَن رِیْمَانِ تَوَاعِی اَمُوحَتِ
مکردهان بی اموحت تنکی از دلین و جود من ریمان تواعی اموحت

مُقَدِّمِ بَخْوِی زِ مَحْشَرِی دَر دَسْتِ هَمِی خَوَانْدِ خَرَبِ زِ بَدِ عَمَلِ
مقدم بخوی ز محشری در دست همی خواند خرب ز بد عمل

اَنَمِ اَی سَرِ خَرَزِ مَخْطَا صِلَح کردند و زید عَمَرِ اَهَنُوزِ
انیم ای سر خرز مخطا صلح کردند و زید عمر آهنوز

خُصُومَتِ بَاقِیَسْتِ بَخْدِیدِ و مَوَلِدِ مَرِیَسِیدِ کُفْتِ اَز خَاکِ شَرِکِ
خصومت باقیست بخداید و مولد مریسید گفت از خاک شرک

لُکَا اَز سَحْنَانِ سَعْدِی جَدِ اَرِی کُفْتِ شَمْسِ عَرَبِ
لکا از سحنان سعدی جد اری گفت شمس عرب

بَلِکِ بَخْوِی یَصُولِ مَغَاضِبَا عَلِی کَزِیدِ فِی مَقَابِلِکِ الْعَدِ
بلک بخوی یصول مغاضبا علی کزید فی مقابلیک العد

عَلِی جَرِذِیْلِ لَیْسِ یَرْفَعُ رَأْسَهُ و هَلِ سَتِیْمِ الرِّفْعِ مِیْنِ عَامِلِ
علی جرذیل لیس یرفع راسه و هل ستیم الرفع مین عامل

لُحْیِ بَآئِیْدِیْ شَهْ فَرُورْفَتِ و کُفْتِ غَالِبِ اشْعَارِ اَوْدِیْنِ زَمِیْنِ
لحی بآیدی شه فرورفت و گفت غالب اشعار اودین زمین

بِیَارِیْیِی اَسْتِ اَکَرِ بَکُوی بَقِیْمِ مِیْسَدِی نَزْدِیکِ تَرِی اَسْتِ
بیارییی است اگر بکوی بقیم میسدی نزدیکی تر است

كَافَا لَعَمِ کَلِمِ النَّاسِ عَلِی قَدْرِ عُقُولِهِمِ سِرِ کُفْتِ
کافا لعم کلم الناس علی قدر عقولهم سر گفت

طَمَعِ رَا تَا هَوِیِی خُورِکِ صُورَتِ عَقْلِ اَز دِلِ مَآخُورِ کُردِ
طمع را تا هویی خورک صورت عقل از دل مأخور کرد

ای دل عشاق بدام تو صید ^{ما بتو مشغول تو با عمر و زید}
 آید عاشق که گوگل سوزد و زانگو که آید ^{بیز کاشغول سن عمر یله زید}
 با مداد آنکه عزم سفر مضمر شد کسی گفتش که فلان بعد ^{اول صبح که سفر قصدی فکر اولدی که فلان سحر}
 دوان آمد و تطف کرد و تا شرف خورد که چندین روز ^{کرد بکدی دین مشغول ایله دین غصه بدی که بو قدر گونل بخور}
 نگفتی که سعدی منم تا شکر قدوم بر سر کار بخدمت ^{سویلد که سعید بنم تا اولو لار که کلبی شکر خدمت}
 میان بستی گفتم با وجودت ز من آواز نیاید که مگر ^{یل بغلایا بدم دیم سوز وجود و گیل بزدن آواز کلم که بنم}
 گفتا چه شود که در بنا بقعه و خطه چند روزی بر آساید ^{دیه نه اولو که بو اوده دین بورد بر بچه کون دین بزدن}
 تا بخدمت مستفید کردیم گفتم نتوانم بحکم این معنی ^{تا خدمت فایده طومش اولایدی دیم باشا ریم از مولا حکیم که}
 بزرگی دیدم اندر کوهساری قناعت کرده از دنیا بکاری ^{بیرا اولوید گوردم بیر طاع باشند قناعت ایلمش دنیا دن بر مفارده}
 چرا گفتم بشرا اندر نیایی که باری بند از دل بکشایی ^{چون دیدم شهر ایچ کلم سن که فکر یو کنی کو نمکن اچاسن}

بگفت

بگفت انجاری رویان تغزید ^{دین اولو یله رویا روتل واردر} چو کل بسیار شد یلان بلغزید ^{چون بالقی چوق اولدی قیلر طایینور}
 این بگفتم و بوسد بر روی یکدیگر دادیم و وداع کردیم ^{بویا دیدم دیه بر رویا باشد بیر قاج بوسه ویردک دین وداع ایلمک}
 بوسه دادن بروی دوست چه بود ^{بوسه ویرمک دولت یوزنه نه ایتن هم اولو خطه بویون اسکلیر} همدرد آن لحظه کرد نشد در ^{هم اولو خطه بویون اسکلیر}
 سب کوی و دایه یکران کرد ^{بیر آله دین سن وداع ایلمی یولدا اشلیر} روی ازین نیمه سرخ زان سوزد ^{یوزن بویا گادن قمر اولو باشدن ضرر}
 ان کرامت بود الوداع تا شفا ^{اکدین المزم وداع گوننا غصه یله} لا تحسبونی فی الموده منصف ^{بینی اورا نلاماگ سود ادا یارم دین}
حکایت خرقه پوشی در کار بیان حجاز همراه ما بود یکی ^{بیر خرقه کیوچ حجاز کار باشدن دینم بولدا شور ایول}
 از امرای عرب مرورا صد دینار بخشید تا نفقه فرزندان ^{عرب بکلندن بیرا کا یوز آتون باغشلیه تا اولو ملا بختد نفقه}
 کنند تا که خفاه لشکر عرب بر کار بان زدند و قاشان پاک ^{ایله ناکا عربو کیر لوشکر کار بان دور ویر دین پاک قوماشیر}
 بردند باز دکانان کزیه و زاری اعزاز کردند و فریاد میفایند ^{التیرید باز دکانلر اغلامد دین زاریلن باشدن دین فایده سرفریاد}

خوانند **کَرْتَضَعُ کُنِی وَکَرْفِیَادُ** **دَرْدُ زَرَبَا نَخَوَاهَد دَا د**
او قیدیل کرتضیع آید و کرفیاد آید او زرب باز خواهد داد

مَکَرَانِ دَر وِشِ صَالِحِ **کِه خُوشِ مَانَد بُود وَتَغَیَرِ دَر وِشِ نِیَامَد**
مکران درویش صالح که خوش ماند بود و تغیر درویش نیامد

گُفتم مَکَرَانِ مَعْلُوم تَرَا دَرْدُ نَبُود گُفتم بَلِی وَلَکِن مَرَا بَانَ الفِی
گفتم مکران معلوم تراد درد نبود گفتم بلی ولیکن مرا بان الفی

بِحَنَانِ نَبُود کِه بَوَقِیتِ مَفَارِقَتِ خُشَد دِلِی بَکَشَد
بِحسان نبود که بوقت مفارقت خشد دلی بکشد

نِیَا یَدِ بَسْتَنِی اَندر جِز و کُشِ دِلِ **کِه دِلِ بَر دَاشْتَنِ کَا رِیَسْتِ مَشْکِلِ**
نیاید بستنی اندر چیز و کش دلی که دل برداشتن کار بست مشکل

گُفتم مُوَافِقِ حَالِ مَنَسْتِ اِنجِه گُفتم کِه مَرَا دَر عَهْدِ حَوَا یِی
گفتم موافق حال منست آنچه گفتم که مرا در عهد حوایی

بَا حَوَا یِی دَلِی رَا تَفَاقُ مَحَالِطُفِ بُود وَصِدْقِ مَوَدَّتِ تَا
با حوایی دلی را تفیق محالط بود و صدق مودت تا

مَثَابَتِی کِه قَبْلَه جَسَمِ جَمَالِ اُو بُود وَ مَایَه عَمرِ مَن وَصَالِ
مثابتی که قبله جسم جمال او بود و مایه عمر من وصال

مَکَرَمَلَا یَکِه رَا سَمَانِ وَکَرَمِ بَشَرِ **بَحْسِ صُورِتِ اُو دَر جِهَانِ نَخَوَاهَد**
مکرملایکه را سمان و کرم بشر بحس صورت او در جهان نخواهد

نَاکَا نَا یَا یِی وَجُودِش دَر زِیْرِ کُلِ اَجَلِ فِر و رِفَتِ و دُودِ فِرَاقِ
ناکانایای وجودش در زیر کُل اجل فر و رفعت و دود فراق

اَز دُودِ مَآنِ دِه مَآغِش بَرَا مَدَر و زِهَا بَر سِرِ خَاکِش جَاوَرِتِ
از دود مآن دِه مآغش برآمد و زها بر سر خاکش جاورت

گُردَم وَ اَنجَمَلَه اَن کِه دَر فِرَاقِ اُو یِی گُفتم
گردم و آنجمله آن که در فراق او یی گفتم

کَا شِ اَن رُوزِ کِه دَر یَا یِی تُو شَخَا رَا جَلِ دِیَسْتِ کِی نِی بَر دِی تِیغِ هَلَاکِی بَر سِرِ
کاش آن روز که در یای یی تو شخا را جل دیت کی نی بر دی تیغ هلاکی بر سر

تَا کِه اَمِر و نِجَهَانِ یِی تُو نِی دِی حِثْمِ **اِیْن مَن مَر سِرِ خَاکِ اُو تُو کِه خَاکِ مَر سِرِ**
تا که امر و نجهان یی تو نی دی حثم این من مر سر خاک او تو که خاک مر سر

تَا کِه اَنکِه قَا رِشِ نَکَر فِی خَوَابِ **تَا کِه نِی رِشِ نِی شَا نِی نَحْسِ**
تا که آنکه قارش نکر فی خواب تا که نی ریش نی شانی نَحس

کُردِشِ کِی نِی کُلِ رُوشِ بَرِیَحْتِ **خَا رِشِ نِی اَن بَر سِرِ خَاکِش بَرِیَسْتِ**
کردش کی نی کُل روش بریخت خارش نی آن بر سر خاکش بریست

بَعْدَ اَز مَفَارِقَتِ اُو عَزَمِ کُردَم وَ نِیَسْتِ جَزَمِ کِه بَقِیَّتِ زِندِگَا یِی
بعد از مفارقت او عزم کردم و نیست جزم که بقیّت زندگای

خُوشِشِ فَرِشِ هَوِی دَر نِوَرِ دَمِ **و مَن بَعْدِ کِرِ مَحَالِطِ وَ مَحَالِ**
خوشش فرش هوی در نور دم و من بعد کِر محالط و محال

نگردم **شعر**
سود دریا نیک بودی گریب بودی بیم موج
دیگر فایده بیس ایوا و کوردی کز طراز قورقور اوما

طبعیت کل خوش بودی گریب سی تشویش خار
کول صحبت خوش ایدی که دیگر غصه سیر اولما

دوش چون طایوئی نازندم اندر باغ وصل
دون طایو و سبکی ناز لاندن وصل باغند

بنگر امروز از فراق یاری بچرخ حومار
نظر اید بکون یار فراقدن صبر بکرم یلان کی

حکا یکی از ملوک عرب حدیث لبلی و مجنون بگفتند
عرب بکلدن برین ییل دی مجنون سوزن سولیدیل

شورش حال او که بالمال فضل بلاغت سردر بیابان نهاد
آنکه حایق جاشان که کمال فضل بلاغت باشی بیابان قوشدر

وزمام اختیار از دست داد بفرمود تا حاضر آوردند ملائت
چون اختیاری آله ویرش ببرد تا حاضر کتوردیل ملائت

کردن گرفت که در شرف نفس انسان چه نقصان دیدی که خوی
ایلمه طوتدی که انسان نفسی شرفند نه اسکله کوردوگ

نهانم گرفتگی و ترک معاشرت مردم گفتم **شعر عربی**
که حیوان خوی طوتدک و قیام لرم عشرت ایلمه ترک سیدک دین

و در

و رب صدیق لامنی فی و دادها **الک** ترها فتوضی عذری
ایه جوق دوستدار بین ملائت ایدانوک دوستکونن بکون آیه کوردی بیم عذرم آشکارا و پاید

مشابه کاشانانکه عیب من جویند **رویت** ای دلستان دیدی
کاشکی آملار که بیم تقسیم استرک یوزوی که آید کور آیه کوردی

تا بجای ترخ در نظرت **بی خبر** دشتهایریدندی
تا ترخ ییره نظر کند غیر از الله که تریدی

تا حقیقت معنی بر سر دعوی گواهی دادی **قد لکن الذی**
تا معنی کرجلکی دعوی سرتنه طنقل ویریدی

لشني فیذا ملک رادر دل آمد که جمال لبلی مطالعه کند
پادشاه کوکله کلین که لبلی نکر جان مطالعه ایلد

تا چه صورتیست که موجب خیرتست بفرمود طلب کرد
تا صورتیست که خیرت سیدر بیوردی استکه

در احیای عرب بگردیدند و بدست آوردند در سخن
عربیله لرنده طولاشیدیل دین الکتور دیدر

سراجیه پیشی ملک بداشتند ملک در هیات او نظر
بوی سر محمد پادشاه اوکند طوتدیله پادشاه آنکه هیاتنه نظر

کرد شخصی دیدن سیه بام بار یک اندام در نظر تحقیق آمد
ایلمه بیک شخص کوردیل قریباغز ایلمه انداملو خود کلیدی

حکم آنکه کمترین خدام حرم او بحال از پیش بودند چون
 اول عکله که انور که در غنیمت دارد و بگوید آنکه از حق اید و بگویند
 بفرست در یافت گفت از در حید چشم بچون در جمال
 فرستد بیلید و دیه بموکه کوز بر بزنند
 لیکن نظر بماند کرد تا سر مشاهد او بر تو جلی کند
 بیلید بماند نظر ایله که کرد تا آنکه شامه بیاورد سنو که او زو که تجلی ایله
 ترا برد در من رخت نیاید رفیق من یکی هم درخ بایند
 که بنم در دم اسرنگه که بزم یولداشم بزم در دیه بر کر که
 که بنا او قصه می گویم شب رفت دو هیز را به خوشتر بود روز
 که آنرا قصه می گویم شب و روز ایله او دین بر بند بنم خوشتر اولور
 عن ایما من ذکر الحمی مسمع کوسعت ذوق الحمی صاحب معی
 بکده ستمه المکده بنی ایشید بجه اگر آشته گشته ستمه لذت یولداشم بکده
 یا معشر الخادین قولوا للعافا لست تدري ما بقل الحمی
 یاد و ستلار بولوی دیگر ساغلام سن بیلور دگوشین در تلو که گولمن در در
 تند ستان نباشد در پیش جز بهر دردی نگویم در خوشی
 تند ستان بزم در دیه اولماز بزم دنده که غیر دیه بیازم کند و در دیه
 گفت از زینور حاصل بود بایکی در غم خود ناخود و پیش
 اشک از سینه بیلکه حاصل اولور بیکه که کند و غم از آغویا باشد

تا ترا حالی نباشد همچو ما حال ما باشد ترا افسانه پیش
 تا سوزک حال که اولما بزم بزم کبی بزم هالوز که مثل کور
 سوز من بادیگری نیست مکن او نمک بردست من بر عضو پیش
 بزم گویو غمی بر غیر نه بکتر فکر ایله آنکه طوزی اند بزم بزم عضو نه
 حکایت قاضی همدان را حکایت کنند که بانعلبند بیری
 قاضی همدان را حکایت ایور لور که بزم بزم او غلبه
 سر خوش بود و فعل دلش در آتش روز کاری در طلبش متلف
 باش خوش ایدین دین کویک بغلی روز کار که آتش آنکه طلبند یا کلا نومی
 و پویان و مترصد و جویان و بر حسب واقع کویان
 دین بلیج دین کوز طو بوی دین استوی دین واقع عالی او زو بویلیج
 خود چشم من آمدان سر و سخی بکند بر بود دلیر دست ریای افکند
 چون بزم کوز و مکه اول سر و سخی بکند کولم قیدی المردن آیاغ بر قیدی
 این دید شوخ بکشد دل بکند خواهی که بکشد دل ندی دید بکند
 بو او بزم کوزلو چکر کویک کند دین بزم که مکیه کولم دین بزم کوزو کی بکند
 از یاد تو غافل نتوانم که بهیچم سر کوفته ما ر نتوانم که بهیچم
 ستمه المکده غافل اولما بزم بزم بکند باش دو کولش بیلام کوم بزم بزم بکند
 شنیدم که در گذری پیش قاضی باز آمد برخی از معامله وی
 ایستادم که بیکه فکر بزم قاضی او کند بیکه کلید بیز از معامله آن

بسمعتی رسید و زاید الوصف رنجید و دشتام بی تماشای داد
 قتلان ارشوی دین و صفه زیاد رنجش فرستاد سوکد
 و سقط گفت و سنگ برداشت و هیچ آری حرمتی فرو نگذاشت
 دینیر و زیلید و دین طاش قالدیه و دین بیج و دین قلدن آشفه قوما و
 قاضی بایکی از علما معتبر که همه عنایان او بود گفت **شعر**
 قاضی علما دن بیرنه که آنوک پولاردانی ایدی دیدی
 ان شاهیدی و خشم گرفت بیستش و آن عقد بر آبروی ترش شیش
 اول محبوب لقی دین خشم و دین کفن کور دین اول قشارند عی باغی که اکثر دین
 در بلاد عرب گویند **ضرب الجیبیب**
 عرب شهر لرند سولدر جیبوک و رووین قور و او زمر
 از دست تو مشت بردمان خوردن خوشتر که بدست خوشتن نان خوردن
 سنوک الکره آغزه یورق یلک خوشتر که کنه و المله املک یلک
 همانا که از وقاحت او بوی سماحت می آید پادشاهان سخن بصلای
 بزرگ چکر سوزدند تحت قوقوس کلور اولور که پادشاه سوزد
 گویند و باند که نهانی صلح جویند
 سولدر دین او کور که لوم صلح استر
 آنکوز نو آورده ترش طعم بود روزی دوسه صبر کن که شیرین گردد
 ترش ترش او زم اکثر شنه لو اولور برایکی او چه گونه صبر ایله که طعمو ایله

این بگفت بمسند قضا با زامد تنی چند از عدول من کا که در
 بونی ددی قضا مسند کپروکلدی برنج تن عادلردن پاک
 مجلسی او بودند زمین خدمت پیوسیدند که با جازت در خدمت
 که آنوک مجلسه ایدیل خدمت یرنا ایدی لر که اجازتله خدمت
 سخن بگویند اگر چه ترک ادبست که گفته اند
 بیروز یلیلوم اگر چه ادب ترک ایلکدر که دیشلر
 نه در هر سخن بحث کردن رواست خطا بر بزرگان گرفتن خطا
 نه هر بیروزه بحث ایلمک رواست اولور او زده خطا طومق خطا
 اما حکمدا آنکه سوابق انعام خذ او ندی ملازم روزگار بندگ
 اما اول حکم که افتد و مک او کرد و کی نعمت لید دوزگار ملازم قللا در
 مصلحتی که بیند اعلام نکند نوعی از خیانت باشد
 بی مصلحت که گورر اعلام ایلمر بیروزلو خیانت اولور
 صواب است که پیرامین آن طمع نکردی و فریش و کع در روزی
 صواب اولدر که اول طمع قیوس فناده طول کشید دین مریضه و دین
 که منصب قضا با رکاهی شریف و پایکا هی منیعست تا بکنای
 که قاضی منصبی اولو بار کا مدر دین صیغاجی بقصد
 شنیع ملوث نکردانی و حریف است که دیدی و حدیث
 تا بر شغل و کما مل حریف اولدر که کوردک دین سوز

این که شنیدی **شهر** بگوید ای باب رویی چه غم دارد از بروی
بود که ایشان

بسانا مینگوی بجایه سال که یک نام زشتی کند یا مال
یعنی الی یللی ایو آدلار که بر چیرگین آدای آینه آودور

قاضی را نصیحت یاران یک دل پند آمد و بر حسن رای قوم
قاضی یارانک نصیحتی بیکوگی بکنش کلید دین قومک فکر و گوچک

افرن خواند و گفت نظر عزیزان در مصلحت حال من عین
آفرین اویدی دین دین عزیز لورک نظری بنم عالم مصلحتند عین

صوابست و مسئله بجواب و لکن
صوابد دین جواب سز مسئله در لیکن

ملا مت کن مرا چند آنکه خواهی که نتوان شستی از زنگی سباهی
ملا مت ایندنی نه قدر دیگر که گوییم یتمز زنگی دفره لغی یوسف

این بگفت و کسان بتفحص حال وی برانگیخت و نعت یاران
بونی دید دین بکنش انولا حالن ایرتغه قهریدی دین او را شریف

ریخت که گفته اند هر که از زرد در ترا زوست زور در بازوست
و وکیل که دیمشده هر گیمور آلوتی ترا زود در قوتی قولند در

و آنکه بر دینارش دست ندارد در همه دنیا گنندارد
دین او که آکون او زده ال طوتاز دوکی دنیا که طوتاز

هر که زردید سر فرود آورد و ترا زویا هنین دوش است
هر که آلوت کوردی باش اشفا کوردی اگر دمود قوللو ترا زویا هنین

و الجمله شی خلوت میسر شد و هر دین شب بخند را
نمقد برترجی خلوت میسر اولدیم هم اول کوردی نایب

خبر شد قاضی هین شب در شراب و شاهد در بر از آن
بر اولدیم قاضی بنودی که باشد خراب دین محبوب قوجا غنند اولد

تغمه خفنی و ترنم بگفتی **قطعه** امشب مگر بوقت نمی خواندین
نغمه مکن او یوزون دین ترنم سبزدین بویکیم مکر و قیل او تر بوضو پس

عشق بسنگد هنوز از کنار بوس یکد دوزن که دوست مخفتست زینهار
عاشق تر ایلمش دین قوجای وایکی بیرنغورده که دوست او یونمده رسن

یدار باش تانر و دغم بر فسوس قانشوی زمیج اذینه بایک صبح
او یا نفا اوله ناکتمه عمر غشیر تا ایشتیجی اذینه میجده صباح اوانر

یا از در سرای تابک غریوکوس لب از لبی جو چشم خروسی انله بود
یا خود تابک کور سراینده کوس غریوکوس دودانی دود اقدن خروس کوزی کنی بکملق اولد

برداشتی بگفتی نهود خروسی قاضی در آن حالت بود
یوقار و طوتق خروکجه سید سید قاضی بو حالتد ایدر

که یکی از متعلقان در آمد که چه نشینی خیز تایای اری
که آکا متعلقه دیرین ایچ و کلید که نه او تور رسن او رطور نه تم یا خور وارو

کز برون که حسودان بر تو زنی گفته اند بلکه حتی تا مکر است
 قاضی که حسود در سنوکه او زنی که خیل به شد بلکه کز برون که حسود است
 فتنه اندک است باب تدبیری فرو نشانیم مبادا که فردا
 گفته ایتی از ابقدر بر فکر صویبک اندک صوبه و رالم اولیا که یارن
 جوابا لایر عالمی را فرا گیرد قاضی بتبسم بر تو نظر کرد گفت
 چون یوقر و طوطه بر عالمی آشفه طوطه قاضی که کلمه آگاه از ایلدین دزدی
 روی در روی دوست کن بگذار تا عدویش دست می خاید
 یوز و یک دوست یوزنه ایلد کتو دشمنان النور که آرد سن چینون
 ملک راهبر در آن شب گاهی دادند که در ملک تو چنین
 پادشاه هم اول که بجزد خبر ویرید که سنوکه منگلد بوخیلایین
 منگری حادث شده است چه فرمای ملک گفت من
 کن بلور و جی اولمشدر نه پیور سن پادشاه و دین
 اورا از فضلا ی عصری دانم و یکانه روزگار باشد که
 آید زمانو که فاضله ندن بیلورم دین روزگار که پیور دین اولاک
 معاندان در حق وی بغرض خوض کرد انداین سخن در حق
 معاندان آنکه حقند و ضلله که گشتند و پیور
 قبول من نیاید مگر آنکه که معاینه کرد و حکا گفته اند که
 بنج قبول قولان کلر مکر اول وقت که کور ملک ایلد حکم و شد در

بتندی سنگ دست بردن سیخ بدندان بود پشت دست در نع
 پا و دلفه نین بکر الی قیلو النور دیش ایلد حیف النور آرقه نین
 شنیدم که سحر کاهی با تینی چند از خاصان بیالین قاضی آمد
 ایشتم که سوختند بر بچه تنله حاصلون قاضی که او زنی که کلید
 شمع را دید استاد و شاهد نشسته و می ریخته و قدح شکسته
 برای کورین طور و پیجوب او تورش سوی دو کلمش قدح شکست
 و قاضی در خواب مستی بی خبر ملک با هستی تملط اندک
 دین قاضی مستی او بخوشد خبری یوق پادشاه آرقنلفه دین مشتلفه از حق
 اندک بیدار شد کرد که خیز که آفتاب برآمد قاضی دریافت
 از ابق او یانق ایلد که او طور که گوش کلید قاضی بلدی
 که حال چیست گفت که از کدام جانب برآمد گفت از قبل مشرق
 که حال نه در دین که بقی جانبدن کلید دین مشرق طرفند
 گفت الحمد لله که در توبه هنوز باز است بحکم حدیث نبوی صلوات
 دین شکر الله که توبه قیوس دین کرد در پیغمبر که حدیث حکیمه
 لا تغلق باب التوبة علی العباد حتی تطلع الشمس من مغربها
 بظانماز توبه قیوس قوللا او زنی گوش دو غنیم طوئنه و دین
 استغفرک الله اتوب الیک این دو جیمه بر کنا آنکه گفتند
 سندن بر لغتق دیدم ای پلایم کما و نترم بویا گشته بی کنا به قویا دید

در توبه هنوز باز است بحکم حدیث نبوی صلوات
 دین شکر الله که توبه قیوس دین کرد در پیغمبر که حدیث حکیمه
 لا تغلق باب التوبة علی العباد حتی تطلع الشمس من مغربها
 بظانماز توبه قیوس قوللا او زنی گوش دو غنیم طوئنه و دین

بناستین قلابی له بر من افتابی طبع مذار له از دامنم بدارم
مکولن بیکز که زینم او زده شکستن طبع طوتاکم انگلنه الوم کیو طوتام

او بود هي اور د گفتم هر كه او عيب خويش را نداند
آيا اندر مكر ادي دوكل كنور دي و در دي
مكر اول كس كه كنه و عيبش بيلور

طعمه بر عیب دیگران نزن
و در کار خیر یاریش نه کن

جَوَانِي ناک باز و یاک رو بود که با پاکین روی خمر کرو بود
 بر پاگرا ویناچی پاک بود روی بیکت و اربوب
 چنین خواندم که در دریای عظم بگردانی دافتادند با هم
 بوخیلای او قیدم که پیر اولو دیگرده
 چو ملاح آمدش تادست کشت مبادا کاندان حالت بمیرد
 چون کبوتر کلید تا ال طوطی اولیا که اول حالت او که
 همی گفت از میان موج تشویر مرا بگذارد دست یار من کبر
 سولیدر قایق رطلار که آراسته بنی قویار و مکرال طوت
 درین گفتن جهان روی بر آشفندندش که جان می دادی گفت
 بوی سیمکده جهان آنو که آوزرده آید ایشید که جان ویردی دین دین
 حدیث عشق از آن بطل می نوش که در سختی کند یاری فراموش
 عشق سوزنی اول بطلدن ایچ که قتیقه یازن او نودر
 چنین کردند یاران زندگانی زکا دافتاده بشنو تا بدانی
 بوخیلای ایلدی لریار لرد میرلو که ایشنه دوشمن دن ایشنه سیدش
 که سعدی راه رسم عشق بازی چنان دانند که در بغداد تازی
 که سعدی عشق او عشق عادی یولر ایلد بیلور که بغداد تازی
 دلا را می که داری خلد و بند دگر چشدر از همه عالم فروبند
 بیدلارام که کوکلر دغا بفلو طومان آبرق کوزو که دو کل عالمده آغده بفلد
 اگر

اگر لیلی و مجنون زندگانی حدیث عشق ازین دفتر نشستی
 اگر لیلی دین مجنون دیرین اولایده عشق سوزی بود دفتر دن یازیلورده

باب ششم در ضعف پیری

با طایفه دانشمندان در جامع دمشق بحثی کردیم
 دانشمندان طایفه سید دمشق جامع بیرجست ایلدیم بیرجست
 در آمد و گفت در میان شما هیچ کس نباشد که زبان پارسی
 کلید دین دوی سید اراکزد هیچ کس اولای که پارسی دین
 بداند اشارت من کردند گفتند چه خبر است گفت پیری
 بیلد بشا اشارت ایلدیم دیدم نه خبر در دین پیر پیر
 صد و پنجاه ساله در حالت نزع است و بزبان عجم چیزی
 یوز آله یا شنده نزع حالتند در دین عجم دلیله پیر شنده
 گویند و مفهوم ما نمی گردد اگر بگرم قدر رنجه کنی مرد
 سولر بیتم مفهوم اولماز اگر که کرمه قدم رنجه ایندن
 بای باشد که وصیتی کند بپایستن رفتن می گفت شعر
 این خواب اولور که بروصیت ایلد او زرنه کتم سید دوی
 دمی چند گفتم برار فریکار در بغا که بگرفت راه نفس
 بیچدم سیدم دماغه کتورم صفا که نفس یولی طوتله ی

دریغاکه برخوان الوان عمر
دی چند خوردیم گفتند پس

معنی این سخن باشا میان **عربی** گفتیم **تعجب** می کردند از
 بوسه زدن معنی سنی شاه ملوک، **عربی** سیدم دو کلمه **تعجب** ایلمید

عُمَرُو رَا زِي اَوْثَاءُ سَفْ بَرَحَات دُنْيَا كَفَمَنْ جَه كُونِه دِرِي
آنوگِ عَرِي اوزو نلغدن غصن دینا دیرلکی اوزده آکا دیدم نه سن

حالت گفتا چه گویم **تشبیه** ندیدم ای که چه سختی همی رسد بکسی
بوهالت دیدم نه دیم گورمه کبر که نه قتیلا آری شور و بر کبر

که از دهانش بدر می کنند دندانی. قیاس کن که چه حالتی بود در
که آغزند بر دیش طشر، چبقار، لر

که از وجود غریبش بدرود جانی **گفتم** تصور منک از خیال
که عزیز وجودند نه جان طشه **دیدم** اولم تصورن **خیال گویند**

کُنْ وَوَهْمًا بِرُطَبِيعَتِ مُسْتَوِيٍّ مَكْرَدَانِ فِيلَسُوفَانِ يُونَانِ
ایله دین قورقویله طبیعتوکه حکم ایدرجه ایله یونان فیلسوفلری

کُفَنَ اَنْدِ مِزَاجِ الْکَرِجِ مُسْتَقِیْمٌ بُوْدُ اِعْتِمَادِ بَقَارِ اَنْشَا یَذُو
ویشلدر مزاج اگر چه مستقیم بود اعتماد بقار انشایدو
طور غور نشو اولاً بقایه طینیق اولماز

مَرَضٌ كَرِجٍ هَآئِلٌ بُوْدٌ دَلَالَتِ كَلِّ يَرْهَلَاكُ نَكْنَدُ اَكْرَفَرَمَايِ
دَفِي مَرَضِ كَرْجِي قُوْرُ قُوْلُوْا وَاوَلُوْرُ دَلَالَتِ كَلِّ هَلَاكُفَعِ اَيْلُزِ اَكْرَبُوْرُ

طیب را خوانیم تا معالجت کند دید بزرگروید و بخند گفت
طیبی او تمام تا معالجه ایلیه کوزن در ده

طیبه خواجہ در بند نقیث ایوانست خانہ از یای پشت ویرانست
خدا یوم بر دایم نگشتی فکر نه او آرقه دن آتاقده ویرانند

دست بر هم زدند طیب ظریف. چون خرد سندا و حال حریف
 این بر بزد و ورر ظریف طیب

پو مخبط شد اعتدال مزاج چون دوش اولی و ماهی که آسمانی
نه عزیمت اثر کند نه علاج نه عقیقت اثر ایلر نه علاج

پیری حکایت کرد که دختری خواسته بودم و حجر
پیر حکایت ابلیس که بر قیصر دینش ایدم و حجر

کَلَّا اَوَّاهٌ وَابْخَالٌ يَا اُنْثَىٰ اِنَّكَ لَكَاذِبَةٌ وَدِدٌ وَّوَدٌّ لِّرَبُّوْكَ
کَلَّا بَرَزَ مَشَاهِدُ دِي خَوْتِه اَعْلَمُ اَوْتُوْر مَشَاهِدُ دِي کُوْزِي کُوْکَلِي آخِ بَعْلَا مَشَاهِدُ

بها دراز خفتی و لطیفه و بذلها لکم می باشد که موا
 و روزی که در او یوم از جم دی لطیفه در دی مثل از سیله دم اولاک او کرک

یزد و وحشت نکرد از جمله شی کتم تحت بلندت
ولایید. دیوارنگ طوئیه. جلون برنج دیدم یوم بختک

رشد و چند دولت و سعادت پیدار که بصحبت سیری
یا اولدی دخی دولت کوزی دخی سعادت او یاق اولدی که بر سر آن شخصیت

افتادی بخت روز جهان دید **کرم سرو چشید**
 دوشگر بشمش بستمش جهان کورمش ای صودق طمش

نیک بد از مود که حق صحبت داند و شرط مودت بجای
 ایو یاد از صفا مش که صحبت حق بیلور دخی دوستی شرطی دین

ارد مشفق و مهربان خوش طبع شیرین زبان **شعر**
 کتور شفق ایچی سویی خوش طبعیقلو طبلو دلو

تا توانم دلت بدست آرم **و ربیازا ریم نیازا ریم**
 تا که کویم یت کلوکی اله کتوم وگر بی انجیدن انجیام

و ز چو طوطی شکر بود خورشید **جان شیرین فدای پرورش**
 و کر طوطی کی سیکو شکر اول طبلو جان سنی بملکه فداور

نه گرفتار آمدی بدست جوانی **معجب خیر رای سرتیر**
 گرفتار کلدک بیریکت الله عجب ایچی اونکو بکرو با نیکو

سک پای که هر دهر هوسی برزد **و هر لحظه رای زند**
 آینی بینی که هر دم پیر هوسیشون دخی هر لحظه بیر فکر و در

و هر شب بجای خبید **و هر روز یازی کیرد**
 دخی هر یکم پیر برده او پیو دخی هر کون پیر طوط

جوانان جزو مند خوب رخسار **ولیکن در وفا با کس نیاید**
 عاقل یکنو دخی خوب بکاقلو ولیکن وفاد کسیده آیا قمتار

وفادار

وفاداری مدار از بلبل چشم **که هر دم ترکل دیگر سزایند**
 وفا طوط جلق طوتمه بلبل کوز لولودن که هر دم نیوک او زر از لار لر

اماطا یفه پیران بعقل ادب زندگانی کنند **نه مقتضای**
 اقا پیر لوطا یفشی عقله ادب کورلک ایملو

جهل جوانی **رخود بهتری جوی فرصت شمار** **که با چون خودی گری روزگار**
 یکنک جامللی مقتضای دکل کتو که نیکر کت است فرصت صای که کت کتیبید روزگار کت یو قیلور سن

چندان بدین خط **بگفتیم کمان بدم** **که دلش در قید من آمد**
 بچه بوا سلوبه سیدم شبه الله که گوکی بیم قیده کلدی

و صید من شد **ناگاه نفسی برد از دل پرورخ** **بر او زد گفت**
 دخی بیم صیدم اولید ناگاه پیر صوفی نفسی در دیکه طولو کو کلندن یو قور و کتور دخی

چندین سخن **که گفتی در ترازوی عقل من وزن آن یک**
 بو قدر سوز که سیدل بیم عقلم ترا زوند اول پیر سوز آغر لغز

سخن ندارد **که وقتی شنیدم ام از قبیله خوشش که گفت**
 طومار که پیر وقت ایتمش ایدم کتو قبیلد آن که ددی

زن جوان ترا تیری در بهلوی نشد **نه که پیری شعر حبیب**
 یکنیت عودت پیر اوق کوکس او ترنق یکدر که بیر قوجه دن

لایزال بین بدی بعلها شیا **کار خالصام** **تقول هذا معه میت**
 شود و فکله کور دیر ارتک او کند بشنه او بی طو تانک ایکی عارقت ایدر اشبو انوکله میشد

دودای کی

دودای کی

زن که بر مردی رضا بخیزد **بِسُفْتِهِ وَجَنَكَ اَزَانِ سَرَا بِرَخِرَد**
 عورت که از او ذریه رضای او را بداند **چون سفت و درین جنک اول سرایدن او را بداند**

پیری که ز جای خود نتواند برخاست **اَلْاَعْصَا كَيْشَ عَصَا بِرَخِرَد**
 پیری که کند و بر نردن طور مخمور و بی تمرکز **الاعصایه قن آنو که عصای او را بداند**

فِي الْجَمَلَةِ اِمَّا كَان مُوَافَقَتٌ نَبُوْدَ بِمُفَا رَقَتِ اِنْجَامِ مِدْ جَوْنِ مَدَن
 مصلحت در آنکه امکان موافقت نبود بمفارقیت انجام مید چون مدتی

عَدَّتْ بَرَامَدَ نِكَاحُ حَشِي بَسْتَنَدَ بَا جَوَانِي تَنَدُ تَرَشِ رُوِي تَهِي سَت
 عدت نگذرد قی کله نكاحی باغلا بدید بریکدیگر یا و ز اکتی یوزلو آید بود

بَدْ خُوِي جَوْرُ جَفَا مِي دِيْدَ وَ رِيْخُ عَنَائِي كَشِيْدَ وَ شَكْرُ نِعْمَتِ جَوْنِ
 بد خوئی جور جفا می دید و ریخ عنای کشی و شکر نعمت چون

مِي كَفْتُ الْحَمْدَ لِلّٰهِ كِهْ اَزَانِ عَذَابِ اَلِيْهِ رَهِيْدَمُ وَ بَدِيْنِ نَعِيْمِ
 می گفت شکر الله که از آن عذاب الیه رهیدم و بدین نعمت

مُقْبِيَه رَسِيْدَمُ **بَانِ هَمَّهْ جَوْرُ تَنَدُ خُوِي** نَا زِيْتِ بَكْتَمُ كِهْ خُوِي
 دخی بود و رو بختدم **اول و کل جورید یوز خوی تو کوغد** نازیت بکتیم که خوی

بَا تَوْمَرَا سُوْخَشِ اَنْدَرِ عَذَابِ **بِهْ كِهْ شَدَن بَاد كَرِي بِهَشْت**
 با تو مرا سوختن اندر عذاب **بکر که شدن باد کری بهشت**

بُوِي بِیَا زَا زِدْ هَوْنِ خُوِي رُوِي **نَغْزُرَا يَدُ كِهْ كَلِ اَزْدَتِ رَشْت**
 بویی بیاز از دهن خوی روی **نغزیراید که کل از دست رشت**

حکایت مِهْمَانِ پیری شد در دیار بکر مال فراوان
 میر قویایه قوتوق اولدم **بکر دیار دند چوق مایه**

داشت و فرزند خوب روی شی حکایت کرد که مراد رحیم
 واریدی دخی خوب یوزلو او غلا بخوئی برکمی حکایت ایلدی که بن عمره

خویش بجز این فرزند نبوده است درختی درین وادی
 بو او غلا ندن غیر او لما مشدر **بیر آغاج بود دره**

زیارتگاه هست که مردمان بحاجت خواستن انجار و نذرهای
 زیارتگاه در که ارلر حاجت دلمکه آند کدرلر

در آن دریا میان درخت بحق نالید ام تا مر این فرزند
 اوزون کجه لر **اول آغاج آیا غند حق اکتیشم** تا بنگا بو او غلا بخوئی

بخشید است شنیدم که پسر یار فیکان اهسته می گفت
 بفشلامشدر **ایشتم که او غلان یوزلر اشلارنه** آرقو جق سیدیه

چه بودی من آن درخت دانستمی که کجاست دعا کردی
 نه اولایید **بن اول آغاج** بلیدم که قند در دعا ایدیم

که پدرم مردی خواجه شادی کنان که پسر مرا قلد
 که بابام اولید **خواجی شاد یلق ایدر که او غلوم عاقلدر**

و پسر طعن زن آن که پدرم فرقت **موضع**
 او غلان طعن و و روی که بابام بو نامشدر

سَأَلَهَا لَوْ لَوْ كَذَبَ كَذِبًا ^{یله کچه سنوکل اوزدک که بکشد} نَكْنِي سَوِي تَرَبْتِ بَدْرَتِ ^{ایله سن باباک دینه سنوکل}
 تَوَجَّاهِي بَدْرَجَه كَرْدِي خَيْرَ ^{سن باباک دینه نه خیر ایلد گشه} تَاهَانِ جَشْمِ دَارِي اَز بَرَتِ ^{تاهان کوزوکی اکا کلهوت اوغلوکلن}
حکایت رُو زِي عَمْرُو رُو جَوَانِي بِخَتِي رَانْدِه بُوَدِم ^{بیرگون یکنک عمو وریله قتی سورمش ایلم}
 وَشَانَكِه بِيَايِ كَرِيوُ سَسْتِ مَانْدِه بِيَرْمَرْدِي ضَعِيفِ ^{آختم وقتند بیر یوقوش آیاغند کوشک قالمش ایلم بیر قوجه ضعیفاد}
 كَا رِبَانِ هَمِي اَمْدَكْتِ چِه خِيَوِي خِيَرَكِه چِه جَايِ خِفَتِي ^{کاربان آردی کلودی دوی نه او یورسن طورک نه او یویا جو یردر}
 كَفْتُمْ جَوْنِ رُوْمَرَكِه نَه بَايِ رَفْتِي اَسْتِ كَفْتُمْ نَشْتِي كِه صَا ^{دیم نه کیم که کیده هک آیق دکدر دوی ایشتمدی کیم}
 نَظْرَانِ كَفْتُمْ اَنْدَرَفْتِي وَنَشْتِي بَدَكِه دَوِيدَنْ وَكُوشْتِي ^{نظرلر دیشلدر کتک واورتمک یکرکه سکرته دین ضمه}
شعر اَي كِه مَشْتَاو مَنَزِلِي مَشْتَاو ^{ای که مشتاو مشاقه آو} بِيَدَمِنْ كَا رَكِي صَبْرًا مَوْنِ ^{بیم اوکودم ایشطوت صبر اوکرن}
 اَسْبِتَا زِي نُوْدَكِ شُوْد بَشْتَاو ^{تازی آت چقلار ایومکد} اَشْتَرَا هَسْتَه ي رُوْدَش رُوْد ^{دو بادا اشم کیدر کیم وکلر اولو}

منابر

مناسب حکایه جَوَانِي جَسْتِ خَنْدَانِ وَشَرِيْنِ زِبَانِ دَحْلَه ^{بیریکست جست دینی خندان دین قتلود لئو}
 عَشْرَتِ مَابُوْدِه كِه دَر دِلَش اَز هِيَج نُوْعِي غَمَرِنَا مَدِي ^{بیرم عشرت مابود که در دلش هیچ بیردر لودن غم کلزود}
 وَلَبْ اَز خَنْدِ فَرَاهِمَرْدِه رُوْد كَارِي بَرَامْدِه كِه اِتْفَاقِ مَلَا ^{دین دودای کلدن آشفه کلزدر بیر روزگار بنوکل اوزد کله ایتفاق ملاقت}
 نَيْفَتَا دَبْعَدِ اَزَانِ دِيْدَمَش زَنْ خَوَاسْتِه وَفَرَزَنْدَانِ خَا ^{دشوی آند نمک کوردم عورت دیش اوغلا بچقلر اور و طورش}
 وَبِيَخِ نِشَاطَتِي بُرِيْدِه وَكُلِ هَوَسْتِي زَرْدِ شَدِه پُرِيْدَمَش ^{دین لایحی کوی کلش دین هوی کلی صرو اولش ایشم صردم}
 كِه اَيْنِ جِه حَالَتِي كَفْتُمْ تَا كُوْدَكَانِ بَاوَرْدَم تَرَكِ كُوْدِي ^{که بود حالته کفتم تا اوغلا بچقلر کتوردم اوغلا بچقلر ترک}
 كَرْدَم **عَرَفَاتِ الصَّبَا وَالشَّبَّابِي** وَكُنِي تَغْيِيرَ الزَّمَانِ ^{ایلم اوغلانق قوت اولدی قوجالی بوزدی صفایی حال بو حال کیردی زمان تغیریلد}
سب جَو بِيَرَشْدِي زَكُوْدِي دَسْتِ بَدَارِ بَايِي وَظُرَافِ جَوَانَانِ ^{جو بیرشدی زکودی دست بدار بای و ظراف جوانان}
 رَزَعِ رَا جَوْنِ رَسِيْدِ وَقْتِ دَرِ ^{رزع را چون رسید وقت در} نَخْرَامْدِ جَنَانَكِه سَبْنِ نَو ^{اگه چون بچروقتی ایرشدی صالماز ایله که یکی چمنچو}

دور جواي بشد از دست من **هکایت** آه دروغ آن زن دلفروز
یکتک دور او که به من آمدن
او دروغ اول کوکلی باقی زمان
قوت سرینجه شیری گرفت **هکایت** راضیم اکنون بیری چون
ارسلا نلقا پنجه بی باقی قوتی گندی
راضیم شدی طوق لغه پارس گبی
پیر زنی موی سیه کرد بود **هکایت** گفتش ای مامک دیرینه روز
پیر قادی عورت ساچن قر ایلدی
آکا دیدم آوزون کونلرک انا جقمی
موی تلبیس سیه کرد کیر **هکایت** راست خواهد شدن این است کرد
ساچوکی تلبیس طوت قر ایلدک
طوغرو اولق استر بواکلیش آرد
وقتی بجهل جواي بانک برما در زدم دل **هکایت**
پیر وقت یکتک جاها لایق انا اوزد چغدم کوی
از رده بکنی نشست کریان **هکایت** گفت مگر خردی فراموشی
انجمنش پیر بوجقد اوتوردن اغلار سیدیه
مگر کوچوک کوکول اوتوتد
کردی که در شتی می کنی **هکایت** چه خوش گفت زال بفرزند خویش
که ایریلک ایلر سن
نه خوش نیلیدی زال کند و او غله
چو دیدش پلنگ افکن و سلتان **هکایت** گراز عهد خردیت یاد آمدی
چون آیه کوردی پلنگ براغوجی پیل گودلو
گر کوچوک عهدی یاد که کلیدی
که پیکار بودی در اغوش من **هکایت** نگردی درین روز بر من جفا
پیکار اولوردک بمن قوجاغد
ایلزدک بوکوندیم اوزریم جفا
که تو

که توشه سردی و من پیر زن **هکایت** توانگری بخند راسری
که من اکلان ارس و بن قادی عورت
پیر بخند توانگری
رخور شد نیکخواهان گفتندش مصلحت است که از
ز قتلواید ایوصاینجیلر اکا دیدلر
مصلحت اولدک
بهر وی خشم قران کنی یا بذل قربان که حق تعالی شفا
آذن اوترو قرآن ختم ایدر سن
یا خود قربان بغشلا پان که حق تعالی شفا
بخشد لختی باندیشه فرو رفت گفت مصلحت است که
باغشله پیرطنه فکر آشفه کنی دخی دوی مصلحت اولدک
ختم کنیز صاحب دلی بشنید **هکایت** و گفت ختمش بعلت آن
ختم ایدلم پیر صاحب دل ایشدی دخی دوی ختم اولدعتد
اختیار آمد که قران بر سر زبانست وزر در میان جان
اختیار کلدی که قران دل باشد در دخی آلتون جان اورتاکند
دریغا کردن طاعت نهادن **هکایت** گریه هرا بودی دست دا
حیفا طاعت بیون قوملق
کر آکا بولداس اولیدی ال ویر
بیک جوز جوخ در کل بماند **هکایت** و کر الحمد خواجه صد خواند
پیر ادیه آغری آلتونل بالچقده قالور
و کر الحمد بیلرک صد اوقور
هکایت پیر مردی را گفتند که چرا زن نکنی گفت بایر
پیر قوجا ره دیلر که چون عورت ایلر زن دوی پیر

زَنَانُ الْفَتَى نِیْسَتْ اَوْ رَاكِه جُوَان بَاشَد بَا مَن كِه پیر مَر
الفتی یو قدر اگا که کجی اولای بید که

کلیجه دوستی صورت ببندد
دوستی صورت بغلیه

زُور بَا یَدِ کِه بَا نُورَا . کُذَرِی دُوسْتِ تَر کِه دِه مَن زُور
دور کر که آلتون کر کنی عورتی بیکجه سوکلور قدر که اون بمان آلتون

لطیفه شید، اَمَر کِه دِرِیَا رُفَن هَا کُن پِی رِی . خِیَالِ سِت سِرَا نِه
اشتمیسم که بوگونلور، بیاسکی پیر خيال بغلادی پیر

خُوَا سِت دُخْتَرِ کِی خُوبِ رُوی کُوهَر نَام . چُودِ بَیجِ کُوهَر تَا زِ جِشَمِ مَر دِیَا
بیر قزچمز دیلدی خوب یوزلو کوهرا دلو چون کوهری قوتیسی مرد ملر کوندن

چُنا نَک رَسْمِ عَرُوسِی بُو دِ تَمَاشَا کَر دِ . وَلِی جَمْلَه اَن عَصَا ی شِیخِ خُفَا
شیلکه که کلن عادتیدر تماشا ایلدی ولی جمله ان عصای شیخ خفون

لَمَّا نَ کُشِید نَزْدَ بَر هَدَفِ کِه تَوَاضَعُ . مَکَرِ سُو زِی بُولَا دِ جَامِدِ رُفَا
یایی چکدی نشاند و درمیدی که کوی تیز مکر چیلک اکنه یله اسکی طون

بَدُ وِیْسَانِ کَلَه اَعَا زِ کَر دِ جِت سَا خَت . کِه خَا نَمَانِ مَن اِیْنِ شُخْ جِشَمِ بَا کَر دِ
دوستلار، نکایه باشلا و حجت دوزد که بنم خا نمانی بوا و لچم کوزلور

مِیَا نِ شُوهَر زِی جَنَا فِتْنَه خَا سِت جَا نَک . کِه سَرِ شِخْ قَا ضِی کُشِید سَعْدِی
عورتلار آراسند جنک دیتنه اور طور دیت که باشی قاضیه دیتی بیکجه سعادتی

بِیْنِ اَز کُنَا شُغْلَتِ خِلَافَتِ دُخْتَرِ نِیْسَتْ . تَرَا کِه دَسْتِ بِلَرِی دِ کُجِ کَالِ سَفَتِ
پس کنا هدن و شغلتدن قیزک محالفتی یو قدر سَنک که آلتک دتر کوهری و لکی نه بیاورن

باب هفتم در تائشیر ادب

یونجه باب ادب تائشیرک پیلند، در

بِی کِی اَز وِزِ کِی پِی رِی کُودِ لَکِ کُودَن دَاشْتِ پِی شِی یَکِی اَز دَاشْتِنْدَا
و زیر لردن یونک بیر کوچک کودن او غلی وار دی دَاشْتِنْدَا لُردن بَی رَنک اَو کَنه

فَرِیْسَتَا دِ کِه بَدِیْنِ رَا تَرِیْسَتِی کُن . مَکَر کِه عَا قِل شُود رُوز گَارِی
ویریدی که بوکا تربیت ایلد مکر که عاقل اولد بیر روزگار

تَعْلِیْمِ کَر دِشِ مِی شَر نَشْدَ بَی دَرِشِ کِی فَرِیْسَتَا دِ کِه اِیْنِ عَا قِل
تعلیم ایلدی میتر اولدی آلتد گسی ویریدی که بو عاقل

نِی شُود و مَرَا دِ یَوَا نَه کَر دِ قَطَر . چُوبُودَ اَصْلِ جُوهَرِی قَا بِل
اولماز دخی بی دیوانه کرد قطره چوبود اصل جوهری قابل

تَرِیْسَتْ رَا دَرِ قَا شَ بَاشَد . هِیچ صِیْقَلِ نَکُونَدَا نَدِ کَر دِ
تربیت آند اثر اولور هیچ صیقل نکوندا ند کرد

اَصْنِی کِه بَدِ کُوهَر بَاشَد . سَنک بَدِ یَا یِ هَفْتَا کَانَه بَشُوی
بیرد مودی که بره مکر لور اولد کوپکی یدی درلود کیند، بشوی

چُوتَر شُد بِلَی تَر بَاشَد . خِر عِیْسِی کِی مَکَر بَر نَد . چُون بَیَا یَدِ
چو اصلاندی دخی مردار اولور عیسی اشکین اگر مکیه ایلد، چون کله

تائشیر
کلیجه

حکایت حکیمی پسران را اینده می داد که جانان بذر
 بذر حکیم او غلله او کوئی ویردی که آتاک و جند
 هنر آموزید که ملک دولت دنیا اعیان را نشا بدو جا
 هنر او کرد که ملک دینی دولت دنیا طینت ابرام
 از دروازه بدر نرود و سیم زر در سفر محل خطر است یاد
 دروازه در طش کتمز دینی گوش آتوق سوزده قورقو بریدر
 بیکبار برد یا خواجه بتفاریق بخورد اما هنر چشمه زان
 بیا و غوردن ایلدر یا خواج ابریم ابریم ابریم ابریم
 است و دولت پایند اگر هنر مند از دولت بیفتد غم نباشد
 دینی دولت در اگر هنر مند دولتند دوشه غم اولاد
 که هنر در نفس خود دولتست هنر کجا برود قدر حرمت
 که هنر کند و نشد دولتدر هر قنده کیده قدر بی حرمتی
 بید و در صدر نشیند و بی هنر لقمه چسند و سختی
 کوردور دینی صدر او تور دینی هنر سوزد لقمه در کوردور
 بید سخت پسران نجاه تحمل کردن خوگرد نیاز جوهر در
 کوردور قید منصف صبر ایلک خواد نمش که اولاد ناز
 وقتی افتاد فتنه در شام هر کس از گوشه فرا رفتند
 بروقت شام فتنه دوشدی هر کس بر گوشه دن اشفا کتدی
 روستا

روستایان از دکان دانشمند بوزیری بیادش رفتند
 گوید دوغش دانشمند وزیر لگه پاوشاهه کتدی
 پسران وزیر با قصه عقل بگدای بروستا رفتند
 اکم عقل و وزیر او غولاری کدالغ گویدر کتدی
 میراث بذر خواهی عقلی بذر امون کین مال بذر خرج توان کرد
 آتا میراثی استرک آتا عقلن او کین که بو آتاک مالی بی اون کوندر خرج ایلد
حکایت یکی از فضلا تعلیم ملک زاده می کرد و ضرب
 قاضی در دین برید بربک او غلنه تعلیم ایدری
 بی محابا زدی و ز جری قیاس کردی باری پسر از طای
 دینی حرمت سزد و کردی دینی قیاس سزا بختک ایلدی بربک او غلنه طاقسلفن
 شکایت پستی بدر برد و جامه از تن درخ مند برداشت
 شکایتی آتای او که الیدی دینی در در مذ کود سندن قفتان یوقر و طوتدی
 بدر دل بسوخت استاد را خواند گفت پسران احاد
 آتاک گوئی گویندی استادی او قیدی دینی
 رعیت را چندین جور جفا و توبیخ روا نمی داری که
 رعیتن بر بکر او غولاری بوقدر جور جفا دینی دیکر روا طوتما سندن که
 فرزند مرا سبب چیست گفت سبب آنکه سخن با ندیده
 بنم او غلونه سبب نه در دینی اول سبب که سوزی فکر که

می باید گفتن همه خلق را خاصه پادشاهان را و حرکت پسند
 ستمگر دو کلی خلقه خصوصاً پادشاهان و بی بکشتی حرکت
 همه آفرید را علی العموم و پادشاهان را علی الخصوص موجب آنکه
 دو کلی پادشاه جمیع اوزار و بی پادشاه خصوصیه اول سبیل
 هر که بدست وزیران اشارت رفته باشد هر آینه با فواید گفته
 هر که که الدن و دلدن اشارت گشت اولاً البتة آخر لاد سبیل
 شود و قول فعل عوام را چندان اعتبار نباشد نصیحت
 اولور عوامك قوله و فعله اولقدر اعتبار اولماز
 اگر صد جرم دارد مرغ درویش رفیقانش یکی از صد ندانند
 اگر یوزکنا طوطه فقیر از بولد اشلی یوزدن بیرن بلزلر
 و گرنیک ناپسند آیدر سلطان از اقلیمی یا اقلیمی رسانند
 و گرنیک بکنلماشی کله سلطان بپرا اقلیمدن بپرا اقلیمه ارشد بر
 هر که در خردیش آید نکند در بر کی فلاح از و برخواست
 هر که کوچک کند ادب ایلیمه اولولقد ایولک اندن او دو طور دی
 خوب تر را چنانکه خواهد نشود خشک جز بانش راست
 یا ش آغاجی خیلکه دیلرس صار اولماز قورو آغاج آتشد غیر یله طوز
 پس در تادیب اخلاق خداوند را دکان است همه الله تاجا
 پس خداوند را دکان خلق را دکان خلق را دکان خلق را دکان خلق را

اجتهاد از آن بیشتر باید کرد که حق عوام را دکان ملک را
 جهد ایلک آدن آرتق ایلمکر که عوام حقند پادشاه
 حسن تدبیر فقیه و تقریر جواب موافق رای آمد خلعت نعت
 فقیهک فکر گوید که بی جوابی تقریری فکر موافق کلیدی خلعت و نعت
 بخشیدن و بایه منصبین بلند کرد انداختن
 باغشلا دی دخی منصبی پیاپی بوجه ایلدی
 معلم کتابی را دیدم در دیار مغرب ترش روی تلخ گفتار
 بیک کتاب معلمی گورم مغرب دیکزند الکشی یوزلو آجی سوزلو
 بدخوی مردم از او کدا طبع یا برهیز کار که عیش مسلمانان را
 بی از خویلو از انجیدی کدا طبیعتلو الله قور قایم که مسلمانانک دیولکی
 بدیدن او تبا کشتی و خوانندن قرانش دل مردم سیه کردی
 آجی کور مکله هلاک اولورشی دخی قرآن او قسای ارلر کو طلی قر ایلدی
 جمعی سران پاکیزه و دختران دوشیز بدست جفای
 بیر جمع پاکیزه او غلانلر دخی قیز او غلان قیزلار انک جفا الله
 او گرفتار نه زهره گفتار وقتی عارض سیمین یکی را طبیب
 دوتلش یلمکه زهر یوق وقت وقت بیرنگ سیمین یگا غنه طبیب
 زدی و کاه ساق بلورین دیگر را بشکست کشیدی الفقه
 و در دی و کاه بیرنگ بلورین انجوتی اشکینه حکمیه الفقه

شنیدم که از هر طرفی خیانت نفس و معلوم کردند
 ایستادم که هر طرفی آنکه نفسی خیانتی معلوم ایستاد این دور
 و برانندش و مکتب وی را بمصلی دادند **یا رسانی سلیم**
 دخی سور دیر دخی آنکه مکتبی بر مصلی و بر دیر **یا وانی زا هد**
 دل نیک مرد حکیم که سخن جز حکم ضرورت نکفتی **و موجب**
 ایوگو نکلو حکیم از که سوز ضرورت حکمیدن غیر یله سلهزدی
 از ارکس بر زبانش زرفتی کوز کا نرا هیت استاد **خسین**
 دخی که اجتمه است دخی او ند که مژدی له او غلا بچقلر اولی استاد گهستی
 از سر رفت که معلم دومین را اخلاق ملکی دیدند
 باشلارندن کتی که ایکنی معلمک ملکلک خوین کور دیر
 و دینوتک با عتقاد حلم او ترک علم کردند و غالب
 دخی دیوکی آنکه یا و اشلفه طیب علم ترک ایلدیر دخی آرتق
 اوقات بیازجه قراهر نشستند و لوح درست را بر سر
 و قتلرد او بنامه دخی بیلد او تور دیر دخی ساغ لوحلری
 یکدیگر شکستند **استاد معلم چو بودی از ار**
 بر بونک بشته صدیلر استاد معلم چون اجتمه از اول
 خرسک بازند کوز کان در بازار بعد از آن دوهفته **کران**
 آیو اوینا در لر او غلا بچقلر بازار د اول ایکی هفته دن صکر اول
 مسجد

مسجد گذر کردم معلم اولین را دیدم در خوش کرد
 اول مسجد دخی ایلم اولی معلی کوردم کورگی خوش ایلمش
 بحای خوش او رده انصاف بر بخیدم و لاجول کفتم
 که و رده کور مثلر انصاف انجندم دخی لا حول سوبلدم
 که ایلیس را معلم ملایکه چرا کردند بر مردی ظریف
 که ایلیسی ملکر معلم بخون ایلدیر بر قوه ظریف آر
 جهان دیدن خندید گفت **شر** یادشاهی پسر مکتب داد
 جهان کورمش کولیدی دودی پسر پادشاه او غلنی مکتبه ویدی
 لوح سیمین بر کنار نهاد **بزرگ** لوح او نبشته بد
 کومشی لوحی قوجاغنه قودی انوک لوحها شدند برلش التوله
 خوب استاد نه که مهر بدر **حکایت** پارسا زاد را نعت
 استاد کجوری یکد راتانک مجتهدن پیر زاهد او غلند
 ی کران از ترک عثمان بوی رسید فسق فحور اغاز
 نهایتش نعت عهولری میراشدن آکا ایرشدی فسق فحور باشلادی
 کرد و مبذری پیشه گرفت **فی الجمله** از سائر صبی
 دخی یوق بر خیر اتمکی طوبی محصل کلام سائر معاصیدن
 مشکری نمائند که نکرد و مشکری که نخور باری نصیحت
 دخی کنا مرون قلمادی که ایلمی دخی بر سر خوشلق که یادی بر کتبه نصیحتنه

گفتد ای فرزندان دخیل ای روانست و عیشی ای سیاب گردان
 دیدم ای او غول کلور آب رواند و چی دیر یک دو تو چی دگر من
 یعنی خرج فراوان کسی را مسلمست ای پسر که دخیلی معین
 یعنی موق ۲ کسیه تسلیم اولشد ای او غول که به کاور معین
 و مجری دارد چند آنکه تعلق خاطر ادبی زاد بروزیست
 دخیل افش دوت سولقد که ادمک خاطر تعلق وارور رزق
 اگر بروزی ده بودی بمقام از ملایکه در گذشتی شعر
 اگر رزق ویر و جیه اولاید مقامه ملکردن کردی
 فراموش نکرد ایزد در آن حال که بودی نطفه مدفون مدون
 سنی اونق ایلمیه الله بیا اول حاله که بیر نطفه اید که گوشت دخی غایب اولشد
 روانت داد طبع و عقل ادراک جمال نطق رای و فکر و هوش
 جان ویرد طبع ویرد عقل ادراک ویرد جمال ویرد نطق ویرد فکر ویرد هوش
 دانگست مرتب کرد برگشت دوبار ویت مرکب کرد و دوش
 اون بار ماغوی که تربیتش ایلمیه الله ایک قولوی قرین روی او موز لار که
 کنون پنداری ای ناچیز هست که خواهد گردنت روزی فراوان
 شمدن صنورن ای غمتی هم نشد کول که ایلمی استر سنی بیرون او نوت
 چو دخیل نیست خرج اهسته تر کن که میگویند ملاحان سرودی
 چون کلور که یوقتر غریب و شرق ایلمی که میگوید بر ابرامق سولدر
 اگر

کلامی
 در بیان
 این
 که
 در
 این
 کتاب
 آمده
 است

اگر یاران بگو هستان نبارد بسالی دجله کرد دختک رودی
 اگر یغور طاعناروه یغایه بیر یلد و جلد بیر قورودره ایلمیه
 عقل ادب پیش گیر لهو لعب بگذار که چون بیر شوی سختی
 عقل ادب او گو که طوت حصار لغو دخیل اوینی قو که چون قوبه اولان قتل
 بری ویشیانی خوری پسر از لذت نای و نوش این سخن
 هر کس دخیل شیمانلج بیر سر اولغان نای لذتدن دخیل اچلر لشدن بوسوز
 در گوش نسا و رخ بر قول من اعتراض کردی گفت راحت عاجل
 قولاغنه کتورمید بنیم سوزم دل او راتق ایلمیه دخیل تیز کلجی راحت
 بشویش ثنمت اجل منقص کردن خلاف رای خردمند است
 وعد لو نقتو که تشویشله غفلتو ایلمیه عاقلدر فکرینک خلا فیدر
 خداوندان کام و نیک سختی چرا سختی بر بند ازیم سختی
 دیلمی اندیسی دخیل ایوخت افندیس چون قتل الله در قتل قور قوسدن
 روشادی کن ای یار دل افروز غم فردا نشاید خوردن امروز
 یورن کما دیلمی ایلمیه ایلمی یار یار نول غمی بیر مزیمک بوگون
 خاصه پیرا که در صدر مروت نیست امر و عقد فتوت
 خصوصاً با که مروت صدرند او تور میشم دخیل فتوت عقدی
 بسته و ذکر انعام در افواه خاص عام افتاد
 بغلامش دخیل ایلمی کلر کلر اغزلارین خاص عامک دشمنش

هز که علم شد بسخا و کرم • بند نشانند که نه در در
 هر که نشاء اولی و دوم دلفردی کریم • آتی اوزره باغ قوق یزه مر
 دیدم که نصیحت من نشود و دودم که مر من دراهن سدر دود
 کوروم که بنم نصیحتی • ایستمر دینم ایسی نفسم آتور صوق دود
 اثر نمی کند ترک مناصحت کرد و روی از مصاحبت
 اثر آید • نصیحت ایلی ترک ایلد • دین یوز ویم مصاحبت
 او بگردانیدم و بکلیج سلامت نشستم • و قول حکما را کارستم
 دندوم • دین سلامت بوجانند او توروم • دین حکم قول ایستمر
 که گفته اند • بلغ ما علیک فان لم یقبلوا ما علیک •
 که دیشدور • یستدر نو که کالاندر گریم قبول ایستمر دین
 اگر چه دانی که نشود بکوی • هر چه دانی از نصیحت پند
 کریم بیلور من که ایستمر نو سویل • هر نه بیلور نو نصیحت نه پند و نا
 زود بینی که خیر سربینی • بدویای افتاد در بند
 تیز گور من که او بکوی باشکو گور من • ایکی ایاغید دشمن بوقایم
 دست بردست می زند که در رخ • نشنیدم حدیث دانستم
 النی الله وور که جیف • ایستمر دانستم سوز
 تاپس از مدتی انچه از نکت حالش می اندیشید بر معاینه
 تاپسرتت و مکر او که حالی قتلغدن • قور قاریم ظاهر

دیدم که یار بر یار می دوخت و لقمه لقمه می انداخت
 کوروم که یار یار اوزره دیگر دین لقمه لقمه قور قور
 دیدم که برآمد مروت دیدم در چنان حال ریشخ رویش
 کولم ایچندی • مروت کوردم • بوچیلان حاله • درویش یار اینی
 رآخر اشیدن و نمک پاشیدن که گفته اند
 قاشیق • دین طوز طاق • که دیشدور
 حریف سفله دیار یان سستی • نیندیشد روزنگ دستی
 آقا اصلو حریف مستحق صوکنده • قور قاز ال طارلقی کوندن
 درخت اندر بهاران بریشانند • زمستان لاجرمی برگ ماند
 آغاج بهار لرد سلکورد • قش • لاجرم یرقشز قالور
 پادشاهی سز را بادیب آده گفت این فرزند
 بیر پادشاه او غلنی • بیر آدیه ویردی • ددی • بو او غلان
 تسب تربیت چنان کن که یکی از فرزندان خود سالها
 سوکدر • ایله تربیت ایلد • کنه و او غلا بخلر کن دن بیرد • یلله
 بر و رنج برد و سعی کرد بجای نرسید • و فرزند ان آدیب
 انوک اوزره زحمت چکیده • دین سبی ایلدی • بیریر • ایرشید • دین ادبلو او غلا بخلد
 در فضل بلاغت مشها شدند ملک دانستمند و مواخذ
 فضل • بلاغت • با او کوز اولدی • بادشاه دانستد • طوق

کرد که شرط وفا بجای نیاوردی گفت ای پادشاه ترست یکسای
 ایله که وفا شرطی بر نه کتور مدک دوی ایر پادشاه تربیت بر در
 ولیکن استعداد مختلف کرچه سیم وزر زنگ اید همی
 ولیکن یراق او یار کرچه کوشش دخی آلتون طشدن کلور
 در همه سگی باشد زرو سیم می تباید در همه عالم سهیل
 دو کلی هاشد آلتون کوش اولماز یدیر اراد دو کلی عالم سهیل یدیر
 جای انبان ی شود جای آدم حکایت از پیری را شنیدم که
 پیر بلغاری اولور پیر پیری یوزی اولور پیر پیر پیر ایشتدم
 مریدی نامی گفت یا بنی انتک مسؤل یوم القیمه ماذا
 پیر مرید سولیدی یا او غول سن صور و دولورن قیامت کونند
 انکسبت ولا یقال لک من انتسبت یعنی ترا پرسند که عملت
 نه قرمش سن سکا دیملر کورک حصینی سن یعنی سکا صور اولار که عملت
 چیست و نگویند بذرات چیست
 چه دور چه نزدیک آنگاه کیمه
 جامه کعبه را پی پوشند او نه از گرم سیکه نامی شد
 کعبه طونن که اورد ترلر بیگلوی آدی گرمندن دکلر
 با عزیزی شست روزی چند لاجرم همچو او کرامی شد
 پیر عزیزی او تور دی پیری کون لاجرم انجیلای پیر ایو اولدی

مثال در قصه نصف حکما اوردند اندک گذردم را اولادت
 حکیم در قضیه لرند کتور شد که عزیز طوفد و غیر
 معلوم نیست چنانکه سایر حیوانات را بلکه اخشای
 معلوم و گولدر شیکه غریب حیوانلر بلکه
 ما ذن بخورند و شکمش بدرند و راه صرا بگیرند
 آنار پانور عقرب لر دخی قرن یرتار لار دخی صوا یولن طوتار لار
 باری این نکته پیش بزرگی می گفتم گفت دل من بر
 بر گشته بونکته پیر اولونک او کند سیندم دوی بهم کوکلم
 صدق این سخن کواهی می دهد و جز چنین نتواند
 بوسوز که کره کلکی اوزرنه طلق ویر دخی بوندن غیری او پی بلر
 بودن در حالت خردی تا ما ذر بدر چنین معاملت
 کوپک لک حالتنا انایه و آتایه بونجیلاین معامله
 کرده اند لاجرم در بزرگی چنین مقبولند و محبوب
 ایلمشدر لاجرم اولولقد بونجیلین مقبولدر دخی بونلشدر
 سری باید وصیت کرد که ای جوان بخت یاد گیر این بند
 پیر او غلامه انایه وصیت ایلدی که ای بخت ستار لو یاد گنه طوت بوا و گوی
 هر که با اهل خود وفا نکند نشود دوست روی دولت سند
 هر که کند و امله وفا ایلمی اولماز سوکلو پوزلو دخی دولتلو

فدر ویشی حامله بود مدت حمل سزاورد
 بیهوشی و شکم بزرگ حامله ای
 در ویشی همد عم فرزند نیاورد بود گفت اگر خدای
 در ویشی و کلید نند او غلام کتورمش ایوب دیدی اگر خدای
 عز وجل مرا پسری دهد جز این خرقه که پوشید ام هیچ
 عه و حق بگایر او غول ویر، بو خرقه و نه غیره که یکیشم
 ملک مست ایشار در ویشان کنم اتفاقا سزاورد شد و ما
 بنم ملکر در ویشی بخش ایلم اتفاقا او غول کتوروی و نه شادمانی
 کرد و سفره یاران بموجب شرط نهاد پس از چند سال که
 ایلی و نه یار اند سفره بن شرط رسید قودی به پنج پلده صکر که
 از سفر شام با زامدم محله ان دوست برگزیدتم و
 شام سزندن کرد و کلام اول دوستی که سزندن بچشم
 از چلو کی حالتی پرسید گفتند در زندان است گفته
 و نه حال نه لکندن صوردم دیدید زندان ایچند در دیدم
 سبب چیست گفتند پسرش خمر خورده است و غریبه
 سبب دور دیدید او غلی سبب ایچند و غول
 کرده و خون کسی ریخته و از شهر بگریخته پذیرا
 ایلم و نه کسک قان دو کشر و نه شدن بچشم آت

در

در علت آن سلسله در دست و بند کرای بریای گفت
 آنوگ علتیله الله زبیره و نه اغریبه آتانی اوزره دیدم
 این بلا از خدا حاجت خواست است
 بوبلایه خذادن حاجت دیلمکیده بولشدر
 زنان بار داری مرغ هشیار اگر وقت ولادت مار زاید
 یو که کتوروی عورت کرایه آت ار اگر طوطی و قشند پلان طغور لبر
 از آن بهتر بنزدیک خردمند که فرزند ان ناهوار زاید
 آندن یک که عاقله سیند که لایق کول او غلام بچله طغر مقدنه
 طفل بودم که بزرگی را پرسیدم که از بلوغ
 او غلامی ایدم که بر او گویند صوردم بالغ او لکندن
 گفت در کتاب مسطور است که سه نشان دارد یکی پانزده
 دوی کتابه یار لکندر که اوچ نشان طوتار بیری اون بلی
 ساکی و دیگر احتلام و دیگر برآمدن موی تنش اما
 بللکه بیری و نه دوش آتوق بیری و نه کود سینه قیل کلک اقا
 حقیقت یک نشان دارد انک در بند رضای حق تعالی
 حقیقت بیری نشانی اول که الله تعالی نکر رضای فکر نه
 پیش از آن باشد که در بند حظ نفس خویش و هر آنکه
 آندن او کندن اول که کمنه و نه حظ فکر نه و هر او که

در و این صفت موجود نیست **بیشتر** **یک** **حقیقت** **یک** **نشا**
 آنکه در این صفت بولند و گویند **بیک** **میساز**
 بصورت آدمی شد قطره آب **که** **چل** **وزش** **قرار** **اند** **شکم**
 صورت آدم اولی بر طه ص **که** **رق** **کون** **قرنه** **قرار** **ایست** **کلی**
 و اگر چل ساله را عقل و ادب نیست **بتحقیقش** **نشا** **آدمی** **خواند**
 و اگر فرق باشد عقل و ادب یونیک **که** **چکل** **یونیک** **آدمی** **اوتقا**
 جوان مرزی و لطیف است **همین** **نقش** **هیولای** **مندان**
 جوانز دل در لطف آدم لق **همین** **صورت** **نقش** **یونیک**
 هفتربا ید که صورت می توان کرد **بایوانها** **از** **از** **ز** **کف** **ز** **نگار**
 منزه که کرد که صورت ایستد اول **یوم** **چرا** **قد** **قبور** **نخ** **ده** **نقش**
 چو اینسان را نباشد فضل احسان **چه** **فرق** **از** **آدمی** **یا** **نقش** **دیوار**
 چون آدمی فضل و احسانی اولیه **نه** **فرق** **آدمی** **ملقه** **یه** **دیوار** **نقش**
 بدست آوردی دنیا هت نیست **یکی** **را** **اگر** **تو** **ای** **دل** **بدست** **از**
 دنیا که کمتر یک منزه که کرد **بیر** **یک** **اگر** **کو** **جو** **ک** **بیر** **کو** **کلن** **الکتور**

سالی نزا عی در میان پیادگان حجاج افتاده بود
 برینک نزع **حاج** **پیادگان** **ار** **ایست** **دوشش** **ایست**
 و دای در آن سفر هم پیاده بود **انصاف** **در** **سر** **روی** **هت** **دیگر**
 دین دعا بی اول سفره هم بیان ایست **انصاف** **که** **بر** **و** **موز** **ک** **باشد** **و** **یونیک**
 افتادیم

افتادیم و داد فسوق در دادیم و در جدال بکشادیم بجای نشینی
 دوشک **دین** **نقش** **داد** **دین** **و** **یونیک** **قبور** **آدمی** **بیر** **معه** **دین** **و** **یونیک** **و** **یونیک**
 شنیدم با عهد خویش **همی** **کفت** **بوالعجب** **بیاده** **عاج**
 ایستدم **کنده** **و** **انند** **و** **یونیک** **سویل** **عجب** **ایش** **شط** **بی** **یونیک**
 چون عرصه شطرنج بسری برند **فرزین** **یونیک** **شوند** **یعنی**
 چون شطرنج میدانش **باش** **ایست** **فرزین** **اولور** **یعنی**
 ند از آن ی کرد **که** **بود** **و** **پیادگان** **حجاج** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 آنرا **یک** **اولور** **که** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 و بدتر شدند **دین** **بیر** **اولور**
 از من بگو حاجی مردم گزای را **دین** **بیر** **اولور** **ار** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 که بویستین خلاص باز آری در **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 که فلا یقول کو کورن **بیر** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 بچاره خاری خورد و باری **بیر** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 بچاره دیگر **بیر** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 همی اموخت حکیمی کفت ترا که خانه اینست **بازی** **نه** **ایست**
 او که نود **بیر** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 تا ندانی که سخن عین صوابست **مکوی** **و** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**
 تا که بگیا **بیر** **ایست** **دین** **حاج** **پیادگان** **باد** **یه** **بسر** **بود**

مزدیرا چشم درد خواست پایش بیطاری

بیر اولی کوز زهتی اولیون بیر غلبند و اردی

رفت که مراد واکن ببطار از آنج دجشدها تم کشیدی
که بخت علقه ایله تغلبه آله خدیوانه لونه چکری

کرم برنگی علی بن ایل تقبلند آله و سلم حیوانی که روزی چکر دی

دَحْشَم اَوْ كَشْد كُورْشَدْ حُكُومَتْ بَدَاوَرِي رُذَنْد قَاضِي
آنوکه گونیه بجهت کوراولین حکومتی قاضیه التذیل قاضی

آنکوں کو ذہن جگہ کر کے کوراولیہ حکومتی قاضیہ التذیل قاضی

گفت برو هیچ تا و آن نیست اگر این خرشود ی بسین بیطا زنی
دی آنو که او زنی بی او دل یو قدر اگر بو اشک او را بیدار نعلبند او که کمزور

آنکے اوزر نہ بیچ اودکے یو قدر اگر ہو اٹک اولا سیدہ نعلیند اوکے کتروں

مقصود ازین سخن آنست که تا بدانی هر که نا ازمودی را کار
مقصود بوسوزدن اولد که تا بکشد که بوسوزد نماید

مقصود بتوسیع د اولد رکن تا بک س مندرکه بیر صفا نما میسه

بزرگ فرماید: ندامت برده. و نزد خردمندان: خفت رانی
اولوایش پیور. پشیمانلق چکر. دخی عاقله یا نندره. فکره سینلکنه

اولوایش پیورہ پشمالق چکر دفر عاقلہ یا نذرہ فکرہ یسین لکندہ

منسوب گردد
بکثره دلش ایله

کتاب: دانش ایلر

بَفَرُّوْ مَا يَهْ كَارْهَايْ خَطِيْرُ. بُوِيْرَا بَا فَا لَكُرْجِهْ بَا فَنْدَا سَتْ
آلِقْ اَصْلُو يَهْ قُوْر قُوْلُوْ اِيْلَرَا. خَا مَرْ طُو قُو يَحْيِ كُرْجِهْ. طُو قُو يَحْيِ دُرْ.

لیق اصلویہ قورقو لویا لیریا

نبردش بکار کار و حریر
کا التمز ایش ابریشم صانع

الکاملین ایسه ابریشم صفت

پسری وفات یافت پرسیدندش که برضد و ق کورچه نویسم
 یا او نمی وفات بولوی الا صور دید که مقبره صدقند

بیر اوغلی وفات بولدی : انکصوردید که مقبره صندوقده

كُفْتُ آيَاتِ كِتَابِ مَجِيدٍ عِزَّتْ شَرَفُ يَتِيهِ أَزْكَسْتَكِهِ رَوَايَاتُ
دِي كِتَابِ مَجِيدِ آيَاتِكِ عَنِ دِي شَرَفِ آئِدِنِ ارْتَقَدِرْ كِه رَوَا اَوَّلَا

دیدی کتاب جمیع آیات و تنک
عاقبتی دینی شروع آید از ارتقاء که رولا اول

بَرْجَنِيں جَايَهَا نُوشتِيں كِه بَرُو زَكَاز سُو دَكِرْدَد وَ خَلَايِقِ بَرُو
بُوغِيَلِيں يِر لَرْدَن يَزْمَق كِه رُو زَكَازِيد قَتَا يِلد دَفْطَلَقِ آتُوكِلَر

بوفیلیان یلردن، یزمتی که روزگارید قی ایلد دی خلاق آنول اوزندن

گذرند و سگان بر آن شاشند اگر ضروری چیزی نویسند
 بکره
 این کلمه را آنکه او در نماز شرک اگر ضرورتی بیرون آید بگوید

چکر لہ
دقی کلبہ لہ آنوک او ذر نہ ایشور اگر ضرورت تلم یہ سنندین سنو

این بیت کفایت است
بویست کفایت امر

و که هر که که سبز درستان
و که هر که که سبز درستان

بویست کفایت ابرار
و نه که مگر که بزم بویستان

بد میدی چه خوش شدی دلم : بگذرای دوست تا بوقت بهار
 به یاد تو نشاندن به خوش اولاد بهم گوئد که این دوست تا بهار و قفسند

نه خوش اولایم بنم گوئید

سَنُوہِ سِنِی دَمِیدْ، بَر کَلَمَن
 مَن بَنَمَش کُور مَن بَم کُور اَرز

پَار سَا یِ بَر یَکِی اَز خُدا وَ نَدَانِ
 بِر زَا سَد بِر یَکَا وَ زَنَن

من بتمش کور سن بهم گویم ادره

نعمت گذر کرد بند را دید دست پای استوار بست عقوبت
نعمت افتد بار زدن بر قویا کور زدن ای وایا برک بغلامش عقوبت

نعت افندیار زندان فکر ابدی بر قویا گوزون ای وایانی برک بغلانیش عقوبت

می کرد گفت ای پسر همت جو تو مخلوق را خدای عز و جل آفرید
ایله دی آید او غول بنمیدین بر مخلوقه غذا ده و جل

ایله دی شایه او غول سیمینس یرغلویه غذاوه و جل

حکمر تو کرده است و ترا بر وی فضیلت نهاده شکر یاری تعالی
سنگ صند اسیر ایست و در آن آنکه اوزر نه فضیلت تو شد ^{دین فایده افندی} ^{آله تعالی شکر}
جای اوزر و چندین جور جفا برینده روا مدار که فرد اوزر
بر دکتور ^{دین بقدر جور و جفا} قول اوزر روا طبعه که یار

قیامت از تو پدید باشد و شرمساری بری
قیامت کنند سندن یک اولور ^{دین او تعلق} چکر

برینده مکی رحیم سیار ^{خورش مکن و دلش میار} ^{آینه فوز ایله} ^{دین کوکلن} ^{انجته}
قول اوزر ^{چوق چشم} دوتا

اورا تو بده در خریدی ^{آخر بقدرت} ^{افریدی}
آینه سن او ن آتیه صون آلدک ^{آخر قدرتله یار اقامه دگر}

این حکم غرور خست تا چند ^{هست از تو بزرگتر خداوند}
بو غرور حکم دین کشم بجه دگر ^{سندن اولو افندی} ^{وارور}

ای خواجه ارسلان اغوش ^{فرمان ده خود مکن فراموش}
ای ارسلان قوم خواجه ^{کنه و بیرق و بریگی او نوتق ایله}

حکایت در خبر است از خواجه عالم علیه السلام
فرد کلید ^{عالم فواید سندن} ^{عم}

گفت بزرگتر خست در روز قیامت آن بود که یکی بنده صالح
دین اولور ^{صرت} ^{قیامت کنند} ^{اول اولاک} ^{بیر صالح} ^{قول}

بهمشت بریند و خواجه فایق را بدو رخ
آینه ^{دین فایده افندی} ^{آله تعالی شکر}

بر غلامی که طوع خدمت تست ^{خشی خدمت آن طیره مکی}
بیر او علان اوزر ^{سنگ صند اسیر ایست} ^{چوق چشم} ^{سوزنه} ^{دین فایده افندی} ^{طوبه}

که فضیلت بود بر و شمار ^{بند ازاد خواجه در زنجیر}
کم رسوایق اولور ^{صافتش} ^{گوشه} ^{قول ازاد اولور افندی} ^{زنجیر} ^{اولور}

سالی از بلخ تا همدام سفر بود و راه از حرایب
بیریل ^{بلخ} ^{سهند} ^{همدانی} ^{سزا اولور} ^{دین یول} ^{حرایب}

بر خطر جوانی بدرقه همراهِ من شد ^{سیر باز چرخ}
فور قولو ^{بیر یکت} ^{عهد} ^{بسم یول} ^{اشم اولور} ^{قلقان اوینادی}

انداز سلاح شوریش رو که بده مرد توانا گمان اوزر
آنجی ^{بیراق} ^{لوینادی} ^{ایلد} ^{کیریم} ^{که اونا قوتلو} ^{ار} ^{آنوگ} ^{باین}

زه گردندی و زور و این روی زمین پشت اورا زمین
کرش ایدرد ^{دین} ^{بیر یوزیک} ^{زور} ^{دکتور} ^{بیلر} ^{آنوگ} ^{آرق} ^{سین} ^{بیر}

نیا و زندی اما متنعیر بود و سایه پرورده نه جهان دید
کتور ^{مزلور} ^{اقا} ^{نعلتمش} ^{بیر} ^{دین} ^{کولک} ^{سلسش} ^{جهان} ^{کوز} ^{بیش}

و سفر کرد و عذکوس دلاوران بکوشش نرسید و برق
دین ^{سفر} ^{ایلد} ^{دکول} ^{بسا} ^{در} ^{کرک} ^{کوس} ^{یلدی} ^{قولا} ^{اشم} ^{بیر} ^{ششم}

شدت بر سواران ندید. نیفتاد. دست دشمن این
دشمنان را که قید شکر در کور می
دشمنان را که قید شکر در کور می

بگردش نیارید بازان تیر. اتفاقا من و این جوان هر دو
اتفاقا من و این جوان هر دو

در پی یکدیگر دو آن هران دیوار قدیمی که پیشتر آمدی
هر دو آن هران دیوار قدیمی که پیشتر آمدی

بقوت بازو میفکندی و هر درخت عظیم که دیدی
قول قوتید براغوزدی و هر درخت عظیم که دیدی

بر ورسر بنجه بکندی و تفاخر کنان همی گفتمای
بر ورسر بنجه بکندی و تفاخر کنان همی گفتمای

درین حالت بودیم که دو هندو از بی سنگی سر بر آوردند
بوفالند. ای که یکی من و دیگری سر بر آوردند

و قصد قتال کردند بدست یکی چوبی و بدست آن دیگر
دشمنان را که قصد قتال کردند بدست یکی چوبی و بدست آن دیگر

کلوج کوپی جوانرا گفت چه بایی. بیار آنچه داری زمردی
بیار آنچه داری زمردی

که دشمن بیای خود آمد بکوره. تیر و مکان دیدم از دست
که دشمن بیای خود آمد بکوره. تیر و مکان دیدم از دست

جوان

جوان افتاد. و لربن. بر استخوان آمد.
دشمنان را که افتاد. و لربن. بر استخوان آمد.

نه هر که موی شکافدستی خوش خای. بر ورن خیمه جنگ او را نبداد
نه هر که موی شکافدستی خوش خای. بر ورن خیمه جنگ او را نبداد

جوان جز این ندیدم که رخت جامه و سلاح زها کردم و جان
جوان جز این ندیدم که رخت جامه و سلاح زها کردم و جان

سلامت بردم بیت کاهای کربان مرد کار دین فرست. که شیرین در آید
سلامت بردم بیت کاهای کربان مرد کار دین فرست. که شیرین در آید

جوان اگر چه قوی بای پلتن کلد. جنگ دشمنی از هول بکشد
جوان اگر چه قوی بای پلتن کلد. جنگ دشمنی از هول بکشد

نبرد پیش صاف از خود معلوم است. چنانکه مسئله شرع پیش داشتند
نبرد پیش صاف از خود معلوم است. چنانکه مسئله شرع پیش داشتند

توانگر زاده را دیدم بر سر کور پذیرفته و با
توانگر زاده را دیدم بر سر کور پذیرفته و با

در پیش حبه مناظر پیوسته که صندوق تربت من شکست
در پیش حبه مناظر پیوسته که صندوق تربت من شکست

و کتاب رنگین و فرش رخام انداخته و خشت پیروز در
و کتاب رنگین و فرش رخام انداخته و خشت پیروز در

جوان

بکار برده و کور بذرست بحما ند خشتی دو قرا هم آورد
 ایله التمش سوزگ آتاک مقبره بر بکرز ایکی کورچه بر بر کورلش
 و شتی خاک برو پاشید درویش سرگفت تا بذرست از
 دخی بر آویطرق اوزر نه صاپش درویش او غلام ددی تا سوزگ آتاک
 زیران شکهای کران می جنبید بذر من بهر شست رسید بکشد
 اول آغز طاشلارگ آلتدن بر نور بنم آتام او چانه اید شمش اول
 خرکه کتر نهضد روی باز بره اسود تر کند رفتار
 اشکره اکثر قویار یوکی آنوگ اوزر نه بوللا و کلنه رک ایله کتکای
 در خبر است موت الفقرا و راحة از بهر آنکه چیزی ندارد
 فبرده کلندر فقرانوگ آلمی راحه آندنا او تر و که نشد طوقار
 که بحسرت بگذارد مرد درویش که بارستم فاق گشت
 که صرته قویه فقیر ارکه فقرن کو جنگ یوکن چکه
 بد مرکه همانا که بکسار اید و آنکه در نعمت استایانی
 اولمده نطره بکر که بکسار اید او که نوتد دخی و کلنه دخی استایانی
 مردن زین همه شکست که دشوار اید بمسده حال امیری که زبندی
 آلمی بود و کلن دن شک بود که فقرن کلور دو کلن حاله بر ایسه که بندن فقرن
 بهتر از حال امیری که گرفتار اید بزرگی را پر سیدم
 بر بکر حالند بکر که گرفتار کله بر اولویه صوردم

در معنی این حدیث که اعداء عدو و ک نفست الی بین
 بود صد یوکه معنی سندن دشمنان که دشمنان که اول نفست در که
 جنبت گفت حکم آنکه هر آن دشمنی که با وی احسان کنی
 ایکی یا تلارگ آتاسند در اول کلید که مر اول دشمن که اکا احسان اید
 دوست کرد و مگر که نفس چند آنکه مدارا پیش کنی
 دوست اید ملکه نفس سولقد که مدارا اید او کوک طوقار او غلام
 زیاد کند فرشته خوی شود آدی بگورن و کور خوی جو بایم
 زیاد اید فرشته خوب نو اولور آدم او غلامی از یکله و کور صولدر کور
خدا سعیدی بامدعی در میان توانگران و درویشان
 سعید کل چکشیر بر منید توانگر لر دخی درویش لر آراسند
 یکی در صورت درویشان نه بر صفت ایشان در محفل
 برین درویش صورتند آنلارگ صفتند و کول بر ویرنگه
 دیدم نشست و شنعی در یوسته و در شکایت باز
 گویم او تورش دخی شنعه اولاشمش دخی شکایت دفترن بکر
 کرد و دم توانگران آغاز سخن بدای بخارسانید بود
 ایلمش دخی کو چلو کرد دم آنکه بکلامش سوزن بویسه اید شد مش آید
 که درویش را دست قدر بسته است و توانگران را پای را دست
 که درویش کل قدرت اید بغلور دخی کو چلو کرد محبتی آیبی

کد نما ترا بدست اندر در نیست . خداوندان نعمت را اگر نیست
 ترمیم که الله آتی یوق . نعمت افندی که گریه یوق
 مرا که روزه و نعمت بزرگام این سخن سخن است آمد گفت
 بگما که اولور نعمتک بسلتمشیم . بوسوز قتی که کلدی
 ای یار تو انکران ذخیره مسکینان اند و دخل گوشه نشینان
 ای یار تو انکران مسکینان را ذخیره بیدر . دخی گوشه نشینان که کلور بیدر
 و مقصد نایران و کف مسافران و مستحق مل بار کربان بفر
 دخی زیارت ایدم که کف اولیای حق . دخی مسافران را بفر دخی ایدم که صبر ایدم بیلور
 راحت دیگران . دست تناول بر طعام انکه برند . که شغل
 غیر که راهن او ترو از قلائق الهی . بلکه اول وقت التزلزل که انکار
 وزیر دستان بخورند . و فضله مکارم ایشان . بار امل پیران
 دخی ای آلت خیلر بیدر . دخی انکار که ایلکلی فضل سی طوللار دخی
 واقار حیران رسد . تو انکرانرا وقفست نذر مهمانی
 دخی فضل دخی قوشلار ایشیش . تو انکرانرا وقف دخی نذر دخی تو قوشلار
 زکاة و فطر . اعتاق هدی قربانی . تو کی بدولت ایشان رسی که نیست
 زکاة دخی فطر . دخی قول ازادانکه دخی قربان . سن چن انکار که دولتمه ایریشه که سن
 بجز دورعتان هر بصد بریشانی . اگر قدرت جود است و اگر
 ایکی رکعت دخی غیر اولاد دخی یوز بریشانی . اگر جود دخی قدر سدر . و اگر
 قور

قوت سجود . تو انکرانرا به میسر شود . که مال مری دارند
 بجه قوتی . تو انکران یک میسر اولور که زکوة ویره بکمال طوللار
 و جامه یاک و غرض مضنون و دل فارغ و قوت طاعت
 دخی بال طوللار . دخی مراد لوی او دخی دخی کوشلر فایغ دخی طاعت قوتی
 در لقمه لطیف است . و صحت عبادت در کسوت نطیف
 لطیف لقمه ده در . دخی عبادت صحیحی آری کی شود
 معاون است که از معد خالی چه قوت اید و از دست تهی
 بللور که بوش معد دخی قوت کله دخی بوش الدن
 چه مروت و از پای بسته چه سیر اید و از دست شکر تهی
 نه مروت کله دخی باغلو آیدن نه سیر کله دخی بوش الدن و قرین
 چه خیر است . شب را کند خبید انک بدید
 نه خیر در . یکجه پراکن او بود اولکه کوردی
 بود وجه بامدادانش . مور کرد او رخ بتابستان
 صبا حکی و جبهی اولاد . قنجه جمع ایلر یا اید
 تا فراغت بود زمستانش . فراغت با فاقه نیامیزد
 تا فراغت اوله قیشد . فارغلق فقیر غله قدشاز
 و جمعیت خاطر در تنک دست صورت نبندد . یکی خبر بد
 دخی خاطر جمع اولق ال طرغند صورت بغلامز . بیری یا لکوز

وَدَيَكُم مِّنْظَرِ غَشَاةٍ نَّشِئْتُمْ هَٰذَا مِن بَابِ مَا نَدَى
 بَرِي دخی یکمه منظر او تودمش هرگز بواکا چمن بگزیه
 خُذُوا وَنَدَ مَكْنَتُ حَقِّ مُشْتَعِلٍ بِرَاكُنْدَ رُوزِي بِرَاكُنْدَ دَل
 قولا یلق افندیسی حقته مشغول اولوی دزی براکنده نذک کولی دخی براکنده
 بِنِ عِبَادَتِ اِنْسَانٍ يَقْبَلُ نَزْدِيكَ تَرَاتُ کَجَمْعِيَّتِ خَامِلٍ
 پس بونلارک عبادتی قبولغه یقتر قدر که خاطر جمعیتن
 دَارِنْدَ نَدَ بِرَاکُنْدَ وَبَرِيشَانِ اسباب معیشت ساخته
 طوتارلار براکنده کوله دخی بریشان دکل دیریک ابابن دوزمشلر
 وَبَاوَرَادُ عِبَادَتِ بِرَاکُنْدَ عَرَبِ کَوِيدُ اَعُوذُ بِاللّٰهِ
 دخی عبادتکن ویرد لره تمام امتی عرب سویلو الله صغورم
 مِنَ الْفَقْرِ الْمَكْتَبِ وَبِجَاوِرَةِ الَّذِي لَا اَحِبَّ وَدَرِ خَبَلَاتِ
 یوز قراردی بقیقلدن دخی شود قوشولدن که سولمز دخی خبر کلهدر
 الْفَقْرُ سَوَادُ الْوَجْهِ فِي الدَّارِ نَشِئْتُمْ كَفْتَا نَشِئْتُمْ كَفْتَا
 فقیرلق یوز قراسید ایکی جهانده ددی ایشتمکی که پیغمبرم
 السَّلَامُ كَفْتَا الْفَقْرُ كَفْتَا خَامُوشٍ كَفْتَا اَشَارَتِ خَلَا
 ددی فقر بنم خرمده دیم طمه کسالم خواجه سنده
 عَالَمٍ بِفَقْرِ طَائِفَةٍ يَفْقَهُ يَسْتَكِرُ مَرْدَانِ مَيَّانِ رِضَا اَنْدَ وَتَسْلِمِ
 بیطایفدنک فقره درکه رضامید انکه ارزیدر

تَبْرِقْضًا نَدَ اَيْنَا نَكَلَهُ خِرْقَةً اَبْرَارُ يَوْشُدُ وَلَقَمَةً اَدْرَارُ
 دخی قضا اوقه تسلیم آتار دگولی ایولر خرقه سن گیرر دخی بر منزل لقمه
 فَرُوشْدَ اَي طَبْلُ يَلْبُدُ بِاَلَيْكَ دَرِ بَاطِنِ هَيْبِ
 صتارلار ای یوجده آواز لو طبل ایچنده هیچ نند
 اَي تَوُشْدَ چِه تَدَبِيرُ کُنِي وَفْتُ بَسِيحٍ رُوي طَمَعٍ اَزْ خَلْقِ بِيحَارِ مَرِي
 آتسز که تدبیر اید بِنِ رقی وقتن طمع یوزنی خلقدن دوزا کواریشد
 تَبِيحِ هَزَارِ دَانَهٍ دَرِ دَسْتِ بَسِيحٍ دَرُوشِ بِي مَعْرِفَتِ نِيَارِ مَدِ
 بیک دانه لو تسبی الکده دوزمه معرفتسز درویش دکلنن
 تَا كَرَفْتَا زَيْنَ فَقْرٍ بَكْرُ نِيحَامِدِ كَا دَا الْفَقْرَانِ يَكُونُ كَفْرًا
 تا فقر لغی طقسا قلی کفرله دوکنی فقر لغتسز کفر اولقدن
 وَنَشَا يَدُ حَرْبٍ بُوْجُودِ نِعْمَتٍ بَرِهَنْدِ رَا يَوْشَانِيْدَن يَادَرِ
 دخی یرمز نعمت بولونمقدن غیریلد بر چلاقی کورمک
 اسْتِخْلَاصِ مَحْبُوسِي كُوشِيْدَن اَبْنَايِ جَنَسِ مَا رَا بِمَرْتَبَةِ
 بیر حبس اولوغوشی خلاصانکه دورشمک بیزم جنسومن او غوللارده
 اِيْشَانِ كِه رَسَا يَنْدَ وَيَدُ عَلِيَا يَدِ سَفَايِ كِي مَا يَنْدَ
 آنلارک مرتبه سنم ایرشدوبه دخی یوجده ال یلق آک چمن بگزیه
 نَدَ بَسِيْنِي كِه حَقَّ جَلِّ وَعَلَا دَرِ مَحْكَمِ تَنْزِيلِ اَزْ نَعْمِ
 کورمسن که حق جل و علا در محکم تنزیل از نعم

اهل بهشت خبری دهد **قوله تعالی اولی**

آنچه اهل بهشت از خبر ویرود الله تعالی بپردی اولاد و کجونه

معلوم تا بدانی که مشغول کفاف

آنلار و کجونه بیلنش و نرقدر دارد تا بیلنش که کفاف مشغول

از دولت عفاف محرومست و ملک فراغت زیرین

عفاف دولتیدن ضرورست و فراغت ملکی

تشنگا نرا نماید اندر جواب

صوموزلاره کوزو کور ووشا

معلوم

رنق بود و کجایی آنرا

همه عالم خسته چشمه آب

دو کلی عالم کوزده صومچشمه لری

هر جا که سختی خشد

صبر بود که قلیق

سختی خود را بشرد در کارهای بزرگ اندازد و از توابع

گذرد و کند و بگوید طبعیله اولوا یستلزمه آثار و فی الکتاب

ان نیز هیزد و از عقوبت نهراشد و حرام از حلال

اولادن ضامن و فی عقوبت قور قز و فی حرامی حلالدن

نشاند سکی را که کلوجی رساید زشادی و حیا

اکلامه بیکلمه که بیکلمه که بلشده شایع قند شمر

و که نعتی و کس بردوشد آرد کیم الطبع بندارد که خواند

و که بر صایه یکی که او موزند طوتار ملحق طبیعتلو صورت

اما صاحب دنیا بعین رضا ملحوظست و بحلال از حرام

اما دنیا ای رضا گوزیل بقلمش در دخی حلاله حرامدن

ملحوظ من هدا تا که تقریر این سخن نکرد و برهان بی

سقا نمشد بن هانکه بوسونی تقریر ایلمدم و فی حجت و بی بیان

نیاید و در انصاف از توقع دارم هرگز دیدی دست

کتوردم انصاف کوز طومقن طوتارم هرگز کور دخی ای

برکتی بسته یابی نوای در زندان نشسته یا پرد

بفرشد بفرماید یا خود بیوی نوای زندان او تورمش

معصومی درید یا کفی از معصوم برید الا بعلمت درویشی

یا بیومعصوم که بی برکت یا بیزال بیکلمه که کوز اولاد ویشو علیله

شیر مرد از احکام ضرورت در بقعه گرفته اند و کعبه های

آرسلان ارباب ضرورت حکمیل اولاده طومشدر و فی آثار کطوقلارن

ایشان سفت و محتملست که درویش را نفس آماره

دلشدر و فی احتمال دارد که درویشک نفسی آماره بی

مطالبت کند چون قوت احسانش ندارد بعضی

مطالبه ایلمر چون احسانی قوتی بی طومید کناهه

مبتلا گردد بطن فرج تو اما بنده یعنی و فرزند

مبتلا ایلمر قرن و فی فرج ایلمر لردر یعنی ایکی او غلاندر

در دنیا و آخرت

ما دام که این بر جایست آن ذکر بر جایست
نه که بگوید بر نهد در اول پیر و نه آید در

شید جوانی را با حداثت حبشی بگرفتند با آنک شرمساری
آشتم پیر یگدی بر خست بدمتکه طو بدیلر آشکله کی او تنقلو
بر دسزای سگ ساری بود گفت ای مسلمانان ز نذارم که
آلتدی کشلامغه لایق ایدی ددی ای مسلمانلر آلتونم یوقدر که
زن کنز و قوت نذارم که صبر کنز چه کنز لار هبانیته فی
عورت ایلیم دخی قوتم یوقدر که صبر ایلیم نه ایلیم رهبالق یوق

الاسلام و در جمله مواجب سکون خاطر و جمعیت درون
ایستادند دخی جمله خاطر ساکن اولق سبازند دخی ایچرومک جمعیتی

خداوندان نعت راست یکی آنکه هر شب صحنی در بر کیخ
نعت افندیگرینک در پیری اولکه هر کیخ بر صحنی قوجاغده کول

و هر روز جوانی از سر گیرد صبح تا بانرا دست از صباحت
دخی نیکون بیکتلی بلندن طو تار یلدر ایچ صباحت ای آنکه کوکله

او بر دل و سر و خرامانرا پای نجالت از و در کل
کوکله دخی سر و خرامانکه او تنهایی

سخوان عزیزان فرورد چنک سرانکشته کرده عتاب زک
عزیز لوقانه آتشد التمش آلین بار منی باشم دخی رنک ایش

محالست که با وجود حسن طلعت او کرد سناهی کردی قصد
قاله رک انوک طلعتی کو چکله کی بولو نغد کتانه طو لاشن ایلیم

تباهی کند سن کان بین یدیه مایشقی طب فهل یغنه عن جم العنا قدی
یم ملا کله فخر ایلیم بیر کسک اولسه او کله اوزدو کتانه یاشورم کتقی آتد غنی ایلر صقلر طاشا نغد

دلی که خور بهشتی بود یغما کرد کی التفات کند برستان یغای
نیر کوکل که ایچ خوریر قدی و یغما ایلدی یغما نظر ایلیم یغما پتار

اغلب تهویستان دامن عصمت محصیت الایند و کرسکان نان
آرتق ایچ بوشلار سفینه آتد کن کتانه بولاشد و در دخی ابلار انک

یابند چون سگ درند گوشت یافت نرسد کین شتر صلحت یا خرد حال
قیرلر چو دیر بر جی کلب است بولدر صغورنر که بو صالح دو بوسیدر یاد قال ایشیدر

چه مایه مستوران بعلت درویشی در عین فساد افتاده اند
نر امدلر سر مایه سن فقرلق علتید عین فساد دوشمشلار

و عرض کراچی بباد زشت نای بر داده
دخی ایولک عرضی هر کما اولوق یلن دیرشد

با کرسکی قوت پر هیز نماند افلاک ز مام از کف مردم بر باید
آطلعه پر هیز قوت قالمادی فقرلق بولاری ارکه آلتد کتقی

طاقت درویش از دست تحمل برفت و جواب را تیغ زبان بر کشد
درویشک طاقتی صراحتک الدن کتقی دخی جواب دخی قیلیم چکله

وَأَبْ فَصَاحَتْ دَرْمِيدَانِ وَقَاحَتْ جَهَانِيْدٌ وَبَرَمَنْ دَوَانِيْدٌ
 دخی قعیله آتی چکن سو بکر میدانه مجنون دخی بنم اوزده مکر
 وَكَلْتُ خُذَانِ مَبَالِغَتْ دَر وَصَفِ اِشَانِ مَكْنِي وَنَحْنَهَايِ
 دخی دودن شوقه مبالغه آنلار که وصفن سولمک
 بِرِشَانِ کِه وَهَر تَصَوُّر کُنْ کِه تَرِیَا قَنْدِ تَا کَلِیْدِ خَزَانِهْ اَزَا
 دخی برشان سوزلر که قورقو تصور ایلر که تریا قلدر یا خوف ز قلر خیزه لر کیم
 مُشْتِی مَغْرُورٌ هُجُوبٌ نَفُورٌ مُشْتَغِلٌ مَالِ نِعْمَتٍ وَنَفِیْسٌ جَاوِ
 بر آفیه مغرور اولوجی هجیایر اوجی ماله فی نعمه مشغول اولوجی دخی فتنه ایسجی
 دَوْلَتٌ سَخْنٌ نَکُوینْدَا اِلَّا سَفَاهَتٌ وَنَظَرٌ نَکُنْدَا اِلَّا بَکْرَاهَتٌ
 دخی دولت سوز سولمزلر الا سفا هتد دخی نظر انزلر الا کرا هتد
 عُمَا رَا بَکْدَايِ مَنُوبٌ کُنْدُ وَفَقْرًا رَا بَدِی سَرِیَايِ مَعُوبٌ
 علمایر که المیه بکده مش ایلر دخی فقرایه باشن و آیتیه عیلمیه
 کَرْدَانْدُ بِقُوَّتِ مَالِی کِه دَا رَنْدُ وَعِزَّتِ جَاهِی کِه پِنْدَا رَنْدُ
 اندورلر بیر مال قوتیلر که طوتارلر دخی منصب عزتیلر که صورلر
 بَرْتَرِ اَزْ هَمِهْ نِشِنْدُ وَخُودِ رَا بَهْتَرِ اَزْ هَمِهْ بِنْدُ
 دیکلدن بوجر که اوتورلر دخی کفده ولری دویلمدن بکر کورودن
 اَنْ دَر سُرْدَا رَنْدُ کِه سَرِ بَکْسِی قُرُودَا رَنْدُ وَحُکْمًا کُفْتَهْ اَنْدُ
 آیه بلشت طوقاز لاد که باشن کیه آشفگ کورمک دخی حکمیلر دیشلر
 بَطَاعَتِ

بَطَاعَتِ اَزْدِ کِرَانِ مَسْبُوتِ وَبِنِعْمَتِ پِیْتِ بِصُورَتِ تَوَانِ کِرَانِ
 طاعتلر اورد کیران مسکوت و بنعمت پیستی بصورت توان کیران
 مَعْنِی دَرِیْنِ کَرِی هَنْزِمَا لَکَنْدُ فُخْرٌ حَکِیْمٌ کُونِ خَرِشْ شَمَارَا کَرِی
 معنی ددر ویشدر کرمه نر مایله فخر ایله حکیم اوزدر اشک کوی صای اگر
 کُفْتُمُ مَذْمُومَتِ اِشَانِ دَرِ وَا مَدَارِ کِه خُذَا وَنَدَانِ کَرْمَنْدُ کُفْتُ خَطَا
 دیدم آنلار خودلاماچی رواطوقه که کرم افند بکیردر دخی خطا
 کُفْتِی کِه بِنْدَا دَرْمَنْدُ چِه فَا یَدِ کِه اَبَرَنْدُ وَنَمِی بَا رَنْدُ
 سولمک که آنچه قوللاریدر نه فایده که بولوتلاردر یغمازلار
 وَجَشْمَهْ اِفْتَابَنْدُ وَنَمِی تَابَنْدُ وَبَرْمَرْکِبِ اسْتَطَاعَتِ سَوَارَنْدُ
 دخی کونشید چشمه لیدر شیلر لار کوی تیر لکر مرکب لردن آتلان شلر
 وَنَمِی رَا نَنْدُ قَدِی بَهْرِ خُذَا نَهْنْدُ وَدَرِی بِنِی مَنِ اَذِی
 سوزلر بیر قدم الله چون قومازلار دخی بیر آنچه منت سوزن ایچک سوز
 نَدَهْنْدُ مَالِی مَشَقَّتِ فَرَا هَمَارِ بَنْدُ وَبِخِشْتِ نَکْدَا رَنْدُ
 ویرلر بیر مال مشقید دوکلر بیر مکتوردر دخی ناکسلفه صلیو طومار
 وَبِخَسَرَتِ بَکْدَا رَنْدُ وَحُکْمًا کُفْتَهْ اَنْدُ سِیْمَزِ بَیْخِلِ
 دخی خسرت بکدو راند دخی حکم کفته اند سیمز بیخیل
 وَنَمِی اَزْ خَالِکِ بَرَا یَدِ کِه وَیِ دَرِ خَالِکِ رَوْدُ
 بیر وقت طبرقدن یوقر و کاور که اول طبرانه کیدر

سَتِي رَجُ كَسِي نَعْتِي دَسْت اَرَدَ . دَكْرِ كَس اِي دِي سَعِي كَم بَرْد اَرَدَ
 دور شمس در زحمت گشت بر نعتی الکتور غیر یکسه کور دور شمس مال قالدور
 كَفْتُمُ بَرِ خَلْ خُذَا وَنَدَانِ نَعْتِ . وَ قُوفُ نِيَا فَنَدَا نَدَا لَا بَكْدَا
 دیدم نعت افندیلر خیللی اوزر طویق بعلماشدر الا که انقل
 وَ زَنَهَرُ كَه طَمَعُ يَكْسُونُهُ دَكْرِ بَرِ خِيلَتِ يَكِي نَمَا يَدُ حَكْ
 یوغه در که طبع بر یکا قویه کیم دخی خیلد بیر کوز و کور قوی
 دَا نَدَا كَه زَرْ جِي سَتِ . وَ كَدَا دَا نَدَا كَه خِيلُ مَسَلِكِ وَ خِي كَتِ
 بیلور که آلتون نه دور دخی خیلد بیلور که خیلد دخی مانی طوتوج دخی جور دگر
 كَفْتَا بَجَرِبَهُ اَنْ يَكُوْمُ . كَه مُتَعَلِقَانِ بَرْدَر اَرِنْدَوُ
 دیدم بخر به ایله آید سوبله که متعلقه قیود طوتارلار
 غَلِيظَانِ شَدِيدًا بَر كَا رِنْدَا . تَابَا رِعْزِ زَانِ نَدَهْنْدَوُ
 دخی یوغونلاری صلازلار نامیزتر یوکنی ویرزله
 بَر سِيْنَهُ صَا حَتِّ تَمِزَانِ نَهْنْدَا . وَ كُوِيْنْدُ كَسِ دَا اِيْنَجَا نِيْسَتِ
 صاحب تمیز لر که کس نه قورلار دخی ویرر که بونده یوقدر
 وَ رَا سَتِ كَفْتَه بَاشِنْدَا . اَنْزَا كَه عَقْلُ هَتَّ وَ تَرِيْسَتِ وَ رَا قِ
 دخی طعنه و دیشدر انوکه عقل دخی همتی کبریتی فکر یوقدر
 خُوشِ كَفْتِ بَرْدَه دَا رَكَه كَسِي صَرَا يِيْسَتِ . كَفْتُمُ بَعْدَرَانِ كَه اَزْدِيْسَتِ
 خوش دخی پرد طوتوجی که کس سرای و یوقدر دیدم اول عذر یله که
 مَتَوْقَعَانِ بَحَاتِ اَمَدَا . اَنْدَا وَ اَزْ رُقْعَه كَدَا يَانِ بَغْفَانِ اَمَدَا
 کوز طوتوجیر اندن جان کلمه دخی که ازل رقع سندن قفانه کلمه

مَتَوْقَعَانِ بَحَاتِ اَمَدَا . اَنْدَا وَ اَزْ رُقْعَه كَدَا يَانِ بَغْفَانِ اَمَدَا
 کوز طوتوجیر اندن جان کلمه دخی که ازل رقع سندن قفانه کلمه
 وَ مَحَالِ عَقْلَسَتِ كَه اَكْرِ يَكِ بِيَا يَانِ دَر شُودُ حَشْمِ كَدَا يَانِ
 دخی عقلمحالدر که اگر بیایانگ قوتلار اینجاولا کد ازل کوز
 بَر كَفْتُوْدَا . دِيْدَه اَهْل طَمَعِ بِنَعْتِ دُنْيَا بَر شُودُ هَمِيْنَا نَكِ
 طبطلوا اولامل طمع کوز دنیا نعت طوطوا اولامه شیکه
 چَا هِ بَشَبَر حَا تَمِ طَا يِ كَه بِيَا يَانِ نَشِيْنِ . بُوْدَا اَكْرِ دَر شَهَرِ
 قوی کچه سیم حاتم طای که بیایان نشین بود اگر در شهر
 بُوْدِي اَزْدِ سَتِ كَدَا يَانِ بِيْجَارَه شَدِي . وَ جَا مَه بَر وِيَا رَه
 اولامه کد ازل اندن بیچاره اولور دخی قفانه آنوکه اوزر
 كَشِي كَفْتِ مَنِ بَر حَالِ اِيْشَانِ رَحْمَتِي بِرَمِ كَفْتُمُ نَه
 اولور دخی دخی ایلار که ماله رحمت ایلکورم دیدم دگر
 بَر مَالِ اِيْشَانِ حَرِيْسَتِي خُورِي مَا دَرِيْنِ كَفْتَا رَهْرَدَوُ
 ایلار که ماله حرسه برم نیز بوسوزد ایلکوز بیلد
 حَشْمِ كَرِفْتَا رَهْرِيْدِي كَه بَرَا نَدِي . بَدَفْعَانِ بَكُوشَدِي
 بربر طوتولش مریه کج سوز دخی آنوکه دفعه دور و شوم
 وَ هَر شَا هِي كَه سَخْوَانْدِي بَقَرِيْنِ بُوْشِيْدِي . تَا نَقْدِ كَسِي
 دخی مریه کایم که او قوروی عزیزم او تریدم تا نعتی که نقد

هَمَّه دَر بَاخْت و تیر جعبه حجت پیداخت

دو کمر او بنا تیر دین حجت ترک شد او قنبر آتیر

هَات قَاب رَنیفکوی از جمله فصیح کور اجزای مبالغه مستعار نیست

حاضر اول تا قلفا نه برقیه فصیح جمله سندر که آنوک بودند غیر مبالغه رعایت اولی

مَا بَدَدَان کِسِی کِه سَخَن دَان سَخ کُوبِ بَر دَر سِلَاح دَار دَلِکس دَر حِصَار

بگذر اول کسی که سخن دان سَخ کُوبِ بَر دَر سِلَاح دَار دَلِکس دَر حِصَار بوق

عَاقِبَةُ الْأَمْرِ دَلِیلُش نَمَانْدُ ذَلِیلُش کَرْدَم دَسْت تَعْدِی دَر آز

ایش صد کند دلیله قالمدر آید فور ایلدم تعدی الی اوزون

کَرْدَم و سِهْوَد کَفْتَن اِغَاژ و سَنَت جَاهِلَانَسْت کِه چُون

ایلدن دین عبت سولمکه باشلادی دین جاهل که سنی در که چون

بَدَلِیلُ از خِصَم فرو مَانْدُ سِلْسِلَه خُصُومَت جُنْبَانَسْت

و بدلیم خصم دن آشفه قالدیلن خصومت دیزین دیره درلر

چُون اَز رِیْث تَرَاش کِه حِجَّت بَر نِیَا مَدِی حِجَّت بَر خَاث

پست یونوجی آنبرگی که بختیلد اوزر نه کلدی جنم اور و طور دی

قوله تعالی این لیتنه لاد دشنام داد سقطش گفتم گریه ام

الله تعالی نک قوله اگر نهایت بولیزد بظلاله سوکوبه انامه از سلیم بقای

بَدَرِیدَن ز خُدا ش کُوفْتَم اَنکَشِت تَعَجُّب جِهَای

بدریدی ز خدا ش کُوفْتَم اَنکَشِت تَعَجُّب جِهَای

بدریدی اکن طو شرم جهانوک تعجبی بار مانی

اَز کَفْت شُود مَا بَدَدَان • اَو دَر مَن مَن دَر و فِتَا دَه

بیزم سلیم مذون ایشتم مذون دیدم اول بند و بنا آنکا دوشمش

خَلَقَ اَزِی مَا دَوَان خَدَان • الْقِصَّةُ اِیْن مَرَاقِعِیْش

خلق بیزم از دوان خدان القصة این مراقعیش

قَاضِی بَر دِیْم و بِحُکُومَت عَدَل رَاضِی تَا حَاکِم مُسْلِمَانَان

قاضی اوکنه التک دین عدل که حکومت راضی اولوق تا مسلمان را کی

مُصْلَحَتِی جَوِیْد و مِیَان تُوَا نِکَرَان و دَر وِشَان فَر قِی

بمصطحت استی دین توانگر آراستند دین درویش را راستند بفرق

بِکُوبِید قَاضِی سَخَن مَا هَر دُوشِید و حَدِیْث مَا بَرِید

سویله قاضی بیزم سوز و موزی ایکن بید ایستید دین بیزم سوز و موزی گشود

و سَر جَحِیْب تَفْکُر فَر و بُرَد و بَعْد اَز تَا مَثَلِ سِیَار

دین باشن فکر بقاسدن آشفه التدی دین چوق فکدن صکر

سَر بَرَا وِرْد کَفْت اَنکِه تُوَا نِکَرَان اَشَا کَفْتِ و بُرَد وِشَان

باش بر آورد گفت آنکه توانگر آنرا شاکفتی و برد ویشان

جَفَا رَوَا دَاشْتِ بَدَا نِکِه هَر جَا کِه کُلَسْت خَارَاکِ

جفا روا داشت بد آنکه هر جا که کُست خاراکی

و بِا خَمَر خُمَا رَاکِست و بَر سَر کِیجَ مَا رَاکِست وَاثَاقِکِه

دین بیزم د که فردر محمود لقمه دین مال باشد بلان وارور دین اول بیزم

دین بیزم د که فردر محمود لقمه دین مال باشد بلان وارور دین اول بیزم

در شاهوارست نهنگ مردم خوارست لذت عیش خیار

لَدَغَةُ أَجَلٍ أَرْبَعِينَ سَنَةً وَتَعْمِدُ بِهَشْتِ رَادِيَوَارِ مَكَارِهِ دُرِّ
اجل شریب میرو و دندر دخی اچنه نعتلنه مکاره دیوی ایلو و دندر

جور دشمن چه کند که نکشد طالب دوست . گنج ما رو کل خار و غم شادانی

نظر نکی که درستان بد مشک است و چوب خشک چین

دَرْ زَمَرِیْ تُوَانِکِرَانِ شَاکِرَنْدِ وَ کَفُوْیْ دَرْ حَلَقَهٗ دَرْ وِشَانِ
توانکر زمر باشند شاکر و ارور و غیر شکر سوز لر درویشا که حلقه سنده

صَابِرًا تَذَوُّجًا
اَكْرَئَالَهُ قَطْرَةً دُرِّ شَدِيدٍ
صبر ایستد و ذوق
اکرئال ده قطره در شدي

چو خرمهر بازار ازو بر شدی . مقرر بان حضرت جل و علا
 ای که به بخیر غریبم بازار آندین طلوع اولادیک
 جل و علامه تنک باقلر

توانگر اند در پیش سیرت و در ایشان توانگر هست

توانگر در درویش سیرتلو توانگر مثل درویش در

مهربان درویشان است که کم توانگران کیزد و بهی

درویشلک خوری اولدر که توانر لر یلیق طوره

است که عمردر و شان خورده قوله تع ومن يتوكل على الله
اولدکم درو شد غن ایستماعی اند قوله

فَهُوَ حَسْبُكَ يَا اَنْكَلَهُ كَفْتِي تُوَانْكَرَانْ مُشْتَغَلَانْدُوسَاهِي
 وَاَيُّ اَوْلَكَ سِلْدَكُ تُوَانْكَرَلَرُ مُشْغُولْ اَوَّلِي لِرْدَر دِي لَوْنِي

وَمَسَّتْ مَلَاهِي نَعْرَطَا يَفَهُ جُنَيْنٌ كَذَكْفَتِي هَسْدَقَاصِ

هَمَّتْ وَكَافَرَتْ كَمَا نَبَرَتْ وَبَسَّهَتْ وَخَوَرَتْ وَهَمَّتْ
مَمْلُوءَةً أَنْكَارًا يَدِي كَمَا التَّمَرُّ لَقَوْلًا دَفِي يَمْلُزْ وَهَمَّتْ

اگر بمشیل آبرند باران نبارند و اگر از جهات طوفان بر آید
اگر مثله بولوتلدر یغور یغدر زلزل و اگر بهمان طوفان یوقر و کل

بَاعْتِمَادِ مَكْنِيَةِ خَوِشِ، اَزْ مَحَبَّتِ دَرْ وِشِ، نَبْرَسَنْدِ وَاَزْ
کنه و قولاً یلقله طایانوب در و شک محبتدن صورمازل

خُذَايَ عَزَّ وَجَلَّ نَمُوسُ دُكُورِ
 اَلْوَاثِ دَنَاءَةُ وَجَلَّ قَوْمُ دُكُورِ دُكُورِ

کُذَّازِ نَبِیِّیْ یَکْرِیْ شُدْ هَلَاکْ . مَرَاهَسْتْ کَشِیْ ز طُوفَانِ خَه
کمریو قلقتن نو مکس هلاک اولدیسه

وَنَانِ چو کایم خوش بدر بردند، گویند غم نیست که همه عالم
 الحقل هو کنه و کلمه طش، التبدل در لرغ و بوقدر کرد و کل عالم اولد

پس بگو که الله و یحییٰ سره الدلیل

قَوْمِي بَدِينِ صِفَتِ كِه بَيَانِ كَرْدَم. وَطَا يَفِدِ خَوَانِ نَعَمَ
قومی بدین صفت که بیان کردم و طایفه خوان نعمت

نَهَاد. وَصَلَايِ كَرَمِ دَر دَاد. وَمِيَانِ خِدْمَتِ بَسْت
نهاد و صلاهی کرم در داد و میان خدمت بست

وَابْرُو بَتَوَاضَعِ كُشَاد. طَالِبِ امِيدِ مَغْفَرَتِ وَصَاحِبِ نِيَا
و ابرو بتواضع کشاد طالب امید مغفرت و صاحب نیا

وَاخِرَتِ چُونِ بِنْد. كَا نَحْضَرَتِ پَادِشَاهِ عَالَمِ عَادِلِ
و آخرت چون بند کاه حضرت پادشاه عالم عادل

مُوَيَّدِ مُظَفَّرِ مَنصُورِ مَالِكِ زَمَنَةِ الْاَنَا مَحَامِي ثُغُورِ
مویّد مظفّر منصور مالک زمانه الانام حامي ثغور

الْاِسْلَامِ وَارِثِ مُلْكِ سُلَيْمَانَ اَعْدَلِ مُلُوكِ الزَّمَانِ مُظَفَّرِ
الاسلام و ارث ملك سليمان اعدل ملوك الزمان مظفّر

الدِّينِ اَبُو بَكْرٍ بِنِ سَعْدِ اَعْنِ اللّٰهَ اَنْصَارُهُ
الدین ابو بکر بن سعد اعن الله انصاره

بَذَرِ بَحَايِشِ كَرَمِ كَرَمِ نَكَنَد. كِه دَسْتِ جُودِ تُو بِاَخْذِ اَوْنِدَانِ اَدَمِ
بذر بحایش کرم کرم نکند که دست جود تو باخذ اوندان آدم

خُدَايِ خَوَاسْتِ كِه بَرَقَمْدِ عَالَمِ بَخْشَاد. بَفَضْلِ خَوَاشِ تَرَا پَادِشَاهِ عَالَمِ كَرْد
خدای خواست که برقمده عالم بخشاد بفضل خواش ترا پادشاه عالم کرد

قاضي

قَاضِي چُونِ اَيْنِ سَخْنِ بَدِينِ يَا يَدِ رَسَانِدِ وَازِجَدِ مَبَالِغِهِ دَر
قاضي چون این سخن بدین یایه رسانید و از جد مبالغه در

كُذَرَانِدِ بِحَكْمِ قَضَا رِضَا دَا دِم. وَازِ مِضِي دَر كُذَشْتِمِ وَبَعْدِ
کذرا نید بحکم قضا رضا دادیم و از مضي در گذشتیم و بعد

از مَحَاوَر. رَا هُ مَدَارَا كَرَفْتِمِ وَ سَرِ بَتَدَارِكِ بَرَقَدَمِ يَكْدِي كَر
از محاور راه مدارا گرفتیم و سر بتدارک برقدم یکدیگر

نَهَادِمِ وَبُوسَه بَر سَرِ رُويِ يَكْدِي كَر دَا دِم وَخَتِمِ سَخْنِ
نهادیم و بوسه بر سر روی یکدیگر دادیم و ختم سخن

دَر يْنِ بَيْتِ بُوَد. مَكْنِ زَكِرْدِشِ كَيْتِي شِكَايَتِ اِي دَرِشِ
درین بیت بود مکن ز کردش کیتی شکایت ای درش

كِه طَيَّرَ عَالَ شُدِي كَرِيدِي نَسَقِ مَرْدِي
که طیار حال شدی گرییدی نسق مردی

تُو اَنَكِرِ اَجُودِلِ وَدَسْتِ كَا مَرَانِ بَهْتِ
تو انکر اجودل و دست کامران بهت

بَخُورِ وَبُخَشِ كِه دُنْيَا وَ اَخِرَتِ بَرْدِي **هشتم در آداب**
بخور و بخش که دنیا و آخرت بردی

مَالِ اَز بَهْرِ اَسَايِشِ عُمُرِ سَتِ نَه عُمُرَا ز بَهْرِ كَرْدِ مَالِ
مال از بهر اسایش عمر ست نه عمر را ز بهر کرد مال

طرح مال جمع ایملک اکون دکول

عاقبتی بر رسیدند **نیک بخت** کیست و بد بخت کیست گفت
عاقبتی بر رسیدند ایوب بخشد کیم و بی یون و بختلو کیم و دی

نیک بخت آنکه خود و گشت بد بخت آنکه مرد هشت
ایوب بختلو او که بدی و او که بدی بر بختلو او که البر صلیور و

مکن نماز بر آن کس که هیچ نکرده **که عمر در سر تحصیل مال کرد بخورد**
نماز ایله اول که او زده که هیچ ایله و بختی که عمری مال تحصیلند ایله و بختی

موسی علیه السلام قارون را ضیاع کرد **که احسن کما احسن**
موسی و قارون نصیحت ایله که احسان ایله که احسان

الله الیک نشید و عاقبتش شدیدی
الله است ایستدی عاقبتش ایستدی

آنکس که بدینا در خیر شد و خست **می آن که سر اندر سردینا در مر**
اول که که آلتونله آنچه یله خیر قزندی بیل که با شنی التون و آنچه سزنده ایله

خواهی متمتع شوی از نعم دنیا با خلق کرم کن خود با تو کرم کرد
دین من که فایده ایله و این دنیا نیت خلق کرم ایله چون خدا سکا کرم ایله

عرب گوید جد و لا تمن فان الفایده الیک عاید یعنی بخت
عرب سولوا ایله ایله منت اتوم تحقیق فایده سکا و نوحید یعنی با غش

منت منه که فایده آن بتو بازمی گردد
منت قوم که آنکه فایده سی سکا کرم و نوحید

درخت کرم هر گاه بیخ کرد گذشت از فلک شاخ بالای او
اوزه آغاجی هر چند که بیخ کردی فلکدن انوکا بوجه بودا بی

گر هست خواهی که از بر خوری بمنت من آره بریای او
کر دیلر که آنون میس بیسن منتله قوم بجهوی انوکا آیا غنه

شکر خدای کن که موفق شدی بخیر ز انعام فضل او نه معطل گذاشت
الله شکر ایله که خیر توفیق قلمش اولدو انعام دن و فضل دن معطل قومادی

دو کس رنج بیهود بردند و سعی بی فایده کردند
ایک کسه رنج التیلر دنی فایده نوزد و ریشیلر

یکای آنکه علم اموخت و عمل نکرد و دیگر آنکه مال اندوخت
بیری او که علم او کردی و عمل ایله دی دنی بیری او که مال قزندی و بیدی

علم چند آنکه بیشتر خوانی چون عمل در توب نیست نادانی
علم چو که آرتق او تور سکر چون سنده عمل یوقدر نادانسن

نه محقق بود نه دانستند چار پای و بروکتای چسند
نه که بکیم اولور نه دانستند اولور برور و آیا قلو اوزر نه بر قاج کتاب

ان توی مغز را چه علم و بصر که برو هیزمست یا دفتر
اول بوشی سی لینگ نه علم نه کوزله که اوزر نه او دوزدر یا دفتر در

علم از پی دین برورد نیست نه از بهر دنیا خوردن است
علم دین بسلکدن او و و دنیایمکن او و و دگولر

عَالَمِ نَا بِهِيْزِ كَا رَا كُوْرِيْشْتِ مُشْعَلِ دَلِ
بِهِيْزِ كَا رَاوَلَا يِنَا عَالَمِ بَرَكُوْرِيْشْتِ چَرَاغِ طُوْرِيْشْتِ

ملک از خرد مندان جمال گیرد و دین پر هین کاران کمال یابند
ملک عاقلان دانا جمال طو تار و دین پر هین کاران کمال یابند

پادشاهان
پادشاهان
پندگی گشتنوی ای یادگار
دهمه دفترها این بد نیست
بهر او کورت اگر بشیر سکایا پادشا
دو یک دفتر ده بوندن یک او کورت یوق

سہ چیتنا یا بدار باشد مالِ نبی تجارت و علمِ نبی بحث و ملکِ نبی

از

بدان کہ توکنہ می کنی بانیاری • بردوستی شاهان اعتماد
بیدکہ سن نما، بیدرسن اور تعلقہ بادشاہ مرگڑ و شلوغہ طینا

مَبْدَل شُود وَاِنْ بِحَوَالِي مُتَغَيَّر كَرْدَد
بورنق اولور دني بويكت اولماغه غير در اولور

در میان من و جدای وقتی که دشمن کرد در آری که خواهی نهان
اور تا به قوم آید و آن وقت که دشمن آید بیور از که دیلین گزین

دوستان باشند و بر آسرا رتوان از تو مشفق تر نتواند بود.

خامنه بنده که ضمیر دلخوش • با کسی گفتی گفتی که مگوی
ایسم اولی: بیکدیگر که کند و گوید فکر
کیه سبک دخی سنگ که سبک

ای سلیم اب ز سر چشمه بسند که چو بر شد توان بستن جوی
 آید ساع صوبه چشم بگشاید بغلا که چون طبطبو لو اولو در ارمای بخلق اولو
 سخن در نهان نباید گفت که برانجمن نشاید گفت
 سوز بر که گوید دخی دیگر کرکیز که در کله سیلک میر
 دشمنی ضعیف که در طاعت و دوستی نماید مقصود
 بر ضعیف دشمن که طاعت کله دخی دوستی کسره
 وی است که دشمنی قوی کرد بردوستی دوستان اعتبار
 آنکه مقصود اولو دشمنی قوتلو آید دوستلار که دوستلو غنه طیناق
 نیست تا بتملق دشمنان چه رسد هر که دشمن کوچک را
 ایو قدر دشمنان که تلو لو غنه آید بر سره هر که بر کوچک دشمنی
 آسانی دارد بدان ماند که آتش اندک راه همی بگذارد
 گز طوطه آکا بکر که آزابا آتش که کهلقله قوی
 امروز بکشی چوی توانی گشت کاتش چو بکشد جهان بست
 بوکون آذر چون کو جوگ پیر آذر مکه که آتش چون بوجه اولو بهای یقار
 مگذار که ز کند گمان که دشمن که بتر می تواند خوش
 قود که کریش آید یا بی بر دشمن که اوقه دنگه کو جوگ پیر
 سخن میان دو دشمن چنان کوی که اگر دوستی کردند
 سوز یکی دشمن آید آید سوزیکه اگر دوستی آید
 شرم

شر مرزده نباشی
 او تانغ و ورش اولو
 کشد این ان خوش گریان دل
 بودی اول دخی کید و کولکل خوش ایدلو
 وی اندر میان کوی بخت جمل
 وای اولو کیه که آراد او تنی دو کور
 در سخن باد وستان هسته باش تاندارد دشمن خوان خوار گوش
 سوزد دوستلار که یواشی اول تاقان یوی دشمن قولاق طوطیه
 رویه دیوار اگر کوی سخن چون بسنی دارد آن دیوار گوش
 یوز که دیوار ویران اگر سوز سوزید که چون کورین اول دیوار که قولاق دیوار
 پیش دیوار آنچه کوی هوش دار تان باشد در پس دیوار گوش
 دیوار او کند آید که بیکه عقل طوت تاد دیوار او ند قولاق اولیه
 ضعیف که با قوی دلاوری کند یار دشمن در هلاک
 بر ضعیف که بر قوتلو یار دارد آید دشمن بولاشد کند و هلاکند
 ساید و زرد راجه طاقت آن که رود با مبارزان بقیتال
 کولکه بسلنه نه طاقتی آنو که که با در لاله جنگه یکد
 ست باز و بجهلی فکند پنجه با مرد آهنین جنگال
 کوشک قوللو جهالتد بر اغر پنجه دی دمور جنگاللو آید
 هر که نصیحت نشود سر ملامت شنیدن دارد
 هر که نصیحت ایشتمیه ملامت ایشتمیه بکشی طوتار

نماید و نه ترسفر و روزی کس
آسیرند شکم را دوشنگ

Handwritten notes at the top of the page, partially obscured by a red horizontal line.

شَرَطُ عَقْلِيَّتِ صَبْرٌ اَنْدَازُ • که چو رفت از مکان نیاید باز
 عقد شرطه • اوقای بویگر صبری که چون کند پایدار گردد
 حکیمی که با جهال در افتد باید که توقع عزت ندارد
 بزرگواران • جامه در دوشه • گر کند که عزت کند طوئیه
 و اگر جاهلی زبان او ری بر حکیم غالب آید عجب نیست که
 و اگر بر عالم دل کند و جیلند حکیم آرد غالب کلمه عجب و کولدر که
 شکست جوهری شکند • نه عجب گرفت و رود نفسی
 بر طاشد جوهری صبر عجب و کولدر گرفت نفسی آشفته کیده
 عندی بی غراب همتی • که هر منند ز او باشد جفا بید
 بزرگواران که قرضه همتی اولی که منند ز او باشد جفا بید
 تا دل خود نیازند و در هر نگشت • شک بد گوهر اگر کاسه درین شکند
 تا کند و کولدر انجمنه کرو چکی بر من گوهر لو طاش اگر آلتونلو چنانی صبر
 قیمت شک نیز آید در کم نشود • خردمند که در دمر و ندان
 طاشوک قیمتی آرد ز آلتوه اگر اولماز عاقل که در دمر نشود
 سخن بیدد • شکست مدار که او از بریط با غلبه دهل بر نیاید
 سوز بغلیه عجب طعمه که شسته آواز طبل غلبه سید یوق و کلز
 و بوی عنبی از کند سیر فرو ماند
 دی من فرود سیر کند و رون آشفته قالود

کنند

اکنون که رفتی و پرسیدی که چون افتاد
 ششید که کتدک آید صورتی که نه و دوشه

میان سنجو سردان بگیرد و خورش
 بیل بفلان از لرکبی دخی مکن طوت
 دو چیز محال عقلست خوردن بیش از رزق
 یکی نشسته عقله محالدر یک قسمت اولمش و نقدن آرتق
 و مردن بیش از وقت معلوم
 دخی بلتوا و لمتو و قدن اکدن الملك محال

قضا دگر نشود و هر زاناله واه • بشکر یا شکایت بر آید از دینی
 قضا غیر اولماز اگر بیکد املد کد آه ایلر یکد شکر یله یا شکایت آخون کله

فرشته ای که وکیلست بر خزانده باد • چه غم خورد و عجز چراغ زنی
 برفرشته که وکیلدر یک خزینه لری آوزن نه غم بر برفری عجز چراغی شو مکن

ای طالب روزی بنشین که بخوری وای مطلوب
 ای روز قیامت سنجی آو تور که بیهوش وای اجل مطلوب

اجل مرو که جان نبری • جهد رزق آر کنی ورنگی
 کتم که جان التمنن رزق جهد ایدر سگد اتمز سگد

بر ما بخدای عز وجل • بنانهاد دست نرسد و نه
 خواست و جگر ایدر ورز قونولما مشه ال ایشتر قونولما

هر جا که هست برسد هر چه در راه و در راه و در راه
شدی که سکندر برقت تاظم ایستدگی اسکندر کتیبه کوه که

بخدمت خوردانک خود ابر حیات ابحیاتی بین بدی
صیادی روزی در قفس آوی

در بخله ماهی نگیرد و ماهی بی اجل در خشک نمیرد ارمقد بالق طومار دخی اجل سزایق قوریده المز

مسکین حریف ز همه عالم می رود مسکین حریف دو کلی عالم را سکر در
اول در ققای رزق اجل در ققای او اول در قق آرد بجه اجل انوک آرد بجه

توانگر فاسق کلوح ز راند فاسق توانگر التون گ کند
و دست در ویش طالع دخی بره فقر که آلی

شاهد خالک الود طبر اعده بولاشمش محبوب
این را دلوق موسوست مرقع بو موسوی خرقه بی نیمه کو
و آن را ریش اول

فرعون مرقع شدت نیکان روی در فوج دارد و دولت فرعون صقلا کش ایور که قتیلی یوزی فرجه طوتر

بدان سر در شیب بزم لکر دولتی بکن انشد
هر کجا که دولتست بدان هر کجا که منصبی خیم ولتی وار انوک

خاطر خسته در نخواهد یافت خسته نکه خاطر بولق اهر سمر
خبرش ده که هیچ دولت جاه اما خبر ویر که هیچ دولت دخی منصب

در سبزه

بسر ای در نخواهد یافت غیری سزاید بولق دیگر
خسود از نعمت حق بخیلست خسود حق نعمتدن بخیلدر

و مردم بی گناه را دشمن دخی گناه را دشمن
مرد کی خشک مغز را دیدم بیر قور و بی بی آرزو گزی کوردم

رفته در پوستی صاحب جاه بیر منصب است که گور که کش
گفتم ای خواجه که تو بد بختی دیدم ای خواجه اگر سن بد بخت است

مرد مرشد بخت راجه گناه ایو بختلوار که نه کنایه دارد
الاکتا خواهی بلا بر خسود اکا اول تا دلیله بلای خسود اوزر

که ان بخت رکشته خود در بلا که اول دو غمش بختلوی کنیدی بلا در
چه حاجت که باوی کی دشمنی نه حاجت که انکا دشمنی ایوین

که او را چنان دشمنی در قفاست که انوک انجیلان دشمنی که سزود
میریدی ارادت محببت سز میرید

عاشق بی زراست التون سز علقه بگور
و روند بی معرفت سرغ بی پروا عالم دخی معرفت سز یولی قنات سز قور بگور

بی عمل در جنت بی پروا عمل سز عالم پیش از آن بگور
وز اهدی علی خاندی در علی سز اهد قیوسر اوه بگور

مراد از نزول قرآن تحصیل سیرت خوبست قرآن انکدن مراد خوب سیرت حاصل انکدر
نه ترشیل سوز بیرش سوز که در واقع دوز

عالم متهاون سوار خفته است. و عا می متعبت باد.
 که خلق ریهی عالم او یومش آلود
 رفت. عاصی که دست بردارد. نه از عابدی که عجب در
 یوبی در عاصی که مال قالدور
 سهیل لطیف خور لدار. بهتر ز فقه مردم از ازار
 لطیف و خجسته گوشت طوطی پاوش
 علم بی عمل ز نبوری غسل ماند. ز نبور دشت بی مروت را کوی
 علم از علم بالسر آریه بکزار
 باری چو غسل نمیدهی پیش من. مردی مروت زنت و زاهد
 باری چو بال و پر من اغو و زور
 با طمع ره زن. ای بناموس کرده جامه سفید
 طمع از اندر بود و روجی در
 بهریند از خلق نامه سیاه. دست کوتا. باید از دنیا
 خلق که صبر سنده او تر و وفری قه
 استین خواه در از خواه کوتا. دگر که حسد از دل بدر
 یکی دیده او زون ایله دیده
 نرود. و پای تعابن از کلر نیاید. تاجر گشتی شکسته و وارثی
 دین معیون خلق آباغی بلبله طشر
 کتر

باقی

با قلندر میان نشست. پیش درویشان بود خونت مباح
 که قلندر گرفته او تورمش
 گز نباشد در میان مالت بیل. یا مرو یا یا رازرق بیرهن
 که آورد. اولیا مالوک سبیل
 یا بگشتی برخا نمان انگشت بیل. یا مکن یا بیلبانان دوستی
 یا ضامان او زر. نید بر ماغی چکر
 یا بنا کوخا نه در خرد بیل. خلعت سلطان اگر چه عزیز است
 یا بنا ایله فافه قید کو چکلک
 جامه خلقان خود بعزت تر. و نعمت اگر چه لذیذ است خرد
 خلق که کینه و قضا ندر اندن عزیز
 نان درویشان از آن بلدت تر. خلاف رای صوابست
 درویش که آنکی قدیمی آنده لذتورق
 و نقض عهد اولوا کباب. دار و بیکان خوردن و راه نادید
 دین ۱ عقل استی لریک عهد بوز منور
 بی کار بان رفتی. از امام مرشد محمد عزالی را پرسیدند
 کار بانز گفت
 که بدین منزلت چگونه رسیدی گفت آنکه در علوم هر چه ندانستم
 که بومنزل
 که بومنزل
 که بومنزل

از رسیدن آن ننگ نداشتم • امید عافیت آنکه بود موافق عقل
 این صورت مقدر او تنق طومارم • ساقی آمیز اول وقت عقل موافق اولور
 که بعضی طبیعت شناس بنمائی • بپرس هر چه ندانی که ذل رسیدن
 که بعضی طبیعت آگاهی کویستری • صورتی بلرنگ که صورتی خورلوی
 دلیل را تو باشد بعد آبی • هر چه دانی که هر آینه معلوم
 سونک یولو که دلیل اولور بیلگی که عزت • در بیلورنگ که البته سونک معلوم
 تو خواهی شدن • رسیدن آن • تعجیل مکن که حکمت رازیانه
 اولی دیر • آینه صورتی • اوک ایله که حکمت زیاده طور
 دارد • چو لقمان دید کاندست داد • همی اهن بجز موم کرد
 چو لقمان گوردی که داود کافله • دوکی دمو بجز اقله موم ایله
 نرسیدن چه می ساری که دانست • که بی رسیدن معلوم کرد
 آینه صورتی نه دوزخ که بیلدی • که صورتی سون معلوم ایله
 از لوازم صحبت یکی است که ناخاند خود نبرد آری
 صحبت لوازمند بیری اولور که کند و آو و ظله تمام اولمیه
 نا با خانه خدای در ساری • حکایت بر مزاج مستمع کوی
 تا التورک او یله دوزخ • حکایتی دخیلی ننگ مزاجی سوله
 اگر دانی که دارد با تو میلی • هر آن عاقل که با بخون نشد
 اگر بیلورنگ که سگایلی وارد • هر اول عاقل که بجنون او تنو

نگوید جز حدیث روی لیلی • هر که با بدان نشیند اگر نینز
 بیلور لیلی ننگ یوزی سوزدن غیری • هر که یرد ملارد او توره اگر دخی
 طبیعت ایشان نگیرد • بطریقت ایشان مشهور کرد
 آثار که طبیعت طومار • آثار که طریقتی • تهمت ایله
 چنانکه اگر شخصی خرابات رود • نماز کردن نغمه خورد
 شید که اگر بپر شخص بخانیه • نماز ایله سوجی اچک
 منسوب شود • رقم بر خود بنادانی کشیدی
 منسوب اولور • رقمی که و او زد و که بلز لکله چکد
 که نادانرا صحبت بگزیدی • طلب کردم ز دانی یکی پسند
 که نادانی صحبت آورند یلد • طلبا یلدم بیری بیلگی دن بیری او کوت
 مرا فرمود با نادان میو ند • که گردانای عصری خرباشی
 بکایوردی نادانله بغلان • که کربلجی ایستک آشک اولور
 و گردانی ایله تر بباشی • حلم شتر چنانکه معلومست
 و گردانایک ایله رق اولور • دوه ننگ یوشلنی شیله که معلومست
 اگر طفلی مهارش گیرد • و صد فرسنگ زد کردن آرمنا • بخت
 اگر بپروا غلجی بولارن طوط • دخی یوز فرسنگ ایله • بیتیونی اگا تابع اولفدن
 او بیجا ند • اما اگر در ره هول ناک بیتیاید • که موجب
 صارمان اگا اگر یوله • قود قوایر ایله و طه که هلاک ب

و طفلی ما دانی خواهد اینجا بگذرد ز ما مازار گفتی در کسلان
 دخی او غلام بیلز کلیلیم ^{دیله آند} بولای دندن اوزر
 و دیگر متابعیت نکلند که هنگام درشتی ملا طفت مذموم
 دخی آیرق متابعت ایلز که ایریک وقتند یوشلق غملاش
 بود و گفته آند که دشمن ملا طفت دوست نکرد بیلکه
 اولور دخی دیشدر که دشمن یوشلقله دوستق ایلز بیلکه
 طمع زیادت کند کسی که لطف کند با تو خاک پای
 طبعی زیاده ایلز بیگانه که لطف ایلیمه کجا آیفی طبرانی اول
 و کسی که کند در چشم افکن خاک سخن بلطف کرد برادرش خوی
 و کرا و نگو لکه ایلیمه یکی کوزنه طبراق پراق سوزی لطفله گرم که ایری خوی لوب
 که رنگ خورده نکرد دینمراهن پاک هر که در میان سخن
 که پانی می ایلز یشق دمورله پاک هر که
 دیگران افتد تا مایه فضلش بداند مایه جهلش معلوم
 غیریلر که سوزی ایلز تا فضل سرمایه بیلد که جهلی مایه سن بلش
 کنند ندهد مرد هوشمند جواب هر آنکه از سوال کنند
 ایلر عاقل آر جواب و برز هراول نسبه که اندن سوال ایلر
 و رجه بر خوی بود مرآج سخن حمل دعویش بر محال کنند
 کریم حق اوزر اولور سوزی لکه لکی دعویسن محاله حمل ایلر

حک

رشتی درون جامه داشتیم شیخ هر روز بریدی
 پیر قنقار ایچند طوتاروم شیخ هر کون صوبرار
 که چو نیست و نرسیدی که بحاست احترازا از آنکه ذکر
 که نه در صومر و نه که قند در اندن احترازا که انک
 هر عضو ر و ا نبود و خردمند آن گفته آند که هر که
 هر عضو دوا اولماز دخی عاقلر دیشدر که مر که
 سخن نسجد از جوابی بر جحد سوزی طر نماز جوابدن انجنور
 تا نیک ندانی که سخن عینی خواست باید که بگفتی دهن از هم نکلنی
 تا آتو بیلیمه که سوز عین صواب کر کرد که بیلکه اغزد و کلیدن انجمن
 که راست سخن گوی و در بند مانی به زانکه روغت دهد از بند هانی
 که طوغر و سوز دین دین بند کلاک بکدر آند نکه دیر کلاک یلانک بنددن
 دروغ گفتی بضرورت لازم آید که جراحت
 یلان سوبلک ضرورتله لازم کلور که
 تیر درست شود و نشان بماند چون برادران یوسف
 اوق یزایی ساغ اولور نشانی قالور یوسفک قدداشلی کبی
 علیه السلام بدروغی مرسوم شدند بر راست گفتن ایشان نیز
 اللهم السلام اولک اوزر بیلک عادت ادنش اولیلر آنلارک طوغر و بیلکه دخی

اعتماد نما ند قال الله تعالى
انا انطق بالقلم الله تعالى ددي

کسی را که عادت بود راستی خطای کند در گذارند از و
کسه نوله که عادت بود غول اوله کناه آیلر آندن بجز لر

و گزمشهور تر شد بناراستی دگر راست باورند از و
و گزمشهور رق اولور اگر کفله ایق طوغرود فی انا نزلر آندن

دروغی نگیند صاحب لآن بران کسی که پیوسته گفت راست
یلان طومزلار صاحب لدر اوله کسنگ اوزدن اولاشق سیکر چکی

و گزنا مور شد بناراستی اگر راست گوید تو گوی خطاست
و گزاد لورق اولدیند اگر یککل اگر کرچک سیکه سن دیرن خطاست

اجل گایات از روی ظاهر آدمیست و اذل موجود است
کاینا تک اولورغی ظاهر یوزدن آدمیست و وجودی کله خور

ساک و باتفاق خردمند آن ملک حق شناس به که ادبی ناسپاس
کلبه در دخی عاقله اتفاقیل حق آکلای کلب یکم شکر از آدمی

سکی را القبه هرگز فراموش نکردد و رزق صدق و توبه
بیر کلبه بیر لقه اتمک و برین آتی مرکز اوتوق ایلن اگر و در تن یوز توبه طاشید

و گز عمری نواری مقله و را بگتر تندی اید با تو در جنگ
و گز عمر کجه او خشیه بر آلمی مکرر یوز لقله کلور و سولک جنگ

و گز عمر کجه او خشیه بر آلمی مکرر یوز لقله کلور و سولک جنگ

از نفس و زهر نیاید و بی هوس و سرور بران نشاید
نفس بی سنجیدن بر هوس کاین آد فی هوس سرور لغیر

مکان رحمت و کاه و بیار خوار که بسیار خور است بسیار خوار
اسرکله ایله چوق بی صیغرا اوزن گد خوار اولور چوق بی سنجی

چو کاوان همی بایدت فریجی چو خورشید خوار است کسی در دخی
صیغرا لک بی سکا سوزلق کرک اشک بی توی خوار لغیر کوی ایلن

در انجیل آمده است که ای فرزندان آدم اگر توانگری
انجیل کلمشدر که ای آدم او غلای کورسکا تو انجیل

دهمت مشغول شوی بمال از من و اگر درویش گمت تنک
و یرم مشغول اولور او یوزن مال بدن و اگر سن فقیر ایلیم طار

دل نشینی پس حلاوت ذکر من گجایابی تابعیادت من
کوکلو او تور رس پس بنم ذکر طنگولغا قند بولسا تا بنم عبادت

بشتابی که اندر نغمی مغرور غافل
ایوب سن که شمت مغرور دخی غافل

که اندر تنک دستی خسته و ریش چو در سرازیر حالت است
که ال طار لغند خسته دخی باره لو چون رانقده که بجه حالوگ بود

ندام کی سخن بد آری از خوش بدام کی سخن بد آری از خوش
بلرم بقی حقیل تمام اولسن کند کندن ارادت فردی چون
فردی چون سولگی

فردی چون سولگی

هَذَا نَارُ جِرَاكَاهُ خُوشْتَرِ اَزْمِدَانِ . وَلِيكَ اَسْبَنْدَارُ دَبْدَسْتِ خُوشْتَرِ
 بیک کره اولاق خوشتر میدانه ولیکن آت او یان الله طوتار
 در یوشی در مناجات می گفت . یارب بگردان رحمت
 بیه درویش مناجات میباید یارب یارب رحمت
 کن بر نیکان خود رحمت کرد . که ایشا نرا نیک آفریدی
 ایله ایولره خود رحمت ایلموشن که آنلار ایو پارتموشن
 اول کسی که علم بر جامه کرد . و آنکستری در دست جشید
 اول کسی که ققانه علم ایله دنی الله یوزوکه ایله جشید
 بود گفتندش چرا زینت همه بچ داری که فضیلت راست
 ایله آکا دیدلر چون دوکل زینتی صولله طوتارن که ساغوک فضیلتی
 افزون تر است گفت راست را زینت بر آستی تمام است
 آرتقدردیل ساغوک زینتی ساغفقد تمامد
 فریدون گفت نقاشان چن را که پیرامون خراک هشت بدوزند
 فریدونه دیدن چن نقاش را که آخوری قیوس فنادن ویکم بر
 بدانرا نیک آرای مرد هشیان که نیکان خود بزرگ نیک روزند
 بیه مزکری ایو طوت ایو قدر آرت که ایولر خود اولود دنی ایور ووزود
 بزرگی را گفتند با چندین فضیلت که دست
 بیه اولوی دیدیلر بوقدر فضیلت که

راست را گفت خاتم چرا آنکست چب می کنند . گفت ندانی
 که ساغ الکدر بوزوکه بخون صول بر مقده ایله سن ددی بلزمن
 که اهل فضل محروم باشد
 که اهل فضل محروم اولور
 آنک خط آفرید روزی داد . یا فضیلت می دهد یا بخت
 اولکه خط یا رتیر دنی رزق ویرد یا فضیلت ویرد یا بخت ویرد
 نصیحت پادشاهان مسلم کسی راست که بیم سر
 پادشاهان نصیحت کمیدتیم اولشر که باشی قورقوسین
 دارد و نا امید زر . موحجود در پای ریزی زرش
 طوت یا قوتون آتوتن امین الله بیلوی نکر چون آتوتن آباغه دوک سن
 جوشمش پرهندی نمی رسش . امید و هراسش نباشد ز کسی
 چون مندی قیلچی قویکن باشن امید دنی قورقوسر اولماز کسره
 برینست نیاد توحید پس . پادشاه از بهر دفع شکارا
 بدونوک اوزرد در توفیدک نیادی برکی پادشاه ظالمین دفع ایلمک اچوند
 و شهنه بر آیی خون خوران . و قاضی مصلحت چری طراران
 دنی نایب قان بجلد اچوند دنی قاضی صله ایله نکر مصلحت دیلمی سیدر
 هرگز و خضر از پیش قاضی راضی نروند
 مرکز یکی خصم قاضی اوکندن راضی کمتر لر

چو حق معاینه دانی که می باید داد. بلفظ نه که بجور اوری دلشکی
 چو حق معاینه بیلین که ویرم که گزگر ^{لطفه یگر که جور که کوکل یگر یغن کتور کن}
 خراج اگر نکذار کسی طیب النفس. بلفظ از وستاند مرد سر هنی
 خراجی اگر که اود. می نفس اختیار یله ^{قهر له آندن آلور. بیر چا ووشن از}
 حکیمی را رسید ندک چندین درخت نامور که
 آیر میکه صور دیله که بوقدر آدلو آفا جله
 خدای تعالی افریده است و برو منت گردانید
 الله تعالی ^{یغی آونک اوزر منت آندرد}
 هیچ کدام را ازاد خوانند است مگر سرو را که نمرندارد
 هیچ قنبرین ازاد او قیامدر ^{مگر سرو آفین که میله طومار}
 و درین چه حکمت گفت هر یکی را. دخلی معینی است بوقت معلوم
 دخی بوقت نه حکمت وارور ^{بیر کلور تعیین اولمشدر بلک و قند}
 گاهی تازه مانند کاهی می شود. و سرو هر هیچ نیست و همه وقت
 گاهی تازه فلور لر گاهی صولش ^{سرو کل هیچ بوقدر دوکل وقت}
 تازه است ^{بدین چه می کنند که دجله بسی}
 تازه در ^{بونوگ اوزنه زبخر که چوق ارمق}
 پس از خلیفه خواهد گذشت در بغداد. گرت ز دست را بد جوخل بائی ^{گرم}
 ضیفه دن مکر بغداد دن بکر دیلم ^{کر آونکونه کلور خزانگی کی گرم اول}

و رت ز دست نیاید چو سرو با ازاد ^{و کر الگنه کلور سر و کی ازاد اول}
 و گس مردند و حشر ^{ایک که آندید و فی حشر}
 بردند یکی انست که داشت خورج. و دیگر انکه داشت نگر ^{التدیر ^{بیری اولدر که طودیر و میدی} ^{بیری دخی اولکه بلدی و ایلدی}}
 گس نبیند خیل فاضل را. که نه در عیب گفتنش کوشند
 که کورنر خیل فاضل ^{که آنوک عین سبلکه دور شمر لر}
 و گری می و صد کند ا ر د. گرمش عیبها فرو پوشند
 و کر بیر گرم ایچی نگر ایکی یوز کنا بی وار ^{گرمش عیبها آشفه اور تر}
 تمام شد کتاب گلستان و الله المستعان
 تمام اولدر گلستان کتابی ^{بیر دم دیلمه بکر الله در}
 بتوفیق باری ذوالعفو والغفران. و درین جمله خانکه
 اللهو که توفیقید ^{عنو استدر دخی بر لغت استدر بوجله} ^{شیلکه}
 رسم مولفان است از شعر متقدمان بطریق استعاره
 مولفان عادی در ^{او کورد و کی شاعر لر که شونن عاریه الملق طریق قیل}
 تلفیق برقت که گفتند اند. که نه خرقة خویش بر راستی
 جمع ایلد کتیر ^{که دیلمدر} ^{کنده و ایکی خرقة سن بر بزم}
 به از جامه عاریت خواستی. غالب گفتار سعدی طرب
 عاریت گفتارن دیلمدن یکر ^{غالب سعدی سوزیر}

